

DRAF

RANCANGAN STRUKTUR NEGERI SELANGOR 2035

Prepared Under The Provision of Subsection 9(2) (b),
Town and Country Planning Act 1976 (Act172)

NOTIFICATION

PUBLICITY OF DRAFT SELANGOR STATE STRUCTURE PLAN 2035 AVAILABILITY FOR INSPECTION

Pursuant to Sub Section 9 (2), Town and Country Planning Act 1976 (Act 172), it is hereby given notice that a copy of Draft Selangor State Structure Plan 2035 will be available for inspection starting **1st September 2015** till **30th September 2015** during office hours at the following venue :

Location	Date	Time
16th Level, Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Selangor, Bangunan Darul Ehsan , No. 3, Jalan Indah, Seksyen 14, 40646 Shah Alam	1st. September 2015 till 30th September 2015	9.00 am till 4.00 pm
All Local Authorities Office in Selangor		

Any objections regarding the Draft Selangor State Structure Plan 2035 can be made using the official objection forms provided, either by letter or through memorandum **before or by 30th September 2015** to the following address and email:

Pengarah

Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Selangor
Tingkat 15-18, Bangunan Darul Ehsan
No.3, Jalan Indah, Seksyen 14
40646 Shah Alam
Selangor Darul Ehsan
No. Tel. : 03-55116666
No. Fax : 03-55105051
Website : www.jpbdselangor.gov.my
Email: drafrsn2035@jpbdselangor.gov.my

Notis Ini Disediakan Di Bawah Peruntukkan Subseksyen 9(2)(b),
Akta Perancangan Bandar Dan Desa 1976 (Akta 172)

NOTIS PEMBERITAHUAN

PUBLISITI DRAF RANCANGAN STRUKTUR NEGERI SELANGOR 2035 YANG TERSEDIA UNTUK DIPERIKSA

Menurut Subseksyen 9 (2), Akta Perancangan Bandar Dan Desa 1976 (Akta 172), dengan ini diberitahu bahawa salinan Draf Rancangan Struktur Negeri Selangor 2035 tersebut sedia untuk diperiksa bermula dari **1hb. September 2015 – 30hb. September 2015** pada waktu pejabat di tempat berikut :

Tempat	Tarikh	Masa
Tingkat 16, Bangunan Darul Ehsan, No.3, Jalan Indah, Seksyen 14, 40646 Shah Alam.	1 September 2015 hingga 30 September 2015	9.00 pagi hingga 4.00 petang
Semua pejabat Pihak Berkuasa Tempatan di Negeri Selangor		

Mana-mana bantahan terhadap Draf Rancangan Struktur Negeri Selangor 2035 boleh dikemukakan dengan menggunakan borang bantahan awam yang disediakan, surat ataupun memorandum kepada Pengarah Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Selangor **sebelum atau pada 30hb. September 2015**. Borang bantahan awam, surat ataupun memorandum itu hendaklah dialamatkan atau diemail kepada :

Pengarah
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Selangor
Tingkat 15-18, Bangunan Darul Ehsan
No.3, Jalan Indah, Seksyen 14
40646 Shah Alam
Selangor Darul Ehsan
No. Tel. : 03-55116666
No. Faks : 03-55105051
Laman Web : www.ipbdselangor.gov.my
Email: drafrsn2035@ipbdselangor.gov.my

DRAF **RANCANGAN STRUKTUR NEGERI SELANGOR 2035**

Disediakan Oleh:

Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
Negeri Selangor,
Tingkat 15 - 18, Bangunan Darul Ehsan,
No. 3, Jalan Indah, Seksyen 14,
40646 Shah Alam
Selangor Darul Ehsan

Tel: 03-5511 6666
Fax: 03-5510 5051

1.0 PENDAHULUAN

1.1	Pengenalan	1-1
1.1.1	Definisi Rancangan Struktur	1-1
1.1.2	Fungsi Rancangan Struktur	1-2
1.1.3	Keperluan Kajian Semula Kepada Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020	1-2
1.2	Konsep Rancangan Struktur Negeri Selangor 2035	1-3
1.2.1	Asas Pembentukan	1-3
1.2.2	Penterjemahan Rancangan Fizikal Negara 2 dalam RSN Selangor 2035	1-5
1.2.3	Pelaksanaan dan Pemantauan	1-11
1.3	Proses Penyediaan Rancangan Struktur Negeri Selangor 2035	1-13
1.4	Kawasan Kajian	1-15
1.4.1	Senario Semasa Penduduk dan Pertumbuhan Ekonomi	1-15
1.4.2	Guna Tanah Negeri Selangor, 2012	1-17
1.5	Kandungan Dokumen Draf Rsn Selangor 2035	1-19

2.0 PENILAIAN RSN SELANGOR 2020

2.1	Penilaian Sasaran RSN Selangor 2020 (RSN 2020)	2-1
2.1.1	Indikator dan Pencapaian Sasaran Pembangunan Guna Tanah	2-1
2.1.2	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Asas dan Prospek Ekonomi	2-2
2.1.3	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Penduduk dan Perancangan Sumber Manusia	2-2
2.1.4	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Pertanian, Perhutanan dan Perlombongan	2-3
2.1.5	Indikator dan Pencapaian Sasaran Kemudahan Kesihatan	2-4
2.1.6	Indikator dan Pencapaian Sasaran Kemudahan Pendidikan	2-5
2.1.7	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Peniagaan dan Perkhidmatan	2-5
2.1.8	Indikator dan Pencapaian Sasaran Hierarki Pusat Perniagaan	2-6
2.1.9	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Perhubungan dan Pengangkutan	2-6
2.1.10	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Perumahan	2-6
2.1.11	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Alam Sekitar	2-7
2.1.12	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Rekreasi dan Sukan	2-8
2.1.13	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Infrastruktur dan Utiliti	2-8
2.2	Penilaian Strategi Pembangunan RSN Selangor 2020	2-11
2.2.1	Keperluan Dasar-dasar Baru	2-12

3.0 CABARAN PERANCANGAN DAN PEMBANGUNAN

3.1	Parameter Pembangunan	3-1
3.1.1	Dasar Kerajaan Negeri Selangor: Dasar Pembangunan Berkualiti (Quality Growth) Dan Peduli Rakyat	3-1
3.1.2	Kepentingan Selangor di Peringkat Negara	3-3
3.1.3	Pelan dan Dasar Pembangunan Negara	3-5
3.1.4	Hala Tuju Perancangan dan Pembangunan Selangor	3-7
3.1.5	Potensi Pembangunan dan Isu-isu Strategik	3-8
3.1.5.1	Potensi Pembangunan	3-8
3.2	Unjuran	3-10
3.2.1	Unjuran Penduduk dan Sumber Manusia	3-10
3.2.2	Unjuran Asas Ekonomi	3-13
3.2.3	Unjuran Keperluan Tanah	3-13
3.2.4	Unjuran Keperluan Tanah Perindustrian	3-14
3.2.5	Unjuran Keperluan Ruang Lantai Perniagaan	3-15
3.2.6	Unjuran Kedatangan Pelancongan	3-16
3.2.7	Unjuran Keperluan Perumahan	3-17
3.2.8	Unjuran Kemudahan Masyarakat	3-17
3.2.9	Unjuran Pertanian, Perhutanan dan Perlombongan	3-22

4.0 HALA TUJU STRATEGIK DAN KONSEP PEMBANGUNAN 4-1

4.1	Matlamat Pembangunan	4-1
4.2	Teras Pembangunan dan Hala Tuju Strategik RSN Selangor 2035	4-2
4.3	Strategi Dan Konsep Pembangunan RSN Selangor 2035	4-6
4.3.1	Pengenalan	4-6
4.3.2	Strategi dan Konsep Pembangunan Tertumpu Wilayah Bandar (City Region Development Oriented)	4-9

5.0 DASAR-DASAR RSN SELANGOR 2035 5-1

5.1	Pengenalan	5-1
5.2	Dasar Ke Arah Wilayah Berkembang Maju	5-4
5.2.1	Pembangunan Ekonomi dan Modal Insan	5-6
5.2.2	Pembangunan Aktiviti Perindustrian	5-14
5.2.3	Pembangunan Pelancongan	5-21
5.2.4	Penyediaan Bekalan Utiliti serta Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT)	5-26
5.2.5	Pelabuhan Klang dan Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur (KLIA)	5-33
5.3	Dasar Ke Arah Wilayah Bandar Mampan	5-36
5.3.1	Pembangunan Perbandaran dan Petempatan Desa	5-38
5.3.2	Pembangunan Pertanian	5-72

5.3.3	Pengurusan Kawasan Sensitif Alam Sekitar, Sumber Semulajadi dan Warisan	5-83
5.3.4	Kualiti Alam Sekitar	5-100
5.3.5	Sistem Saliran serta Pengurusan Sisa Kumbahan, Pepejal dan Toksik	5-103
5.3.6	Pengaplikasian Teknologi Hijau	5-125
5.4	Dasar Ke Arah Wilayah Bandar Makmur	5-129
5.4.1	Pembangunan Perumahan	5-131
5.4.2	Kemudahan Masyarakat, Rekreasi dan Sukan	5-138
5.4.3	Perhubungan dan Pengangkutan	5-147
5.4.4	Bekalan Air	5-160
6.0	PELAN STRATEGIK GUNA TANAH RSN SELANGOR 2035	6-1
6.1	Pengenalan	6-1
6.2	Asas Pembentukan Pelan Strategik Guna Tanah RSN 2035	6-1
6.3	Pelan Strategik Guna Tanah RSN Selangor 2035	6-4
7.0	PENGURUSAN, PELAKSANAAN DAN PEMANTAUAN RSN SELANGOR 2035	7-1
7.1	Pengenalan	7-1
7.2	Peranan Dan Fungsi Organisasi Yang Terlibat Di Dalam Perancangan Bandar	7-1
7.3	Struktur Institusi Perancangan Di Negeri Selangor	7-11
7.4	Sistem Pengurusan Dan Pelaksanaan RSN Selangor 2035	7-13
7.4.1	Cadangan Penubuhan Jawatankuasa Pelaksanaan dan Pemantauan RSN Selangor	7-14
7.4.2	Dasar RSN Selangor di dalam Konteks Pentadbiran Kerajaan Negeri	7-17
7.4.3	Pengukuhan Pihak Berkuasa Tempatan dan Agensi-Agensi Penguatkuasa dan Pemantauan	7-17
7.4.4	Menguatkuasakan Pemakaian Seksyen 20A Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 (Akta 172)	7-18
7.5	Pemantauan RSN	7-19

SENARAI RAJAH**MUKA SURAT**

1.1	Kerangka Konsep Draf Rancangan Struktur Negeri Selangor 2035	1-4
1.2	Proses Penyediaan RSN Selangor 2035	1-14
1.3	Kawasan Kajian	1-16
1.4	Guna Tanah Negeri Selangor 2012	1-18
3.1	Kawasan Pertumbuhan Segitiga Indonesia-Malaysia-Thailand (IMT-GT)	3-2
4.1	Teori Konsep City Region	4-6
4.2	Aplikasi Teori Wilayah Bandar di dalam Konsep Pembangunan RSN Selangor 2035	4-7
4.3	Strategi dan Konsep Pembangunan Tertumpu Wilayah Bandar (City Region Development Oriented)	4-11
5.2.1	Ringkasan Hala Tuju Strategik dan Dasar bagi Pembangunan Wilayah Bandar Berkembang Maju	5-5
5.2.2	Cadangan zon pembangunan ekonomi dan pusat pertumbuhan strategik	5-9
5.2.3	Cadangan Kluster Aktiviti Industri dan Kawasan Keutamaan Pembangunan Industri	5-19
5.2.4	Cadangan zon dan aktiviti pelancongan	5-24
5.2.5	Unjuran Keperluan Bekalan Elektrik serta Kapasiti Bekalan Elektrik Semasa	5-30
5.3.1	Ringkasan Hala Tuju Strategik dan Dasar Bagi Pembangunan Wilayah Bandar Mampan	5-37
5.3.2	Kawasan Keutamaan Pembangunan Perbandaran	5-41
5.3.3	Cadangan Bandar bagi Penyediaan Had Perbandaran	5-44
5.3.4	Cadangan Hierarki Bandar 2035	5-52
5.3.5	Cadangan Fungsi Bandar-bandar Utama	5-60
5.3.6	Cadangan Hierarki Pusat Perniagaan dan Perkhidmatan, 2035	5-63
5.3.7	Cadangan Pewartaan Tanah Orang Asli	5-71
5.3.8	Kawasan Pertanian Utama (KPU) yang produktif dan Berdaya Maju untuk Aktiviti Pertanian	5-75
5.3.9	Central Forest Spine (CFS2-SL3): HS Raja Musa-Bukit Tarek-Gading	5-90
5.3.10	Lembangan Sungai Negeri Selangor	5-96
5.3.11	Cadangan Pewartaan Rizab Sungai	5-109
5.3.12	Program Tebatan Banjir Negeri Selangor	5-115
5.3.13	Cadangan Kawasan Tadahan Pembetulan Utama	5-119
5.3.14	Kawasan Pemantauan Aliran Keluar Sisa Kumbahan	5-120
5.4.1	Ringkasan Hala Tuju Strategik dan Dasar Bagi Pembangunan Wilayah Bandar Makmur	5-130
5.4.2	Pelan Skematik Transit Rel dan BRT Lembah Klang	5-153
5.4.3	Cadangan Pengangkutan Awam	5-159
5.4.4	Pewartaan Kolam Sumber Air Alternatif	5-166
5.4.5	Cadangan Naik Taraf Loji Rawatan Air (LRA) dan loji Baru Langat II	5-167
6.1	Kerangka Pelan Strategik Guna Tanah RSN Selangor 2035	6-2
6.2	Pelan Strategik Guna Tanah RSN Selangor 2035	6-11
7.1	Struktur Pentadbiran Kerajaan Selangor	7-12
7.2	Ahli-ahli Jawatankuasa Pelaksanaan dan Pemantauan RSN	7-15
7.3	Jawatankuasa Pelaksanaan dan Pemantauan RSN di dalam Konteks Struktur Pentadbiran Kerajaan Selangor	7-16
7.4	Dasar RSN di dalam Konteks Pentadbiran Kerajaan Negeri	7-17

SENARAI JADUAL**MUKA SURAT**

1.1	Penterjemahan Dasar RFN 2 ke dalam draf RSN Selangor 2035	1-5
1.2	Taburan Penduduk Mengikut Daerah, 2000 dan 2010	1-15
1.3	Taburan Peratusan Isi Rumah Mengikut Kelas Pendapatan, Selangor 2012	1-17
2.1	Indikator dan Pencapaian Sasaran Pembangunan Guna Tanah pada Tahun 2012	2-2
2.2	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Asas dan Prospek Ekonomi pada Tahun 2012	2-2
2.3	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Penduduk dan Perancangan Sumber Manusia pada Tahun 2012	2-3
2.4	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Pertanian, Perhutanan dan Perlombongan pada Tahun 2012	2-3
2.5	Indikator dan Pencapaian Sasaran Kemudahan Kesihatan pada Tahun 2012	2-4
2.6	Indikator dan Pencapaian Sasaran Kemudahan Pendidikan pada Tahun 2012	2-5
2.7	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Peniagaan dan Perkhidmatan pada Tahun 2012	2-5
2.8	Indikator dan Pencapaian Sasaran Hierarki Pusat Perniagaan pada Tahun 2012	2-6
2.9	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Perhubungan dan Pengangkutan pada Tahun 2012	2-6
2.10	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Perumahan pada Tahun 2012	2-7
2.11	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Alam Sekitar	2-7
2.12	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Rekreasi dan Sukan pada Tahun 2012	2-8
2.13	Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Infrastruktur dan Utiliti pada Tahun 2012	2-10
3.1	Unjuran Penduduk Negeri Selangor 2010 - 2035 - Taburan Mengikut Daerah (Dalam '000 Orang)	3-10
3.2	Unjuran Guna Tenaga dan Pekerjaan, Selangor 2010 - 2035	3-11
3.3	Unjuran Pekerjaan Mengikut Sektor Pekerjaan Utama	3-12
3.4	Unjuran KDNK Negeri Selangor Mengikut Sektor Ekonomi Utama, 2010 - 2035	3-13
3.5	Unjuran Keperluan Tanah Sehingga Tahun 2035	3-14
3.6	Unjuran Keperluan Tanah Perindustrian Masa Hadapan Negeri Selangor 2010-2035	3-14
3.7	Unjuran Ruang Lantai Perniagaan Sehingga Tahun 2035	3-15
3.8	Unjuran Kedatangan Pelancong Tempatan dan Luar Negara ke Selangor Tahun 2012-2035	3-16
3.9	Unjuran Perumahan (Bilangan Unit) Negeri Selangor, Tahun 2010 - 2035	3-17
3.10	Unjuran Kemudahan Sekolah Menengah dan Sekolah Rendah	3-18

3.11	Unjuran Kemudahan Balai Bomba	3-18
3.12	Unjuran Kemudahan Balai Polis Dan Pondok Polis	3-18
3.13	Unjuran Kemudahan Kemudahan Kesihatan	3-19
3.14	Unjuran Kemudahan Tanah Perkuburan	3-20
3.15	Unjuran Keperluan Kawasan Rekreasi (Taman Tempatan dan Bandaran)	3-22
3.16	Unjuran Keluasan Kawasan Tanaman Di Negeri Selangor Mengikut Jenis Tanaman, Tahun 2012 Hingga 2035	3-23
3.17	Unjuran Keluasan Hutan Simpan Kekal Di Negeri Selangor Mengikut Jenis Hutan, Tahun 2010 Hingga 2035.	3-23
5.2.1	Cadangan Pusat Pertumbuhan Strategik dan Aktiviti Ekonomi	5-10
5.2.2	Cadangan Kluster Industri dan Kawasan Keutamaan Pembangunan Industri	5-17
5.2.3	Unjuran Jumlah Penumpang dan Kargo di KLIA bagi Tempoh 2010-2035	5-34
5.3.1	Fungsi Bandar Mengikut Hierarki Petempatan	5-53
5.3.2	Perincian Pendaratan Hasil Perikanan Mengikut Jenis Aktiviti Perikanan Di Negeri Selangor, Tahun 2010.	5-77
5.3.3	Kawasan Tadahan Air Empangan yang Telah DiWarta	5-87
5.3.4	Taburan Sumber Asli Bumi (Logam, Bukan Logam dan Tenaga) di Negeri Selangor.	5-91
5.3.5	Peratus Keluasan Kawasan Telap Air dan Kawasan Tidak Telap bagi Setiap Daerah di dalam Negeri Selangor.	5-110
5.3.6	Kawasan Tadahan Perbandaran Utama yang Memerlukan Kajian Pelan Induk Saliran dan Perparitan Bandar	5-114
5.3.7	Cadangan Pembinaan Ban Banjir untuk Melindungi Bandar / Pekan daripada Limpahan Air Sungai	5-116
5.3.8	Cadangan Kolam Takungan Sungai untuk Beberapa Sungai dan Kawasan Mudah Banjir yang Terbabit	5-116
5.3.9	Cadangan Projek Baru, Naik Taraf dan Kerja-Kerja Rasionalisasi Sistem Pembetungan di bawah Program River Of Life dan Greater Kuala Lumpur/Klang Valley	5-118
5.4.1	Permintaan Dan Penawaran Air Mentah Negeri Selangor Sehingga 2035	5-164
5.4.2	Permintaan Dan Penawaran Air Bersih Negeri Selangor Sehingga 2035	5-165
7.1	Akta Yang Digunapakai Oleh PBT Serta Fungsinya	7-10
7.2	Indikator, Sasaran dan Agensi Pelaksana yang Terlibat di dalam Pengukuran Pencapaian Sasaran	7-20

BAB SATU PENDAHULUAN

1.0 PENDAHULUAN

1.1 PENGENALAN

Rancangan Struktur (RS) adalah merupakan satu dokumen perancangan statutori yang memandu dan mengawal pembangunan fizikal bagi sesebuah negeri. Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020 (RSN 2020) telah diwartakan pada 14hb. Jun 2007, No. Warta 1541. RSN 2020 telah menggariskan sebanyak 104 dasar di mana Dasar Pembangunan Ekonomi adalah sebanyak 21 dasar, Dasar Pembangunan Sosial sebanyak 11 dasar, Dasar Pembangunan Fizikal dan Alam Sekitar sebanyak 68 dasar dan Dasar Pelaksanaan sebanyak 4 dasar.

Rancangan Struktur perlu dikaji semula setiap 5 tahun seiring dengan penyediaan rancangan pembangunan lima tahun negeri. Ini adalah berdasarkan kepada peruntukan subseksyen 11, Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 (Akta 172). Sehubungan itu, JPBD Negeri Selangor telah memulakan kajian semula Rancangan Struktur Negeri (RSN) pada 2012.

1.1.1 Definisi Rancangan Struktur

Mengikut Subseksyen 8(3), Akta 172 Rancangan Struktur didefinisikan sebagai suatu pernyataan bertulis yang:

- i. *Menerangkan dasar-dasar dan cadangan strategik peringkat negeri berkenaan dengan:*
 - Pemajuan dan penggunaan tanah dalam kawasan bandar dan luar bandar;
 - Langkah-langkah untuk memperelokkan lagi alam sekitar,
 - Perhubungan dan pengurusan lalulintas; dan
 - Meningkatkan tahap kesejahteraan, sosio ekonomi serta menggalakkan pertumbuhan ekonomi;
- ii. *Mengandungi perkara-perkara lain yang ditetapkan atau yang ditentukan oleh JPN dan Majlis Perancang Fizikal Negara (MPFN) dalam sesuatu kes tertentu; dan*

- iii. Menyatakan pertalian antara cadangan-cadangan yang terkandung di dalamnya dengan cadangan-cadangan am bagi pemajuan dan penggunaan tanah di negeri-negeri yang bersempadanan dengan yang dijangka menyentuh negeri itu.

1.1.2 Fungsi Rancangan Struktur

Rancangan Struktur berfungsi untuk;

- i. Memenuhi keperluan statutori di bawah Seksyen 8, Akta 172;
- ii. Melengkapkan sistem perancangan bandar dan desa negara yang terdiri dari tiga peringkat iaitu Rancangan Fizikal Negara (RFN), Rancangan Struktur Negeri (RSN) dan Rancangan Tempatan (RT);
- iii. Menterjemahkan dasar-dasar RFN di dalam perancangan pembangunan fizikal negeri;
- iv. Menyediakan rangka kerja bagi Rancangan Tempatan;
- v. Membentuk matlamat, dasar dan cadangan terhadap pembangunan sosio ekonomi dan persekitaran negeri;
- vi. Membentang isu-isu perancangan dan keputusan kepada Jawatankuasa Perancang Negeri (JPN) dan orang ramai; dan
- vii. Menyediakan asas bagi menyelaraskan keputusan agensi kerajaan dan swasta.

1.1.3 Keperluan Kajian Semula Kepada Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020

Keperluan kajian semula kepada RSN 2020 adalah berdasarkan kepada:

- i. Peruntukan Subseksyen 11(1) dan 11(2) Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976.

Subseksyen 11(1);

“Suatu rancangan struktur yang telah mula berkuatkuasa hendaklah tertakluk kepada kajian semula tiap-tiap lima tahun seiring dengan penyediaan rancangan pembangunan lima tahun Negeri, dan kajian semula itu hendaklah berhubung dengan seluruh Negeri itu”.

Subseksyen 11(2);

“Walau apa pun subseksyen (1), selepas suatu rancangan struktur bagi suatu Negeri telah mula berkuat kuasa, Pengarah Negeri itu, boleh mengemukakan kepada Jawatankuasa dan hendaklah, jika diarahkan sedemikian oleh Jawatankuasa, mengemukakan kepadanya, dalam tempoh yang ditentukan dalam arahan itu yang pada fikiran Pengarah Negeri suai manfaat atau sebagaimana yang diarahkan oleh Jawatankuasa, mengikut mana-mana yang berkenaan dan cadangan itu berhubung dengan keseluruhan atau sebahagian Negeri itu”.

Tren perubahan pembangunan negeri:

- *Kepesatan pembangunan memerlukan kepada pendekatan pembangunan bandar padat*
- *Pembangunan jajaran lebuh raya, MRT dan jajaran baru LRT*
- *Projek pemuliharaan dan pembangunan Sungai Klang*

- ii. Perubahan Halatuju Negeri Selangor.
Semenjak tahun 2008, Kerajaan Negeri Selangor telah memperkenalkan dua langkah pembaharuan di dalam perancangan pembangunan Negeri Selangor iaitu;
 - Halatuju Perancangan dan Pembangunan Negeri Selangor 2025
 - Pakej Rangsangan Ekonomi Negeri Selangor
- iii. Rancangan Malaysia / Dasar Pembangunan Negara /Kajian yang baru. Terdapat beberapa dasar pembangunan negara yang telah digubal serta kajian-kajian perancangan yang telah dijalankan selepas penyediaan RSN 2020. Dasar dan kajian ini akan memberi implikasi kepada pembangunan negeri.
 - Rancangan Malaysia Ke 11 (RMKe-11)
 - Program Tranformasi Kerajaan (GTP)
 - Program Tranformasi Ekonomi (ETP)
 - Dasar Perbandaran Negara
 - Rancangan Fizikal Negara 2 (RFN 2)
 - Kajian Central Forest Spines (CFS)
 - Dasar Teknologi Hijau
 - Pelan Induk Pengangkutan Awam (PIPA)
 - Pelan Induk Pembangunan Desa 2020 (PIPLB)
- iv. Perubahan Tren Pembangunan Negeri.
Terdapat perubahan-perubahan tren pembangunan yang ketara sedang berlaku di negeri ini selepas penyediaan RSN 2020.

1.2 KONSEP RANCANGAN STRUKTUR NEGERI SELANGOR 2035

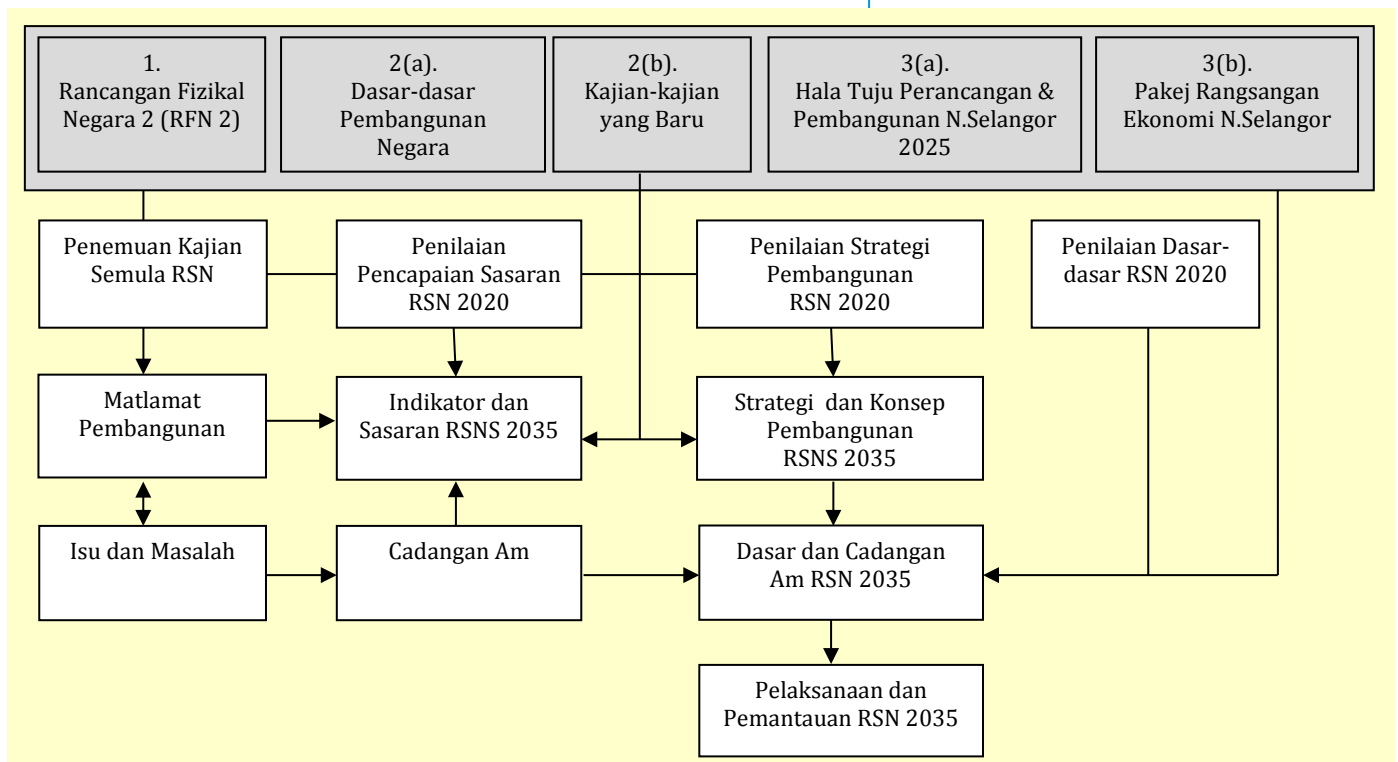
1.2.1 Asas Pembentukan

Konsep perancangan RSNS 2035 dibentuk berdasarkan kepada tiga asas utama iaitu RFN 2, dasar-dasar pembangunan negara yang telah digubal dan kajian-kajian perancangan baru yang telah dijalankan di peringkat Kerajaan Persekutuan serta halatuju pembangunan Negeri Selangor yang telah dikenalpasti oleh Kerajaan Negeri (Rajah 1.1).

Faktor-faktor ini bersama dengan penemuan kajian, menjadi asas pertimbangan di dalam menentukan matlamat pembangunan RSNS 2035, indikator dan sasaran, cadangan am serta strategi pembangunan. Sasaran, strategi pembangunan dan dasar-dasar RSN 2020 juga dinilai untuk diambil kira di dalam pembentukan RSNS 2035.

Dengan mengambilkira Agenda 21 Selangor, konsep RSNS 2035 juga berlandaskan kepada prinsip pembangunan mampan dan perlaksanaannya adalah berteraskan kepada pengurusan sumber secara bersepadu.

Rajah 1.1: Kerangka Konsep Rancangan Struktur Negeri Selangor 2035

1.2.2 Penterjemahan Rancangan Fizikal Negara 2 dalam RSN Selangor 2035

Lapan Tema Rancangan Fizikal Negara:

- ❖ Pembentukan Rangka Spatial Negara;
- ❖ Peningkatan Daya Saing Ekonomi Negara;
- ❖ Pemuliharaan Sumber Pertanian dan Pembangunan Desa;
- ❖ Pembangunan Pelancongan Mampan;
- ❖ Pengurusan Petempatan Manusia;
- ❖ Pemuliharaan Sumber Asli, Biodiversiti dan Alam Sekitar;
- ❖ Penyepaduan Rangkaian Pengangkutan Bandar dan Negara; dan
- ❖ Penyediaan Infrastruktur Bersesuaian.

Rancangan Fizikal Negara 2 (RFN 2) disediakan di bawah peruntukan Seksyen 6B, Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976. RFN 2 mengandungi lapan tema pembangunan yang berfungsi untuk memperkukuhkan perancangan pembangunan negara dengan menyediakan dimensi fizikal kepada dasar-dasar ekonomi negara, menyelaraskan agensi-agensi sektoral ke dalam dimensi fizikal, menyediakan rangka bagi perancangan peringkat wilayah, negeri dan tempatan serta menyediakan dasar-dasar perancangan fizikal. Oleh itu RSNS ini perlu menterjemahkan dasar-dasar RFN 2 ke dalam perancangan pembangunan fizikal RSN ini. Dasar-dasar RFN 2 diterjemahkan di dalam kajian semula RSN Selangor ini seperti berikut:

Jadual 1.1: Penterjemahan Dasar RFN 2 ke dalam Draf RSN Selangor 2035

Dasar RFN 2	Terjemahan Dasar ke dalam Draf RSN Selangor 2035
RFN 1: RFN Ke-2 Berperanan Sebagai Rangka Kerja Perancangan Spatial Negara Untuk Mencapai Perancangan Guna Tanah Yang Bersepadu Dan Mampan Serta Selaras Dengan Dasar-Dasar Sektoral Yang Lain	RSNS akan menjadikan RFN 2 sebagai rangka kerja spatial di dalam penggubalan dasar-dasar sektoral dan penyediaan perancangan penggunaan tanah yang mampan dan bersepadu
RFN 2: Pusat Pertumbuhan Bandar Masa Depan Perlu Ditumpukan Di <i>Conurbation</i> Strategik	Sebahagian Negeri Selangor terletak di dalam Konurbasi Kuala Lumpur. Oleh itu pertumbuhan aktiviti perbandaran akan ditumpukan di dalam konurbasi ini.
RFN 3 Pendekatan Pembangunan Koridor Perlu Digunapakai Dalam Perancangan Wilayah Kurang Maju Untuk Memacu Pertumbuhan Ekonomi Dan Pembangunan Bagi Mengurangkan Ketidakseimbangan Wilayah	Di dalam konteks RFN, Negeri Selangor terletak di dalam Wilayah Tengah dan sebahagiannya di dalam Koridor Utara-Selatan. Wilayah yang kurang maju secara perbandingan di dalam Negeri Selangor adalah Daerah Sabak Bernam, Hulu Selangor dan Kuala Selangor. Pemakaian pendekatan pembangunan koridor hanya digunapakai jika telah terdapat koridor pembangunan sedia ada di dalam daerah-daerah tersebut.
RFN 4 Kerjasama Di Dalam Perancangan Fizikal Dan Pembangunan Ekonomi Antara Malaysia Dan Negara-Negara Serantau ASEAN Perlu Diperkukuhkan	RSNS akan mencadangkan pembangunan kemudahan dan infrastruktur yang bertaraf antarabangsa serta zon ekonomi khas yang akan menjadi pemudahcara bagi meningkatkan kerjasama di dalam pembangunan fizikal dan ekonomi di antara Negeri Selangor khususnya dan Malaysia amnya dengan negara serantau ASEAN

Jadual 1.1: Penterjemahan Dasar RFN 2 ke dalam Draf RSN Selangor 2035 (samb...)

Dasar RFN 2	Terjemahan Dasar ke dalam Draf RSN Selangor 2035
RFN 5 Perancangan Pembangunan Industri Perlu Menggunapakai Strategi Pembangunan Holistik Pelan Induk Perindustrian Ketiga (IMP3) Untuk Mencapai Daya Saing Global Melalui Transformasi Dan Inovasi Sektor Pembuatan Dan Perkhidmatan	RSNS akan memberi penekanan kepada sektor industri perkhidmatan dan industri pembuatan yang terpilih dengan keutamaan diberikan kepada industri penyelidikan dan teknologi hijau. Dengan ini penyediaan kemudahan infrastruktur yang diperlukan dan perikatan strategik dengan firma antarabangsa akan diberi keutamaan.
RFN 6 Kawasan Pertanian Utama Perlu Dipulihara Khusus Untuk Tujuan Pertanian Dan Pembangunan Bandar Dalam Kawasan Tersebut Perlu Dihadkan	Kawasan pertanian khususnya kawasan Kelas 2 tanah pertanian yang terletak di luar kawasan pembangunan akan terus dipulihara untuk tujuan pertanian.
RFN 7 Lapan (8) Kawasan Jelapang Padi Strategik, Iaitu MUDA (MADA), KEMUBU (KADA), IADA KERIAN-SUNGAI MANIK, IADA BARAT LAUT SELANGOR, IADA PULAU PINANG, IADA SEBERANG PERAK, IADA TERENGGANU UTARA (KETARA), dan IADA KEMASIN-SEMERAK Perlu Dipulihara	Kawasan tanaman padi Barat Laut Selangor akan terus dikekalkan
RFN 8 Tanah Padi Sedia Ada Yang Berpotensi Di Luar Kawasan Jelapang Padi, Perlu Dilengkapi Dengan Infrastruktur Yang Sesuai Untuk Meningkatkan Produktiviti Dan Hasil	Dasar ini tidak berkait kerana kawasan tanaman padi di Negeri Selangor hanya terdapat di Kawasan Jelapang Padi Strategik IADA Barat Laut Selangor.
RFN 9 Kawasan Luar Bandar Dan Pusat Pertumbuhan Desa Perlu Dibangunkan Agar Masyarakat Boleh Menikmati Pendapatan Yang Lebih Tinggi Dan Kualiti Hidup Yang Lebih Baik	Kawasan luar bandar dan pusat pertumbuhan desa akan dicadangkan dengan kemudahan dan infrastruktur yang berkualiti dan setanding dengan kemudahan di bandar termasuklah penyediaan kemudahan jalur lebar berkelajuan tinggi.
RFN 10 Masyarakat Orang Asli Perlu Diintegrasikan Dari Segi Spatial Dan Ekonomi Ke Dalam Inisiatif Pembangunan Utama	RSNS akan mencadangkan pertambahan kawasan rizab Orang Asli dan penambahbaikan kepada petempatan Orang Asli sedia ada dari aspek penyediaan perumahan, kemudahan awam, infrastruktur dan aktiviti ekonomi yang bersesuaian dengan keperluan dan adat resam masyarakat Orang Asli tersebut.
RFN 11 Sumber Pelancongan Semula Jadi, Kepelbagaian Budaya Dan Warisan Sejarah Negara Perlu Dipulihara	RSNS akan mengenalpasti sumber pelancongan semulajadi, budaya dan warisan sejarah yang berpotensi untuk dipromosi sebagai produk pelancongan bertaraf kebangsaan dan antarabangsa.
RFN 12 Zon Pembangunan Pelancongan Di Setiap Negeri Perlu Menekankan Produk Khusus Wilayah Berdasarkan Kelebihan Lokasi Dan Sumber Sedia Ada	Pelancongan Negeri Selangor akan memberi penekanan kepada produk pelancongan semulajadi yang mempunyai kelebihan lokasi dan sumber serta produk pelancongan bertaraf antarabangsa sedia ada.

Jadual 1.1: Penterjemahan Dasar RFN 2 ke dalam Draf RSN Selangor 2035 (samb...)

Dasar RFN 2	Terjemahan Dasar ke dalam Draf RSN Selangor 2035
RFN 13 Infrastruktur Dan Kemudahan Pelancongan Berkualiti Tinggi Perlu Disediakan Bagi Mempertingkatkan Keselesaian Dan Keselamatan Pelancong Tanpa Menjejaskan Kualiti Alam Sekitar	Produk pelancongan yang berpotensi akan diberi keutamaan di dalam penyediaan infrastruktur dan kemudahan pelancongan yang berkualiti tinggi di samping mengambil kira kepentingan penjagaan alam sekitar.
RFN 14 Tumpuan Pertumbuhan Bandar Perlu Ditampung Di Dalam <i>Conurbation</i> Yang Dirancang Dan Dimajukan Secara Bersepadu Selaras Dengan Dasar Perbandaran Negara	Pembangunan perbandaran akan ditumpukan di dalam bandar-bandar sedia ada di dalam konurbasi Greater KL. Aktiviti pembangunan bagi bandar-bandar tersebut akan dirancang secara bersepadu mengikut fungsi bandar yang dikenal pasti.
RFN 15 Pertumbuhan Empat <i>Conurbation</i> Utama Iaitu Kuala Lumpur, George Town, Johor Bahru Dan Kuantan Perlu Disokong Untuk Mempertingkatkan Daya Saing Di Peringkat Global	RSNS akan menyokong pertumbuhan konurbasi Kuala Lumpur melalui pembangunan pengangkutan yang lebih cekap, ICT dan zon ekonomi khusus serta kemudahan dan persekitaran yang berkualiti di kawasan Greater KL bagi meningkatkan daya saing Negeri Selangor khususnya di peringkat global di dalam bidang industri perkhidmatan dan teknologi hijau, bioteknologi serta penyelidikan dan pembangunan.
RFN 16 Keutamaan Perlu Diberi Untuk Mencapai Tahap Bandar Padat Yang Cekap Tenaga	Pembangunan secara infill dan pembaharuan bandar akan diberi keutamaan di bandar-bandar di dalam Wilayah Lembah Klang seperti Petaling Jaya, Klang, Kajang. Pembangunan infill dan pembaharuan bandar akan memberi peluang kepada pembangunan padat melalui pembangunan berorientasikan transit dan pembangunan bercampur.
RFN 17 Bandar Berciri Khas Perlu Dikenalpasti Dan Projek Pembangunan Yang Memperkukuhkan Ciri-Ciri Istimewa Tersebut Perlu Disokong Dengan Infrastruktur Yang Bersesuaian	Bandar berciri khas yang telah dikenalpasti ialah Bandar Klang (bandar warisan /sejarah dan Bandar Diraja), Cyberjaya (bandar berfungsi khas). Dasar RSNS akan mengambil kira keperluan pemuliharaan bandar warisan dan Bandar DiRaja serta keperluan penyediaan infrastruktur yang bersesuaian.
RFN 18 Pusat Petempatan Utama Dan Pusat Petempatan Kecil Perlu Dikekal Dan Dibangunkan Mengikut Potensi Ekonomi Setempat	Pembangunan pusat-pusat petempatan di Negeri Selangor akan berpandukan kepada hierarki dan fungsi yang telah dikenalpasti oleh Draf RSN Selangor 2035.
RFN 19 Perumahan Mampu Milik Yang Mencukupi Dan Dilengkapi Dengan Kemudahan Komuniti Termasuk Kemudahan Dan Perkhidmatan Keselamatan Perlu Disediakan Di Pusat Bandar Utama Untuk Memenuhi Keperluan Penduduk	Draf RSN Selangor 2035 akan mencadangkan perumahan mampu milik yang dilengkapi dengan kemudahan komuniti berdasarkan keperluan penduduk.

Jadual 1.1: Penterjemahan Dasar RFN 2 ke dalam Draf RSN Selangor 2035 (samb...)

Dasar RFN 2	Terjemahan Dasar ke dalam Draf RSN Selangor 2035
RFN 20 Piawaian Perancangan Dan Garis Panduan pembangunan Bandar Perlu Dirangka Bagi Memenuhi Keperluan Sebuah Negara Maju	RSNS akan menggalakkan penyemakan piawaian perancangan dan garis panduan pembangunan bandar dari masa ke semasa bersesuaian dengan matlamat pembangunan sebagai sebuah negeri yang berkembang maju, mampan dan makmur.
RFN 21 Satu Agensi Pusat Perlu Dipertanggungjawabkan Untuk Menerbitkan Secara Berkala Maklumat Pembangunan Guna Tanah	Dasar tidak berkaitan. (Agensi pusat yang dipertanggungjawabkan ialah JPBD Semenanjung Malaysia).
RFN 22 Kawasan Sensitif Alam Sekitar Perlu Diintegrasikan Ke Dalam Perancangan Dan Pengurusan Guna Tanah Dan Sumber Alam Semula Jadi	Perancangan dan pengurusan KSAS adalah tertakluk kepada tahap KSAS sepertimana dinyatakan dalam RFN 2 (m/s 5-56). RSNS(P1) juga mencadangkan pengekalan kawasan hutan simpan sedia kekal sedia ada dan penyahwartaan tidak dibenarkan. RSNS akan mengambillikira cadangan RFN 2 yang melibatkan pengenalan Kawasan Perlindungan (Protected Areas) dan penubuhan Majlis Biodiversiti-Bioteknologi Negara yang perlu diwujudkan di setiap negeri.
RFN 23 <i>Central Forest Spine</i> Akan Diwujudkan Bagi Membentuk Tulang Belakang Rangkaian Kawasan Sensitif Alam Sekitar	RSNS akan memasukkan Kawasan CFS di Selangor iaitu CFS2-SL3 (HS Raja Musa – HS Bukit Tarek – HS Bukit Gading) di dalam Pelan Strategik Guna Tanah.
RFN 24 Ekosistem Pesisiran Pantai Dan Marin Yang Sensitif Perlu Dilindungi Dan Digunakan Secara Mampan	RSNS akan mengambillikira dasar-dasar Rancangan Fizikal Zon Pesisiran Pantai Negara di dalam perancangan pembangunan di kawasan pesisiran pantai dan marin.
RFN 25 Pembangunan Di Tanah Tinggi Perlu Dikawal Dengan Tegas Bagi Melindungi Keselamatan Manusia Dan Mengekalkan Kualiti Persekitaran Dan Biodiversiti	Kawasan tanah tinggi di Negeri Selangor adalah merupakan kawasan hutan simpan kekal dan juga sebagai KSAS. Oleh itu RSNS akan mencadangkan pengawalan aktiviti pembangunan di kawasan ini selaras dengan pengurusan KSAS.
RFN 26 Semua Sumber Air Permukaan Dan Air Bawah Tanah Adalah Aset Strategik Yang Perlu Dilindungi Dan Diuruskan Secara Mampan	RSNS akan mencadangkan perlindungan kepada sumber air termasuklah kawasan tadahan air, kawasan akuifer air bawah tanah, badan-badan air dan juga memperluaskan pengurusan lembangan sungai bersepadu (IRBM) meliputi semua lembangan sungai utama di Negeri Selangor.

Jadual 1.1: Penterjemahan Dasar RFN 2 ke dalam Draf RSN Selangor 2035 (samb...)

Dasar RFN 2	Terjemahan Dasar ke dalam Draf RSN Selangor 2035
RFN 27 Rangka Kerja Perancangan Spatial Perlu Mengambil Kira Langkah-langkah Mitigasi Dan Adaptasi Terhadap Kesan-Kesan Perubahan Iklim	RSNS akan mengemukakan dasar /cadangan am berkaitan mitigasi dan adaptasi terhadap kesan perubahan iklim yang meliputi di antaranya: <ul style="list-style-type: none"> • Pengekalan kawasan paya bakau di kawasan pesisiran pantai dan muara sungai dan menggalakkan penanaman semula bakau • Galakan penggunaan teknologi hijau di dalam pembangunan perumahan, bangunan komersial dan industri serta di dalam sektor pengangkutan, pengurusan sisa dan bekalan air. • Pemuliharaan kawasan paya gambut • Pemuliharaan kawasan tadahan air.
RFN 28 Rangkaian Pengangkutan Negara Bersepadu Perlu Diwujudkan Dengan Mengambil Kira Hubungan Antara Guna Tanah Dan Pengangkutan	RSNS akan mencadangkan pembangunan guna tanah diintegrasikan dengan sistem pengangkutan.
RFN 29 Satu Sistem Rel Berkelajuan Tinggi Bersepadu Negara Perlu Diwujudkan Bagi Melengkapi Rangkaian Rel Sedia Ada	RSNS akan mengambil kira cadangan sistem rel berkelajuan tinggi yang menghubungkan di antara Kuala Lumpur - Singapura dan di antara Kuala Lumpur - Kuantan.
RFN 30 Rangkaian Jalan Raya Negara Perlu Diperluaskan Untuk Kemudahsampaian Di Peringkat Wilayah Dan Tempatan	RSNS akan mengenalpasti keperluan rangkaian jalan baru bagi meningkatkan kemudahsampaian di peringkat wilayah.
RFN 31 Lapangan Terbang Dan Pelabuhan Utama Perlu Dibangunkan Mengikut Fungsi Yang Saling Melengkapi Bagi Memperkukuh Daya Saing Ekonomi Negara Dan Memudahkan Ketibaan Pelancong	RSNS akan terus menyokong pembangunan Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur dan Pelabuhan Klang sebagai pintu masuk utama negara.
RFN 32 Konsep Pembangunan Berorientasikan Transit (TOD) Perlu Digalakkan Sebagai Asas Perancangan Guna Tanah Bandar Bagi Memastikan Kebolehlaksanaan Pengangkutan Awam	RSNS akan menggalakkan konsep Pembangunan Berorientasikan Transit (TOD) bagi pembangunan di sekitar pusat-pusat transit.
RFN 33 Sistem Pengangkutan Awam Bersepadu Perlu Dibangunkan Di Semua Pusat Bandar Utama	RSNS akan mencadangkan penyediaan sistem pengangkutan awam bersepadu di bandar-bandar utama.
RFN 34 RFN KE-2 Akan Menyediakan Rangka Kerja Spatial Bagi Penyampaian Perkhidmatan Infrastruktur Bersepadu Di Peringkat Negara, Wilayah Dan <i>Conurbation</i> Utama	RSNS akan mencadangkan perkhidmatan infrastruktur yang bersepadu selaras dengan rangka kerja yang disediakan oleh RFN 2.

Jadual 1.1: Penterjemahan Dasar RFN 2 ke dalam Draf RSN Selangor 2035 (samb...)

Dasar RFN 2	Terjemahan Dasar ke dalam Draf RSN Selangor 2035
RFN 35 Infrastruktur Bekalan Air Yang Bersesuaian Termasuk Kerja-Kerja Sumber, Loji Rawatan, Rangkaian Penghantaran Dan Pengagihan Perlu Disediakan Bagi Semua Kawasan Petempatan	RSNS akan mencadangkan pembangunan infrastruktur bekalan air selaras dengan peningkatan permintaan dan keperluan peningkatan perkhidmatan bekalan air.
RFN 36 Kemudahan Sistem Pembetungan Yang Bersesuaian Dan Mencukupi Perlu Disediakan Bagi Semua Kawasan Dengan Kemudahan Pengumpulan, Rawatan Dan Pelupusan Sisa Kumbahan Dan Enap Cemar	Penyediaan kemudahan sistem pembetungan akan terus diberi sokongan di dalam RSNS termasuklah penggunaan teknologi hijau.
RFN 37 Semua Petempatan Perlu Disediakan Dengan Satu Rangkaian Pelupusan Sisa Pepejal Bersepadu Dan/Atau Dilengkapi Dengan Kemudahan Pemulihan	RSNS akan mencadangkan peningkatan sistem pengurusan sisa pepejal dengan memberi penekanan kepada kitar semula dan penyediaan sistem pelupusan yang mesra alam.
RFN 38 Infrastruktur Perparitan Perlu Disediakan Bagi Semua Petempatan Untuk Membendung Kejadian Banjir Besar, Banjir Kecil Dan Pencemaran	RSNS akan mencadangkan penambahbaikan kepada sistem infrastruktur saliran dan perparitan sedia ada serta menggalakkan amalan kawalan di 'punca' bagi mengurangkan masalah banjir kilat di bandar-bandar utama khususnya.
RFN 39 Loji Janakuasa Elektrik Dan Rangkaian Penghantaran Dan Pengagihan Utama Adalah Aset Strategik Yang Perlu Ditempatkan Di Lokasi Yang Bersesuaian Untuk Menyediakan Bekalan Tenaga Yang Andal Dan Efisien Kepada Pengguna	RSNS akan terus memberi sokongan kepada pembangunan infrastruktur bekalan elektrik termasuklah pemakaian teknologi hijau bagi memastikan bekalan yang mencukupi dan perkhidmatan yang efisien.
RFN 40 Loji Pemprosesan Gas Asli Serta Rangkaian Paip Penghantaran Dan Pengagihannya Perlu Dikenalpasti Bagi Menyediakan Bekalan Gas Asli Yang Andal Dan Efisien Kepada Pengguna	RSNS akan menggalakkan pembangunan infrastruktur bekalan gas di kawasan-kawasan perindustrian yang memerlukan gas sebagai sumber tenaga.
RFN 41 Kemudahan Dan Infrastruktur Rangkaian Komunikasi Perlu Disediakan Di Semua Petempatan	RSNS akan memberi keutamaan kepada cadangan pembangunan kemudahan dan infrastruktur rangkaian komunikasi khususnya rangkaian jalur lebar berkelajuan tinggi di semua kawasan petempatan termasuklah di kawasan petempatan desa.

1.2.3 Pelaksanaan dan Pemantauan

Pelaksanaan Dasar-dasar dan cadangan am Rancangan Struktur memerlukan komitmen yang tinggi daripada semua agensi /jabatan yang terlibat. Pada masa kini, tiada organisasi yang bertanggungjawab untuk memastikan jabatan kerajaan selain dari JPBD dan PBT melaksanakan dasar atau cadangan yang dikemukakan dalam RSN. Untuk memastikan RSN menjadi instrumen yang berjaya di dalam pengawalan dan perancangan pembangunan negeri, RSN mestilah menjadi dokumen semua jabatan kerajaan dan orang awam. Dengan ini, tanggungjawab mengimplimentasi polisi Rancangan Struktur adalah terletak di bawah semua jabatan-jabatan kerajaan.

Kejayaan pelaksanaan RSN bergantung kepada keberkesanan terjemahan, penggunaan dan pelaksanaannya. Peranan JPBD sahaja tidak mencukupi untuk memastikan RSN menjadi satu instrumen yang penting di dalam perancangan dan pengawalan pembangunan negeri. Oleh itu sebuah organisasi khas perlu ditubuhkan. Organisasi ini akan menggalakkan pendekatan pengurusan secara bersepadu.

Pemantauan adalah aktiviti yang perlu dilakukan untuk memastikan segala perancangan dan pembangunan yang dijalankan menepati atau selari dengan apa yang dirancang. Sepertimana pengurusan pelaksanaan RSN, tiada organisasi yang terlibat secara khusus di dalam memantau pelaksanaan RSN di peringkat negeri. Menurut Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 menyatakan bahawa Jawatankuasa Perancang Negeri (JPN) juga adalah bertanggungjawab untuk memantau setiap pembangunan yang dijalankan dengan nasihat dan bantuan daripada JPBD. Oleh itu JPN dan JPBD memainkan peranan yang penting di dalam sistem pemantauan RSN. Oleh kerana pelaksanaan RSN melibatkan juga pelaksanaan oleh jabatan-jabatan lain, satu organisasi yang terdiri daripada JPBD Selangor dan jabatan-jabatan perlu diwujudkan bagi melaksanakan sistem pemantauan ini.

Organisasi ini juga berfungsi sebagai penyelarar di antara dan sesama jabatan/agensi bagi memastikan satu sistem pemantauan yang berkesan diwujudkan. Organisasi ini boleh ditubuhkan secara bersama dengan organisasi pengurusan pelaksanaan RSN. Oleh itu dicadangkan penubuhan Jawatankuasa Pelaksanaan dan Pemantauan RSN Selangor Peringkat Negeri (JPPRSNS). Jawatankuasa ini adalah di bawah tanggungjawab JPN yang bertindak sebagai pemantau kepada JPPRSNS. Dengan penubuhan jawatankuasa ini pembangunan fizikal di Negeri Selangor diharap dapat dirancang secara mampan dengan penggunaan sumberjaya secara bersepadu.

Rancangan Struktur Negeri Selangor 2035 (RSN 2035) yang telah diwartakan kelak perlu di pantau bagi memastikan dasar-dasar yang digubal dilaksanakan. Bagi memulakan pemantauan secara berkala, Laporan Perancangan Fizikal Negara (LPFN) akan disediakan mengikut 18 sektor perancangan yang dikenalpasti. Pelaporan LPFN ini akan dibentang di Mesyuarat Jawatankuasa Perancang Negeri yang dipengerusikan oleh Y.A.B Dato' Menteri Besar dua kali setahun dan akan menjadi asas penilaian semasa cadangan kajian semula RSN yang hendak dijalankan kelak.

LPFN ini juga adalah sebagai instrumen bagi memantau secara berkala pencapaian dasar-dasar RSN Selangor 2035. LPFN ini merupakan dokumen penting yang akan digunakan sebagai alat utama untuk mengukur pencapaian dasar-dasar RSN Selangor 2035 berpandukan indikator-indikator yang dikenalpasti.

LPFN ini juga boleh digunakan sebagai rujukan penting untuk Pihak Berkuasa Negeri dan lain-lain agensi Kerajaan untuk menilai tahap pembangunan dan perancangan secara keseluruhan. LPFN akan disepadukan dengan SISMAPS selaras dengan peranan JPBD Selangor sebagai Pusat Maklumat Gunatanah Selangor.

1.3 PROSES PENYEDIAAN DRAF RANCANGAN STRUKTUR NEGERI SELANGOR 2035

Proses penyediaan Draf RSN melibatkan 3 peringkat seperti berikut :

a) Peringkat I : Mobilisasi

Pada peringkat ini JPN mengeluarkan arahan kepada Pengarah JPBD Selangor untuk menjalankan kajian penyemakan semula RSN 2020. Sehubungan dengan ini asas rujukan kajian semula RSN Selangor ini telah disediakan oleh Pengarah JPBD Selangor, diikuti oleh pelantikan perunding.

b) Peringkat II : Penyediaan Laporan dan Publisiti

Pada peringkat ini beberapa laporan perlu disediakan seperti berikut:

- Laporan Awal
- Laporan Teknikal
- Laporan Pangkalan Data
- Laporan Tinjauan dan Draf-Awal RSN Selangor 2035
- Laporan Draf RSN Selangor 2035
- Laporan Aplikasi Sistem Maklumat Eksekutif (EIS) Rancangan Struktur Negeri Selangor 2035

Sehubungan dengan penyediaan Laporan Tinjauan dan Draf Awal RSN Selangor 2035 serta Laporan Draf RSN Selangor 2035, dua publisiti laporan kepada pihak awam diadakan iaitu:

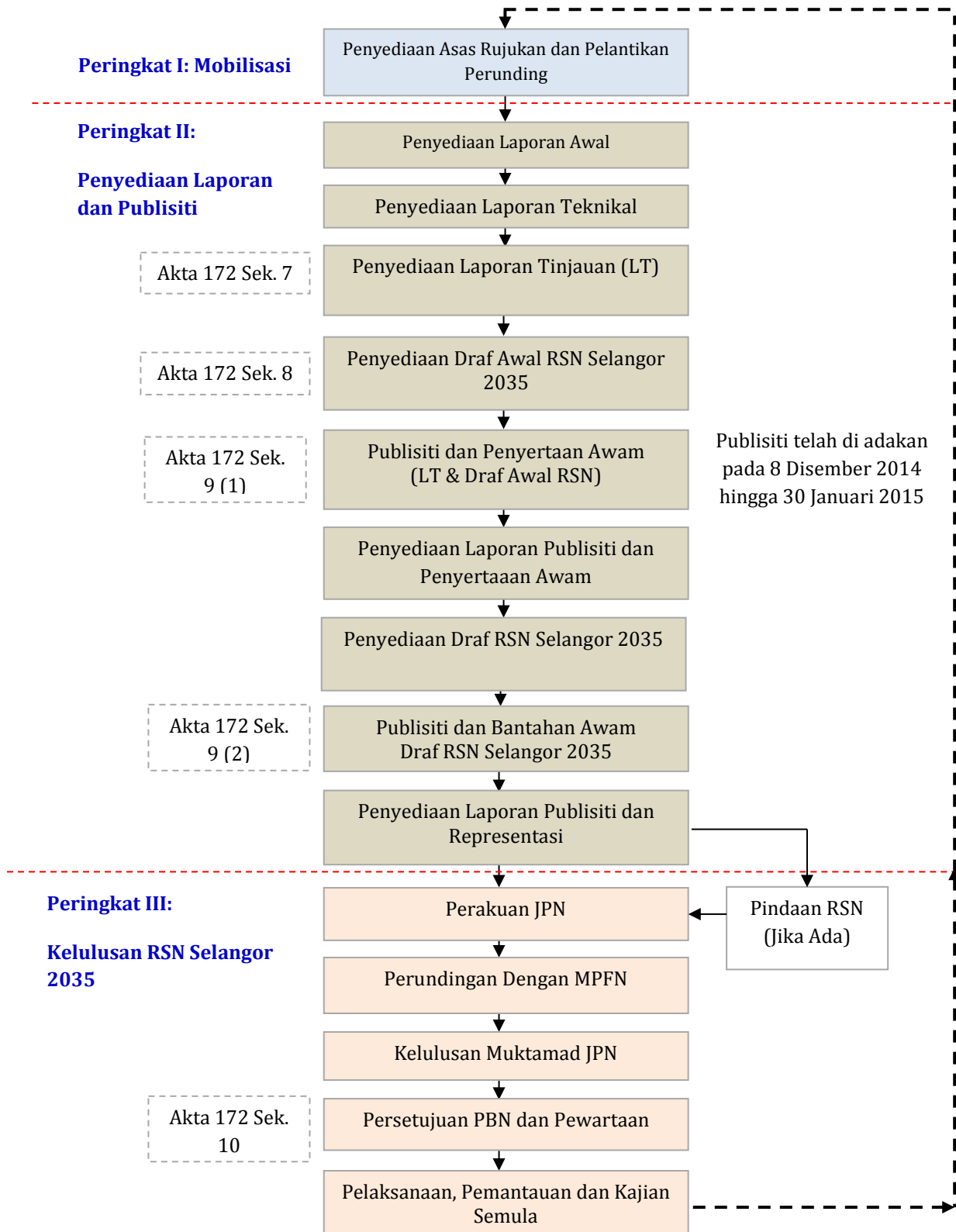
- Publisiti Laporan Tinjauan dan Draf Awal RSN Selangor 2035. Daripada publisiti ini Laporan Publisiti dan Penyertaan Awam disediakan.
- Publisiti Draf RSN Selangor 2035 diikuti oleh penyediaan Laporan Publisiti dan Bantahan Awam.

c) Peringkat III : Kelulusan Rancangan Struktur

Peringkat ketiga melibatkan kelulusan Draf RSN Selangor 2035 bagi tujuan persetujuan dan pewartaan. Proses-proses yang dilaksanakan di peringkat ini ialah:

- Persetujuan Jawatankuasa Perancang Negeri (JPN)
- Rundingan dengan Majlis Perancang Fizikal Negara (MPFN)
- Kelulusan Mukamad Jawatankuasa Perancang Negeri (JPN)
- Persetujuan dan Pewartaan (MMKN)

Rajah 1.2: Proses Penyediaan RSN Selangor 2035

1.4 KAWASAN KAJIAN

Kawasan Kajian semula RSN Selangor meliputi keluasan berjumlah 795,736.59 hektar. Ia terdiri daripada 9 daerah iaitu Daerah Gombak, Klang, Kuala Langat, Kuala Selangor, Petaling, Sabak Bernam, Sepang, Hulu Langat dan Hulu Selangor serta merangkumi 12 Pihak Berkuasa Tempatan (Rajah 1.3).

1.4.1 Senario Semasa Penduduk dan Pertumbuhan Ekonomi

- i. Penduduk Negeri Selangor meningkat daripada 4.188 juta orang pada tahun 2000 kepada 5.462 juta orang pada tahun 2010, iaitu pertambahan sejumlah 1,273.3 juta orang penduduk (Jadual 1.2).
- ii. Hampir 83% (4,512,600 orang) penduduk Negeri Selangor tertumpu di Daerah Petaling, Klang, Gombak dan Hulu Langat pada tahun 2010.

Jadual 1.2: Taburan Penduduk Mengikut Daerah, 2000 dan 2010

Daerah	2000 (Ribu Orang)	2010 (Ribu orang)	Kadar Pertumbuhan Purata Tahunan (%)
Sabak Bernam	119.5	105.8	-1.2
Kuala Selangor	170.2	209.6	2.1
Hulu Selangor	157.9	198.1	2.3
Gombak	569.1	682.2	1.8
Hulu Langat	915.7	1,156.6	2.3
Petaling	1,254.8	1,812.6	3.7
Klang	681.7	861.2	2.3
Kuala Langat	204.3	224.6	1.6
Sepang	115.6	211.4	6.0
Jumlah	4,188.8	5,462.1	2.7

Sumber: Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2000, Jabatan Perangkaan Malaysia
Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2010, Jabatan Perangkaan Malaysia

- iii. Kadar pengangguran semasa negeri ialah 3.2%
- iv. Negeri Selangor adalah peneraju ekonomi Negara dengan sumbangan KDNK (22.9%) dan kadar pertumbuhan tahunan yang tertinggi (10.8%) pada tahun 2010. Pada tahun 2012, sumbangan KDNK negeri ialah 23.4%.

Sumber: Kajian Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

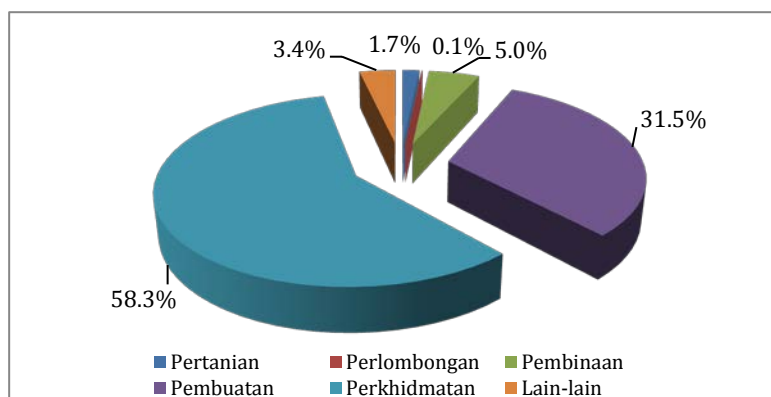
Petunjuk:

PIHAK BERKUASA TEMPATAN (PBT)

 Majlis Daerah Sabak Bernam (MDSB)	 Majlis Perbandaran Ampang Jaya (MPAJ)	 Majlis Perbandaran Klang (MPK)	 Negeri Bersempadanan
 Majlis Daerah Kuala Selangor (MDKS)	 Majlis Bandaraya Shah Alam (MBSA)	 Majlis Daerah Kuala Langat (MDKL)	 Sempadan Negeri
 Majlis Daerah Hulu Selangor (MDHS)	 Majlis Bandaraya Petaling Jaya (MBPJ)	 Majlis Perbandaran Sepang (MPS)	 Sempadan Daerah
 Majlis Perbandaran Selayang (MPS)	 Majlis Perbandaran Subang Jaya (MPSJ)	 Majlis Perbandaran Kajang (MPKj)	 Sempadan Mukim

- v. Sumbangan utama KDNK negeri adalah daripada sektor perkhidmatan (58.3%) diikuti oleh sektor pembuatan (31.5%) pada tahun 2012.

Sumbangan Sektor Utama Ekonomi Negeri Selangor, 2012

Sumber: Akaun Nasional Tahunan, KDNK 2005-2010, Jabatan Perangkaan Malaysia, 2013

- vi. Lebih separuh (53.7%) isi rumah negeri Selangor mempunyai pendapatan melebihi RM 5,000 sebulan. Hanya 8.2% mempunyai pendapatan kurang dari RM 2,000 sebulan.

Jadual 1.3: Taburan Peratusan Isi Rumah Mengikut Kelas Pendapatan, Selangor 2012

Kelas Pendapatan	2012
RM 999 ke bawah	1.4
RM 1,000 - 1,999	6.8
RM 2,000 - 2,999	10.0
RM 3,000 - 3,999	16.3
RM 4,000 - 4,999	11.8
RM 5,000 >	53.7
Jumlah	100.0

Sumber: Taburan Peratusan Isi Rumah Mengikut Kelas Pendapatan, Malaysia 1970 – 2009, Jabatan Perangkaan Malaysia, 2011.
Laporan Household Income Survey 2012, Jabatan Perangkaan Malaysia.

1.4.2 Guna Tanah Negeri Selangor, 2012

Guna tanah utama Negeri Selangor ialah pertanian yang meliputi kawasan seluas 298,279.42 hektar (37.52%), diikuti oleh guna tanah hutan seluas 269,121.20 hektar (33.82%) dan tepubina seluas 208,264.81 hektar (26.17%). Walau bagaimanapun seluas 40,310.41 hektar (19.36%) daripada keluasan guna tanah tepubina adalah merupakan tanah kosong. Taburan guna tanah mengikut jenis adalah seperti di Rajah 1.4.

- Tepu Bina
 Pengangkutan, Infrastruktur dan Utiliti
 Pertanian
 Penternakan dan Akuakultur
 Hutan
 Badan Air
 Pantai
- Lebuhraya
 Laluan Persekutuan
 Laluan Negeri
 Laluan Keretapi
- Sempadan Daerah
 Sempadan Negeri

1.5 KANDUNGAN DOKUMEN RSN SELANGOR 2035

Kandungan utama Laporan RSN Selangor 2035 adalah seperti berikut:

Bab 1 adalah merupakan pengenalan kepada Rancangan Struktur. Ia memberikan definisi dan menerangkan fungsi Rancangan Struktur serta keperluan kajian semula kepada RSN 2020 sedia ada. Ia juga menerangkan asas pembentukan RSN Selangor 2035, proses penyediaannya serta pelaksanaan dan pemantauan RSN. Ia juga mengandungi profil ringkas Negeri Selangor.

Bab 2 mengemukakan hasil penilaian sasaran RSN 2020 dan penilaian strategi pembangunan RSN 2020 berdasarkan penemuan kajian semula RSN Selangor. Ia juga mengemukakan hasil penilaian dasar-dasar RSN 2020.

Bab 3 menerangkan cabaran dan parameter-parameter perancangan dan pembangunan yang perlu diambilkira di dalam pembentukan strategi pembangunan dan hala tuju RSN Selangor 2035. Parameter-parameter tersebut memberikan maklumat berkaitan kepentingan Selangor di dalam pembangunan negara, dasar dan pelan pembangunan negara yang perlu diambilkira, aspirasi kerajaan negeri, senario semasa penduduk dan pertumbuhan ekonomi, aset dan potensi pembangunan serta isu-isu utama yang perlu ditangani dan memerlukan anjakan strategik.

Bab ini juga memberikan senario pembangunan pada masa hadapan dengan mengemukakan unjuran-unjuran seperti penduduk, keperluan perumahan, tanah perindustrian dan kemudahan masyarakat.

Bab 4 menerangkan hala tuju pembangunan RSN Selangor 2035 dengan mengemukakan matlamat dan hala tuju strategik pembangunan Negeri Selangor. Strategi-strategi ini diterjemahkan di dalam perancangan guna tanah dan fizikal melalui pembentukan konsep pembangunan. Bab ini juga memaparkan indikator dan sasaran yang akan dicapai oleh RSN Selangor 2035.

Bab 5 mengemukakan dasar-dasar RSN Selangor 2035 yang dibentangkan mengikut teras pembangunan dan dalam konteks rentas-sektor. Pernyataan dasar dibentangkan bersama dengan inisiatif pelaksanaan dan agensi pelaksana utama yang akan menjadi garis panduan bagi pelaksanaan dasar tersebut. Dasar-dasar ini disokong oleh pelan-pelan cadangan yang berkaitan.

Bab 6 mengemukakan hasil daripada dasar-dasar dan inisiatif pelaksanaan dalam Bab 5 dalam bentuk reruang di mana ia dipersembahkan dalam bentuk pelan strategik guna tanah yang merupakan pelan indikatif. Persembahan dalam bentuk gambarajah dapat memberi pemahaman yang lebih menyeluruh terhadap hubungkait antara setiap dasar atau inisiatif pelaksanaan dengan kawasan tindakan dengan lebih berkesan.

Bab 7 mencadangkan sistem pengurusan pelaksanaan RSN Selangor 2035. Cadangan yang dikemukakan dalam bab ini merangkumi cadangan organisasi pelaksanaan dan kerangka pelaksanaan serta pelaksanaan RSN Selangor. Bab ini juga akan menghuraikan mekanisme pemantauan dan pelaksanaan RSN Selangor di peringkat negeri dan tempatan untuk memastikan matlamat pembangunan RSN Selangor 2035 dapat direalisasikan.

BAB DUA
PENILAIAN RSN
SELANGOR 2020

2.0 PENILAIAN RSN SELANGOR 2020

Bersesuaian dengan kajian semula, status pencapaian RSN Selangor 2020 (RSN sedia ada) dikaji melalui penilaian terhadap sasaran-sasaran RSN 2020 dan strategi pembangunan RSN 2020. Hasil penilaian ini akan menentukan status pencapaian semasa (tahun 2012), indikator-indikator yang akan digunapakai di dalam RSNS, serta sasaran yang akan dicapai menjelang tahun 2035 (rujuk Bab 4.0). Bahagian ini juga akan menilai dasar-dasar RSN Selangor 2020 bagi mengenalpasti status dasar-dasar tersebut, samada ia masih sesuai untuk dikekalkan atau dipinda bagi mengambilkira penemuan-penemuan baru kajian atau dimansuhkan kerana dasar tersebut tidak lagi berkait dengan senario pembangunan semasa dan yang dirancang.

2.1 PENILAIAN SASARAN RSN SELANGOR 2020 (RSN 2020)

RSN Selangor 2020 (RSN sedia ada) telah mengenalpasti indikator-indikator sebagai penanda aras (*bench mark*) bagi mencapai sasaran Negeri Selangor Maju Sejahtera 2020. Jadual 2.1 sehingga Jadual 2.15 memaparkan indikator, sasaran RSN 2020 pada tahun 2005 dan 2020 serta tahap pencapaian sasaran semasa berdasarkan penemuan kajian RSN Selangor 2035.

2.1.1 Indikator dan Pencapaian Sasaran Pembangunan Guna Tanah

Jadual 2.1 menunjukkan pencapaian indikator kepadatan penduduk / kawasan tepu bina pada tahun 2012 adalah melebihi sasaran pada tahun 2005 dan di dalam lingkungan sasaran bagi tahun 2020. Bagi indikator peratus tepu bina / keluasan negeri dan peratusan petempatan Orang Asli yang diwartakan, kedua-duanya belum mencapai sasaran tahun 2005. Indikator pertumbuhan tahunan kawasan tepubina menunjukkan kadarnya adalah perlahan dan ia adalah lebih rendah daripada kadar yang disasarkan pada tahun 2020. Kadar pertumbuhan kawasan tepubina yang perlahan adalah lebih baik kerana ia menunjukkan pertumbuhan *building footprint* yang lebih perlahan di mana ini akan mengurangkan impak kepada pemanasan global.

Jadual 2.1: Indikator dan Pencapaian Sasaran Pembangunan Guna Tanah pada Tahun 2012

Indikator	Sasaran 2005 ^a	Sasaran 2020 ^a	Pencapaian Semasa ^b
Kepadatan penduduk /kawasan tepu bina	30 orang /hektar	30-60 orang /hektar	33 orang /hektar
Peratus tepu bina / keluasan negeri	25	32	21.11
Kadar pertumbuhan tahunan kawasan tepu bina (%)	6	2	1.7
Kawasan petempatan Orang Asli yang diwartakan (%)	30	100	17.23%

Sumber: ^a = Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020.

^b = Data 2012. Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

2.1.2 Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Asas dan Prospek Ekonomi

Pencapaian pada tahun 2012 menunjukkan indikator KDNK per kapita dan pendapatan bulanan isi rumah telah mencapai sasaran tahun 2005 dan sedang menghampiri sasaran 2020. Walau bagaimanapun tindakan membasmi kemiskinan perlu diteruskan bagi mengurangkan kadar kemiskinan seperti yang disasarkan.

Jadual 2.2: Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Asas dan Prospek Ekonomi pada Tahun 2012

Indikator	Sasaran 2005 ^a	Sasaran 2020 ^a	Pencapaian Semasa
KDNK per kapita (RM)	21,227	37,590	34,200
Pendapatan Isi rumah (RM /bulan)	4,684	8,436	7,023 ^b
Kadar Kemiskinan (%)	0.0	0.0	3.0 <

Sumber: ^a = Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020.

^b = Laporan Siasatan Pendapatan Isi Rumah 2012, Jabatan Perangkaan Malaysia

2.1.3 Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Penduduk dan Perancangan Sumber Manusia

Pencapaian semasa bagi indikator jumlah penduduk, jumlah gunatenaga dan peratusan gunatenaga /penduduk telah mencapai sasaran tahun 2005. Walau bagaimanapun indikator kadar pengangguran masih belum mencapai sasaran tahun 2005. Oleh itu pembangunan ekonomi yang mampu menjana peluang-peluang pekerjaan perlu diberi keutamaan di samping menyediakan peluang-peluang peningkatan pengetahuan dan kemahiran tenaga kerja bagi memenuhi permintaan pasaran pekerjaan.

Pencapaian yang memberansangkan telah dicatatkan bagi indikator peratusan pekerja dalam kumpulan pengurusan dan pentadbiran di mana pencapaian semasa telah melebihi sasaran tahun 2020.

Jadual 2.3: Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Penduduk dan Perancangan Sumber Manusia pada Tahun 2012

Indikator	Sasaran 2005 ^a	Sasaran 2020 ^a	Pencapaian Semasa
Jumlah Penduduk (juta)	5.1	7.3	5.7 ^b
Kadar Pengangguran (%)	3.6	3.7	3.3 ^c
Pekerja Dalam Kumpulan Pengurusan dan Pentadbiran (%)	8.9	11.3	13.3 ^d
Jumlah Guna tenaga ('000)	1,985.1	3,380.5	2,347.3 ^e
Peratusan Guna tenaga / Penduduk	39.0	46.0	41.5 ^e

Sumber: ^a = Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020.

^b = Data 2012. Jabatan Perangkaan Malaysia, 2012 (Angka terbaru penduduk bagi Negeri Selangor adalah 5.651 juta (rujuk kepada Risalah Indikator Demografi Malaysia 2012))

^c = Data 2012. Jabatan Perangkaan bagi Disember 2012, Perangkaan Utama Tenaga Buruh, 2013

^d = Data 2010. Statistik Utama Selangor 2010 (data merujuk kepada kategori Pengubal Undang-undang, Pegawai kanan dan pengurus)

^e = Data 2012. Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020 (Tahun 2010 jumlah pekerjaan adalah 2.130 juta. Antara tahun 2010 dan 2012 kadar pertumbuhan purata pekerjaan adalah 4.96%. Angka untuk tahun 2012 adalah berdasarkan kadar pertumbuhan ini).

2.1.4 Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Pertanian, Perhutanan dan Perlombongan

Merujuk kepada hasil perbandingan antara sasaran 2005, sasaran 2020 dan pencapaian semasa, didapati bahawa indikator tanah pertanian untuk tanaman makanan adalah amat menggalakkan, iaitu sebanyak 11.3% (2012) berbanding dengan sasaran 2020 (6.5%) (Jadual 2.4). Ini adalah selaras dengan dasar jaminan sumber makanan di mana pada tahun 2011, Negara kita telah mencatatkan tahap sara diri sebanyak 72.2% untuk komoditi beras, 43.5% untuk sayur-sayuran dan 66.3% untuk buah-buahan, seperti yang dilaporkan dalam "Laporan Perangkaan Agromakanan 2011".

Jadual 2.4: Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Pertanian, Perhutanan dan Perlombongan pada Tahun 2012

Indikator	Sasaran 2005 ^a	Sasaran 2020 ^a	Pencapaian Semasa
Peratus tanah pertanian untuk tanaman makanan dan pengeluarannya / keluasan negeri (%)	4.5	6.5	11.3 ^b
Peratus hutan paya gambut daripada keseluruhan luas tanah Selangor (%)	9.6	9.6	10.4 ^c
Peratus hutan paya laut daripada keseluruhan luas tanah Selangor (%)	1.9	1.9	2.4 ^c

Sumber: ^a = Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020.

^b = Data 2012. Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

^c = Data 2010. Laporan Tahunan Jabatan Perhutanan Negeri Selangor 2010.

Namun, secara praktikalnya, keluasan tanaman yang luas tidak semestinya akan mendatangkan hasil tanaman yang banyak untuk menampung keperluan penduduk negeri ataupun negara. Dengan ini, pembangunan kawasan pertanian secara komersial dan ekonomik harus dipergiatkan lagi, sama ada dari segi mekanisasi ataupun sistem pengurusan yang digunakan. Walau bagaimanapun, usaha pengekalan kawasan pertanian yang produktif tetap perlu dilaksanakan, khususnya Kawasan-kawasan Pertanian Utama (KPU) Tahap 1, 2 dan 3.

Manakala untuk indikator peratus hutan paya gambut dan hutan paya laut yang masing-masing mencatatkan 10.4% (sasaran 9.6%) dan 2.4% (sasaran 1.9%). Data ini menunjukkan bahawa usaha telah dijalankan bagi menentukan kawasan hutan terus terpelihara. Usaha pemantauan dan pencegahan penerokaan tanah hutan perlu diteruskan bagi menentukan kawasan hutan tidak berkurangan dalam tempoh masa 10 tahun atau 25 tahun akan datang. Oleh itu, isu penerokaan haram seperti yang berlaku di Hutan Simpan Raja Musa haruslah diberhentikan dan penanaman semula kawasan yang diterokai dengan pokok hutan yang bernilai tinggi juga harus diusahakan.

2.1.5 Indikator dan Pencapaian Sasaran Kemudahan Kesihatan

Pencapaian semasa menunjukkan indikator bagi klinik desa dan klinik kesihatan kepada bilangan penduduk adalah tidak mencapai sasaran yang ditetapkan pada tahun 2005. Petunjuk bagi piawaian klinik desa : penduduk dan klinik kesihatan : penduduk bagi tahun 2012 menunjukkan ia jauh melebihi piawaian yang disasarkan pada tahun 2005 (Jadual 2.5).

Jadual 2.5: Indikator dan Pencapaian Sasaran Kemudahan Kesihatan (Awam) pada Tahun 2012

Indikator	Sasaran 2005 ^a	Sasaran 2020 ^a	Pencapaian Semasa ^b
Nisbah katil : penduduk	1:500	1:500	1:1,224
Klinik desa : penduduk	1:4000	1:4000	1:27,475
Klinik kesihatan : penduduk	1:20,000	1:20,000	1:102,903
Nisbah bil. doktor : penduduk	1:1000	1:800	1:1,284

Sumber: ^a = Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020.

^b = Data 2012. Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

2.1.6 Indikator dan Pencapaian Sasaran Kemudahan Pendidikan

Bagi kemudahan pendidikan hanya Institut Pengajian Tinggi (IPT) sahaja yang menunjukkan pencapaian menepati sasaran piawaian yang ditetapkan. Di samping itu nisbah guru kepada murid bagi sekolah rendah dan nisbah guru kepada murid serta kelas kepada murid bagi sekolah menengah juga memperlihatkan pencapaian yang menepati sasaran pada tahun 2012 (Jadual 2.6). Pencapaian semasa bagi indikator sekolah rendah dan menengah kepada bilangan penduduk menunjukkan ia melebihi piawaian yang disasarkan. Oleh itu, terdapat keperluan penambahan bilangan sekolah rendah dan menengah di Negeri Selangor

Jadual 2.6: Indikator dan Pencapaian Sasaran Kemudahan Pendidikan pada Tahun 2012

Indikator	Sasaran 2005 ^a	Sasaran 2020 ^a	Pencapaian Semasa ^b
Nisbah kemudahan pendidikan di Selangor kepada jumlah murid	Tadika 1:3,000 IPT 1:1,000,000	Tadika 1:3,000 IPT 1:1,000,000	1 : 4676 1:780,300
SR:Murid	1:800	1:800	1:838
Guru:Murid	1:20	1:16	1:16
Kelas:Murid	1:30	1:25	1:34
SR:Penduduk	1:7,500	1:7,500	1:9,210
SM:Murid	1:1,000	1:1,000	1:1,481
Guru:Murid	1:15	1:15	1 : 15
Kelas:Murid	1:25	1:25	1 : 33
SM:Penduduk	1:15,000	1:15,000	1:22,187

Sumber: ^a = Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020.

^b = Data 2012. Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

2.1.7 Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Peniagaan dan Perkhidmatan

Pencapaian semasa menunjukkan kadar penghunian adalah melebihi peratusan sasaran minimum (70%) tahun 2020 iaitu sebanyak 84%. Pencapaian ini menunjukkan ia juga turut menghampiri sasaran optimum tahun 2020 (85%). Manakala sasaran bagi nisbah 1 guna tenaga : 4.5 meter persegi ruang lantai masih lagi belum dicapai berdasarkan pencapaian semasa dengan sasaran tahun 2005.

Jadual 2.7: Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Peniagaan dan Perkhidmatan pada Tahun 2012

Indikator	Sasaran 2005 ^a	Sasaran 2020 ^a	Pencapaian Semasa ^b
Kadar Penghunian Ruang Lantai	Minimum : 65% Optimum : 80%	Minimum : 70% Optimum : 85%	Minimum : 84%
Nisbah guna tenaga / ruang lantai	1:4.5 mp	1:4.5 mp	1:0.17 mp

Sumber: ^a = Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020.

^b = Data 2012. Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

2.1.8 Indikator dan Pencapaian Sasaran Hierarki Pusat Perniagaan

Jadual 2.8 menunjukkan sasaran bagi hierarki pusat wilayah negeri, pusat separa wilayah negeri dan pusat perkhidmatan adalah melebihi sasaran tahun 2005 dan menghampiri sasaran tahun 2020. Bagi indikator hierarki pinggir bandar, ia hampir mencapai sasaran 2005.

Jadual 2.8 : Indikator dan Pencapaian Sasaran Hierarki Pusat Perniagaan pada Tahun 2012

Indikator	Sasaran 2005 ^a	Sasaran 2020 ^a	Pencapaian Semasa ^b
Pusat Wilayah Negara	3 juta	5 juta	-
Pusat Wilayah Negeri	1.5 juta	3 juta	2.91 juta
Pusat Separa Wilayah Negeri	0.5 juta	1 juta	0.69 juta
Pinggir Bandar	0.2 juta	0.5 juta	1.18 juta
Pusat Perkhidmatan	0.1 juta	0.2 juta	0.15 juta
Pusat Perkhidmatan Kecil	10,000-50,000	50,000 - 0.1 juta	-

Sumber: ^a = Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020.

^b = Data 2012. Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

Nota - = Jumlah ruang lantai belum mencapai sasaran hierarki pusat perniagaan tersebut.

2.1.9 Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Perhubungan dan Pengangkutan

Pencapaian semasa menunjukkan peratus kemalangan maut masih tinggi manakala tahap penggunaan pengangkutan awam masih rendah. Oleh itu, kedua-dua sasaran indikator ini pada tahun sasaran 2005 belum dicapai.

Jadual 2.9: Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Perhubungan dan Pengangkutan pada Tahun 2012

Indikator	Sasaran 2005 ^a	Sasaran 2020 ^a	Pencapaian Semasa ^b
Kemalangan jalan raya maut di Selangor (%)	15	10	20%
Nisbah penggunaan pengangkutan awam : pengangkutan persendirian	40:60	60:40	20:80
Kepadatan jalan(km persegi setiap hektar)	1.61	3.0	t.m
Tahap perkhidmatan jalan(km persegi setiap 1000 penduduk)	5.22	6.17	t.m

Sumber: ^a = Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020.

^b = Data 2012. Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

^c = Pelan Transformasi Program, PEMANDU

2.1.10 Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Perumahan

Jadual 2.10 menunjukkan indikator bilangan rumah pada tahun 2012 telah menepati sasaran pada tahun 2005 dan menghampiri sasaran bagi tahun 2020. Manakala pencapaian semasa bagi bilangan rumah yang mampu dimilik pula masih tidak mencapai sasaran yang ditetapkan pada tahun 2005. Bagi penempatan semula setinggan ia juga

belum mencapai setinggi sifar seperti yang disasarkan pada tahun 2005. Walau bagaimanapun program penempatan setinggi telah mencapai 94.9 peratus pada tahun 2012.

Jadual 2.10: Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Perumahan pada Tahun 2012

Indikator	Sasaran 2005 ^a	Sasaran 2020 ^a	Pencapaian Semasa
Bilangan Rumah	939,638	1,814,230	1,568,565 ^b
Rumah yang Mampu Dimiliki	375,856	752,692	125,783
Penempatan semula Setinggi (%)	0	0	5%

Sumber: ^a = Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020.

^b = Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2010, Jabatan Perangkaan Malaysia

^c = Data sehingga September 2012. Bahagian Pembangunan, Lembaga Perumahan Dan hartanah Negeri selangor (LPHS), 2012

2.1.11 Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Alam Sekitar

Sasaran untuk mendapat 32 peratus kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) daripada keseluruhan keluasan Negeri Selangor pada 2020 adalah praktikal memandangkan kadar pertumbuhan yang tinggi untuk sektor perbandaran dan perindustrian. Pencapaian semasa pada 2012 menunjukkan kawasan yang mempunyai status HSK adalah menghampiri sasaran 32 peratus iaitu 31.2 peratus (Jadual 2.11). Pelaksanaan polisi Jabatan Perhutanan Negeri Selangor yang tidak membenarkan pemansuhan/pelupusan HKS di Negeri tersebut dengan syarat penggantian kawasan perlu disediakan bagi menggantikan kawasan hutan yang telah diambil dijangka akan dapat mencapai sasaran 32 peratus HSK pada tahun 2020.

Jadual 2.11: Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Alam Sekitar

Indikator	Sasaran 2005 ^a	Sasaran 2020 ^a	Pencapaian Semasa ^b
Peratus Hutan Simpanan Kekal (HSK) / keluasan negeri	32.0	32.0	31.2
Kualiti Air Sungai	Semua Lembangan WQI 70 - 100	Semua Lembangan WQI 70 - 100	Semua Lembangan WQI 70 - 100
Kualiti Udara	Sederhana API 51 - 100	Baik API 0 - 50	Sederhana API 51 - 100

Sumber: ^a = Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020.

^b = Data 2012. Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

Bagi indikator kualiti air sungai pula, sasaran yang dibuat adalah untuk mencapai bacaan WQI di antara julat 70 ke 100 (Kelas 1 dan 2) pada 2020. Sasaran pada 2005 dan pencapaian 2012 mendapati semua lembangan sungai di Negeri Selangor telah mencatatkan bacaan WQI dalam julat tersebut. Secara terperinci, terdapat sungai yang telah membaiki mutu air sungai (iaitu Sungai Klang) dan juga sungai yang semakin merosot (iaitu Sungai Buloh). Keadaan ini memerlukan tindakan berterusan dari semua

agensi dan pihak yang terlibat untuk memastikan tahap air sungai di Negeri Selangor mampu mencapai Kelas 1 dan 2 walaupun terdapat banyak punca-punca pencemar di Negeri Selangor (seperti kawasan perkilangan dan pengguna domestik yang lain).

Kualiti udara bergantung kepada pelepasan efluen pencemar ke udara yang secara relatifnya berkadar langsung dengan kadar kepesatan pembangunan. Secara keseluruhannya, sasaran pada 2020 ialah untuk mencapai kualiti udara yang baik (API 0-50) di Negeri Selangor. Pada 2005, kualiti udara mencatatkan tahap kualiti udara sederhana (API 51-100) dan rekod yang sama juga dicatatkan pada 2012. Sebagai sebuah negeri perindustrian yang memberi sumbangan kepada pertumbuhan ekonomi Negara, tahap pencapaian kualiti udara yang sederhana iaitu tidak melebihi API 100 pada kebanyakan hari adalah suatu sasaran yang realistik. Namun begitu, keadaan ini perlu sentiasa dipantau supaya ianya tidak semakin merosot ke tahap kualiti udara tidak sihat.

2.1.12 Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Rekreasi dan Sukan

Bagi sasaran sektor rekreasi dan sukan didapati keseluruhan luas kawasan rekreasi, padang kejiranan dan taman bandar menunjukkan tahap penyediaan semasa masih belum mencapai sasaran tahun 2005.

Jadual 2.12: Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Rekreasi dan Sukan pada Tahun 2012

Indikator	Sasaran 2005 ^a	Sasaran 2020 ^a	Pencapaian Semasa ^b
Keseluruhan(Luas kawasan rekreasi (hektar) untuk setiap 1000 orang penduduk)	0.58	0.87	0.13
Padang kejiranan(Luas kawasan padang kejiranan (hektar) untuk setiap 1000 orang penduduk)	0.11	0.13	0.01
Taman Bandaran (Luas taman bandar (hektar) untuk setiap 1000 orang penduduk)	0.72	0.74	0.12

Sumber: ^a = Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020.

^b = Data 2012. Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

2.1.13 Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Infrastruktur dan Utiliti

Bagi bekalan air, sasaran bagi indikator '*non revenue water*' pada tahun 2005 masih belum dicapai. Oleh itu pelbagai langkah perlu diambil untuk mengurangkan ketidakberhasilan sumber air. Pencapaian semasa bagi bekalan elektrik menunjukkan *Minima Reserve Margin* semasa adalah tinggi dan melebihi sasaran. *Minima Reserve Margin* yang tinggi menunjukkan sistem bekalan yang tidak efisien.

Sasaran bagi indikator tahap penembusan untuk talian mudah alih dan juga jalur lebar bagi Negeri Selangor melebihi sasaran tahun 2005 dan 2020. Ia juga melebihi kadar untuk peringkat kebangsaan. Walau bagaimanapun, kadar penembusan untuk talian tetap adalah lebih rendah daripada sasaran tahun 2005. Kadar yang rendah ini adalah disebabkan tren penurunan penggunaan talian tetap semasa hasil dari peningkatan penggunaan talian mudah alih.

Indikator pantai dikategorikan mengalami hakisan kritikal adalah sepanjang 63.5km. Ini menunjukkan sasaran tahun 2005 masih belum dicapai. Indikator peratusan sungai yang dikategorikan bersih juga belum dicapai kerana purata kualiti air sungai semasa adalah dalam kelas 2.

Indikator sistem saliran dan perparitan dalam aspek bilangan kawasan yang terlibat dengan banjir kritikal menunjukkan penurunan yang positif (57 kawasan pada tahun 2012) iaitu kurang dari 80 kawasan seperti yang disasarkan pada 2005. Walaupun begitu, tanda aras yang terbaik perlu dicapai adalah mengurangkan seminima mungkin kawasan dilanda banjir sehingga 0% atau tiada lagi kawasan mengalami banjir kritikal.

Terdapat dua indikator di dalam sistem pembetungan yang menjadi penanda aras iaitu kadar bilangan penduduk mendapat khidmat loji rawatan kumbahan moden dan kualiti efluen memenuhi piawaian Jabatan Alam Sekitar. Kedua-dua indikator ini mempunyai nilai persamaan pada sasaran 2005 iaitu sebanyak 50%, manakala pencapaian tahun 2012 adalah sebanyak 90%. Ini menunjukkan sasaran pada tahun 2005 telah dicapai dan sedang menghampiri sasaran bagi tahun 2020.

Kadar kitar semula untuk sisa pepejal semasa masih lagi di tahap rendah (5%) berbanding dengan sasaran tahun 2005. Oleh itu, bagi meningkat kadar kitar semula kaedah pengiraan kadar kitar semula setempat perlu dikemaskini dengan menjuruskan mengikut jenis-jenis sisa pepejal seperti kertas, plastik, kulit, kaca dan lain-lain.

Jadual 2.13: Indikator dan Pencapaian Sasaran Sektor Infrastruktur dan Utiliti pada Tahun 2012

Indikator	Sasaran 2005 ^a	Sasaran 2020 ^a	Pencapaian Semasa ^b
Bekalan Air			
• Non-Revenue Water	30%	10%	33.06%
• 'Service Factor'	100%	100%	100%
Bekalan Elektrik			
• <i>Minima Reserve Margin</i>	25%	25%	40%
Telekomunikasi dan Teknologi Maklumat			
• Tahap penembusan talian tetap	45%	60%	35%
• Tahap penembusan mudah alih	50%	60%	145%
• Tahap penembusan internet	21%	62%	78%
Bekalan Gas			
• Kadar penggunaan gas untuk penjanaan elektrik	70%	60%	96%
Pengairan dan Saliran			
• Pantai dikategorikan mengalami hakisan kritikal (kilometer, km)	20 km	0 km	63.5km
• Peratusan sungai yang dikategorikan bersih	14%	86%	0% ¹
• Bilangan kawasan yang terlibat dengan banjir yang kritikal	80	0	57
Sistem Pembetungan			
• Kadar bilangan penduduk mendapat khidmat loji rawatan kumbahan moden	50%	100%	90%
• Kualiti efluen memenuhi piawaian Jabatan Alam Sekitar	50%	100%	90%
Pengurusan Sisa Pepejal Dan Toksik Berbahaya			
• Sisa pepejal yang di kitar semula (%)	0%	50%	5%

Sumber: ^a = Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020.

^b = Data 2012. Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

¹ Tiada sungai yang dikategorikan bersih (kelas 1) berdasarkan analisis kualiti air sungai bagi 7 sungai utama. Kualiti air semasa secara puratanya adalah di dalam kelas 2 iaitu di dalam kategori sedikit mencemar.

2.2 PENILAIAN STRATEGI PEMBANGUNAN RSN SELANGOR 2020

Strategi pembangunan RSN Selangor 2020 yang telah digunapakai ialah Strategi Pembangunan Tumpuan Pelbagai (*Multi Focus*). Di dalam kajian semula RSN Selangor ini, Strategi Pembangunan Tumpuan Pelbagai (*Multi Focus*) disemak dan dinilai dengan membandingkannya dengan corak pembangunan guna tanah semasa. Penilaian ini mendapati corak pembangunan semasa telah mengikuti sebahagian saranan strategi-strategi tersebut. Walau bagaimanapun strategi yang melibatkan tumpuan pembangunan ekonomi dan pembangunan pusat transit /pusat pertumbuhan strategik di luar WLK adalah masih perlahan dan memerlukan tindakan-tindakan yang lebih strategik. Perincian penilaian adalah seperti berikut:

Ciri-ciri Strategi Pembangunan Tumpuan Pelbagai (<i>Multi Focus</i>)	Corak Pembangunan Semasa
Pengekalan dan Pemuliharaan Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS).	Kawasan Sensitif Alam Sekitar khususnya kawasan hutan simpan kekal terus dipulihara. Walau bagaimanapun terdapat KSAS yang menghadapi ancaman seperti kawasan paya bakau yang diterokai untuk aktiviti penternakan akuakultur.
Pengekalan Wilayah Lembah Klang sebagai pusat pembangunan yang dinamik	Corak perbandaran semasa menunjukkan Wilayah Lembah Klang terus berperanan sebagai pusat pembangunan utama. Ia juga telah dimasukkan sebagai sebahagian Greater Kuala Lumpur yang akan menjadi pusat pintu masuk pembangunan dan pelaburan berimpak tinggi.
Peluasan zon pembangunan perbandaran di pinggir WLK	Pembangunan perbandaran telah berkembang ke selatan Daerah Kuala Selangor dan Hulu Selangor serta ke kawasan utara Kuala Langat (sempadan Klang).
Pengukuhan pembangunan ekonomi semasa dan pembentukan asas-asas ekonomi baru terutamanya di kawasan kurang maju	Pembangunan ekonomi seperti aktiviti perniagaan dan industri IKS di kawasan kurang maju adalah masih perlahan kecuali di kawasan bersempadan dengan WLK.
Penyerakan pembangunan ke luar Wilayah Lembah Klang melalui pembangunan pusat-pusat pertumbuhan strategik yang bersifat mandiri dan berorientasikan transit.	Pembangunan perbandaran di pusat-pusat pertumbuhan strategik dan berorientasikan transit di luar WLK adalah perlahan terutamanya pusat-pusat pertumbuhan di Daerah Sabak Bernam, pusat pertumbuhan di bahagian utara Daerah Hulu Selangor dan Daerah Kuala Selangor.
Pengintegrasian pusat transit antarabangsa, utama dan sekunder serta penekanan kepada perkembangan fungsi penggunaan transit.	Pembangunan pusat-pusat transit bagi mewujudkan sistem pengangkutan yang bersepadu di Wilayah Lembah Klang adalah di dalam proses pelaksanaan. Walau bagaimanapun bagi pusat-pusat transit di luar Wilayah Lembah Klang, ia masih lagi kurang /tidak berfungsi.

2.2.1 Keperluan Dasar-dasar Baru

Daripada penilaian dasar-dasar tersebut, terdapat keperluan untuk menggubal dasar-dasar baru RSN selaras dengan dasar pembangunan negara yang baru dan kajian-kajian perancangan yang telah dihasilkan selepas RSN 2020 disediakan. Perubahan-perubahan tren pembangunan yang ketara sedang berlaku di negeri ini juga memerlukan penggubalan dasar baru. Perkara-perkara yang memerlukan dasar-dasar baru atau di ambil kira di dalam pelaksanaan dasar ialah:

- i. Mengambil kira dasar-dasar RFN Ke-2 seperti dasar kawasan pertanian utama (KPU) yang produktif dan berdaya maju perlu dikekalkan untuk aktiviti pertanian, serta Dasar Agro makanan 2020 yang mengetengahkan peningkatan produktiviti pertanian dan pembangunan aktiviti pertanian secara mesra alam.
- ii. Galakan aktiviti perniagaan tampung diri dan penghasilan produk kreatif di kalangan tenaga kerja baru. Ini adalah untuk membuka ruang dan peluang kepada tenaga kerja muda menjana peluang-peluang pekerjaan sendiri dengan menjalankan aktiviti ekonomi mengikut kemampuann sendiri dan kemahiran. Dengan memberikan mereka latihan kemahiran dan modal pusingan, sebahagian tenaga kerja yang memasuki pasaran kerja tidak lagi bergantung kepada syarikat sedia ada untuk mendapatkan pekerjaan. Ini boleh mengurangkan pengangguran.
- iii. Mengurangkan pergantungan kepada tenaga kerja asing. Selangor mempunyai paling ramai tenaga kerja asing. Antara mereka yang tidak mampu mengasimilasi ke dalam masyarakat tempatan membina jurang sosio budaya. Ini sering menimbulkan masalah sosial dan secara langsung atau tidak langsung melibatkan penduduk tempatan. Membuka ruang lebih besar kepada tenaga kerja tempatan untuk mendapatkan pekerjaan yang diisi oleh tenaga kerja asing.
- iv. Menggerakkan aktiviti-aktiviti ekonomi daerah-daerah di luar Lembah Klang sebagai penyokong aktiviti ekonomi daerah-daerah Lembah Klang. Ini bertujuan untuk membuka peluang dan ruang kepada daerah-daerah di luar Lembah Klang menarik aktiviti-aktiviti pelaburan, khususnya berkaitan aktiviti pembuatan dan perkhidmatan yang tidak menggunakan teknologi tinggi dan berintensifkan buruh. Ini akan mengurangkan impak pengeluaran tenaga kerja baru ke daerah-daerah Lembah Klang.

- v. Pembangunan industri asas tani (IAT) perlu diketengah dan dipertingkatkan memandangkan perusahaan ini mempunyai potensi untuk meningkatkan ekonomi negeri dan pendapatan usahawan berkaitan.
- vi. Pembangunan industri berasaskan halal khususnya dalam sektor industri pemerosesan dan pembuatan selaras dengan potensi pasaran produk halal yang luas di peringkat global.
- vii. Harga rumah yang tinggi memberi kesan kepada golongan berpendapatan rendah dan sederhana.
- viii. Penggunaan teknologi hijau dalam sistem pengangkutan awam. Menerapkan elemen teknologi hijau dalam prasarana pengangkutan dan kenderaan, khususnya biobahan api dan pengangkutan jalan awam. Ini dapat menjimatkan tenaga dan sumber asli dan seterusnya dapat mengurangkan pencemaran udara yang disebabkan oleh kenderaan.
- ix. Meningkatkan tahap kebolehergerakan penduduk (mobility) di bandar-bandar utama melalui penambahbaikan kepada sistem pengurusan lalu lintas dan penyediaan kemudahan yang memenuhi keperluan pelbagai golongan penduduk.
- x. Melaksanakan Sistem Maklumat Pengangkutan Bersepadu (Integrated Transport Information System (ITIS) secara bersepadu di antara PBT-PBT.
- xi. Membangunkan infrastruktur bekalan air yang baru dan menaik taraf kemudahan infrastruktur sedia ada serta menambahbaik tahap perkhidmatan dan operasi sistem bekalan air bagi meningkatkan kualiti dan kapasiti pengeluaran bekalan air terawat supaya ia mencukupi dan memenuhi permintaan sehingga tahun 2035.
- xii. Ekonomi perlombongan kurang diberi penekanan dalam RS Negeri Selangor 2020. Sumber ekonomi yang terhad ini harus diurus dan dibangunkan secara terancang agar tidak menimbulkan isu pencemaran kepada alam sekitar, di samping mengoptimumkan sumbangannya terhadap ekonomi negeri.
- xiii. Pembangunan ekonomi perhutanan kurang diberi penekanan dalam RS Negeri Selangor 2020. Kawasan berhutan yang luas (anggaran 30% daripada keluasan guna tanah negeri) berpotensi untuk dioptimumkan bagi menjana pendapatan tambahan kepada ekonomi negeri. Namun, pendekatan pembangunan secara

terkawal dan mampan serta sistem pengurusan yang baik dan menyeluruh harus ditekankan untuk menghindarkan sebarang impak pembangunan yang berkemungkinan berlaku ke atas sumber yang sensitif ini.

- xiv. Pemuliharaan sumber-sumber warisan. Negeri Selangor mempunyai pelbagai sumber warisan iaitu kategori warisan budaya ketara, kategori warisan semulajadi dan kategori warisan senibina bangunan/monumen yang menyokong ke arah pembangunan mampan dan wajar dipulihara.
- xv. Pemuliharaan kawasan tanah gambut sebagai kawasan sensitif alam sekitar.
- xvi. Pembangunan di kawasan persisiran pantai yang sensitif terhadap perubahan yang melibatkan penambakan laut.

BAB TIGA
CABARAN PERANCANGAN
DAN PEMBANGUNAN

3.0 CABARAN PERANCANGAN DAN PEMBANGUNAN

Bahagian ini mengemukakan cabaran dan faktor-faktor yang mempengaruhi pembentukan strategi pembangunan. Ia memaparkan parameter pembangunan dan keperluan pada masa hadapan sebagai panduan di dalam merangka hala tuju pembangunan serta dasar-dasar RSN Selangor 2035.

3.1 PARAMETER PEMBANGUNAN

Parameter pembangunan membentangkan asas-asas yang diambilkira di dalam pembentukan strategi RSN Selangor 2035. Asas-asas tersebut adalah seperti berikut:

3.1.1 Dasar Kerajaan Negeri Selangor : Dasar Pembangunan Berkualiti (Quality Growth) Dan Peduli Rakyat

Sebahagian besar Negeri Selangor terletak di dalam Lembah Klang. Ini memberi kelebihan kepada Selangor untuk berperanan sebagai pusat pembangunan utama negara. Daerah Petaling, Klang, Gombak, Hulu Langat dan Sepang merupakan pusat pertumbuhan yang sedang rancak menerima pembangunan.

Selaras dengan perkembangan ini, Selangor perlu bersedia untuk menerima tekanan pembangunan dari segi pembangunan ekonomi (seperti pelaburan, perindustrian, peluang pekerjaan), pembangunan fizikal dan infrastruktur (seperti perumahan, sistem pengangkutan awam), pembangunan sosial dan utiliti (seperti kemudahan pendidikan, bekalan air, elektrik, komunikasi ICT).

Dalam memberi penekanan kepada pembangunan, aspek menjaga dan memelihara alam sekitar, sumber dan warisan semulajadi, sejarah dan budaya akan diberi perhatian khusus.

Selangor sebagai penyumbang terbesar kepada ekonomi Malaysia sebagai kelebihan untuk memastikan ekonomi berkembang lebih cepat dan memastikan pertumbuhan yang berkualiti dari pelbagai penilaian berasaskan petunjuk sosio - ekonomi.

Tumpuan harus diberikan kepada sektor sebenar ekonomi. Walaupun Pelaburan Langsung Asing (FDI) perlu memainkan peranan penting dalam perkembangan ekonomi, usaha juga perlu dibuat untuk memanfaatkan potensi yang belum diterokai dalam pelaburan domestik termasuk mencipta peluang pekerjaan, peningkatan produktiviti dan peningkatan dalam rantai nilai daripada aktiviti berasaskan pekerja yang berkemahiran rendah kepada aktiviti pekerja berkemahiran tinggi.

Maka, strategi yang telah dikenalpasti adalah :

1. Membesarkan lapisan kelas menengah.
2. Menjana pertumbuhan berkualiti.
3. Memberdaya ekonomi hawa dan generasi muda.
4. Pembangunan kejuranan hijau.
5. Menjana industri budaya dan intelektual.
6. Menyemarak ekonomi desa.
7. Pembangunan Kejuranan Hijau

Kerajaan Negeri komited untuk melaksanakan pembangunan Kejuranan Hijau demi menjamin kelestarian alam semulajadi dan juga usaha memulihara alam sekitar serta sumber dan warisan semulajadi di Negeri Selangor.

Pihak berkuasa tempatan (PBT) perlu memulakan inisiatif penyediaan laluan basikal yang mengambil kira aspek kebersambungan (*connectivity*), penyediaan laluan pejalan kaki yang boleh digunakan secara aktif termasuk bagi golongan orang kurang upaya (OKU), pembangunan kebun kejuranan yang melibatkan penyertaan persatuan penduduk, program pengkomposan sisa, sistem pengumpulan dan penggunaan semula air hujan (SPAH).

Pembangunan kejuranan hijau ini mensasarkan perubahan Negeri Selangor sebagai negeri rendah karbon serta persekitaran hidup yang sihat.

Kepentingan pelaburan dapat mencipta kawasan baru yang menyokong kegiatan perkilangan dan pengembangan sektor perkhidmatan. Pelaburan juga mempunyai kesan gandaan (*multiplier effect*) dari sektor perkilangan untuk membantu industri lain seperti perumahan, komersil, logistik, pusat latihan / kemahiran, perkhidmatan kesihatan, industri makanan dan perhotelan. Ini akan memberikan imej baru di peringkat tempatan dan antarabangsa sebagai destinasi pelaburan dan perdagangan terunggul di peringkat Malaysia dan Asia.

3.1.2 Kepentingan Selangor di Peringkat Negara

Pembentukan strategi pembangunan RSN Selangor 2035 juga perlu mengambilkira kepentingan Selangor di dalam pembangunan negara bagi mengukuhkan lagi ekonominya seterusnya menjadi pendokong kepada pembangunan ekonomi Malaysia amnya. Di antara kepentingan Negeri Selangor ialah:

i. Selangor sebagai pintu masuk dan pusat import dan eksport utama Malaysia

- Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur (KLIA) dan KLIA2 sebagai pusat Transit Antarabangsa dengan keluasan tanah 100 km² untuk jangkamasa 3 – 10 tahun akan datang. Sebagai contoh, Gateway@klia2 yang telah dilancarkan bersama dengan pembukaan Terminal KLIA2 pada Mei 2014 berfungsi sebagai pusat membeli belah dan pengangkutan, memberi kemudahan kepada penggunaan lapangan terbang dan juga penduduk persekitaran dalam lingkungan 40 km radius.
- Mitsui Outlet Park (MOP) sebuah projek yang di iktiraf PEMANDU sebagai “Entry Point Project” (EPP) di bawah Program Tranformasi Ekonomi, National Key Economic Area (NKEA) dengan anggaran “Growth National Income” (GNI) tahunan sebanyak RM 220 juta pada tahun 2020 untuk sektor pelancongan, sedang dibina di atas tanah seluas 44 ekar dan dijangka akan mula beroperasi pada suku ke-2 2015, akan meletakkan KLIA sebagai destinasi membeli belah. Pada tahun pertama operasi, MAHB menjangkakan 8 juta orang pengunjung MOP terdiri dari 50% pengunjung domestik dan 50% pelancong luar negara.
- MAHB juga telah mengenalpasti antara 200 – 400 ekar tanah yang boleh dibangunkan secara berperingkat untuk pertumbuhan industri teknologi aero-angkasa, kargo dan logistik. Projek-projek ini sudah pasti akan membuka peluang pekerjaan dan menyumbang pembangunan ekonomi Negeri Selangor.

ii. Pelabuhan Klang (*shipping hub* di Rantau Asia Pasifik)

- Pelabuhan Klang yang terletak di sebelah Pantai Barat Semenanjung iaitu di Daerah Klang merupakan sebuah kawasan pelabuhan yang terkenal sebagai pusat perdagangan dan perindustrian negara. Di dalam konteks Malaysia, Pelabuhan Klang adalah pelabuhan utama negara bersama-sama dengan Pelabuhan Tanjung Pelepas, Pelabuhan Kuantan dan Pelabuhan Pulau Pinang. Walau bagaimanapun pelabuhan-pelabuhan ini mempunyai fokus yang berbeza. Pelabuhan Klang telah dijadikan pusat muatan negara dan

pusat pindah kapal (transshipment hub). Manakala Pelabuhan Tanjung Pelepas adalah hab pindah kapal serantau.

- Pelabuhan Klang merangkumi Pelabuhan Utara (North Port), Pelabuhan Barat (West Port) dan Pelabuhan Selatan (South Point). Pelabuhan Klang menawarkan perkhidmatan kendalian dan kargo pelbagai jenis dagangan. Kemudahan dan perkhidmatan di Pelabuhan Klang kini setanding dengan pelabuhan bertaraf dunia yang lain. Dari segi perkhidmatan kapal dan penumpang yang keluar masuk melalui Pelabuhan Klang, ianya mencatatkan KPPT sebanyak 14.28% bagi kapal dan 8.58% bagi penumpang pada tahun 2005 sehingga 2011.

iii. Sebahagian Greater Kuala Lumpur – Pusat tumpuan pelaburan, projek mega berimpak tinggi

- GKL adalah merupakan salah satu Bidang Utama Ekonomi Negara NKEA di bawah Program Transformasi Ekonomi (ETP). Ia merupakan satu lingkungan kawasan yang akan berfungsi sebagai pemacu pertumbuhan ekonomi negara. Lingkungan kawasannya meliputi 10 buah Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) iaitu Majlis Perbandaran Selayang (MPS), Majlis Perbandaran Ampang Jaya (MPAJ), Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL), Majlis Perbandaran Kajang (MPKj), Majlis Bandaraya Petaling Jaya (MBPJ), Majlis Perbandaran Klang (MPK), Majlis Bandaraya Shah Alam (MBSA), Majlis Perbandaran Subang Jaya (MPSJ), Majlis Perbandaran Sepang (MPSp) dan Perbadanan Putrajaya (PPj). Aspirasi GKL ialah untuk membolehkan kawasan pertumbuhan ekonomi negara ini mencapai kedudukan 20 tempat teratas bandar raya yang mempunyai ekonomi mampan.

iv. Selangor sebagai penyumbang utama ekonomi negara.

- Selangor adalah negeri paling membangun di Malaysia dengan KDNK negeri tahun 2012 (RM176 ribu juta) menyumbang sebesar 23.4% KDNK negara (RM751 ribu juta)¹. Selangor juga mencatatkan saiz penduduk paling ramai dengan jumlah penduduk tahun 2012 (5.651 juta) adalah 19.3% dari jumlah penduduk negara (29.336 juta) (Sumber: Buletin Perangkaan Sosial 2012, Jabatan Perangkaan Malaysia). Negeri ini juga adalah penyumbang terbesar pekerjaan dengan saiz pekerjaan adalah 20.2% jumlah pekerjaan negara.

¹ Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia, Ogos 2013

- Ekonomi Selangor bergerak pantas ke arah ekonomi perkhidmatan. Sumbangan sektor perkhidmatan kepada ekonomi negeri telah meningkat kepada 58.3% tahun 2012, mengatasi sektor pembuatan yang menyumbang sebanyak 31.5%. Di samping itu, sumbangan sektor pertanian dan perladangan terus menyusut kepada hanya 1.7%. Demikian juga trennya berkaitan dengan sumbangan sektor ekonomi berkenaan kepada pekerjaan. Sektor perkhidmatan adalah penyumbang terbesar iaitu 68% manakala sektor pembuatan 20%. Sumbangan sektor pertanian terus menyusut kepada hanya 2%.

3.1.3 Pelan dan Dasar Pembangunan Negara

Di peringkat nasional, pelbagai dasar dan pelan pembangunan telah disediakan. Dasar dan pelan ini perlu diambilkira di dalam pembentukan hala tuju pembangunan Negeri Selangor bagi memastikan strategi pembangunan Draf RSN Selangor 2035 adalah selari dengan pelan dan dasar pembangunan negara. Di antara pelan dan dasar yang menjadi asas kepada penggubalan strategi pembangunan Draf RSN Selangor 2035 ialah:

Dasar / Pelan	Hala Tuju Pembangunan Negeri Selangor
<ul style="list-style-type: none"> • Program Transformasi Kerajaan (GTP) • Program Transformasi Ekonomi (ETP/PTE) 	<ul style="list-style-type: none"> • Pembangunan Selangor ke arah pencapaian enam Bidang Keberhasilan Utama Negara (NKRA) • Pembangunan Selangor ditumpukan kepada sektor ekonomi yang berkaitan dengan dua belas Bidang Ekonomi Utama Negara (NKEA) bagi menjana ke arah negara berpendapatan tinggi.
Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe-11)	<p>RMK11 mengariskan 6 Teras Strategik :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Memperkukuhkan pembangunan inklusif ke arah masyarakat yang saksama • Meningkatkan kesejahteraan rakyat • Memperkasa pembangunan modal insan untuk menjadi negara maju. • Menuju ke arah pertumbuhan hijau bagi meningkatkan kemampanan dan daya tahan • Memperkukuh infrastruktur untuk menyokong perkembangan ekonomi. • Merekayasa pertumbuhan ekonomi untuk peningkatan kemakmuran. <p>RMK11 mengariskan 6 Pemacu Perubahan :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meningkatkan potensi produktiviti • Meningkatkan taraf isi rumah B40 ke arah masyarakat kelas menengah. • Mengupayakan pendidikan dan latihan teknikal

Dasar / Pelan	Hala Tuju Pembangunan Negeri Selangor
	<p>serta vokasional (TVET) yang diterajui industri.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Melaksanakan pertumbuhan hijau. • Menjana kekayaan melalui inovasi • Melabur dalam bandar yang berdaya saing
Dasar Perbandaran Negara	<p>Pembangunan Selangor perlu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mengambil kira 36 bandar di Selangor yang terletak dalam Konurbasi Pertumbuhan Negara (Konurbasi Kuala Lumpur) yang merupakan hierarki paling tertinggi. • Menggalakkan aktiviti ekonomi bandar yang bernilai tambah dan berintensifkan pengetahuan (k-ekonomi)
Dasar Teknologi Hijau	<p>Penggubalan strategi ke arah penerapan dasar teknologi hijau bagi mengurangkan pemanasan global melalui sektor tenaga, sektor bangunan, sektor air dan pengurusan sisa dan sektor pengangkutan.</p>
Rancangan Fizikal Negara 2	<p>Penggubalan halatuju pembangunan yang melibatkan di antaranya:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Penekanan kepada transformasi dan inovasi sektor pembuatan dan perkhidmatan. • Pertumbuhan bandar ditumpukan di dalam <i>conurbation</i> yang dirancang – daya saing global • Pemuliharaan kawasan jelapang padi dan Kawasan Pertanian Utama (KPU) • Penyediaan rangkaian pengangkutan bersepadu negara • Pengintegrasian KSAS di dalam perancangan dan pengurusan guna tanah

3.1.4 Hala Tuju Perancangan dan Pembangunan Selangor

Di dalam penggubalan strategi pembangunan Draf RSN Selangor 2035 visi, misi dan hala tuju perancangan dan pembangunan negeri akan diambilkira seperti berikut:

- a) Visi dan misi pembangunan Negeri Selangor

Visi

Selangor Negeri Idaman, Maju Dan Sejahtera” -

Misi

“Melestarikan Kehidupan Rakyat Untuk Kesejahteraan Hubungan Dengan Tuhan, Manusia Dan Alam Sekitar”

- b) Tujuh Hala Tuju Pembangunan Negeri

- Menguruskan Negeri Maju Berteraskan Nilai Murni, Nilai Sejahtera, Keunggulan Budaya dan Tradisi
- Menangani Ketidaksamaan Sosio-Ekonomi Yang Berterusan
- Menyediakan Panduan Strategik Mengenai Arah dan Corak Perbandaran dan Penggunaan Tanah
- Menambah Baik Tadbir Urus
- Menguruskan Pembangunan Alam Sekitar Yang Mampan
- Memacu Pembangunan Modal Insan
- Menjana Sumber Pertumbuhan Baru

Berdasarkan kepada teras ke tiga, hala tuju pembangunan negeri ialah:

- Menetapkan 30% kawasan perhutanan dikekalkan sehingga tahun 2020
- Keutamaan perlu diberi kepada pembangunan tapak dalam kawasan tepubina (*infill development*) dan di kawasan *brownfield*. Pada masa yang sama meningkatkan kawalan ke atas pembangunan kawasan baru *greenfield*.
- Memperluaskan sistem pengangkutan awam dengan pengintegrasian pengangkutan berasaskan rel dengan bas bagi meningkatkan modal pengangkutan awam selari dengan *modal split* negara-negara maju.

- c) Enam Bidang di dalam Pakej Rangsangan Ekonomi Negeri Selangor

- Pemuliharaan dan pembangunan Sungai Klang
- Pembangunan semula projek perumahan yang terbengkalai
- Pembaharuan aktiviti di bandar melalui pembangunan semula kawasan terbiar
- Peningkatan hasil tanaman padi
- Perluasan sistem pengangkutan
- Penstrukturan semula industri air Selangor

3.1.5 Potensi Pembangunan dan Isu-isu Strategik

Potensi dan isu-isu diperolehi daripada penemuan kajian, input dari pihak berkepentingan semasa bengkel RSN pada 19 Julai 2012 dan daripada Laporan Penemuan semua Rancangan Tempatan sedia ada di Selangor. Potensi dan isu-isu ini dikumpul, disenarai dan dibahagikan kepada sektor-sektor kajian melalui kaedah *divergence process* serta mengenalpasti data-data bagi menyokong isu-isu tersebut. Seterusnya ia akan dikaji bagi mengenalpasti persamaan potensi dan isu-isu tersebut melalui kaedah *coverage process*.

Potensi dan isu-isu seterusnya dinilai bagi mengenalpasti tahap kepentingannya bagi menentukan samada ia adalah faktor yang berupaya memberikan anjakan strategik kepada pembangunan Negeri Selangor atau ia melibatkan isu-isu setempat atau isu-isu yang memerlukan tindakan penguatkuasaan dan pemantauan. Bagi isu-isu yang memerlukan penyelesaian perancangan dan pembangunan strategik, ia diklasifikasikan sebagai isu-isu strategik dan dibentangkan di dalam bahagian ini. Bagi isu-isu lain, ia dibentangkan di dalam Laporan Tinjauan mengikut sektor.

3.1.5.1 Potensi Pembangunan

Potensi pembangunan yang telah dikenalpasti dibahagikan kepada tiga kategori utama iaitu ekonomi, sosial dan fizikal seperti berikut:

i. Ekonomi

- a) **Peningkatan pelaburan industri berteknologi tinggi** dijangka akan memberi sumbangan ketara dalam memacu ekonomi di Negeri Selangor.
- b) **Pertumbuhan bidang industri baru** seperti industri solar (fotovoltaik wafer solar/gelas solar), industri aeroangkasa (MRO, struktur aeroangkasa mesin), industri automatif (kendaraan hybrid dan elektrik) dan biokimia akan menjana aktiviti-aktiviti ekonomi yang berimpak tinggi.
- c) **Permintaan yang tinggi terhadap aktiviti perniagaan dan perkhidmatan e-commerce dan e-shopping** di Negeri Selangor.
- d) **Negeri Selangor mempunyai produk-produk pelancongan bertaraf antarabangsa** seperti Kelip-Kelip Kampung Kuantan, Taman Alam, Banghunis dan Litar Lumba F1.

- e) **Aktiviti pertanian di Negeri Selangor masih berpotensi untuk dibangunkan bagi mempertingkatkan produktivitinya.** Antara pendekatan yang boleh diusahakan adalah seperti penggunaan *variety* terpilih, penambahbaikan dan penggunaan teknologi baru yang bersesuaian, seperti sistem fertigasi dan teduhan hujan, serta penyatuan pengurusan tanah pertanian secara estet, terutamanya untuk tanaman padi dan lain-lain tanaman.
- f) **Sektor penternakan haiwan berpotensi untuk berkembang lebih maju dengan memastikan supaya aktiviti ini dijalankan secara berskala komersial dan mesra alam** seperti penggunaan “Sistem Reban Tertutup” untuk memelihara kualiti alam sekitar.
- g) Aktiviti akuakultur masih berpotensi untuk diperkembangkan lagi, khususnya sistem ternakan sangkar di badan air umum seperti di laut (terutamanya di Pulau Ketam), sungai dan kolam bekas lombong.
- h) Sektor perhutanan masih berpotensi untuk dipertingkatkan produktivitinya dengan menanam semula spesis pokok hutan yang berkualiti dan bernilai tinggi, terutamanya di kawasan berhutan yang telah ditebang ataupun diterokai secara haram.

ii. **Sosial**

- a) **Pendekatan baru konsep kejiranan** adalah satu pendekatan bagi mewujudkan pembangunan perumahan mampan. Penerapan konsep ini adalah penting bagi mewujudkan masyarakat berkarbon rendah (*low carbon society*) melalui penggunaan aplikasi teknologi hijau dalam susun atur perumahan dan dalam reka bentuk bangunan.

iii. **Fizikal**

- a) **Kedapatan kawasan *brownfield*** yang terdiri daripada kawasan bekas lombong dan projek-projek terbengkalai terutamanya di Daerah Hulu Selangor dan Kuala Selangor.
- b) **Kedapatan kepelbagaian sumberjaya yang kaya dengan nilai-nilai ekologi dan warisan** seperti Taman Warisan Negeri Selangor, tapak kampus FRIM dan Permatang Kuarza Gombak Selangor yang mempunyai potensi untuk dipertingkatkan di peringkat kebangsaan dan global. Taman Warisan yang merupakan sebahagian dari kawasan perhutanan Negeri Selangor mempunyai kepelbagai ekologi (flora dan fauna) yang berfungsi sebagai rezab hidupan liar dan kawasan berkepentingan burung selain

daripada menyokong sistem rangkaian lingkaran hutan tengah di peringkat Negara. Hutan Simpan Raja Musa-Bukit Tarek-Bukit Gading adalah rangkaian penting untuk memulihara kesinambungan ekologi Negeri dan Negara. Selain daripada itu, HS Sungai Karang dan HS Raja Musa yang merupakan hutan simpan gambut yang terbesar di Selangor berperanan penting untuk menyeimbangkan kestabilan alam sekitar.

- c) **Kedapatan bangunan/monumen yang menggambarkan sejarah kesultanan Melayu Negeri Selangor** seperti yang dapat dilihat di Bandar Klang, Banting dan Kuala Selangor. Kawasan ini merupakan aset warisan bersejarah yang perlu dikekalkan kerana ia juga merupakan produk pelancongan yang berteraskan nilai sejarah.
- d) **Dasar Teknologi Hijau Negara** menjadi pemangkin kepada pengaplikasian elemen teknologi hijau di dalam penjanaan tenaga dan pengurusan bekalan, pembinaan, pengurusan, pemuliharaan dan pemusnahan bangunan, pengurusan dan penggunaan sumber air, rawatan kumbahan, dan pengurusan sisa pepejal serta pembinaan prasarana pengangkutan dan penggunaan kenderaan.

3.2 UNJURAN

Bahagian ini memaparkan unjuran-unjuran yang menunjukkan senario pada masa hadapan sehingga tahun perancangan 2035.

3.2.1 Unjuran Penduduk dan Sumber Manusia

Jumlah penduduk Negeri Selangor dianggar mencecah 9.0 juta pada tahun 2035 dengan Kadar Purata Pertumbuhan Tahunan (KPPT) 2.0% (Jadual 3.1). Unjuran ini menggunakan kaedah Perbandingan Nisbah Pekerjaan/Penduduk. Unjuran penduduk di Daerah Petaling, Hulu Langat dan Klang yang menghampiri tahap pembangunan tepu dijangka mencatatkan pertumbuhan yang lebih perlahan dan susutan kepada saiz sumbangan penduduk negeri.

Jadual 3.1: Unjuran Penduduk Negeri Selangor 2010 - 2035 - Taburan Mengikut Daerah (Dalam '000 Orang)

Daerah	2010	2015	2020	2025	2030	2035	KPPT (%)
Sabak Bernam	105.8	119.2	137.6	167.6	207.8	225.0	3.0
Kuala Selangor	209.6	236.2	268.3	304.7	340.8	369.0	2.3
Hulu Selangor	198.1	223.3	275.2	327.5	382.4	414.0	2.9
Gombak	682.2	768.8	942.6	1,127.3	1,271.8	1,377.1	2.8

Daerah	2010	2015	2020	2025	2030	2035	KPPT (%)
Hulu Langat	1,156.6	1,303.4	1,431.2	1,553.9	1,662.5	1,800.2	1.8
Petaling	1,812.6	2,042.8	2,091.7	2,201.3	2,335.8	2,529.2	1.3
Klang	861.2	970.5	1,073.4	1,142.6	1,188.7	1,287.1	1.6
Kuala Langat	224.6	253.2	323.4	373.2	423.9	459.0	2.9
Sepang	211.4	238.2	337.2	418.9	498.7	540.0	3.8
Jumlah	5,462.1	6,155.6	6,880.6	7,617.0	8,312.5	9,000.8	2.0

Sumber: Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2010, Jabatan Perangkaan Malaysia, 2011
Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

Dengan unjuran penduduk ini, cabaran utama adalah untuk meningkatkan jumlah penduduk dan merangsang pertumbuhan ekonomi seterusnya penjana peluang-peluang pekerjaan di daerah-daerah di utara Negeri Selangor khususnya di Daerah Sabak Bernam.

Dari aspek guna tenaga dan pekerjaan, dianggarkan kadar penyertaan tenaga buruh meningkat daripada 64.6% pada tahun 2010 kepada 78.5% pada tahun 2035 (Jadual 3.2). Di dalam tempoh tersebut, bilangan pekerjaan negeri Selangor diunjur meningkat pada kadar purata 2.8%. Kadar pertumbuhan ini adalah tinggi secara perbandingan. Bilangan penduduk bekerja juga meningkat dengan nisbah pekerjaan dan penduduk meningkat kepada 0.48 tahun 2035.

Jadual 3.2: Unjuran Guna Tenaga dan Pekerjaan, Selangor 2010 - 2035

Perkara	2010	2015	2020	2025	2030	2035
Jumlah Penduduk ('000)	5,462.1	6,155.6	6,880.6	7,617.0	8,312.5	9,000.8
Kadar Penyertaan Tenaga Buruh	64.6	67.27	71.1	74.4	76.8	78.5
Jumlah Pekerjaan ('000)	2,130.7	2,501.6	2,965.7	3,433.2	3,861.2	4,276.8
Nisbah Pekerjaan/Penduduk	0.39	0.41	0.43	0.45	0.46	0.48

Sumber: Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2010, Jabatan Perangkaan Malaysia, 2011
Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

Nota: Untuk tujuan unjuran, kadar penyertaan tenaga buruh dikira berdasarkan nisbah jumlah pekerjaan dengan penduduk umur bekerja. KPTB tahun 2010 telah diselaraskan untuk disesuaikan dengan kaedah ini.

Unjuran pekerjaan sektor menunjukkan pekerjaan sektor perkhidmatan dijangka meningkat dengan ketara dengan sumbangan utama sektor perdagangan, borong dan runcit (17.9%). Selangor yang bergerak ke arah pertumbuhan sektor perkhidmatan akan menyaksikan sumbangan sektor pembuatan susut kepada 10.6% tahun 2035 (Jadual 3.3).

Jadual 3.3: Unjuran Pekerjaan Mengikut Sektor Pekerjaan Utama

Tahun	2010		2035	
Sektor Utama	Bilangan (‘000)	% Dari Σ	Bilangan (‘000)	% Dari Σ
Pertanian, Perhutanan dan Perikanan	43.3	2.0	30.9	0.7
Perlombongan dan Kuari	15.0	0.7	15.1	0.4
Pembuatan	391.3	18.4	454.6	10.6
Bekalan Elektrik, gas, wap dan pendingin udara	17.9	0.8	36.1	0.8
Bekalan Air, Pengurusan sisa & seumpamanya	10.5	0.5	20.2	0.5
Pembinaan	204.9	9.6	210.4	4.9
Perdagangan borong dan runcit	319.7	15.0	766.4	17.9
Pengangkutan dan Penyimpanan	147.0	6.9	303.3	7.1
Penginapan dan Perkhidmatan Sajian	131.7	6.2	388.8	9.1
Maklumat dan Komunikasi	81.7	3.8	190.2	4.4
Kewangan, Insuran dan Takaful	118.3	5.6	254.5	6.0
Hartanah	19.7	0.9	47.5	1.1
Profesional, saintifik dan teknikal	102.0	4.8	265.9	6.2
Pentadbiran dan khidmat sokongan	61.1	2.9	165.1	3.9
Pentadbiran Awam	153.6	7.2	266.2	6.2
Pendidikan	150.0	7.0	321.7	7.5
Kesihatan dan Kemanusiaan	51.9	2.4	123.1	2.9
Kesenian dan Hiburan	24.6	1.2	54.6	1.3
Perkhidmatan Lain	33.4	1.6	67.2	1.6
Isi Rumah	53.1	2.5	295.0	6.9
Jumlah	2,130.7	100.0	4,276.8	100.0
Kadar Pertumbuhan Purata Tahunan (%)			2.8	

Sumber: Statistik Utama Selangor 2010, Jabatan Perangkaan Ogos 2011
Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

3.2.2 Unjuran Asas Ekonomi

KDNK Negeri Selangor diunjurkan akan meningkat pada kadar pertumbuhan purata 5.4% setahun antara 2010 hingga 2035 (Jadual 3.4). Sektor perkhidmatan diunjur meningkat pada kadar yang tinggi iaitu 6.1% dengan sumbangan kepada KDNK meningkat kepada 67% tahun 2035. Walaupun sumbangan sektor pembuatan dijangka akan berkurangan kepada 26.8% tahun 2035, aktiviti sektor ini dijangka akan terus berkembang. KDNK sektor ini dijangka akan meningkat pada kadar purata 4.7%. Sumbangan sektor pertanian kepada KDNK akan terus susut. Sektor ini dijangka meningkat pada kadar purata 2.2% sahaja.

Bagi mencapai pertumbuhan yang diunjurkan, cabaran utama adalah untuk menarik aktiviti ekonomi yang mempunyai nilai tambah dan ekonomi baru seperti *renewable energy industry* dan *life science industry* (bioteknologi, farmasutikal dan peralatan perubatan).

Jadual 3.4: Unjuran KDNK Negeri Selangor Mengikut Sektor Ekonomi Utama, 2010 - 2035²

Tahun	Sektor (Nilai dalam RM ribu juta)						Jumlah (RM bil)
	Pertanian	Perlombongan	Pembinaan	Pembuatan	Perkhidmatan	Lain-lain	
2010	2,707	127	7,248	50,189	90,800	4,668	155,739
2012	2,916	147	8,736	55,498	102,695	6,248	176,240
2015	2,519	210	9,236	67,168	124,893	5,877	209,903
2020	2,552	227	10,548	79,396	183,460	7,372	283,555
2025	3,319	295	13,648	101,801	241,667	8,115	368,845
2030	3,770	330	17,433	128,165	313,016	8,482	471,196
2035	4,770	388	21,465	159,793	400,285	9,540	596,241
KPPT (%)	2.2	4.3	4.0	4.7	6.1	2.6	5.4

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

3.2.3 Unjuran Keperluan Tanah

Keperluan tanah untuk pembangunan perbandaran sehingga tahun 2035 diunjurkan seluas 48,348.52 hektar (Jadual 3.5). Unjuran ini memberi cabaran kepada Negeri Selangor untuk memastikan pembangunan guna tanah masa depan tidak melebihi keperluan yang diunjurkan.

² Perangkaan dan Unjuran KDNK adalah berdasarkan harga malar tahun 2005.

Jadual 3.5 : Unjuran Keperluan Tanah Sehingga Tahun 2035

Jenis Pembangunan	Keperluan Tambahan Tanah Untuk Pembangunan (Hektar)
Perumahan	26,695.36
Perindustrian	14,592.00
Kemudahan Masyarakat ³	7061.163
Jumlah	48,348.52

Sumber: Kajian Sektor Perumahan, Perindustrian dan Kemudahan Masyarakat bagi Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

Unjuran keluasan tanah yang diperlukan ini merangkumi kira-kira 20% daripada kawasan yang sesuai untuk pembangunan perbandaran. Dengan peratusan ini kawasan yang subur untuk pertanian (kelas tanah 2 dan 3) yang terletak di luar kawasan perbandaran dapat dikekalkan untuk aktiviti pertanian khususnya untuk sumber makanan. Kawasan tanah gambut juga dapat dikekalkan untuk kepentingan dan keseimbangan alam sekitar. Unjuran ini juga dapat memastikan Kawasan Sensitif Alam Sekitar dapat dikekalkan dan dipulihara serta pembangunan fizikal Negeri Selangor dapat menghasilkan corak pembangunan guna tanah mampan dalam tempoh perancangan RSN.

3.2.4 Unjuran Keperluan Tanah Perindustrian

Berdasarkan Jadual 3.6, keluasan tanah untuk aktiviti perindustrian ini dijangka akan meningkat kepada 19,561 hektar pada tahun 2020 dan 24,291.00 hektar pada tahun 2035. Dalam tempoh 2010 - 2035, keluasan tambahan tanah perindustrian yang perlu disediakan ialah 8,003.80 hektar.

Jadual 3.6: Unjuran Keperluan Tanah Perindustrian Masa Hadapan Negeri Selangor 2010-2035

Daerah	2010	2015	2020	2025	2030	2035	Keperluan Tambahan
Sabak Bernam	95.60	117.30	143.30	172.00	206.50	247.80	152.20
Kuala Selangor	383.20	465.00	571.30	685.60	822.70	987.20	604.00
Hulu Selangor	1,340.40	1,680.40	2,198.80	2,238.80	2,666.40	2,800.00	1,459.60
Gombak	1,715.70	1,800.70	1,890.70	1,984.50	2,083.70	2,187.90	472.20
Hulu Langat	2,842.00	2,984.10	3,133.30	3,289.90	3,454.40	3,627.10	785.10
Petaling	5,549.10	5,715.60	5,882.10	6,048.60	6,215.10	6,381.60	832.50
Klang	2,645.30	2,881.90	3,116.90	3,351.90	3,586.90	3,821.90	1,176.60
Kuala Langat	1,078.40	1,318.60	1,621.20	1,945.40	2,293.50	2,504.40	1,426.00
Sepang	638.30	792.90	1,003.40	1,204.00	1,444.90	1,733.90	1,095.60
Jumlah	16,288.00	17,756.50	19,561.00	20,920.70	22,774.10	24,291.80	8,003.80

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

³ Kemudahan Masyarakat merangkumi kemudahan pendidikan (SM, SR) dan kemudahan keselamatan (BP, PP dan BB),

Keluasan tanah perindustrian pada tahun 2035 mengikut daerah menunjukkan Daerah Petaling mempunyai keluasan 6,381.60 hektar, Daerah Hulu Langat 3,627.10 hektar, Daerah Klang 3,821.90 hektar dan Daerah Hulu Selangor 2,800.00 hektar.

Cabaran utama bagi penyediaan kawasan perindustrian ialah penyediaan kawasan industri yang strategik dengan kemudahan infrastruktur, telekomunikasi dan persekitaran yang kondusif yang mampu berdaya saing di peringkat global bagi menjadikan Selangor sebagai destinasi pelaburan terbaik.

3.2.5 Unjuran Keperluan Ruang Lantai Perniagaan

Jadual 3.7 menunjukkan sejumlah 45,800,205 m.p ruang lantai perniagaan di perlukan bagi memenuhi permintaan sehingga tahun 2035. Jumlah ruang lantai menunjukkan pertambahan permintaan sebanyak 13,599,331m.p sehingga tahun 2035. Daerah Petaling merekodkan keperluan ruang lantai paling tinggi iaitu 31.95% daripada jumlah ruang lantai keseluruhan.

Jadual 3.7: Unjuran Ruang Lantai Perniagaan Sehingga Tahun 2035

Daerah	Penawaran Ruang Lantai (m.p)					
	2010*	2015	2020	2025	2030	2035
Sabak Bernam	300,700	443,617	517,217	637,217	798,017	866,817
Kuala Selangor	1,069,250	1,570,364	1,698,764	1,844,364	1,988,764	2,101,564
Hulu Selangor	687,661	980,540	1,188,140	1,397,340	1,616,940	1,743,340
Gombak	3,235,855	3,526,197	4,221,397	4,960,197	5,538,197	5,959,397
Hulu Langat	7,542,976	7,244,712	7,755,912	8,246,712	8,681,112	9,231,912
Petaling	11,988,000	12,687,770	12,883,370	13,321,770	13,859,770	14,633,370
Klang	5,367,260	5,451,757	5,863,357	6,140,157	6,324,557	6,718,157
Kuala Langat	883,320	1,147,504	1,428,304	1,627,504	1,830,304	1,970,704
Sepang	1,125,852	1,367,747	1,763,747	2,090,547	2,409,747	2,574,947
Jumlah	32,200,874	34,420,205	37,320,205	40,265,805	43,047,405	45,800,205

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

Nota: * Keluasan semasa

Anggaran pertumbuhan ruang lantai ini memberikan cabaran yang besar bagi memastikan pembangunannya memenuhi permintaan pasaran dan untuk memastikan tahap penghuniannya yang berterusan tinggi. Pembangunan kawasan perniagaan yang bebas dari kesesakan lalu lintas juga merupakan satu cabaran khususnya di bandar-bandar utama seperti Petaling Jaya, Damansara dan Subang Jaya.

3.2.6 Unjuran Kedatangan Pelancong

Jadual 3.8 menunjukkan unjuran kedatangan pelancong sejumlah 23,677,547 orang dengan kadar pertumbuhan 6% setahun (Tahun 2012 - 2035). Dianggarkan bilangan pelancong tempatan menyumbang 55% daripada jumlah kedatangan pelancong, dan 45% pelancong dijangkakan daripada luar Negara dalam tempoh 2012-2035.

Jadual 3.8: Unjuran Kedatangan Pelancong Tempatan dan Luar Negara ke Selangor Tahun 2012-2035

Tahun	Bilangan Pelancong		
	Jumlah	Domestik	Luar Negara
2013	6,701,437	3,576,050	3,125,387
2015	7,382,771	4,060,524	3,322,247
2020	9,879,813	5,433,897	4,445,916
2025	13,221,419	7,271,780	5,949,638
3030	17,693,241	9,731,282	7,961,958
3035	23,677,547	13,022,651	10,654,896

Sumber : Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

Cabaran utama bagi sektor pelancongan ialah untuk membangunkan produk-produk pelancongan yang mampu menarik kedatangan pelancong seperti yang diunjurkan. Selangor mempunyai pelbagai produk pelancongan, tetapi ia belum dimajukan sepenuhnya. Oleh itu produk pelancongan yang berpotensi seperti eko pelancongan dan pelancongan warisan perlu dibangunkan secara bersepadu dan dilengkapi dengan kemudahan pelancongan dan infrastruktur yang mampu menarik kedatangan pelancong tempatan dan juga pelancong antarabangsa di samping mengukuhkan pelancongan kesihatan, pendidikan serta pelancongan makanan dan membeli belah.

3.2.7 Unjuran Keperluan Perumahan

Jumlah rumah baru yang diperlukan pada tahun 2035 ialah sebanyak **598,562** unit rumah. Cabaran utama bagi menyediakan perumahan seperti yang diunjurkan adalah pembangunan perumahan yang mampu dimiliki oleh penduduk Negeri Selangor. Harga rumah yang tinggi menyukarkan golongan penduduk berpendapatan rendah dan sederhana untuk memiliki rumah. Pembangunan perumahan yang berkualiti dengan pemakaian konsep kejiranan hijau dan aplikasi teknologi hijau juga merupakan cabaran di dalam pembangunan sektor perumahan.

Jadual 3.9: Unjuran Perumahan (Bilangan Unit) Negeri Selangor, Tahun 2010 – 2035

Daerah	2010	2015	2020	2025	2030	2035	Tambahan
Sabak Bernam	35,267	25,153	29,004	33,694	42,131	52,352	17,085
Kuala Selangor	57,614	47,029	54,599	62,445	72,970	83,900	26,286
Hulu Selangor	82,331	46,691	54,658	67,505	82,580	96,806	14,475
Gombak	198,370	169,514	191,009	235,319	289,572	328,668	130,298
Hulu Langat	325,743	291,765	324,083	358,524	401,509	432,624	106,881
Petaling	518,464	472,047	533,667	551,504	600,019	641,419	122,955
Klang	234,039	204,334	230,078	262,279	281,301	302,014	67,975
Kuala Langat	58,812	50,386	58,590	75,176	89,228	104,220	45,408
Sepang	57,925	49,584	57,780	81,958	104,677	125,124	67,199
Jumlah	1,568,565	1,356,504	1,533,469	1,728,303	1,963,886	2,167,125	598,562

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

3.2.8 Unjuran Kemudahan Masyarakat

Kemudahan masyarakat merupakan aspek yang penting di dalam mewujudkan sebuah masyarakat yang berkembang maju dan makmur. Di antara kemudahan masyarakat yang diberi penekanan penyediaan kemudahan pendidikan, institusi keagamaan, rekreasi dan kemudahan yang berkaitan dengan keselamatan penduduk.

Penyediaan kemudahan masyarakat seperti di Jadual 3.10 - Jadual 3.15 merupakan satu cabaran bagi Negeri Selangor kerana kedapatan tanah yang terhad dan kesukaran mendapatkan lokasi /tanah yang strategik bagi menempatkan kemudahan ini. Saiz lot tanah yang kecil juga menyukarkan penyediaan kemudahan.

Jadual 3.10: Unjuran Kemudahan Sekolah Menengah dan Sekolah Rendah

Daerah	Piawaian	Bilangan							Tambahan	Luas (Hektar)
		2010 (sedia ada)	Backlog	2015	2020	2025	2030	2035		
Sabak Bernam	1. Sek. Menengah 1 : 15,000 (3 – 6 hek)	8	0	0	1	2	1	1	5	24
Hulu Selangor		14	0	1	2	3	2	2	10	52
Kuala Selangor		14	0	2	2	3	3	2	13	63
Gombak		29	16	6	7	6	9	8	53	266
Petaling		70	51	16	18	21	22	29	157	786
Klang		32	25	8	8	9	10	13	73	367
Hulu Langat		35	42	11	12	13	13	17	107	536
Kuala Langat		14	1	2	3	2	6	0	15	74
Sepang		9	5	2	1	4	2	3	18	92
Jumlah		225	139	48	55	64	69	76	452	2261
Sabak Bernam	2. Sek. Rendah 1 : 7,500 (2 – 4 hek)	35	0	0	0	0	0	0	0	0
Hulu Selangor		32	0	0	3	5	4	5	16	47
Kuala Selangor		37	0	0	0	5	6	5	15	45
Gombak		53	38	12	13	13	17	17	110	329
Petaling		104	138	31	37	43	43	58	350	1051
Klang		59	56	16	16	19	20	24	150	450
Hulu Langat		64	90	22	23	26	27	34	222	667
Kuala Langat		34	0	0	5	6	12	0	23	70
Sepang		23	5	4	15	5	5	6	40	120
Jumlah		441	327	85	112	121	133	148	926	2778

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

Nota: Unjuran akan diperhalusi lagi diperingkat kajian RT di mana faktor kawasan tadahan akan diambilkira di dalam unjuran.

Jadual 3.11: Unjuran Kemudahan Balai Bomba

Daerah	Piawaian	Bilangan							Tambahan	Luas (Hektar)
		2010 (sedia ada)	Backlog	2015	2020	2025	2030	2035		
Sabak Bernam	1. Balai Bomba 1 : 7,500 (2 hek)	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Hulu Selangor		1	2	0	0	1	0	1	5	10
Kuala Selangor		3	0	0	1	0	1	0	2	4
Gombak		3	6	1	2	1	2	1	13	26
Petaling		9	15	3	4	4	5	5	37	73
Klang		4	7	2	2	1	2	3	17	35
Hulu Langat		4	11	2	2	3	2	4	24	48
Kuala Langat		1	2	0	1	0	2	0	5	10
Sepang		3	0	0	1	1	3	3	8	16
Jumlah		31	43	9	12	12	16	16	110	220

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

Jadual 3.12: Unjuran Kemudahan Balai Polis Dan Pondok Polis

Daerah	Piawaian	Bilangan							Tambahan	Luas (Hektar)
		2010 (sedia ada)	Backlog	2015	2020	2025	2030	2035		
Sabak Bernam	1. Balai Polis 1 : 15,000 (2 - 4.05 hek)	4	3	1	1	0	2	2	9	26.58
Hulu Selangor		9	4	2	2	3	2	2	15	46.24
Kuala Selangor		5	9	2	2	3	3	2	22	64.7

Gombak		9	36	6	7	6	9	8	73	219.88
Petaling		31	90	16	18	21	22	29	196	588.52
Klang		13	44	8	8	9	10	23	102	307.26
Hulu Langat		36	41	11	12	13	13	17	106	318.62
Kuala Langat		4	11	2	3	2	6	0	25	74.52
Sepang		8	6	2	2	3	2	3	19	58.36
Jumlah		119	245	49	56	61	70	87	568	1704.68
Sabak Bernam	2. Pondok Polis 1 : 10,000 (0.10 hek)	4	7	2	2	2	2	2	15	1.511
Hulu Selangor		0	20	3	3	4	3	3	36	3.562
Kuala Selangor		5	16	3	4	3	5	4	34	3.435
Gombak		2	66	9	10	10	12	13	120	12.044
Petaling		6	175	24	28	31	33	43	335	33.476
Klang		3	83	12	11	15	14	19	153	15.313
Hulu Langat		2	114	16	18	19	20	25	212	21.181
Kuala Langat		7	15	3	3	5	9	0	35	3.543
Sepang		5	16	3	4	4	3	4	34	3.418
Jumlah		34	512	74	81	92	101	114	975	97.483

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

Jadual 3.13: Unjuran Kemudahan Kesihatan

Daerah	Piawaian	Bilangan							Tambahan
		2010 (sedia ada)	Backlog	2015	2020	2025	2030	2035	
Sabak Bernam	1. Hospital 375,000	1	0	0	0	0	0	0	0
Hulu Selangor		1	0	0	0	0	0	0	0
Kuala Selangor		1	0	0	0	0	0	0	0
Gombak		2	0	0	0	1	1	1	3
Petaling		1	4	1	0	1	1	1	8
Klang		1	1	0	1	0	1	0	4
Hulu Langat		1	2	0	1	1	0	1	5
Kuala Langat		1	0	0	0	0	0	0	0
Sepang		1	0	0	0	0	0	0	0
Jumlah		10	7	0	2	3	3	3	18
Sabak Bernam	2. Klinik Kesihatan 15,000 – 20,000	5	0	1	1	1	1	1	5
Hulu Selangor		9	1	2	2	2	3	1	10
Kuala Selangor		6	4	1	2	2	1	2	13
Gombak		10	24	4	5	4	7	6	50
Petaling		6	52	8	9	9	11	12	101
Klang		10	81	12	15	16	16	21	161
Hulu Langat		9	34	6	6	7	7	9	69
Kuala Langat		7	4	2	2	2	4	0	14
Sepang		3	8	2	14	7	4	13	46
Jumlah		65	208	37	55	57	53	58	469

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

Jadual 3.14: Unjuran Kemudahan Tanah Perkuburan

Daerah	Komponen	2015 (Hek)	2020 (Hek)	2025 (Hek)	2030 (Hek)	2035 (Hek)
MDSB	T.P. Islam	6.66	7.78	9.10	10.63	12.43
	T.P. Buddha	2.24	2.62	3.06	3.58	4.19
	T.P. Hindu	0.32	0.38	0.44	0.52	0.60
	T.P. Kristian	0.48	0.56	0.66	0.77	0.90
	Lain-lain Agama	0.13	0.15	0.18	0.21	0.24
	Jumlah	9.83	11.50	13.44	15.71	18.36
MDKS	T.P. Islam	13.35	15.61	18.24	21.32	24.92
	T.P. Buddha	2.93	3.42	4.00	4.67	5.46
	T.P. Hindu	2.06	2.41	2.81	3.29	3.85
	T.P. Kristian	0.96	1.12	1.31	1.54	1.80
	Lain-lain Agama	0.29	0.34	0.40	0.47	0.55
	Jumlah	19.60	22.90	26.77	31.29	36.58
MDHS	T.P. Islam	12.40	14.49	16.94	19.80	23.14
	T.P. Buddha	3.10	3.62	4.23	4.95	5.78
	T.P. Hindu	1.77	2.07	2.42	2.83	3.31
	T.P. Kristian	1.20	1.40	1.64	1.91	2.24
	Lain-lain Agama	0.61	0.72	0.84	0.98	1.15
	Jumlah	19.08	22.30	26.07	30.47	35.61
MPS	T.P. Islam	40.65	47.52	55.55	64.93	75.89
	T.P. Buddha	9.24	10.80	12.65	14.75	17.25
	T.P. Hindu	4.82	5.63	6.58	7.69	8.99
	T.P. Kristian	3.00	3.51	4.10	4.79	5.60
	Lain-lain Agama	0.99	1.16	1.36	1.58	1.85
	Jumlah	58.70	68.61	80.20	93.74	109.57
MPAJ	T.P. Islam	28.25	33.02	38.60	45.12	52.73
	T.P. Buddha	11.59	13.55	15.83	18.51	21.63
	T.P. Hindu	2.53	2.95	3.45	4.04	4.72
	T.P. Kristian	2.94	3.44	4.02	4.69	5.49
	Lain-lain Agama	0.85	0.99	1.16	1.36	1.59
	Jumlah	46.16	53.95	63.06	73.71	86.16
MPKJ	T.P. Islam	46.43	54.72	63.43	74.14	86.67
	T.P. Buddha	10.37	12.12	14.17	16.56	19.36
	T.P. Hindu	4.29	5.01	5.85	6.84	8.00
	T.P. Kristian	2.64	3.09	3.61	4.94	5.77
	Lain-lain Agama	1.11	1.30	1.51	1.77	2.07
	Jumlah	69.76	81.54	95.31	104.26	121.86
MBPJ	T.P. Islam	27.85	32.55	38.05	44.48	51.99
	T.P. Buddha	12.93	15.12	17.67	20.65	24.14

Daerah	Komponen	2015 (Hek)	2020 (Hek)	2025 (Hek)	2030 (Hek)	2035 (Hek)
	T.P. Hindu	4.69	5.48	6.41	7.49	8.76
	T.P. Kristian	3.53	4.12	4.82	5.63	6.58
	Lain-lain Agama	1.09	1.27	1.49	1.74	2.03
	Jumlah	50.09	58.55	68.43	79.99	93.50
MPSJ	T.P. Islam	25.30	29.57	34.57	40.41	47.23
	T.P. Buddha	13.14	15.36	17.96	20.99	24.54
	T.P. Hindu	3.60	4.20	4.91	5.74	6.71
	T.P. Kristian	3.39	3.97	4.64	5.42	6.33
	Lain-lain Agama	1.12	1.31	1.53	1.79	2.10
	Jumlah	46.56	54.42	63.61	74.35	86.91
MBSA	T.P. Islam	51.76	60.50	70.72	82.66	96.62
	T.P. Buddha	5.32	6.21	7.26	8.49	9.92
	T.P. Hindu	5.60	6.54	7.65	8.94	10.45
	T.P. Kristian	2.47	2.89	3.38	3.95	4.61
	Lain-lain Agama	1.03	1.20	1.41	1.65	1.92
	Jumlah	66.17	77.35	90.41	105.68	123.52
MPK	T.P. Islam	48.45	56.63	66.19	77.37	90.44
	T.P. Buddha	14.46	16.90	19.75	23.08	26.98
	T.P. Hindu	7.86	9.18	10.74	12.55	14.67
	T.P. Kristian	4.48	5.24	6.13	7.16	8.37
	Lain-lain Agama	1.50	1.75	2.05	2.40	2.80
	Jumlah	76.75	89.71	104.85	122.56	143.26
MDKL	T.P. Islam	10.74	12.56	14.68	17.26	20.05
	T.P. Buddha	4.63	5.41	6.32	7.39	8.63
	T.P. Hindu	2.14	2.50	2.93	3.42	4.00
	T.P. Kristian	1.30	1.51	1.77	2.07	2.42
	Lain-lain Agama	0.39	0.46	0.54	0.63	0.73
	Jumlah	29.20	22.24	26.23	30.66	35.83
MP Sepang	T.P. Islam	13.35	15.61	18.25	21.33	24.93
	T.P. Buddha	2.76	3.23	3.77	4.41	5.15
	T.P. Hindu	2.19	2.56	2.99	3.50	4.09
	T.P. Kristian	1.07	1.25	1.46	1.70	1.99
	Lain-lain Agama	0.46	0.53	0.62	0.73	0.85
	Jumlah	19.83	23.18	27.09	31.66	37.01
Selangor	T.P. Islam	325.19	380.56	444.32	519.45	607.04
	T.P. Budha	92.71	108.36	126.67	148.03	173.03
	T.P. Hindu	41.87	48.91	57.18	66.85	78.15
	T.P. Kristian	27.46	32.1	37.54	44.57	52.1
	Lain-lain Agama	9.57	11.18	13.09	15.31	17.88

Daerah	Komponen	2015 (Hek)	2020 (Hek)	2025 (Hek)	2030 (Hek)	2035 (Hek)
	Jumlah	496.8	581.11	678.8	794.21	928.2

Sumber: Laporan Inventori Tanah Perkuburan dan Keperluan Perkuburan Sehingga Tahun 2060 di Negeri Selangor 2010, JPBD Selangor

Jadual 3.15: Unjuran Keperluan Kawasan Rekreasi (Taman Tempatan dan Bandaran)

Daerah	Kategori	Bilangan							Tambahan
		2010 (sedia ada)	Backlog	2015	2020	2025	2030	2035	
Sabak Bernam	Taman Tempatan	12	58.53	10.33	11.67	13.13	11.33	14.33	119.33
Hulu Selangor		21	111.07	19.40	21.87	24.60	20.80	23.93	221.67
Kuala Selangor		0	139.73	20.53	23.13	26.00	29.07	25.67	264.13
Gombak		0	454.80	58.80	66.67	64.60	84.60	85.27	814.73
Petaling		33.14	1175.26	157.47	185.07	211.93	219.33	287.67	2236.73
Klang		62.31	511.82	77.60	78.47	93.47	99.00	123.27	983.62
Hulu Langat		0	771.07	108.00	118.27	128.33	136.80	165.07	1427.53
Kuala Langat		0	149.73	22.00	24.80	27.87	59.13	0.00	283.53
Sepang		0	140.93	20.67	23.33	26.20	22.67	29.27	263.07
Jumlah		128.45	3512.95	494.80	553.27	616.13	682.73	754.47	6614.35
Sabak Bernam	Taman Bandaran	5.26	79.38	12.4	14	15.76	13.6	17.2	152.34
Hulu Selangor		11.33	147.15	23.28	26.24	29.52	24.96	28.72	279.87
Kuala Selangor		0	167.68	24.64	27.76	31.2	34.88	30.8	316.96
Gombak		0	545.76	70.56	80	77.52	101.52	102.32	977.68
Petaling		0	1450.08	188.96	222.08	254.32	263.2	345.2	2723.84
Klang		41.97	646.99	93.12	94.16	112.16	118.8	147.92	1213.15
Hulu Langat		0	925.28	129.6	141.92	154	164.16	198.08	1713.04
Kuala Langat		0	179.68	26.4	29.76	33.44	70.96	0	340.24
Sepang		50	119.12	24.8	28	31.44	27.2	35.12	265.68
Jumlah		108.56	4261.12	593.76	663.92	739.36	819.28	905.36	7982.8

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

3.2.9 Unjuran Pertanian, Perhutanan dan Perlombongan

Dengan mengambil kira keperluan dan tekanan pembangunan selain pertanian, kawasan pertanian seluas 29,947 hektar dijangka akan ditukarguna kepada kegunaan perumahan, perindustrian, perdagangan, infrastruktur dan kemudahan masyarakat. Pertukaran guna tanah ini seterusnya membawa kepada pengurangan keluasan kawasan pertanian kepada 268,601 hektar pada tahun 2035.

Kawasan pertanian terbesar yang dijangka akan bertukar guna tanahnya adalah kawasan kelapa sawit seluas 12,033 hektar, dituruti oleh kawasan lain-lain tanaman seluas 11,861 hektar. Pada tahun 2035, tanaman kelapa sawit masih lagi merupakan tanaman utama dengan keluasan 156,206 hektar atau 58% daripada jumlah kawasan pertanian negeri.

Kawasan tanaman padi dijangka tidak akan terlibat di dalam perubahan guna tanah dan pada tahun 2035 keluasan kawasan padi kekal pada 18,610 hektar. Kawasan tanah

terbiar seluas 520 hektar dijangka akan dibangunkan untuk pertanian dan lain-lain pembangunan mengikut kesesuaian tapak serta keperluan semasa dan pada tahun 2035 tidak ada lagi kawasan tanah terbiar di Negeri Selangor (rujuk Jadual 3.16).

Jadual 3.16: Unjuran Keluasan Kawasan Tanaman Di Negeri Selangor Mengikut Jenis Tanaman, Tahun 2012 Hingga 2035.

Jenis Tanaman	Keluasan (hektar)						Beza (2035-2010)
	2012	2015	2020	2020	2030	2035	
Kelapa Sawit	168,239	165,833	163,427	161,021	158,615	156,206	(12,033)/ (7.2%)
Getah	31,566	30,460	29,354	28,248	27,142	26,033	(5,533)/ (17.5%)
Padi	18,610	18,610	18,610	18,610	18,610	18,610	0
Lain-lain Tanaman	79,613	77,241	74,869	72,497	70,125	67,752	(11,861)/ (14.9%)
Tanah Terbiar	520	416	312	208	104	0	(520)/ (100%)
Jumlah	298,548	292,560	286,572	280,584	274,596	268,601	(29,947)/ (10%)

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

Kawasan Hutan Simpan Kekal dijangka akan kekal pada keluasan sedia ada pada tahun 2035, iaitu 250,129 hektar. Kawasan HSK yang dikekalkan ini seterusnya berpotensi untuk dipromosikan sebagai destinasi eko-pelancongan bagi menjana pendapatan tambahan kepada ekonomi negeri (rujuk Jadual 3.17).

Jadual 3.17: Unjuran Keluasan Hutan Simpan Kekal Di Negeri Selangor Mengikut Jenis Hutan, Tahun 2010 Hingga 2035.

Jenis Hutan	Keluasan (hektar)						Beza (2035-2010)
	2010	2015	2020	2025	2030	2035	
Hutan Darat Asli	129,820	129,820	129,820	129,820	129,820	129,820	0
Hutan Paya Gambut	87,782	87,782	87,782	87,782	87,782	87,782	0
Hutan Paya Laut	18,999	18,999	18,999	18,999	18,999	18,999	0
Ladang hutan	13,528	13,528	13,528	13,528	13,528	13,528	0
Jumlah	250,129	250,129	250,129	250,129	250,129	250,129	0

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

Untuk aktiviti perlombongan, hasil pengeluarannya dijangka akan berkurangan secara purata sebanyak 2% setahun. Dengan ini, anggaran hasil pengeluaran aktiviti perlombongan pada tahun 2035 adalah sebanyak 18.4 juta tan, iaitu berkurangan sebanyak 39.7% atau 12.1 juta tan berbanding dengan tahun 2010. Hasil agregat batuan akan tetap menjadi penyumbang utama kepada hasil ini dengan mengeluarkan 13.04 juta tan. Ini diikuti dengan hasil pasir dan kerikil (3 juta tan), batu kapur (1.4 juta tan), bahan tanah (0.6 juta tan) dan lempung (0.4 juta tan).

BAB EMPAT STRATEGI DAN KONSEP PEMBANGUNAN

4.0 HALA TUJU STRATEGIK DAN KONSEP PEMBANGUNAN

Bahagian ini memaparkan hala tuju, dan konsep pembangunan RSN Selangor 2035. Hala tuju digubal dengan mengambilkira cabaran dan parameter-parameter pembangunan seperti di dalam Bab 3.0 serta matlamat pembangunan RSN Selangor 2035. Hala tuju ini seterusnya diterjemahkan ke dalam perancangan fizikal melalui pembentukan konsep pembangunan. Hala tuju dan konsep pembangunan ini akan menjadi kerangka bagi penggubalan dasar-dasar RSN Selangor 2035 dan pembentukan Pelan Guna Tanah Strategik.

4.1 MATLAMAT PEMBANGUNAN

Matlamat pembangunan dibentuk berdasarkan kepada peranan dan kepentingan Negeri Selangor di dalam konteks Malaysia, hala tuju pembangunan negeri, serta visi dan misi yang telah digubal oleh Kerajaan Negeri. Sehubungan dengan ini, matlamat pembangunan RSN Selangor 2035 adalah untuk:

**MEMPERKASAKAN PEMBANGUNAN NEGERI SELANGOR SEBAGAI SEBUAH
WILAYAH BANDAR YANG BERKEMBANG MAJU, MAMPAN DAN MAKMUR
(*THRIVING, SUSTAINABLE AND PROSPEROUS CITY REGION*)**

Selangor adalah negeri yang paling maju di dalam konteks pembangunan ekonomi Malaysia berdasarkan sumbangan dan kadar pertumbuhan tahunan KDNK serta jumlah pelaburan sektor pembuatan yang tertinggi di Malaysia. Senario ini menjadikan Negeri Selangor sebagai peneraju pertumbuhan ekonomi Malaysia. Oleh itu, prestasi pertumbuhan ekonomi Selangor yang pesat ini perlu dikekalkan dan terus diperkembangkan bagi mendokong hala tuju Program Transformasi Ekonomi (ETP) iaitu bagi memacu Malaysia ke arah Negara Maju dan Berpendapatan Tinggi. Dengan ini, matlamat pembangunan RSN ialah untuk memastikan Negeri Selangor akan terus berkembang maju (*thriving*) di dalam bidang ekonomi bagi menjadi pemacu pertumbuhan ekonomi negara.

Selaras dengan misi pembangunan negeri dan amalan sedia ada yang memberi penekanan kepada pembangunan mampan, matlamat RSN ini ialah untuk terus mengekalkan pembangunan mampan (*sustainable*) sebagai elemen utama di dalam perancangan dan pembangunan fizikal Negeri Selangor. Matlamat pembangunan mampan ini adalah untuk memastikan pembangunan ekonomi dan sosial yang dilaksanakan tidak menjejaskan kepentingan pemeliharaan alam sekitar dan sumber jaya Negeri Selangor.

Selaras dengan visi pembangunan Negeri yang memberi keutamaan kepada kesejahteraan penduduk, pembangunan ekonomi dan fizikal Negeri Selangor akan dipastikan seiring dengan keperluan mewujudkan masyarakat yang makmur (*properous*). Oleh itu keperluan-keperluan penduduk akan diberi penekanan di dalam perancangan pembangunan seperti penyediaan perumahan mampu milik, kemudahan awam, rekreasi dan sukan serta pengangkutan awam yang lebih cekap.

4.2 TERAS PEMBANGUNAN DAN HALA TUJU STRATEGIK RSN SELANGOR 2035

Selaras dengan matlamat pembangunan, tiga teras pembangunan telah dikenal pasti iaitu (i) Ke arah wilayah bandar berkembang maju; (ii) Ke arah wilayah bandar mampan; dan (iii) Ke arah wilayah bandar makmur. Teras ini disokong oleh hala tuju strategik bagi memandu pembentukan dasar RSN Selangor 2035.

i. Teras Pembangunan 1: Ke Arah Wilayah Bandar Berkembang Maju

Negeri Selangor adalah peneraju ekonomi Negara dengan sumbangan KDNK (23.4%) pada tahun 2012. Ia juga menerima jumlah pelaburan yang tertinggi di Malaysia pada tahun 2012. Oleh itu, matlamat pembangunan Draf RSN Selangor 2035 ini ialah untuk mengekalkan momentum ini dan untuk memastikan pembangunan ekonomi Negeri Selangor terus berada di landasan pertumbuhan yang kukuh dan berkembang maju melalui pembangunan Negeri Selangor ke arah **wilayah bandar berkembang maju**. Ciri-ciri sebuah wilayah bandar berkembang maju ialah:

- a) **Ekonomi yang produktif, stabil dan mempunyai nilai ditambah** di dalam sektor perkhidmatan, pembuatan dan pertanian.
- b) **Daya saing yang tinggi di peringkat nasional dan global** bagi menarik pelaburan domestik dan asing yang berkualiti tinggi.
- c) **Pertumbuhan ekonomi berasaskan pengetahuan** yang kukuh.
- d) **Penjanaan ekonomi setempat (local economy)** bagi memastikan pembangunan ekonomi yang mampan.

Di bawah teras wilayah bandar berkembang maju, enam hala tuju strategik telah dikenal pasti seperti berikut:

Hala Tuju Strategik
<ul style="list-style-type: none"> Peningkatan Daya Saing Selangor sebagai Pemacu Ekonomi Negara dan Pelonjakan Ekonomi ke arah Negeri Berpendapatan Tinggi .
<ul style="list-style-type: none"> Penumpuan pembangunan industri keberhasilan tinggi, industri berasaskan pengetahuan <i>dan clean industry</i>.
<ul style="list-style-type: none"> Peningkatan peranan selangor sebagai salah satu destinasi pelancongan utama negara berteraskan pelancongan semulajadi, sukan dan warisan
<ul style="list-style-type: none"> Pengukuhan peranan Selangor sebagai destinasi membeli belah, penganjuran <i>event</i> bertaraf dunia, persidangan dan hospitaliti utama negara.
<ul style="list-style-type: none"> Penyediaan infrastruktur telekomunikasi dan bekalan utiliti yang mencukupi, boleh dipercayai dan efisien
<ul style="list-style-type: none"> Menjadikan Selangor sebagai hab pengangkutan pilihan di rantau asia

Secara keseluruhannya dapat dirumuskan pembangunan ke arah wilayah berkembang maju melibatkan sektor perindustrian, perniagaan, pelancongan dan perhubungan serta sektor utiliti.

Keutamaan pembangunan diberikan kepada industri berteknologi tinggi dan pertumbuhan industri baru seperti industri tenaga boleh diperbaharui, industri aeroangkasa (MRO, struktur aeroangkasa mesin), industri peralatan pengangkutan dan biokimia. Penumpuan kepada perkembangan sektor perkhidmatan juga akan diberi keutamaan bagi memastikan sektor ini terus berkembang maju dan menjadi penyumbang utama KDNK negeri pada tahun 2035.

Bagi merangsang dan menjamin pembangunan ekonomi yang terus berkembang maju, penyediaan bekalan utiliti serta kemudahan pengangkutan juga diberi penekanan. Elemen-elemen sokongan ini adalah merupakan faktor pemangkin kepada daya saing Negeri Selangor di peringkat global di dalam menarik pelaburan asing.

ii. Teras Pembangunan 2: Ke Arah Wilayah Bandar Mampan

Pembangunan mampan adalah satu bentuk pembangunan yang memenuhi keperluan generasi masa kini tanpa menjejaskan keperluan generasi yang akan datang. Di dalam konteks ini matlamat pembangunan ke arah wilayah bandar mampan adalah untuk memastikan pembangunan fizikal Negeri Selangor diuruskan secara teratur dengan mengambilkira keperluan mengimbangi pembangunan perbandaran dengan keperluan pemeliharaan alam sekitar dan sumberjaya semulajadi. Ciri-ciri sebuah wilayah bandar mampan adalah seperti berikut:

- a) Pembangunan fizikal yang memberi penekanan kepada penggunaan tanah yang efektif dan optimum serta mampu menyokong pertumbuhan ekonomi khususnya keperluan ekonomi baru.
- b) Pembangunan perbandaran yang harmoni dan mampu mengurangkan impak pemanasan global dan mewujudkan masyarakat rendah karbon. Penekanan kepada pemuliharaan sumber-sumber warisan dan bersejarah.
- c) Pembangunan perbandaran yang bersepadu dan seimbang dengan penyediaan kemudahan pengangkutan dan infrastruktur.
- d) Penggunaan sumber yang tidak boleh diperbaharui secara berhemah.
- e) Penekanan kepada pemuliharaan kepelbagaian sumber semulajadi.

Di bawah kategori wilayah bandar mampan, enam hala tuju strategik telah dikenal pasti seperti berikut:

Hala Tuju Strategik
<ul style="list-style-type: none"> • Pendekatan pengurusan pertumbuhan perbandaran yang efektif
<ul style="list-style-type: none"> • Pembangunan sektor pertanian ke arah mendukung dasar Jaminan Bekalan Makanan Negara
<ul style="list-style-type: none"> • Pemuliharaan Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS) sumber semulajadi serta pemeliharaan sumber-sumber warisan
<ul style="list-style-type: none"> • Peningkatan kualiti alam sekeliling ke arah kehidupan yang lebih sihat
<ul style="list-style-type: none"> • Peningkatan sistem saliran dan pengurusan sisa yang lebih efisien dan efektif
<ul style="list-style-type: none"> • Peningkatan pengaplikasian teknologi hijau di dalam pembekalan tenaga dan air, bangunan, pengurusan sisa dan sistem pengangkutan.

Hala tuju bagi matlamat pembangunan wilayah bandar mampan dapat dirumuskan meliputi sektor guna tanah, petempatan, alam sekitar, pemeliharaan warisan dan sektor infrastruktur.

Secara amnya, hala tuju pembangunan wilayah bandar mampan memberi penekanan kepada pembangunan perbandaran di dalam kawasan bandar sedia ada khususnya di dalam kawasan Greater KL melalui pembangunan secara *infill* dan pembaharuan semula. Ini adalah bertujuan untuk mengelakkan penyerakan pembangunan ke kawasan-kawasan pertanian yang subur dan Kawasan Sensitif Alam Sekitar serta dapat mewujudkan sempadan bandar yang jelas. Ia juga bertujuan untuk mengoptimumkan penggunaan kemudahan infrastruktur sedia ada.

Seiring dengan pembangunan perbandaran, aspek pemeliharaan dan pemuliharaan juga diberi keutamaan yang meliputi pengekalan sumber warisan dan sejarah, kawasan tanaman padi, hutan simpan kekal, hutan paya bakau, kawasan tanah gambut, pesisiran

pantai dan jajaran sungai utama. Pembangunan wilayah bandar mampan juga memerlukan strategi pengurusan sisa kumbahan dan pepejal yang mesra alam.

iii. Teras Pembangunan 3: Ke Arah Wilayah Bandar Makmur

Pembangunan ke arah wilayah bandar makmur bertujuan untuk memastikan kesejahteraan penduduk Negeri Selangor terus terjamin seiring dengan pembangunan ekonomi dan fizikal. Kemakmuran di dalam konteks ini adalah penduduk Negeri Selangor berpeluang untuk menerima manfaat daripada pertumbuhan ekonomi dari aspek penawaran peluang-peluang pekerjaan dan tinggal di dalam persekitaran kehidupan yang berkualiti. Ciri-ciri pembangunan wilayah bandar makmur merangkumi:

- a) Pembangunan perumahan yang mampu dimiliki oleh setiap keluarga. Pembangunan perumahan ini perlu berkualiti dan diterapkan konsep kejiranan hijau dan elemen-elemen bandar selamat.
- b) Pembangunan perumahan secara bersepadu dengan kemudahan awam seperti sekolah, kawasan riadah, kompleks sukan, tempat ibadat, kemudahan kesihatan dan tanah perkuburan perlu disediakan dengan mencukupi di lokasi-lokasi yang sesuai.
- c) Kemakmuran masyarakat perlu disokong dengan tahap kemudahsampaian dan mudahherakan yang tinggi, selamat dan selesa serta bekalan utiliti yang mencukupi.

Enam hala tuju strategik telah dikenal pasti seperti berikut:

Hala Tuju Strategik
<ul style="list-style-type: none"> Pembangunan perumahan yang mencukupi, mampu milik dengan persekitaran yang berkualiti dan selamat
<ul style="list-style-type: none"> Pembangunan kemudahan pendidikan, kesihatan dan keselamatan yang mencukupi dan berkualiti
<ul style="list-style-type: none"> Pembangunan kemudahan keagamaan, kemudahan awam, rekreasi dan sukan yang mencukupi, berkualiti dan inklusif
<ul style="list-style-type: none"> Penyediaan sistem pengangkutan yang berkualiti, menyeluruh, boleh dipercayai (<i>reliable</i>), efisien dan mampan
<ul style="list-style-type: none"> Menjadikan perkhidmatan rel dan bas rapid transit sebagai pilihan utama sistem pengangkutan darat dengan menyediakan perkhidmatan yang bersepadu selamat, cekap dan <i>reliable</i> untuk penumpang dan barang.
<ul style="list-style-type: none"> Penyediaan bekalan air yang mencukupi, bersih dan boleh dipercayai (<i>reliable</i>)

Kesimpulannya hala tuju bagi matlamat ke arah wilayah bandar yang makmur memberi penekanan kepada penyediaan keperluan penduduk di dalam sektor perumahan, kemudahan masyarakat, rekreasi dan sukan, sektor pengangkutan dan bekalan utiliti. Penekanan ini adalah untuk memastikan penduduk berpeluang untuk memiliki kediaman dengan persekitaran yang berkualiti dan selamat serta kedapatan kemudahan sokongan seperti kemudahan masyarakat, rekreasi dan sukan yang berkualiti tinggi

selaras dengan keperluan masyarakat kini. Hala tuju ini juga memberi keutamaan kepada peningkatan tahap kemudahan penduduk, pengurangan kesesakan lalu lintas serta perkhidmatan bekalan air yang efisien.

4.3 STRATEGI DAN KONSEP PEMBANGUNAN RSN SELANGOR 2035

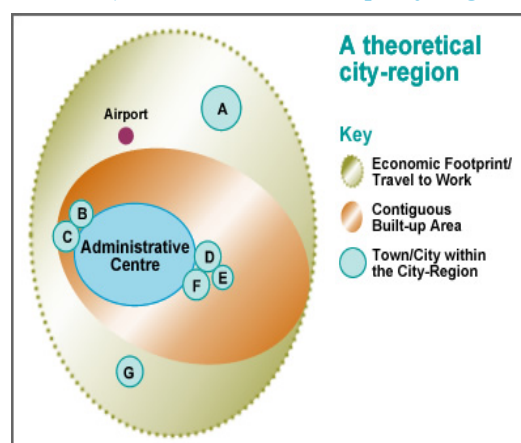
Strategi dan Konsep Pembangunan yang dicadangkan untuk pembangunan masa hadapan di Negeri Selangor ialah Konsep pembangunan Tertumpu Wilayah Bandar (*City Region Development Oriented*)

4.3.1 Pengenalan

Wilayah Bandar (*City Region*) didefinisikan sebagai satu kawasan di mana terdapatnya hub perbandaran dan kawasan persekitarannya. Kedua-dua kawasan ini mempunyai pertalian hubungan melalui aktiviti ekonomi dan sosial di antara keduanya. Hub perbandaran ini adalah merupakan kawasan tepubina yang juga merupakan pusat aktiviti ekonomi. Kawasan persekitaran adalah merupakan kawasan pengaruh hub perbandaran.

Ia merangkumi petempatan di mana penduduknya berulang alik ke tempat kerja di hub perbandaran tersebut. Rajah 4.1 menunjukkan teori *city region*.

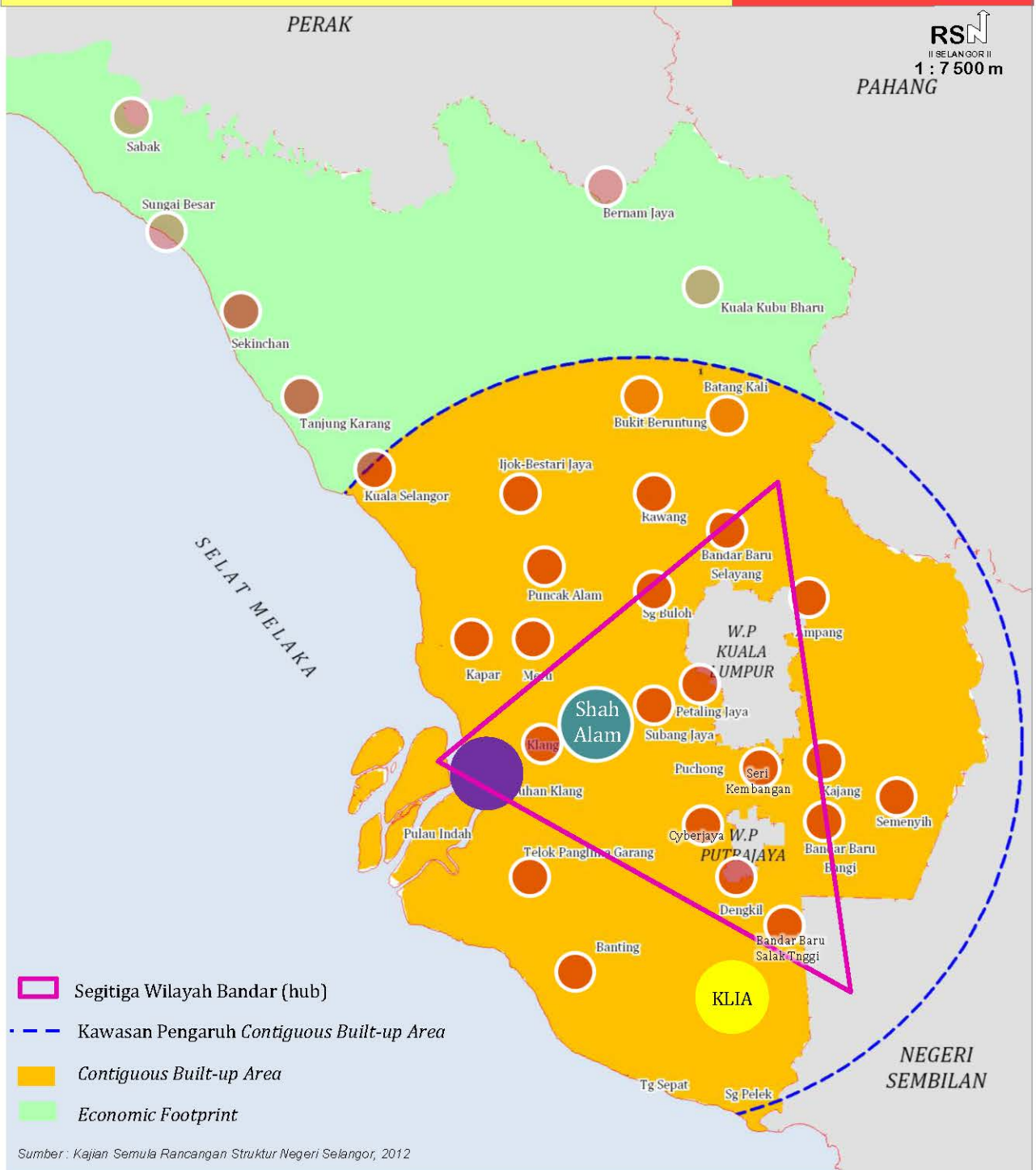
Rajah 4.1: Teori Konsep *City Region*

Di dalam konteks Negeri Selangor penterjemahan *city region* adalah seperti di Rajah 4.2 Ia menunjukkan pengaruh hub perbandaran ini menjangkau ke Negeri Pahang dan Negeri Sembilan. Walau bagaimanapun bahagian utara Negeri Selangor (Daerah Sabak Bernam, bahagian utara Daerah Kuala Selangor dan Hulu Selangor) dilihat terletak di luar pengaruh kawasan hub perbandaran Negeri Selangor dan lebih berperanan sebagai kawasan *hinterland* yang mempunyai hubungkait dengan kawasan hub perbandaran dari aspek aktiviti ekonomi dan sosial. Oleh itu di dalam konteks RSN ini, Negeri Selangor secara keseluruhan dilihat sebagai sebuah wilayah bandar bersesuaian dengan status Selangor sebagai sebuah negeri yang pesat membangun dan paling maju di Malaysia.

Rajah 4.2: Aplikasi Teori Wilayah Bandar di dalam Konsep Pembangunan Rancangan Struktur Negeri Selangor 2035

DRAF RANCANGAN STRUKTUR NEGERI SELANGOR 2035

Petunjuk:

- Bandar-bandar Utama
- Pusat Pentadbiran Negeri Selangor
- Pelabuhan Klang
- KLIA
- Sempadan Negeri

Pengaplikasian wilayah bandar di dalam konsep pembangunan RSN Negeri Selangor adalah selaras dengan beberapa kriteria yang digunakan oleh *OECD and European Commission* di dalam mendefinisikan wilayah bandar. Kriteria-kriteria tersebut ialah:

i. Sebuah wilayah yang mempunyai lebih dari 1 PBT. Negeri Selangor mempunyai 12 PBT dan Greater KL mempunyai 10 PBT (termasuk DBKL dan Putrajaya). ii. MPAJ, MPK, MBSA, MBPJ, DBKL berkongsi melebihi 50% sempadannya dengan hub perbandaran (<i>functional area</i>). iii. Empat PBT Negeri Selangor yang terletak di dalam Greater KL mempunyai penduduk 4.512 juta orang (2010). Dengan mengambilkira WPKL, jumlah penduduknya adalah 6.187 juta orang. Daripada jumlah tersebut, 3.286 juta orang tinggal di di pusat bandar. Jumlah ini meliputi kira-kira 53% daripada penduduk Greater KL (tidak termasuk Putrajaya) iv. Terdapat 11 pusat bandar yang mempunyai penduduk sekurang-kurangnya 50,000 orang¹.	<i>The OECD and European Commission have adopted the following approach to defining city regions :</i> 1. <i>A city consists of one or more municipalities</i> 2. <i>Municipalities sharing at least 50% of their border with the functional area are included.</i> 3. <i>At least half the city residents live in an urban centre</i> 4. <i>An urban centre has at least 50,000 inhabitants. It consists of a high-density cluster of contiguous grid cells of 1km² with a density of at least 1,500 inhabitants per km² as well as filled gaps</i> 6. <i>If 15% of employed people living in one city work in another city, these cities are combined into a single destination</i> 7. <i>All municipalities with at least 15% of their employed residents working in a city are identified</i> Source: <i>Cities of Tomorrow – Challenges, Visions, Ways Forward</i>: European Commission, October 2011

Di dalam konteks Negeri Selangor, wilayah bandarnya bersifat *monocentric* (Rajah 4.2). Ini adalah kerana ia didominasi oleh satu hub perbandaran yang berperanan sebagai satu-satunya sumber pekerjaan bagi kawasan petempatan di sekitarnya. Walau bagaimanapun di dalam hub perbandaran ini terdapat beberapa bandar yang berbeza dari segi saiz dan fungsi seperti Shah Alam, Petaling Jaya, dan Bandar Baru Bangi. Di dalam konteks ini ia lebih bersifat kepada wilayah bandar *polycentric*.

Pendekatan konsep pembangunan melalui wilayah bandar, membolehkan bandar-bandar diberi pengkhususan fungsi-fungsi samada sebagai bandar kediaman, bandar industri, bandar perkhidmatan perniagaan atau sebagai bandar pentadbiran. Konsep ini sesuai untuk digunapakai bagi menghadapi cabaran globalisasi dan perubahan teknologi di mana wilayah bandar berperanan sebagai nodus spatial untuk bersaing di dalam pasaran ekonomi global bagi meningkatkan prestasi ekonomi dan pelaburan asing.

¹ Sila rujuk Jadual B2.1 dan B2.2 Sektor Pusat Petempatan dan Koridor Pembangunan Laporan Tinjauan RSN Selangor
Sumber: Banci Penduduk 2010, Jab. Perangkaan Malaysia

4.3.2 Strategi dan Konsep Pembangunan Tertumpu Wilayah Bandar (*City Region Development Oriented*)

Strategi dan Konsep Pembangunan Tertumpu Wilayah Bandar (*City Region Development Oriented*) adalah seperti di Rajah 4.3. Konsep pembangunan ini membahagikan Selangor kepada zon-zon berikut:

- ❖ Zon guna tanah utama:
 - Zon perbandaran yang juga merupakan zon pertumbuhan ekonomi bandar;
 - Zon pengekalan padi;
 - Zon pengekalan pertanian; dan
 - Zon pengekalan sumberjaya dan KSAS.

- i) Zon Guna tanah Utama
 - a) Zon perbandaran

Zon ini merupakan zon yang telah dikenal pasti sebagai zon galakan pembangunan perbandaran.

Tumpuan pembangunan perbandaran adalah di Daerah Petaling, Klang, Gombak, Hulu Langat dan Sepang yang telah dikenal pasti sebagai Greater Kuala Lumpur (GKL). Zon ini merangkumi pusat-pusat pertumbuhan ekonomi utama Negeri Selangor seperti Shah Alam, Petaling Jaya, Klang, Subang Jaya, Damansara dan Kajang. Kawasan perbandaran ini akan menjadi nadi kepada pertumbuhan ekonomi Selangor supaya ia terus berkembang maju bagi menyumbang kepada pencapaian aspirasi GKL (*kedudukan 20 tempat teratas bandar raya yang mempunyai ekonomi mampan*). Zon galakan perbandaran juga ditumpukan di pusat-pusat pertumbuhan seperti Telok Panglima Garang, Banting – Telok Datok- Bandar Mahkota, Kuala Selangor, Puncak Alam, Ijok, Bistari Jaya, Tanjung Karang, Sekinchan, Sungai Besar, Sabak, Bernam Jaya, Kuala Kubu, Batang Kali, Bukit Beruntung dan Sungai Choh

 - b) Zon pengekalan padi

Zon ini meliputi kawasan kawasan Jelapang Padi IADP di Daerah Kuala Selangor dan Sabak Bernam.

 - c) Zon Pengekalan Pertanian

Konsep ini memberi penekanan kepada pemeliharaan kawasan pertanian yang subur meliputi kawasan kelas tanah pertanian 2 dan 3 yang merupakan satu sumberjaya yang tidak boleh diperharui (*non-renewable resources*). Kawasan pertanian ini termasuklah kawasan pertanian sayur di Hulu Selangor. Pengawasan aktiviti perbandaran di kawasan kelas tanah 2 dan 3 di luar kawasan perbandaran membolehkan sumberjaya ini terus dipelihara untuk kegunaan aktiviti pertanian pada masa hadapan terutamanya bagi penanaman sumber makanan.

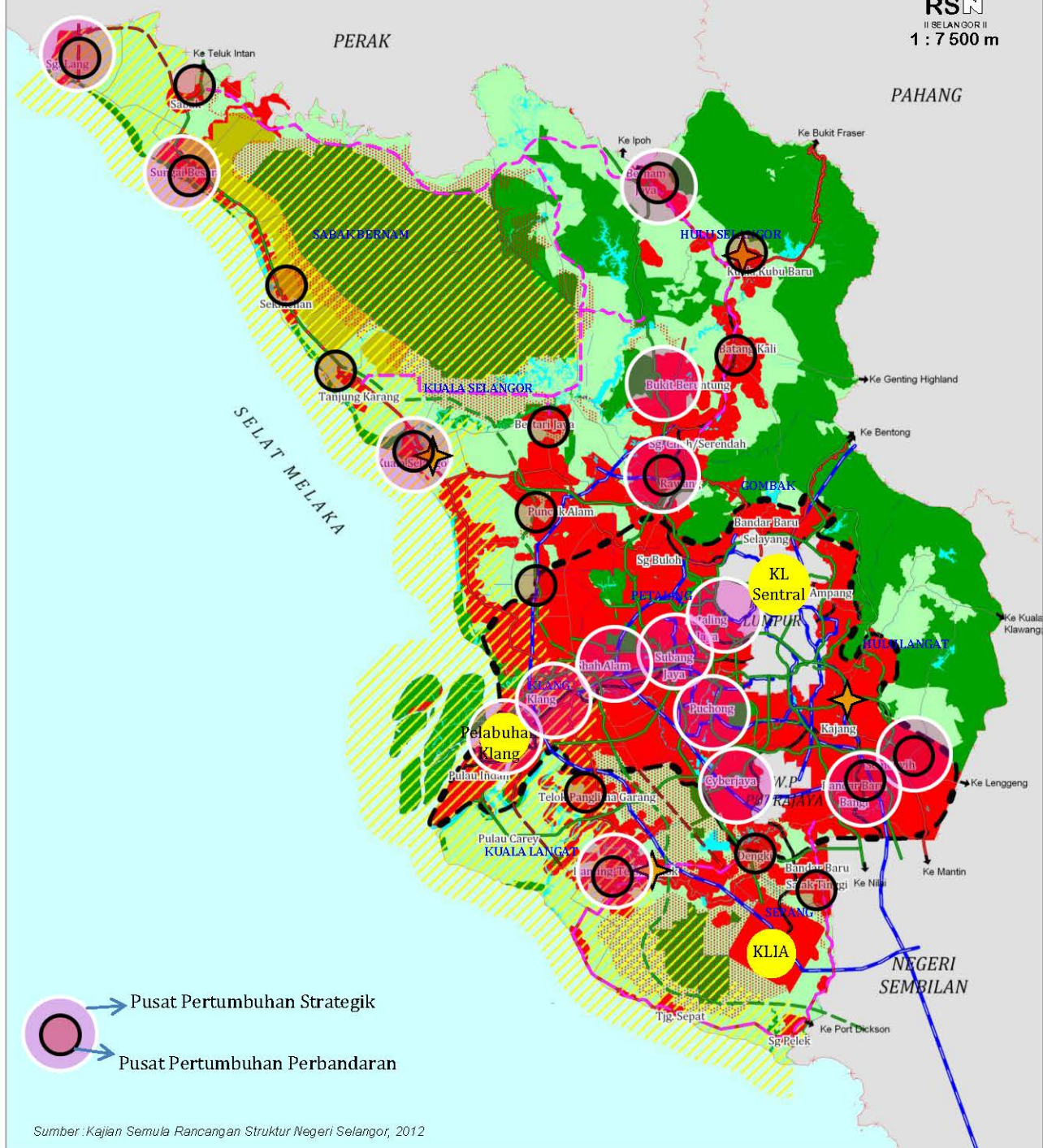
d) Zon Pemuliharaan Sumberjaya dan KSAS

Zon ini meliputi kawasan pemuliharaan kepelbagaian biologi termasuklah hutan simpan kekal, hutan paya bakau, kawasan FRIM Permatang Kuarza Gombak Selangor serta kawasan berbukit dan bercerun.

**Rajah 4.3: Strategi dan Konsep Pembangunan Tertumpu Wilayah Bandar
(City Region Development Oriented)**

**DRAF RANCANGAN STRUKTUR
NEGERI SELANGOR 2035**

RSN
II SELANGOR II
1 : 7 500 m

Sumber : Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Petunjuk:

Zon Perbandaran	Pusat Transit Antarabangsa	Hub Perbandaran Greater KL
Zon Pengkalan Sumberjaya dan KSAS	Nodus Pelancongan	Lebuhraya
Zon Pengkalan Padi	Cadangan Lebuhraya	Laluan Persekutuan
Zon Pengkalan Pertanian	Cadangan Jalan Baru	Laluan Negeri
Zon Pemuliharaan Tanah Gambut	Cadangan Naik Taraf Jalan (dual carriageway)	Laluan Keretapi
Zon Pemuliharaan Persisiran Pantai Dan Sungai Utama	Cadangan Laluan Rel	Sempadan Daerah
		Sempadan Negeri

Strategi dan Konsep Pembangunan Tertumpu Wilayah Bandar juga telah mengenal pasti pusat-pusat pertumbuhan utama dan pusat pertumbuhan strategik, cadangan nodus pelancongan serta cadangan tindakan strategik bagi pembangunan industri, pusat petempatan dan pengangkutan.

i. Pusat Pertumbuhan Utama dan Pusat Pertumbuhan Strategik

Sejumlah 34 pusat pertumbuhan utama telah dikenalpasti. Pusat pertumbuhan ini akan menjadi tumpuan pembangunan perbandaran. Daripada jumlah ini 13 pusat pertumbuhan telah dikenalpasti sebagai pusat pertumbuhan strategik. Pusat pertumbuhan strategik adalah merupakan nodus bagi pertumbuhan ekonomi. Bagi mencapai tujuan tersebut, keutamaan pembangunan perlu disalurkan ke bandar-bandar tersebut bersama-sama dengan tindakan-tindakan strategik. Keutamaan pembangunan dan tindakan strategik adalah berlandaskan kepada fungsi bandar dan hierarki perbandaran. Pengkhususan fungsi bandar ini membolehkan infrastruktur dan kemudahan yang diperlukan dapat disediakan secara efektif bagi mewujudkan persekitaran yang kondusif untuk pertumbuhan ekonomi.

ii. Nodus Pelancongan

Lima bandar telah dicadangkan sebagai nodus pelancongan. Nodus ini berfungsi sebagai pusat tumpuan bagi penyediaan perkhidmatan, kemudahan dan infrastruktur pelancongan. Cadangan nodus pelancongan adalah seperti berikut:

Nodus	Fungsi
Kuala Kubu Bahru	: Pusat perkhidmatan bagi pelancongan warisan dan semulajadi (pintu masuk utara Taman Negeri Selangor)
Kajang	: Pusat perkhidmatan bagi pelancongan semulajadi (pintu masuk selatan Taman Negeri Selangor) dan pelancongan makanan
Banting	: Pusat perkhidmatan bagi pelancongan warisan (produk pelancongan warisan di Bukit Jugra dan Kg. Beremban Pulau Carey (Mahmeri)) dan pelancongan sukan (paragliding Bukit Jugra dan perahu layar di Batu Laut).
Klang	: Pusat perkhidmatan bagi pelancongan warisan
Kuala Selangor	: Pusat perkhidmatan bagi pelancongan warisan (Bukit Malawati) dan semulajadi (Taman Alam dan Kelip-kelip di Kg. Berembang dan Kg. Kuantan)

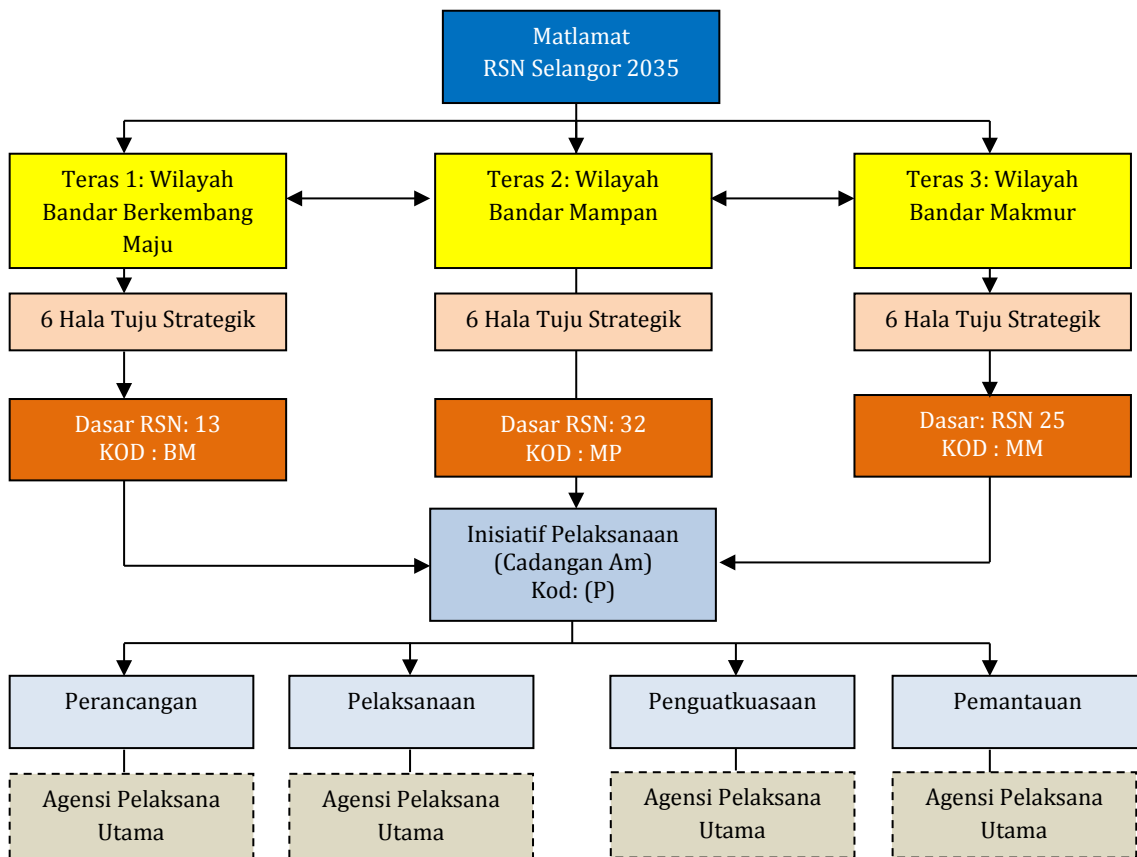
BAB LIMA
DASAR-DASAR
RSN SELANGOR 2035

5.0 DASAR-DASAR RSN SELANGOR 2035

5.1 PENGENALAN

Dasar RSN Selangor 2035 digubal untuk mencapai matlamat RSN Selangor 2035 dan untuk menyediakan kerangka bagi penyelesaian masalah dan isu-isu yang telah dikenal pasti oleh kajian semula Rancangan Struktur ini. Dasar-dasar ini dibentangkan mengikut teras pembangunan iaitu ke arah pembangunan wilayah bandar berkembang maju, wilayah bandar mampan dan wilayah bandar makmur. Penggubalan dasar-dasar ini adalah berteraskan kepada Strategi dan Konsep Pembangunan Tertumpu Wilayah Bandar (*City Region Development Oriented*). Dasar-dasar RSN dibentangkan mengikut struktur berikut:

- i. Dasar-dasar RSN dibentangkan mengikut tiga teras pembangunan iaitu Wilayah Bandar Berkembang Maju, Wilayah Bandar Mampan dan Wilayah Bandar Makmur.
- ii. Setiap teras pembangunan mempunyai hala tuju strategik tersendiri.
- iii. Setiap hala tuju mempunyai dasar atau beberapa dasar yang berkait dengan hala tuju tersebut. Kod untuk dasar adalah BM (Wilayah Bandar Berkembang Maju) , MP (Wilayah Bandar Mampan) dan MM (Wilayah Bandar Makmur).

- iv. Setiap dasar disertakan dengan justifikasi, inisiatif pelaksanaan. Kod yang digunakan ialah P.
- v. Setiap tindakan inisiatif pelaksanaan dibahagikan kepada empat peringkat iaitu peringkat perancangan, pelaksanaan, penguatkuasaan dan pemantauan.
- vi. Setiap peringkat dicadangkan agensi pelaksana utama yang terlibat.

Nota:

Perancangan:	Merujuk kepada merancang untuk melaksana inisiatif pelaksanaan yang dikemukakan.
Pelaksanaan:	Merujuk kepada pelaksanaan inisiatif pelaksanaan.
Penguatkuasaan:	Merujuk kepada penguatkuasaan terhadap inisiatif pelaksanaan berdasarkan peruntukan akta yang digunakan oleh jabatan berkenaan.
Pemantauan:	Merujuk kepada aktiviti pemantauan terhadap inisiatif pelaksanaan samada telah dirancang, dilaksana atau telah dikuatkuasakan.

Bahagian-bahagian berikut membentangkan dasar-dasar dan inisiatif pelaksanaan mengikut teras pembangunan berikut:

Bahagian 5.2: Dasar ke Arah Wilayah Bandar Berkembang Maju

Bahagian 5.3: Dasar ke Arah Wilayah Bandar Mampan

Bahagian 5.4: Dasar ke Arah Wilayah Bandar Makmur

Pembentangan dasar sektor kajian mengikut teras pembangunan adalah seperti berikut:

Sektor Kajian	Dasar ke Arah Wilayah Bandar Berkembang Maju	Dasar ke Arah Wilayah Bandar Mampan	Dasar ke Arah Wilayah Bandar Makmur
Penduduk dan Perancangan Sumber Manusia	√		
Asas dan Prospek Ekonomi	√		
Guna Tanah dan Fizikal		√	
Pusat Petempatan dan Koridor Pembangunan		√	
Pertanian, Perlombongan dan Perhutanan		√	
Perindustrian	√	√	
Perumahan dan Kejiranan Hijau			√
Kemudahan Masyarakat, Rekreasi dan Sukan			√
Perniagaan dan Perkhidmatan		√	
Pelancongan	√		
Pengangkutan dan Lalu lintas	√		√
Bekalan Air			√
Bekalan elektrik, Gas dan Telekomunikasi	√		
Sistem Saliran		√	
Sistem Pembetulan		√	
Pengurusan Sisa Pepejal dan Toksik		√	

Sektor Kajian	Dasar ke Arah Wilayah Bandar Berkembang Maju	Dasar ke Arah Wilayah Bandar Mampan	Dasar ke Arah Wilayah Bandar Makmur
Alam Sekitar dan Pengurusan Sumberjaya		√	
Pemeliharaan Warisan		√	

Dasar-dasar dan inisiatif pelaksanaan seterusnya diterjemahkan dalam bentuk spatial dalam pelan-pelan subjek yang berkaitan, digabung dan diselaraskan serta disintesis dalam Pelan Strategik Guna Tanah Selangor 2035 (rujuk bab 6).

Secara keseluruhannya sejumlah 16 hala tuju strategik telah dikenal pasti dan 70 dasar telah digubal.

5.2 DASAR KE ARAH WILAYAH BANDAR BERKEMBANG MAJU

Negeri Selangor adalah peneraju ekonomi Negara dengan sumbangan KDNK (22.9%) dan kadar pertumbuhan tahunan yang tertinggi (10.8%) pada tahun 2010. Pada tahun 2012, KDNK negeri ialah RM176 ribu juta dengan menyumbangkan sebesar 23.4% KDNK Negara (RM751 ribu juta)¹. Selangor juga menerima jumlah pelaburan yang tertinggi di Malaysia pada tahun yang sama. Pada tahun 2013, pelaburan di Negeri Selangor berada pada tahap kedua tertinggi (18.87%) berbanding dengan Johor (27.72%). Walaubagaimanapun, Selangor merupakan penyumbang pelaburan domestik tertinggi (28.79%) berbanding Johor (13.50%)².

Oleh itu, matlamat pembangunan RSN Selangor 2035 ini ialah untuk mengekalkan momentum ini dan untuk memastikan pembangunan ekonomi Negeri Selangor terus berada di landasan pertumbuhan yang kukuh dan berkembang maju. Sebagai sebuah wilayah bandar berkembang maju, Negeri Selangor perlu:

- i. Mempunyai ekonomi yang produktif, stabil dan mempunyai nilai ditambah di dalam sektor perkhidmatan, pembuatan dan pertanian.
- ii. Mempunyai daya saing yang tinggi di peringkat nasional dan global bagi menarik pelaburan domestik dan asing yang berkualiti tinggi.
- iii. Menjana pertumbuhan ekonomi setempat (*local economy*) yang tinggi bagi menjana pertumbuhan ekonomi yang mampan.

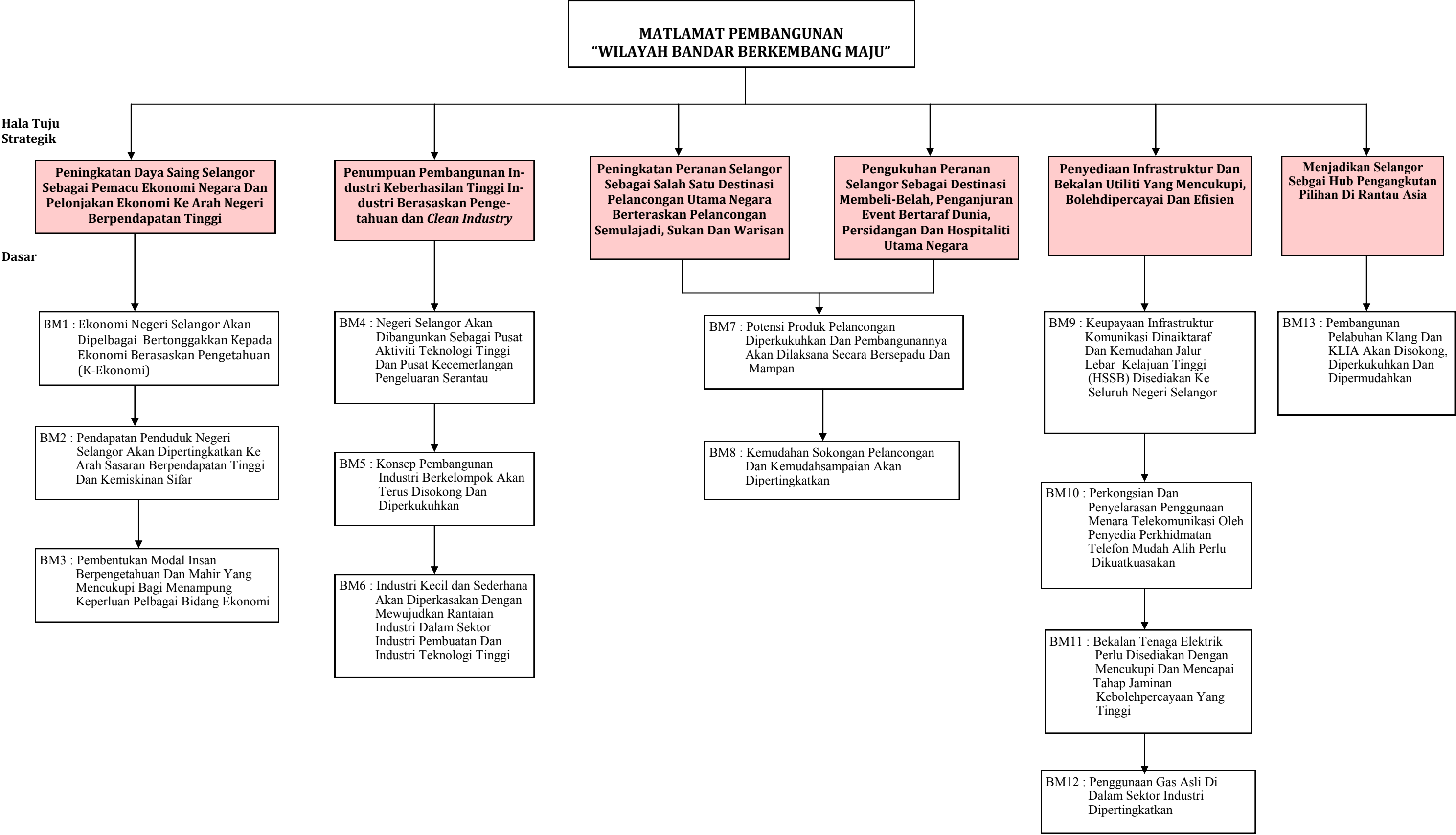
Untuk mencapai wilayah bandar berkembang maju, penekanan pembangunan adalah kepada pertumbuhan ekonomi negeri yang pelbagai dan berasaskan k-pengetahuan, peningkatan tahap sosio ekonomi penduduk, pembangunan modal insan, pembangunan perindustrian dan pelancongan serta penyediaan bekalan utiliti yang mencukupi dan efisien.

Matlamat wilayah bandar berkembang maju dicapai melalui enam hala tuju strategik dan 13 dasar RSN Selangor 2035. Ringkasan kepada hala tuju strategik dan dasar adalah seperti di Rajah 5.2.1.

¹ Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia, Ogos 2013

² Sumber: ISB, (2014)

Rajah 5.2.1: Ringkasan Hala Tuju Strategik dan Dasar bagi Pembangunan Wilayah Bandar Berkembang Maju

5.2.1 Pembangunan Ekonomi dan Modal Insan

i. Pembangunan Ekonomi

Negeri Selangor adalah pemacu ekonomi negara dengan sumbangan terbesar kepada KDNK negara iaitu 23.4% pada tahun 2012. Selangor dijangka akan terus memainkan peranan sebagai pemacu ekonomi negara. Walau bagaimanapun, negeri-negeri lain juga sedang meningkatkan usaha untuk mengembangkan ekonomi masing-masing menjelang tahun 2020. Ini mungkin akan memberi tekanan kepada Selangor untuk mengekalkan prestasi sebagai penyumbang terbesar ekonomi negara. Oleh yang demikian, negeri ini perlu memastikan ia mampu untuk terus mendahului dengan langkah yang mampu dilaksanakan dengan perancangan inovatif dan terhadapan.

Negeri ini juga terus menjadi tumpuan pelabur dan tenaga kerja. Dengan pertumbuhan penduduk yang relatif tinggi (2.7% bagi tempoh 2000 - 2010), dan taraf hidup yang terus meningkat Selangor perlu menjana aktiviti ekonomi yang mampu bukan sahaja menyediakan pekerjaan tetapi juga memberikan pendapatan tinggi kepada isi rumahnya (dari purata RM 7,023 tahun 2012 kepada purata RM 15,000 tahun 2035).

Bagi mengekalkan prestasi Negeri Selangor sebagai pemacu ekonomi negara dan berkembang terus maju, aktiviti ekonomi akan dipelbagaikan melalui penggunaan yang mampan sumber ekonomi semulajadi yang boleh diperbaharui atau tidak boleh diperbaharui serta memperkenalkan asas ekonomi baru yang inovatif.

Kepelbagaian aktiviti ekonomi adalah penting bagi memastikan kelestarian pembangunan ekonomi dan perniagaan serta untuk menjadikan Selangor sebagai sebuah negeri berpendapatan tinggi. Kepelbagaian ekonomi ini perlu diterjemahkan ke dalam bentuk spatial bagi mewujudkan pengkhususan aktiviti dan membolehkan penyediaan infrastruktur dan kemudahan yang bersesuaian secara bersepadu dan efisien.

Pembangunan aktiviti ekonomi ini akan disalurkan ke pusat-pusat pertumbuhan strategik. Pusat pertumbuhan strategik (PPS) adalah pusat tumpuan pembangunan yang menjadi pemangkin kepada pertumbuhan aktiviti ekonomi dan meningkatkan daya saing Selangor sebagai pemacu ekonomi negara. Sebanyak 13 buah pusat pertumbuhan strategik telah dikenal pasti iaitu Sg. Lang, Kuala Selangor, Bernam Jaya, Rawang, Bukit Beruntung, Petaling Jaya, Subang Jaya, Shah Alam, Pelabuhan Klang, Klang, KLIA, Cyberjaya dan Semenyih.

PPS Sg. Lang, Bukit Beruntung dan Bernam Jaya adalah pusat pertumbuhan baru yang menjadi pemangkin kepada pembangunan di utara Selangor. Sg. Lang memerlukan suntikan pembangunan dan kemudahnya yang tinggi untuk menarik pelaburan ke kawasan tersebut. Oleh itu pembangunan infrastruktur khususnya rangkaian jalan *dual*

carriageway dan jalur lebar berkelajuan tinggi di kawasan berkenaan perlu diberi keutamaan. Pembangunan ekonomi di Sg. Lang dan Bernam Jaya diperlukan bagi menyediakan peluang-peluang pekerjaan kepada penduduk di dalam daerah-daerah tersebut.

Pembangunan di pusat-pusat pertumbuhan strategik ini akan memberi limpahan pembangunan kepada pusat-pusat pertumbuhan di negeri bersempadanan. Tumpuan pembangunan di KLIA akan meningkatkan lagi pembangunan di Nilai, Seremban dan aktiviti pelancongan di Port Dickson. Pertumbuhan ekonomi di Sg. Lang dan cadangan jambatan ke dua Sungai Bernam akan memberi menyokong pertumbuhan di Daerah Hilir Perak khususnya kawasan selatan Bagan Datoh.

HALA TUJU 1

PENINGKATAN DAYA SAING SELANGOR SEBAGAI PEMACU EKONOMI NEGARA DAN PELONJAKAN EKONOMI KE ARAH NEGERI BERPENDAPATAN TINGGI

Dengan hala tuju ini, dasar RSN Selangor 2035 yang berkait meliputi aspek berikut:

- Pembangunan Ekonomi
- Pendapatan Penduduk dan Pembasmian Kemiskinan
- Pembangunan Modal Insan

DASAR BM1

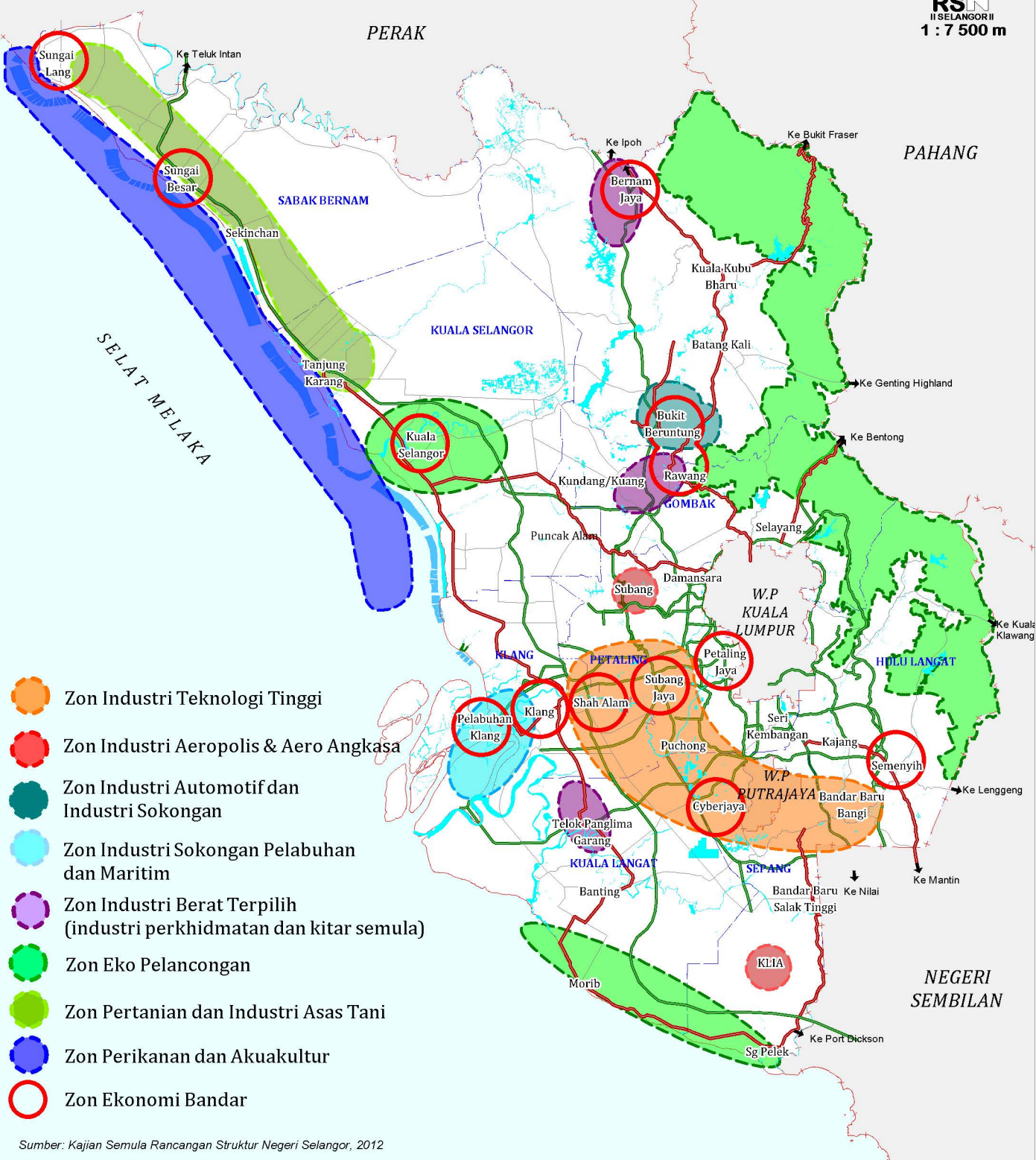
EKONOMI NEGERI SELANGOR AKAN DIPELBAGAI BERTONGGAKKAN KEPADA EKONOMI BERASASKAN PENGETAHUAN (K-EKONOMI)

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	<p>Mempromosi k-ekonomi di dalam zon-zon pembangunan ekonomi yang dicadangkan seperti berikut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zon Industri teknologi tinggi dan <i>science park</i> (Shah Alam – Subang Jaya – Puchong – Cyberjaya) • Zon industri aeropolis dan aero angkasa (Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur (KLIA) dan Lapangan Terbang Sultan Abdul Aziz Shah (LTSAS) Subang) • Zon Industri Automotif dan industri sokongan (Serendah – Sg. Choh - Bukit Beruntung) • Zon Industri sokongan Pelabuhan dan Maritim (Pelabuhan Klang – Pulau Indah – Telok Gong - Sijangkang. 	ISB, PKPS, TSB, SWASTA	TSB, PBT, PKPS JPn, SWASTA	PBN, PBT, PTD	ISB, UPEN, PKPS, TSB

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	<ul style="list-style-type: none"> Zon Industri Terpilih dan Industri Perkhidmatan (Telok Panglima Garang, Rawang – Kuang dan Bernam Jaya – Lembah Beringin) Zon Eko-pelancongan (Kuala Selangor, Taman Negeri dan Pesisiran Pantai Morib – Sg. Pelek) Zon Perikanan dan Akuakultur (Kuala Selangor - Sabak) Zon Pertanian dan industri asas tani (Tanjung Karang - Sg. Air Tawar) Zon Ekonomi Bandar (13 Pusat pertumbuhan strategik) <p>Zon-zon ekonomi adalah seperti di Rajah 5.2.2.</p>	ISB, PKPS, TSB, SWASTA	TSB, PBT, PKPS JPn, SWASTA	PBT, PTD	ISB, UPEN, PKPS, TSB
P2	<p>Menggalakkan k-ekonomi di pusat-pusat pertumbuhan strategik yang merangkumi sektor perkhidmatan seperti berikut;</p> <ul style="list-style-type: none"> Sektor perkhidmatan sokongan industri seperti perkhidmatan logistik berintegrasi, perkhidmatan berteraskan ICT, perkhidmatan perdagangan profesional dan perkhidmatan pengagihan barangan di pusat-pusat pertumbuhan strategik yang telah dikenalpasti. Aktiviti ekonomi bandar seperti perkhidmatan kewangan dan insurans, pelbagai perniagaan dan perhotelan. <p>Cadangan pusat pertumbuhan strategik dan aktiviti ekonomi adalah seperti di Rajah 5.2.2 dan Jadual 5.2.1</p>	JPBD, PBT, ISB, UPEN, SWASTA	SWASTA, ISB	PBT	PBT
P3	Menyediakan kemudahan jalur lebar berkelajuan tinggi, prasarana fizikal, sosial dan persekitaran yang kondusif bagi menarik dan menyokong aktiviti k-ekonomi negeri di semua daerah.	Penyedia Utiliti, PBT, ISB, SWASTA	Penyedia Utiliti, PBT, SWASTA	PBT	UPEN, PBT

Nota: "UPEN" = Unit Perancang Ekonomi Negeri "ISB" = Invest Selangor Berhad, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "SWASTA" = Merujuk kepada pihak pemaju Swasta.

Rajah 5.2.2: Cadangan Zon Pembangunan Ekonomi dan Pusat Pertumbuhan Strategik

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Petunjuk:

- Lebuhraya
- Laluan Persekutuan
- Laluan Negeri
- Sempadan Daerah
- Sempadan Negeri

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P4	Mengawal perancangan dan pembangunan di setiap zon pembangunan agar tidak bercanggah dengan aktiviti pembangunan yang ditetapkan bagi zon berkenaan. Aktiviti industri selain dari yang dikhususkan disesebuah zon perindustrian akan dibenarkan sebagai industri sokongan kepada aktiviti industri utama.	JPBD, PBT, PTD	PBT, PTD	PBT, PTD	PBT
P5	Memberi galakan melalui pemberian pelbagai jenis insentif kepada pelabur dan pengusaha industri yang menjalankan aktiviti industri berteknologi tinggi.	PBN, MIDA, ISB	PBN, MIDA, ISB	PBT	MIDA, ISB

Nota: "PBN" = Pihak Berkuasa Negeri "UPEN" = Unit Perancang Ekonomi Negeri "ISB" = Invest Selangor Berhad, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "PTD" = Pejabat Tanah Daerah "PKPS" = Perbadanan Kemajuan Pertanian Negeri Selangor, "JPn" = Jabatan Pertanian, "TSB" = Tourism Selangor Berhad, "MIDA" = Malaysian Investment Development Authority

Jadual 5.2.1: Cadangan Pusat Pertumbuhan Strategik dan Aktiviti Ekonomi

Pusat Pertumbuhan Strategik	Aktiviti Ekonomi
Sg. Lang	<ul style="list-style-type: none"> Zon kluster industri halal untuk IKS (industri asas tani dan farmaseutikal) Ekonomi bandar
Sg. Besar	<ul style="list-style-type: none"> Ekonomi bandar
Kuala Selangor	<ul style="list-style-type: none"> Ekonomi bandar Pelancongan dan kemudahan sokongan pelancongan
Bernam Jaya	<ul style="list-style-type: none"> Zon kluster industri terpilih (<i>clean industry</i>) Ekonomi bandar
Bukit Beruntung	<ul style="list-style-type: none"> Sebahagian kluster industri automotif dan industri sokongan Ekonomi bandar
Rawang	<ul style="list-style-type: none"> Zon kluster industri berat, perkhidmatan dan industri kitar semula Aktiviti ekonomi bandar
Petaling Jaya - Subang Jaya - Shah Alam	<ul style="list-style-type: none"> Ekonomi bandar PJ – Subang Jaya : Pusat Kewangan Negeri Kluster industri teknologi tinggi
Klang - Pelabuhan Klang	<ul style="list-style-type: none"> Kluster industri pelabuhan dan maritime Ekonomi bandar
Cyberjaya - Serdang - Bangi	<ul style="list-style-type: none"> Ekonomi bandar Kluster industri teknologi tinggi Institusi, Pusat Pengajian & Penyelidikan
Kajang - Semenyih	<ul style="list-style-type: none"> Ekonomi bandar
KLIA	<ul style="list-style-type: none"> Kluster industri aeropolis dan aero angkasa Ekonomi bandar

ii. Pendapatan Penduduk dan Pembasmian Kemiskinan

Pendapatan purata isi rumah bagi Negeri Selangor adalah lebih tinggi dari purata nasional iaitu RM 7,023 berbanding RM5,000³. Lebih separuh (53.7%) isi rumah Negeri Selangor mempunyai pendapatan melebihi RM 5,000 sebulan. Hanya 8.2% mempunyai pendapatan kurang dari RM 2,000 sebulan. Selangor juga mencatatkan nisbah isi rumah yang berpendapatan kurang dari RM 1,000 sebulan paling rendah iaitu 1.4% berbanding 5.0% purata nasional.

Berdasarkan Paras Garis Kemiskinan (PGK) pada RM1, 500, Negeri Selangor dianggarkan mempunyai bilangan penduduk miskin yang ramai, anggaran 6% tahun 2012. Dengan PGK miskin tegar kurang RM 1,000, insiden miskin tegar bagi Negeri Selangor dianggarkan 1.4% tahun 2012. Mengikut laporan Lembaga Zakat Selangor (LZS) majoriti rakyat miskin adalah warga bandar. Statistik jumlah keluarga miskin di Selangor LZS pada awal 2011 menunjukkan sejumlah 11,121 adalah warga bandar dan hanya 9,628 sahaja warga luar bandar.

Matlamat pembangunan ekonomi Negeri Selangor antara lain adalah untuk membasmi kemiskinan ke arah kemiskinan sifar. Selain aktiviti dan program yang dilaksanakan dan dirancang di bawah program Merakyatkan Ekonomi Selangor (MES), Selangor akan menentukan kadar upah minimum yang diselaraskan mengikut tahap kos sara hidup semasa.

Selaras dengan hala tuju untuk melonjakkan Negeri Selangor kepada negeri berpendapatan tinggi, peningkatan tahap kemahiran di dalam bidang yang bersesuaian dengan permintaan pasaran pekerjaan adalah satu keperluan. Implikasi peningkatan kecekapan dan kemahiran adalah peningkatan hasil disebabkan daya pengeluaran yang tinggi, meningkat pada kadar 2% tahun 2012 berbanding 2011 dengan aras produktiviti RM 58,874. Ini juga akan memberikan peluang untuk tenaga kerja mendapat upah yang lebih tinggi. Peningkatan kecekapan dan kemahiran juga akan membantu isi rumah yang berpendapatan rendah, termasuk di bandar, menjana sendiri pendapatan tambahan dengan sokongan institusi supaya dalam jangka masa dua tahun mereka mampu keluar dari kemiskinan.

³ Sumber: : Laporan Household Income Survey 2012, Jabatan Perangkaan Malaysia, 2013 (Dimuat turun dari www.statistics.gov.my pada 11/5/2014)

DASAR BM2

PENDAPATAN PENDUDUK NEGERI SELANGOR AKAN DIPERTINGKATKAN KE ARAH SASARAN BERPENDAPATAN TINGGI DAN KEMISKINAN SIFAR

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menyediakan kemudahan latihan melalui pelbagai institusi pendidikan bagi membuka ruang dan peluang untuk lepasan sekolah dan institusi pengajian tinggi, tenaga kerja muda dan belia mendapatkan pendidikan dan latihan kemahiran dan pakar dalam semua bidang pekerjaan dan perkhidmatan disamping program pembangunan keusahawanan.	KPd, Institusi Latihan	IPTA, IPTS, IK	KPd, PBT	KPd
P2	Melaksanakan kadar upah minimum yang diselaraskan mengikut kos sara hidup semasa.	UPEN	SWASTA	PBN	JTK
P3	Melaksanakan program komprehensif dan skim bantuan bagi membantu meningkatkan pendapatan isi rumah miskin kepada saiz pendapatan di luar garis kemiskinan.	UPEN, SWASTA	PBT, PKPS, LZS, LKIM, Risda, FAMA, Felcra, MARA, JAKOA, PTD	UPEN	PBN
P4	Mempelbagaikan peluang perniagaan dan menambahbaik program sokongan keusahawanan seperti perniagaan <i>atas talian</i> khususnya perusahaan mikro dan kecil.	SWASTA	SWASTA	UPEN	UPEN

Nota: "UPEN" = Unit Perancang Ekonomi Negeri, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "PKPS" = Perbadanan Kemajuan Pertanian Negeri Selangor, "LKIM" = Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia, "LZS" = Lembaga Zakat Selangor, "RISDA" = Lembaga Pembangunan & Penyelidikan Getah, "FAMA" = Lembaga Pemasaran Pertanian Malaysia, "FELCRA" = Lembaga Penyatuan dan Pemulihan Taman, "MARA" = Majlis Amanah Rakyat, "JAKOA" = Jabatan Kemajuan Orang Asli, "PTD" = Pejabat Daerah, "PBN" = Pihak Berkuasa Negeri, "KPd" = Kementerian Pendidikan "SWASTA" = Merujuk kepada pihak pemaju Swasta

iii. Pembangunan Modal Insan

Kajian mendapati terdapat perubahan dari segi pendekatan kepada pelaksanaan aktiviti ekonomi di Selangor; pergerakan dan aksesibiliti pekerjaan, teknologi, K-Ekonomi dan penggunaan ruang siber selain perubahan struktur ekonomi kepada sektor perkhidmatan. Aktiviti ekonomi masa hadapan memerlukan tenaga kerja yang berkemahiran tinggi khususnya penjana ruang siber dan teknologi maklumat.

Perubahan kepada struktur ekonomi yang memerlukan tenaga kerja berkemahiran akan mengurangkan pengambilan tenaga kerja asing yang tidak mahir. Oleh yang demikian, peluang pekerjaan yang lebih luas akan dijanakan kepada penduduk tempatan. Untuk memenuhi keperluan ini lebih banyak institusi latihan perlu disediakan. Dalam pada itu institusi sedia ada perlu menambahbaik program dan module latihan. Inventori keperluan tenaga kerja dan latihan perlu disediakan untuk tujuan perancangan bekalan tenaga kerja dan pembangunan modal insan.

DASAR BM3

PEMBENTUKAN MODAL INSAN BERPENGETAHUAN DAN MAHIR YANG MENCUKUPI BAGI MENAMPUNG KEPERLUAN PELBAGAI BIDANG EKONOMI

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
P1	Membangunkan pusat-pusat R&D dan inkubator, pusat pengajian tinggi dan pembelajaran sepanjang hayat dan <i>smart school</i> untuk menyediakan modal insan yang berpengetahuan, inovatif dan mahir.	MARA, IPTA, IPTS, SIRIM, MTDC	MARA, IPTA, IPTS, SIRIM, MTDC	KPd	MARA, IPTA, IPTS, SIRIM, MTDC
P2	Menyediakan kemudahan latihan melalui pelbagai institusi pendidikan dan pengajian bagi membuka ruang dan peluang untuk lepasan sekolah dan institusi pengajian tinggi, tenaga kerja muda dan belia mendapatkan pendidikan dan latihan kemahiran dan pakar dalam semua bidang pekerjaan.	UPEN, KPd	KPd, IPTA, IPTS, IK	KPd	JTK
P3	Meningkatkan latihan dan kemahiran di dalam sektor perdagangan borong dan runcit, pembuatan, penginapan dan perkhidmatan sajian selaras dengan unjuran sektor pekerjaan tahun 2035.	UPEN	IPTA, IPTS, IK, SWASTA	UPEN	JTK
P4	Mengurangkan pengambilan tenaga kerja asing bagi membuka ruang lebih besar kepada tenaga kerja tempatan melalui pemberian insentif yang bersesuaian kepada pengusaha-pengusaha perniagaan/ industri	PBN	JTK	JIM	PBN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P5	Melatih dan menggalakkan tenaga kerja muda untuk menjalankan aktiviti ekonomi tampung diri seperti perkhidmatan peribadi, penghantaran, jualan langsung, aktiviti hasil kreatif dan perkhidmatan atas talian dan dalam talian.	MARA	IKM GIAT MARA	MARA	MARA
P6	Menjalankan satu kajian terperinci dan lengkap keperluan tenaga kerja masa hadapan dan pelan tindakan. Antara lain struktur dan bilangan aktiviti mengikut tahap kritikal, keperluan tenaga kerja, struktur pendidikan dan latihan berbanding struktur masa hadapan ekonomi negeri, negara dan global	PBN, UPEN	JTK	UPEN	UPEN

Nota: "UPEN" = Unit Perancang Ekonomi Negeri "JTK" = Jabatan Tenaga Kerja, "MARA" = Majlis Amanah Rakyat, "IKM" = Institut Kemahiran MARA, "IPTA" = Institusi Pengajian Tinggi Awam, "IPTS" = Institusi Pengajian Tinggi, "IK" = Institut Kemahiran, "MTDC" = Malaysian Technology Development Corporation. "SIRIM" = Institut Penyelidikan dan Piawaian Industri Malaysia, "PBN" = Pihak Berkuasa Negeri "JIM" = Jabatan Imigresen Malaysia "SWASTA" = Merujuk kepada pihak pemaju Swasta

5.2.2 Pembangunan Aktiviti Perindustrian

Sektor pembuatan adalah penyumbang kedua tertinggi kepada KDNK negeri selepas sektor perkhidmatan. Pada tahun 2012, sumbangannya kepada KDNK negeri ialah kira-kira 31%. Sumbangan ini dijangka akan berkurang kepada 26.8% pada tahun 2035. Walau bagaimanapun pembangunan aktiviti perindustrian dijangka akan terus memainkan peranan yang penting kepada pertumbuhan ekonomi Negeri Selangor menjelang tahun 2035. Aktiviti perindustrian utama yang diluluskan di Negeri Selangor pada tahun 2011 ialah peralatan pengangkutan, produk elektrik dan elektronik, produk plastik produk kimia / bahan kimia dan peralatan mesin.

Pembangunan perindustrian berteraskan konsep pembangunan mampan akan terus menjadi hala tuju pembangunan perindustrian di negeri ini pada masa hadapan. Oleh itu Negeri Selangor akan memberi galakan kepada pembangunan yang berteraskan penyelidikan dan pembangunan (R & D), projek yang berintensifkan kemahiran dan mempunyai modal bernilai tambah tinggi, memberi keutamaan kepada industri berteknologi tinggi seperti industri teknologi maklumat dan aero angkasa, pembangunan industri yang memberi peluang perniagaan kepada usahawan tempatan serta industri yang bukan berintensifkan tenaga buruh. Selain itu Kerajaan Negeri juga akan terus memberi keutamaan kepada pembangunan Industri Kecil dan Sederhana (IKS) dan pembangunan industri secara kelompok bagi mengukuhkan rantaian industri dalam sektor industri pembuatan dan industri teknologi tinggi dan untuk memudahkan penyediaan infrastruktur dan kemudahan sosial secara bersepadu.

HALA TUJU 2

PENUMPUAN PEMBANGUNAN INDUSTRI KEBERHASILAN TINGGI, INDUSTRI BERASASKAN PENGETAHUAN DAN *CLEAN INDUSTRY*

Nota: *Clean Industry* merujuk kepada aktiviti perindustrian pembuatan yang mesra alam dan kecenderungan untuk menghasilkan pencemaran adalah minimum.

Dengan hala tuju ini, dasar-dasar yang berkait ialah:

- Pembangunan pusat aktiviti teknologi tinggi
- Pembangunan industri kelompok
- Pembangunan IKS

DASAR BM4

NEGERI SELANGOR AKAN DIBANGUNKAN SEBAGAI PUSAT AKTIVITI TEKNOLOGI TINGGI DAN PUSAT KECEMERLANGAN PENGELUARAN SERANTAU

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menggalakkan aktiviti industri berteknologi tinggi yang mampu membawa peningkatan nilai tambah seperti: <ul style="list-style-type: none"> • Industri Sains Hayat – Industri bioteknologi, peralatan perubatan dan farmaseutikal • Industri Tenaga Boleh Diperbaharui • Industri Peralatan Pengangkutan • Industri berasaskan maritim dan kemudahan pelabuhan • Industri Aero-Angkasa • Industri Halal – khususnya dalam industri pengeluaran bahan mentah, makanan dan minuman, produk kosmetik dan farmaseutikal serta industri berasaskan tenusu. 	MIDA, ISB	ISB, SWASTA	PBT	ISB, PBT
P2	Menarik lebih banyak pelaburan industri berteknologi tinggi terutama dalam sektor industri berat, jentera dan kejuruteraan sokongan.	MIDA, ISB	ISB	PBT	ISB
P3	Menarik pelaburan syarikat berteraskan industri terkemuka dunia untuk menjadikan Negeri Selangor sebagai hub/ global serantau mereka.	MIDA, ISB	ISB	PBT	ISB

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P4	<p>Menggalakkan program R & D bertujuan meningkatkan produktiviti dan kualiti (pematuhan piawaian antarabangsa) terutama bagi beberapa kluster industri yang amat berpotensi dan berkonsepkan <i>Halal Foods</i> seperti:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Industri Asas Tani (termasuk Produk Segar Dari Ladang) • Industri Makanan Kesihatan (Nutraseutikal) • Industri Perubatan (Farmaseutikal) 	MIDA, ISB, JPn, HDC	ISB, MARDI, JPn, HDC	PBT, SIRIM, JAIS, JAKIM, HDC	ISB, HDC
P4	<p>Menggalakkan program R & D bagi meningkatkan produktiviti dan kualiti (pematuhan piawaian antarabangsa) terutama bagi beberapa kluster industri yang amat berpotensi dan berkonsepkan <i>Halal Foods</i> seperti:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Industri Asas Tani (termasuk Produk Segar Dari Ladang) • Industri Makanan Kesihatan (Nutraseutikal) • Industri Perubatan (Farmaseutikal) 	MIDA, ISB, JPn, HDC	ISB, MARDI, JPn, HDC	PBT, SIRIM, JAKIM, HDC	ISB, HDC
P5	Menyediakan persekitaran yang kondusif untuk menggalak pelaburan sektor SWASTA di samping memastikan usaha mempelbagai pemberian insentif kepada pelabur dan pengusaha industri diberi keutamaan.	SWASTA, PBT	SWASTA	PBT	PBT, ISB

Nota: "UPEN" = Unit Perancang Ekonomi Negeri "ISB" = Invest Selangor Berhad, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "MIDA" = Malaysian Investment Development Authority, "JPn" = Jabatan Pertanian, "HDC" = Halal Development Corporation, "MARDI" = Malaysian Agricultural Research and Development Institute, "JAKIM" = Jabatan Kemajuan Islam Malaysia "SWASTA" = Merujuk kepada pihak pemaju Swasta

DASAR BM5

KONSEP PEMBANGUNAN INDUSTRI BERKELOMPOK AKAN TERUS DISOKONG DAN DIPERKUKUHKAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Membangunkan aktiviti industri mengikut kelompok dan kawasan keutamaan pembangunan industri seperti yang disenaraikan di Jadual 5.2.2. Cadangan pembangunan industri mengikut daerah adalah seperti di Rajah 5.2.3 .	MIDA, ISB, PBN	ISB, PBN, SWASTA	PBT	ISB, PBN
P2	Membangunkan kawasan keutamaan pembangunan perindustrian secara bersepadu dengan infrastruktur yang berkualiti tinggi untuk tempat bekerja, tempat tinggal dan riadah. Konsep pembangunan kawasan perindustrian bersepadu adalah digalakkan	ISB, UPEN, PBT	ISB, SWASTA	PBT	ISB, JPBD

Nota: "UPEN" = Unit Perancang Ekonomi Negeri "ISB" = Invest Selangor Berhad, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "MIDA" = Malaysian Investment Development Authority, "PBN" = Pihak Berkuasa Negeri, "Jabatan Perancangan Bandar dan Desa "SWASTA" = Merujuk kepada pihak pemaju Swasta

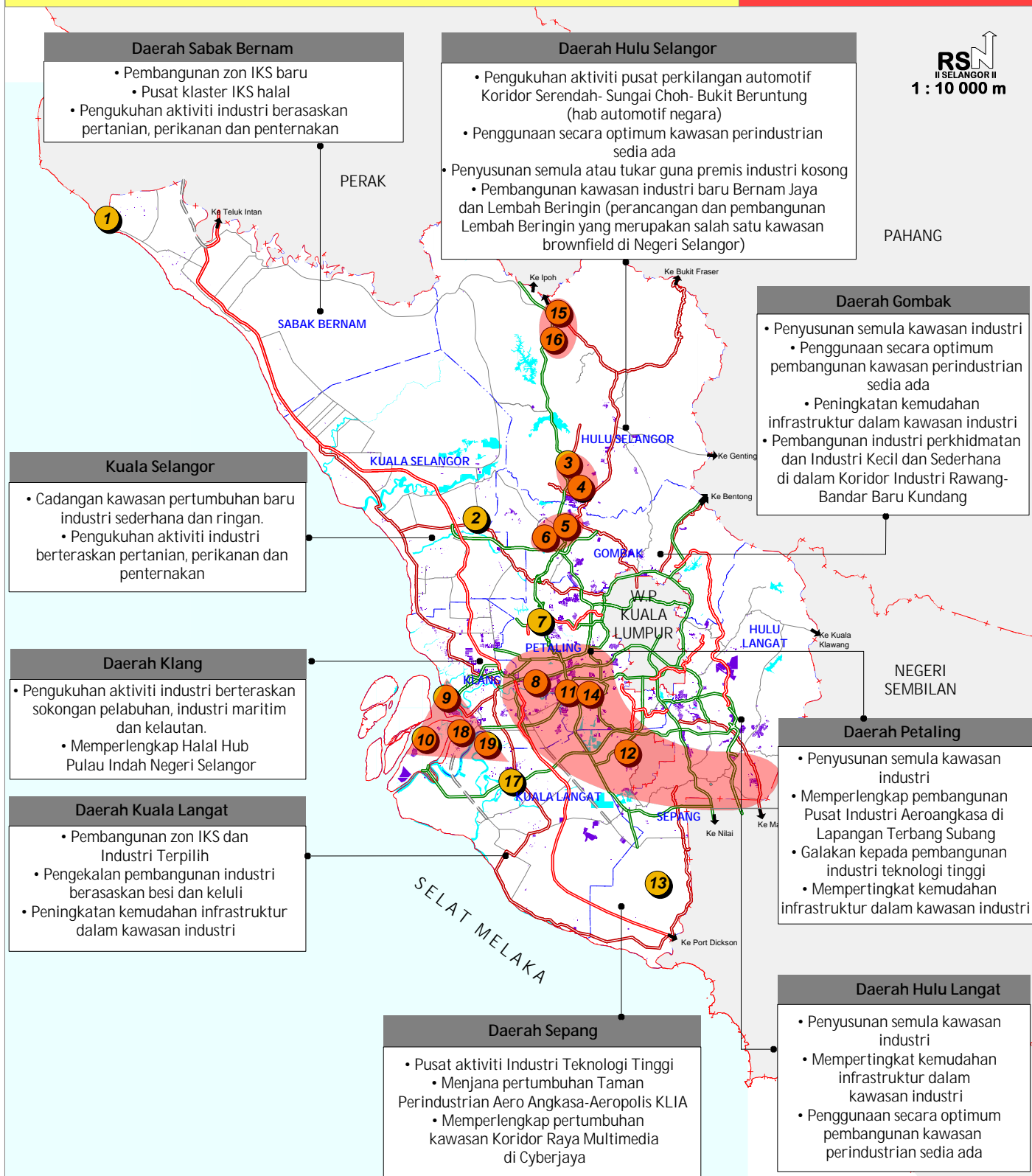
Jadual 5.2.2: Cadangan Kluster Industri dan Kawasan Keutamaan Pembangunan Industri

Kluster Aktiviti Industri	Kawasan Keutamaan Pembangunan Industri	Keperluan Pembangunan
Kluster Industri Teknologi Tinggi <ul style="list-style-type: none"> Industri sains hayat Industri Tenaga Boleh Diperbaharui 	Koridor Shah Alam – Subang Jaya – Puchong - Cyberjaya	<ul style="list-style-type: none"> Penaiktarafan kemudahan infrastruktur dan jalur lebar berkelajuan tinggi Galakan pembangunan <i>science park</i>
Kluster industri aeropolis dan aero angkasa	Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur (KLIA) dan Lapangan Terbang Sultan Abdul Aziz Shah (LTSAS) Subang) (zon industri di dalam kawasan KLIA dan LTSAS)	<ul style="list-style-type: none"> Penaiktarafan kemudahan infrastruktur dan jalur lebar berkelajuan tinggi
Kluster industri sokongan pelabuhan dan maritim	Pelabuhan Klang – Pulau Indah – Telok Gong (Daerah Klang) - Sijangkang (Daerah Kuala Langat)	<ul style="list-style-type: none"> Penaiktarafan kemudahan infrastruktur dan jalan
Kluster industri automotif dan sokongan	Serendah- Sg. Choh – Bukit Beruntung (hab automotif negara)	<ul style="list-style-type: none"> Penaiktarafan kemudahan infrastruktur Penyediaan rangkaian jalur lebar berkelajuan tinggi
Kluster IKS halal (industri asas tani, dan farmaseutikal)	Sg. Lang	<ul style="list-style-type: none"> Pembangunan taman IKS halal kemudahan infrastruktur

Klaster Aktiviti Industri	Kawasan Keutamaan Pembangunan Industri	Keperluan Pembangunan
Klaster industri terpilih (<i>clean industry</i>)	Koridor Lembah Beringin – Bernam Jaya	<ul style="list-style-type: none"> Pembangunan taman industri terancang dengan kemudahan infrastruktur Penyediaan rangkaian jalur lebar berkelajuan tinggi
Klaster industri terpilih industri perkhidmatan dan kitar semula	Telok Panglima Garang	<ul style="list-style-type: none"> Peningkatan kemudahan infrastruktur dan jalan
Klaster IKS industri perkhidmatan	Ijok	<ul style="list-style-type: none"> Pembangunan taman industri terancang dengan kemudahan infrastruktur Penyediaan rangkaian jalur lebar berkelajuan tinggi
Klaster industri perkhidmatan dan industri kitar semula	Koridor Rawang – Kundang	<ul style="list-style-type: none"> Pembangunan persimpangan bertingkat masuk di persimpangan bertingkat Kundang di Lebuhraya LATAR Menaik taraf Jalan Rawang – Bandar Baru Kundang (Jalan B29)

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2020

Rajah 5.2.3: Cadangan Klaster Perindustrian dan Kawasan Keutamaan Pembangunan Industri

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Petunjuk:

Industri Sedia Ada

Kluster Perindustrian

Kawasan Keutamaan Pembangunan Perindustrian Negeri Selangor Menjelang 2035

1 Sungai Lang	11 Subang Jaya
2 Ijok	12 Cyberjaya
3 Bukit Beruntung	13 KLIA
4 Serendah-Sungai Choh	14 Puchong
5 Rawang	15 Bernam Jaya
6 Bandar Baru Kundang	16 Lembah Beringin
7 Lapangan Terbang Subang	17 Telok Panglima Garang
8 i City Shah Alam	18 Telok Gong
9 Pelabuhan Klang	19 Sijangkang
10 Pulau Indah	

Rangkaian Jalan Utama

Sempadan Daerah

Sempadan Negeri

Kotak 1: Konsep Pembangunan Perindustrian yang Bersepadu:

- ❖ Penyediaan zon penampungan yang mencukupi;
- ❖ Pengurusan taman perindustrian yang cekap yang merangkumi penyediaan kemudahan keselamatan termasuklah balai /pondok polis, CCTV, berpagar dan berpagawal;
- ❖ Penyediaan kemudahan sokongan perniagaan berkualiti yang merangkumi kemudahan kediaman pekerja, kemudahan latihan perindustrian, perbankan, kemudahan pakir berpusat dan kedai makanan dan minuman;
- ❖ Penyediaan kemudahan utiliti berpusat yang di antaranya *district cooling system*, loji rawatan kumbahan, penuaian air hujan dan *TNB station switching*;
- ❖ Penyediaan kemudahan infrastruktur yang efisien dan mencukupi yang merangkumi penyediaan aksesibiliti, sistem telekomunikasi dan jalur lebar berkelajuan tinggi, bekalan gas asli, bekalan air, bekalan tenaga elektrik (132 Kv) dan sistem pembedungan;
- ❖ Penyediaan landskap yang memberi penekanan kepada konsep industri dalam taman dan berperanan sebagai elemen penampungan bagi mengurangkan impak pencemaran;
- ❖ Penyediaan sistem rangkaian jalan yang menyeluruh dan efisien;
- ❖ Pembangunan taman perindustrian yang mesra alam (pematuhan kepada piawaian dan peraturan Jabatan Alam Sekitar); dan
- ❖ Pembangunan pelbagai jenis industri (bangunan industri pelbagai saiz, lot industri).

DASAR BM6

INDUSTRI KECIL DAN SEDERHANA AKAN DIPERKASAKAN DENGAN MEWUJUDKAN RANTAIAN INDUSTRI DALAM SEKTOR INDUSTRI PEMBUATAN DAN INDUSTRI TEKNOLOGI TINGGI.

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menggalakkan pembangunan IKS berasaskan pengetahuan (K-IKS) sebagai rantaian aktiviti industri teknologi tinggi	MIDA, ISB, UPEN	ISB, PBN	PBT	ISB, PBN
P2	Meningkatkan dan memberi galakan melalui pelbagai program dan pemberian insentif kepada pembangunan Industri Kecil Sederhana (IKS) khususnya di Daerah Sabak Bernam, Kuala Selangor, Hulu Selangor, Sepang dan Kuala Langat.	ISB, UPEN	UPEN	PBT	ISB, UPEN
P3	Memperluas program sokongan untuk membolehkan lebih banyak IKS diserapkan ke dalam aliran utama sektor pembuatan dengan memperkenalkan Program Pembangunan Teknologi dan Program Perolehan Teknologi.	ISB, UPEN	ISB	PBT	ISB
P4	Menggalakkan pembangunan dan menyediakan ruang industri kecil yang berdaya maju.	ISB, UPEN	ISB	PBT	ISB

Nota: "UPEN" = Unit Perancang Ekonomi Negeri "ISB" = Invest Selangor Berhad, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "MIDA" = Malaysian Investment Development Authority

5.2.3 Pembangunan Pelancongan

Selangor mempunyai sumber-sumber pelancongan yang pelbagai terdiri dari produk eko pelancongan, agro pelancongan, kebudayaan dan warisan, homestay, pelancongan sukan dan taman tema. Lain-lain produk pelancongan ialah MICE, pelancongan pendidikan, sukan, kesihatan serta pelancongan makanan dan membeli belah

Negeri Selangor mempunyai khazanah alam semula jadi yang indah dan unik seperti hutan rekreasi dan air terjun di kawasan hutan simpan di Daerah Hulu Selangor, Gombak dan Hulu Langat serta kelip-kelip Kampung Kuantan, Taman Alam, Bukit Melawati di Kuala Selangor. Namun demikian, sumber-sumber ini belum dibangunkan secara optimum dan terhad dari segi kemudahan sokongan seperti kemudahan papan tanda destinasi pelancongan dan pengangkutan awam. Keadaan ini menjejaskan perkembangan dan potensi pembangunan pelancongan Negeri Selangor. Senario ini ditunjukkan oleh tren kedatangan pelancong.

Pada masa ini, kebanyakan pelancong yang berkunjung ke destinasi-destinasi pelancongan di Negeri Selangor merupakan pelawat harian yang datang tanpa bermalam untuk samada bersiar-siar, berkelah atau singgah sebentar sebelum pergi ke destinasi lain. Aktiviti dan kemudahan yang ditawarkan di destinasi pelancongan sedia ada tidak dapat menarik pelancong tinggal lama. Walau bagaimanapun, kebanyakan kawasan pelancongan ini masih boleh diperkukuhkan dengan memberi suntikan dari segi kemudahsampaian, serta kemudahan-kemudahan pelancongan supaya lebih ramai pelancong akan tertarik dan akan berkunjung lagi ke kawasan-kawasan ini.

Kedatangan pelancong ke Negeri Selangor pada tahun 2010 adalah seramai 5,833,858 orang dan ia meningkat kepada 6,701,437 orang pada tahun 2013. Seterusnya berdasarkan unjuran seramai 23,677,547 orang pelancong akan berkunjung ke Negeri Selangor pada tahun 2035. Nisbah pelancong domestik dan pelancong luar negara pada tahun 2013 ialah 55 : 45. Berdasarkan kepada keadaan semasa, nisbah pelancong domestik dan luar negara di jangka akan terus kekal kepada 55 : 45 sehingga tahun 2035.

Di dalam konteks Malaysia, Selangor adalah destinasi untuk membeli belah (The Curve NX, Mutiara Damansara, The Summit Subang USJ dan The Mines Shopping Centre) penganjuran event bertaraf dunia (Kejuaraan Dunia Formula 1 (Sepang), Pertandingan Golf (Petaling), Paragliding (Bukit Jugra, Kuala Langat) dan mempunyai kemudahan persidangan dan hospitaliti utama negara. Dengan senario ini hala tuju dan dasar RSN Selangor 2035 ialah:

HALA TUJU 3

PENINGKATAN PERANAN SELANGOR SEBAGAI SALAH SATU DESTINASI PELANCONGAN UTAMA NEGARA BERTERASKAN PELANCONGAN SEMULAJADI, SUKAN DAN WARISAN

HALA TUJU 4

PENGUKUHAN PERANAN SELANGOR SEBAGAI DESTINASI PELANCONGAN MEMBELI BELAH, PENGANJURAN *EVENT* BERTARAF DUNIA, PERSIDANGAN DAN HOSPITALITI UTAMA NEGARA

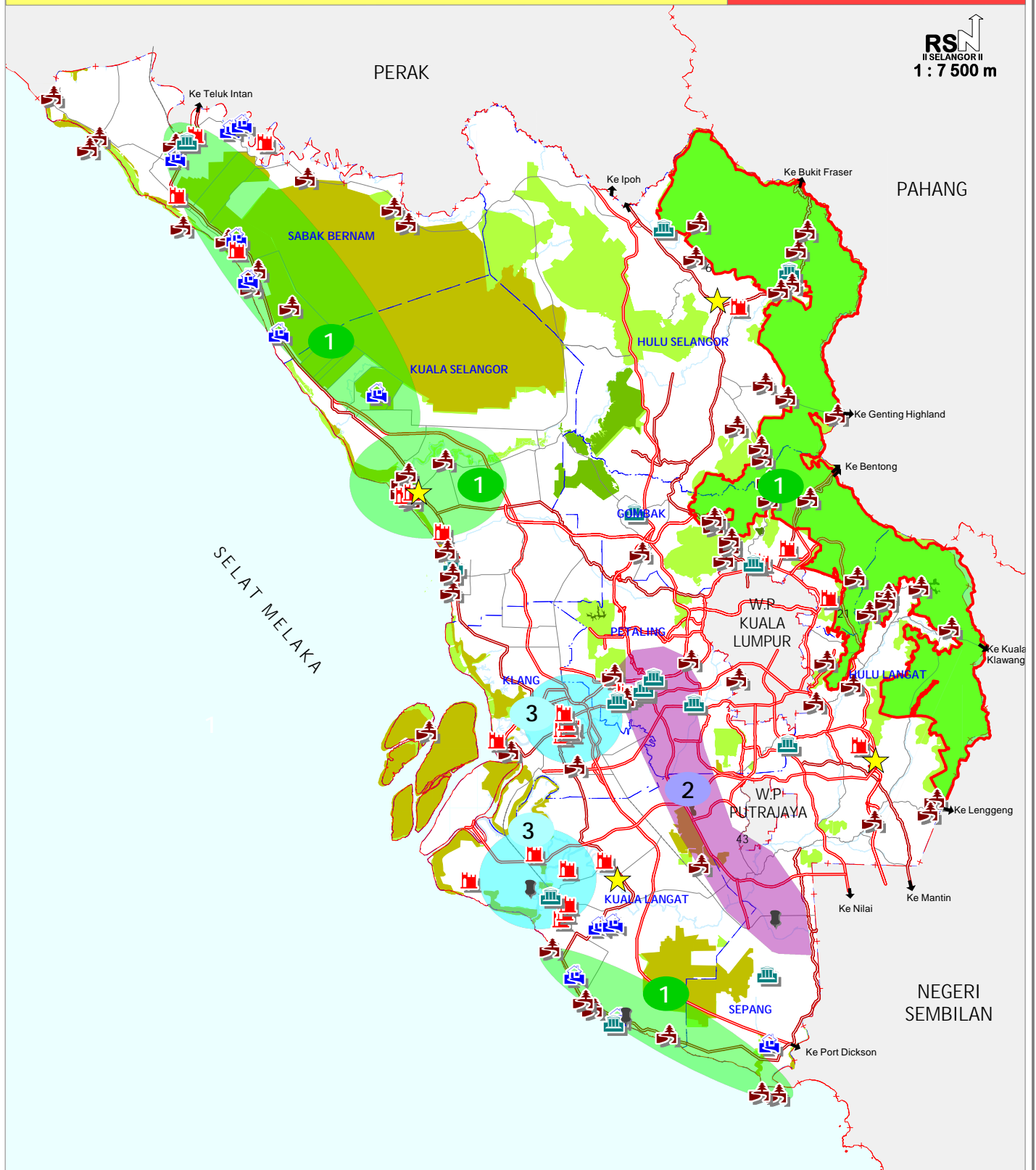
Dua dasar telah digubal di bawah hala tuju ini, iaitu pengukuhan potensi produk pelancongan dan kemudahan sokongan pelancongan.

DASAR BM7

POTENSI PRODUK PELANCONGAN DIPERKUKUHKAN DAN PEMBANGUNANNYA AKAN DILAKSANA SECARA BERSEPADU DAN MAMPAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Mempertingkatkan tarikan produk eko pelancongan seperti berikut: <ul style="list-style-type: none"> Taman Negeri Selangor dan Taman Warisan Negeri Selangor (termasuk hutan-hutan rekreasi di Daerah Hulu Selangor, Sabak Bernam, Kuala Selangor, Gombak dan Hulu Langat) Permatang Kuarza Gombak Selangor (PKGS) Kampus FRIM Firefly Park Resort Kg Bukit Belimbing, Kelip-kelip Kampung Kuantan dan Taman Alam, Bukit Melawati, Kuala Selangor Taman Botani Negara, Shah Alam 	TSB, UPEN, PBT, JHN, PERHILITAN, FRIM	TSB, PBT JHN, PERHILITAN, FRIM	PBT, JHN, PERHILITAN	TSB, JHN, PERHILITAN, FRIM
P2	Pembangunan pelancongan berasaskan alam semulajadi hendaklah tidak melebihi daya tampungan/ <i>carrying capacity</i> supaya memelihara ekosistem.	UPEN, PBT, JHN, PERHILITAN, FRIM	UPEN, PBT, JHN, PERHILITAN, FRIM	PBT JHN, PERHILITAN	PBT, JHN, PERHILITAN
P3	Mempertingkatkan promosi produk pelancongan sukan antarabangsa seperti berikut: <ul style="list-style-type: none"> Litar Antarabangsa Sepang Paragliding, Bukit Jugra 	TSB, UPEN, PBT	TSB, PBT	PBT	TSB

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P4	<p>Mempertingkatkan tarikan produk kebudayaan dan warisan seperti berikut:</p> <p>Kuala Langat:</p> <ul style="list-style-type: none"> Perkampungan budaya Mah Meri Pulau Carey Istana Bandar <p>Masjid Sultan Alaeddin Kg. Bandar</p> <p>Klang:</p> <ul style="list-style-type: none"> Istana Alam Shah Gedong Raja Abdullah Masjid DiRaja Sultan Suleiman Galeri DiRaja Sultan Abdul Aziz <p>Kuala Selangor:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bukit Melawati 	TSB, UPEN, PBT	TSB, PBT	PBT	TSB
P5	<p>Merancang pembangunan pelancongan secara bersepadu iaitu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Taman Negeri dipromosi secara bersepadu dengan FRIM Firefly Park Resort Kg Bukit Belimbing, Kelip-kelip Kampung Kuantan dan Taman Alam Kuala Selangor dipromosi secara bersepadu dengan sumber warisan Bukit Malawati Kuala Selangor dan agro pelancongan di Daerah Sabak Bernam. Pelancongan warisan di Klang dipromosi secara bersepadu dengan pelancongan makanan dan membeli belah di Daerah Petaling Pelancongan sukan paragliding diintegrasikan secara bersepadu dengan produk pelancongan warisan di Bukit Jugra dan Kg. Bandar serta perkampungan budaya Mah Meri Pulau Carey. Pelancongan sukan Formula 1 dipromosi secara bersepadu dengan homestay di Kg. Banghunis, Sepang, homestay di Daerah Kuala Langat dan Kuan Wellness Eco Park Mempertingkatkan produk pelancongan air. <p>Cadangan zon aktiviti pelancongan adalah seperti di Rajah 5.2.4.</p>	TSB, UPEN, PBT	TSB, PBT, SWASTA	Tidak Berkait	UPEN

Petunjuk:

- 1** Zon Pelancongan Semulajadi
- 2** Zon Pelancongan Pelancongan Sukan, Membeli-belah dan MICE
- 3** Zon Pelancongan Warisan
- ★ Nodus Pelancongan
- 🏠 Pelancongan Sukan Bertaraf Antarabangsa

- 🏞️ Produk Pelancongan Semulajadi
- 🏊 Produk Pelancongan Sukan, Membeli-belah dan MICE
- 🏰 Produk Pelancongan Warisan
- 🏠 Homestay
- 🌿 Hutan Paya Gambut
- 🌳 Hutan Darat
- 🇲🇾 Taman Negeri Selangor

- Rangkaian Jalan Utama
- Sempadan Daerah
- Sempadan Negeri

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P6	Membangunkan Kuala Selangor, Kuala Kubu Bharu, Banting dan Kajang sebagai nodus pelancongan. Nodus ini akan menjadi tumpuan pembangunan kemudahan sokongan pelancongan	TSB, UPEN, PBT	TSB, PBT, SWASTA	PBT	UPEN
P7	Meningkatkan promosi <i>event</i> pelancongan bertaraf antarabangsa	TSB, UPEN, PBT	TSB, PBT, SWASTA	PBT	UPEN
P8	Menyokong pertumbuhan aktiviti pelancongan kesihatan dan MICE di Daerah Petaling dan Hulu Langat	TSB, UPEN	TSB, UPEN, SWASTA	PBT	UPEN
P9	Menubuhkan unit pelancongan dibawah pentadbiran PBT yang mengurus hal-hal berkaitan dengan pelancongan setempat.	PBN	PBT	PBN	PBN
P10	Menggalakkan penduduk tempatan menyediakan tempat penginapan untuk pelancong mengikut kreativiti dan inovatif. Contoh : bustel (hotel berkonsepkan bas lama), kabin (hotel berkonsepkan kabin).	TSB, UPEN, PBT	TSB, UPEN, PBT	PBT	TSB

Nota: "UPEN" = Unit Perancang Ekonomi Negeri "TSB" = Tourism Selangor Berhad, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "PBN" = Pihak Berkuasa Negeri, "JHN" = Jabatan Perhutanan Negeri "SWASTA" = Merujuk kepada pihak pemaju Swasta.

DASAR BM8

KEMUDAHAN SOKONGAN PELANCONGAN DAN KEMUDAHSAMPAIAN AKAN DIPERTINGKATKAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menyediakan kemudahan sokongan (kemudahan penginapan, pengangkutan dan pusat penerangan) yang berkualiti untuk kemudahan pelancong khususnya di nodus pelancongan (Kuala Selangor, Kuala Kubu Bharu, Kajang dan Banting).	TSB, UPEN, PBT	TSB, PBT, SWASTA	PBT	UPEN
P2	Menyediakan papan tanda arah yang berterusan.	TSB, PBT, JKR	PBT, JKR	JKR	UPEN
P3	Menggalakkan pembangunan hotel /pusat peranginan bertaraf empat dan lima bintang secara bersepadu dengan kemudahan MICE di nodus pelancongan Kuala Kubu Bharu, Kajang, Kuala Selangor dan Banting serta di Petaling Jaya, Subang Jaya, Bandar Baru Bangi, Shah Alam, Klang dan Cyberjaya.	TSB, UPEN, SWASTA	SWASTA	PBT	TSB

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P4	Memberi keutamaan kepada program penyelenggaraan produk-produk pelancongan secara berjadual.	TSB, UPEN, PBT	PBT	PBT	TSB
P5	Memastikan kawasan pelancongan mesra Orang Kurang Upaya (OKU) dan pengunjung pelbagai peringkat umur.	TSB, UPEN, PBT	SWASTA, PBT	PBT	PBT
P6	Menyediakan papan tanda jalan yang seragam mengikut keistimewaan, ciri-ciri produk pelancongan dan kawasan sekitarnya.	PBT, TSB	PBT	PBT	PBT
P7	Mempertingkatkan tahap perkhidmatan pengangkutan awam di antara produk pelancongan ke Pelabuhan Klang dan KLIA, Kuala Lumpur dan Putrajaya	SPAD, PBT	SPAD	PBT, SPAD	UPEN
P8	Menyediakan kemudahan pengangkutan awam dan perhubungan untuk ke tempat-tempat pelancongan	SPAD, PBT	SPAD, PBT	SPAD	SPAD
P9	Menggalakkan penyediaan 'tiket bersepadu' bagi tambang pengangkutan awam dan bayaran masuk ke pusat-pusat pelancongan	SPAD, PBT	SPAD, PBT	SPAD	SPAD

Nota: "UPEN" = Unit Perancang Ekonomi Negeri "TSB" = Tourism Selangor Berhad, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "SPAD" = Suruhanjaya Pengangkutan Awam Darat "SWASTA" = Merujuk kepada pihak pemaju Swasta.

5.2.4 Penyediaan Bekalan Utiliti serta Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT)

Komponen pembangunan utama yang menjadi pemangkin pertumbuhan ekonomi Negeri Selangor untuk terus berkembang maju ialah bekalan elektrik, gas dan kemudahan jalur lebar berkelajuan tinggi (*High Speed Broad Band*, HSBB). Bekalan elektrik dan gas adalah sumber tenaga utama yang diperlukan di dalam sektor perindustrian, manakala HSBB ialah kemudahan teknologi maklumat dan komunikasi utama yang diperlukan di dalam pembangunan ekonomi berasaskan pengetahuan, penyelidikan dan pembangunan dan aktiviti perniagaan dan perkhidmatan terutamanya di dalam *e-commerce* dan *e-shopping*.

Bekalan elektrik dan gas perlu disediakan dengan mencukupi dan mempunyai tahap kebolehpercayaan yang tinggi (*reliability*) bagi memenuhi permintaan sektor industri tanpa gangguan bekalan. HSBB adalah merupakan prasarana asas bagi memacu aktiviti perindustrian dan pembangunan negeri. Ia akan menyumbang kepada perkhidmatan perniagaan berkualiti tinggi yang seterusnya membolehkan Selangor bersaing di peringkat ekonomi antarabangsa. Capaian kepada sambungan internet berkelajuan

tinggi kini perlu menjadi salah satu daripada kemudahan asas harian sama seperti kemudahan asas air dan elektrik. Oleh itu bagi menyokong pertumbuhan Negeri Selangor sebagai wilayah bandar berkembang maju, hala tuju pembangunan bekalan utiliti, telekomunikasi dan ICT ialah:

HALA TUJU 5

PENYEDIAAN INFRASTRUKTUR TELEKOMUNIKASI DAN BEKALAN UTILITI YANG MENCUKUPI, BOLEHDIPERCAYAI (RELIABLE) DAN EFISIEN

Dengan hala tuju ini dasar-dasar RSN Selangor 2035 yang berkait meliputi aspek-aspek berikut:

- Kemudahan Telekomunikasi dan Jalur Lebar Berkelajuan Tinggi
- Bekalan Elektrik
- Bekalan Gas

i. Kemudahan Telekomunikasi dan Jalur Lebar Berkelajuan Tinggi

Tren penggunaan telefon masa kini lebih menjurus kepada penggunaan talian selular di mana penggunaan talian tetap mengalami pertumbuhan negatif. Pemasangan talian tetap yang baru kebanyakannya untuk tujuan pemasangan khidmat jalur lebar. Secara amnya, ibu-ibu sawat Telekom Malaysia yang terletak di Negeri Selangor mempunyai talian yang berlebihan berbanding permintaan semasa

Kadar penembusan jalur lebar di Negeri Selangor adalah kira-kira 77.6% pada suku ke empat 2012⁴ adalah antara yang tertinggi di dalam negara. Kadar ini adalah lebih tinggi daripada sasaran 60% yang telah ditetapkan oleh Kerajaan Malaysia untuk seluruh negara bagi penghujung 2011. Menjelang tahun 2035, kadar penembusan jalur lebar dijangkakan akan mencapai 100%. Dengan ini tumpuan utama ialah kepada penyediaan kemudahan jalur lebar kelajuan tinggi (HSBB) memandangkan Negeri Selangor adalah antara negeri termaju yang menerima pelaburan yang tinggi.

Bagi jalur lebar talian tetap, 38 daripada 81 (47%) buah ibu sawat utama milik TM Berhad di Negeri Selangor mempunyai kemudahan untuk jalur lebar kelajuan tinggi, melebihi 4 Mbs (HSBB). Oleh itu, bilangan ibu sawat yang mempunyai kemudahan HSBB perlu dipertingkatkan bagi memastikan keseluruhan kawasan bandar dan petempatan desa mempunyai akses capaian HSBB yang tinggi. Selain daripada itu, perkhidmatan HSBB boleh juga dilaksanakan oleh penyedia-penyedia perkhidmatan yang lain termasuk untuk perkhidmatan mudah alih. Dengan ini, dasar yang dicadangkan ialah:

⁴ Sumber: Communication & Multimedia, Pocket Book of Statistics, SKMM, 2012

DASAR BM9

KEUPAYAAN INFRASTRUKTUR KOMUNIKASI DINAIKTARAF DAN KEMUDAHAN JALUR LEBAR KELAJUAN TINGGI (HSBB) DISEDIAKAN KE SELURUH NEGERI SELANGOR

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menggalakkan penyedia-penyedia perkhidmatan, terutamanya TM untuk menaik taraf ibu-ibu sawat utamanya. Penekanan awal ialah terhadap kawasan-kawasan perbandaran dan perindustrian	KKMM, SKMM, Penyedia Perkhidmatan	KKMM, SKMM, TM, Penyedia Perkhidmatan	SKMM	SKMM
P2	Meluaskan penyediaan kemudahan internet percuma yang berkelajuan tinggi untuk komuniti ke seluruh petempatan di Negeri Selangor melalui pelaksanaan zon wifi percuma terutamanya di kawasan awam, perpustakaan dan kawasan desa.	SKMM, Penyedia Perkhidmatan	SKMM, TM, Penyedia Perkhidmatan	SKMM	SKMM

Nota: "KKMM" = Kementerian Komunikasi dan Multimedia Malaysia "SKMM" = Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia "TM" = Telekom Malaysia

Kerjasama antara penyedia perkhidmatan dalam berkongsi menara pemancar adalah langkah yang baik untuk mengelakkan penggunaan tanah yang tidak optimum, menjejaskan kualiti pemandangan dan memberi gangguan keselamatan. Perkara ini boleh diatasi melalui perancangan bersama di antara penyedia perkhidmatan sebelum pembangunan dimulakan. Perkongsian menara pemancar di antara penyedia khidmat mudah alih boleh membantu bagi mengurangkan keluasan kawasan yang diperlukan.

DASAR BM10

PERKONGSIAN DAN PENYELARASAN PENGGUNAAN MENARA TELEKOMUNIKASI OLEH PENYEDIA PERKHIDMATAN TELEFON MUDAH ALIH PERLU DIKUATKUASAKAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menyediakan tapak khusus untuk menara telekomunikasi bagi pembangunan baru. Pihak Berkuasa Tempatan dan juga pihak-pihak berkuasa yang lain perlu menyelaraskan supaya perkongsian menara dapat dilaksanakan.	KKMM, SKMM, Penyedia Perkhidmatan	KKMM, SKMM, TM, Penyedia Perkhidmatan	SKMM	SKMM

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P2	Menyediakan keperluan untuk merujuk kepada SKMM di dalam permohonan kebenaran merancang bagi menentukan keperluan penyediaan infrastruktur telekomunikasi.	PBT	PBT	PBT	PBT
P3	Bagi kawasan sedia ada, pihak SKMM perlu menjadi penyelarass dalam melaksanakan perkongsian penggunaan menara telekomunikasi. Garis Panduan khusus disediakan sebagai panduan untuk melaksanakan dasar perkongsian menara telekomunikasi.	SKMM	SKMM, PBT	SKMM, PBT	SKMM, PBT

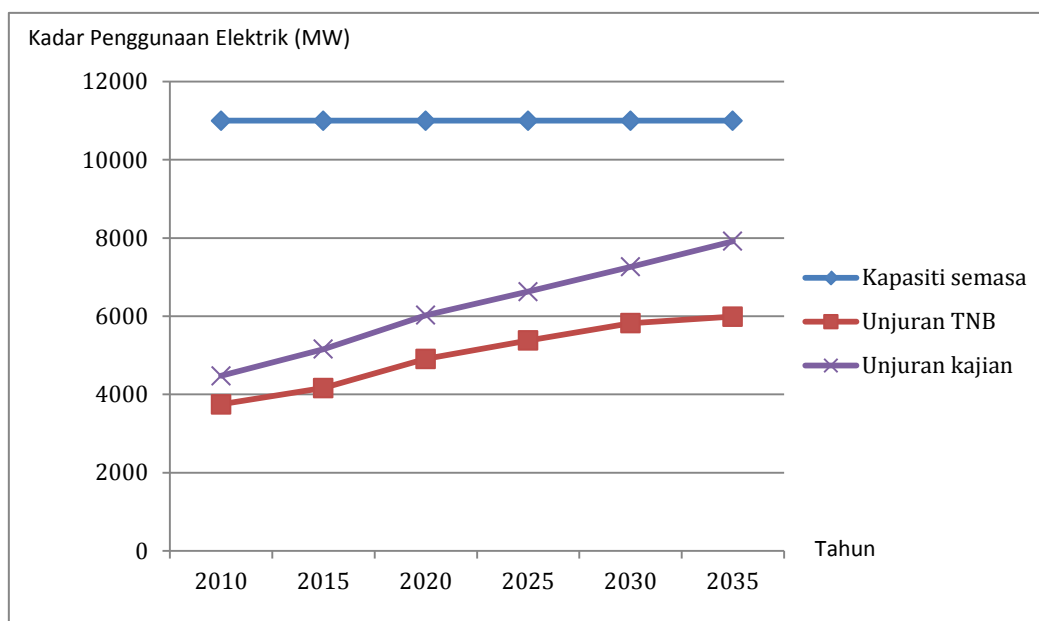
Nota: "KKMM" = Kementerian Komunikasi dan Multimedia "SKMM" = Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan "TM" = Telekom Malaysia

ii. Bekalan Elektrik

Keupayaan keseluruhan penjanaan tenaga elektrik loji-loji di Negeri Selangor ialah sebanyak 12,000 MVA. Permintaan keseluruhan bekalan elektrik di Negeri Selangor dianggarkan 4,400 MW. Jumlah ini merupakan 25% daripada permintaan di seluruh Semenanjung Malaysia yang dianggarkan pada 13,000 MW. Dengan ini, secara keseluruhan, bekalan elektrik semasa masih lagi melebihi permintaan dengan *reserve margin* berada pada zon yang selesa. Dengan itu, tidak wujud masalah bekalan dalam masa yang terdekat.

Unjuran permintaan bekalan elektrik sehingga tahun 2035 dibuat berdasarkan rujukan kepada pihak TNB dan juga merujuk kepada unjuran bilangan rumah, ruang lantai dan juga komersial. Pihak TNB juga membuat penyemakan berkala tentang permintaan dan mengambil langkah susulan mengikut keadaan. Unjuran yang dibuat mendapati bekalan elektrik mencukupi sehingga tahun 2035 berbanding kapasiti sedia ada (Rajah 5.2.5).

Rajah 5.2.5: Unjuran Keperluan Bekalan Elektrik serta Kapasiti Bekalan Elektrik Semasa

Sektor industri adalah pengguna utama dari segi permintaan dengan anggaran 50% daripada permintaan keseluruhan, diikuti oleh sektor perumahan pada 30% dan komersial pada 20%. Ini menunjukkan pertumbuhan sektor perindustrian bergantung kepada bekalan elektrik yang mencukupi dengan gangguan yang minimum.

Pihak TNB telah mengenalpasti beberapa projek pembinaan PMU dalam masa terdekat yang akan meningkatkan lagi keberkesanan sistem bekalan elektrik. Antara projek PMU serta nama pemaju/pembangunan berkaitan yang telah dikenalpasti adalah:

- PMU 132/33 kV di Ladang Abaco (Eco World)
- PMU 132/33 kV di Ladang Connemara (Riverside Hill), pada tahun 2015
- 1 no. PMU 132/33 kV & 1 no. PMU 275/132/33 kV di Bandar Ilmu Ampar Tenang (Sime Darby)
- 2 no. PMU 132/33 kV & 1 no. PMU 275/132/33 kV di Bandar Bukit vRaja township (Sime Darby)
- PMU 132/33 kV Tg. Industrial Park (Tg. Balai Group), pada tahun 2016
- PMU 132/33 kV di Mayang Sari (IOI Resort City)
- PMU 132/33 kV di Bandar Putera (IOI Properties)

DASAR BM11

BEKALAN TENAGA ELEKTRIK PERLU DISEDIAKAN DENGAN MENCUKUPI DAN MENCAPAI TAHAP JAMINAN KEBOLEHPERCAYAAN YANG TINGGI

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	<p>Melaksanakan cadangan talian rentis yang memerlukan rizab laluan yang baru dan juga penaiktarafan talian sedia ada yang telah dikenal pasti oleh pihak TNB iaitu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Talian atas 275kV dari Kapar – Kuala Selangor – Sungai Besar – Hutan Melintang – Air Tawar • Talian atas 500 kV dari Tanjung Leman – Hulu Langat • Talian atas 500 kV dari Olak Lempit – Tanjung Rhu • Talian atas 132 kV dari Tanjung Rhu – Pulau Indah • Talian atas 132 kV dari Paya Jaras – Batu Arang • Talian atas 500 kV Bentong – Lenggeng • Talian atas 500 kV Tapah – Bentong • Talian atas 132 kV Bukit Kapar – Klang 	TNB	TNB	TNB	TNB
P2	<p>Menyediakan program jangka panjang bekalan elektrik dengan mengambil kira unjuran kajian (perancangan guna tanah masa hadapan). Antara langkah yang perlu diambil ialah:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Menambah rentis utama (<i>back bone line</i> atau <i>trunk line</i>) 500 kV mengikut keperluan. • Menaik taraf talian 132 kV kepada 275 kV di kawasan-kawasan yang berkaitan. 	TNB	TNB	TNB	TNB
P3	<p>Menggalakkan penjanaan bekalan elektrik menggunakan tenaga yang diperbaharui (<i>renewable energy</i>) pada skala kecil dan sederhana. Sistem solar merupakan sistem yang mampan boleh dilaksanakan untuk bekalan bagi skala kecil termasuklah sistem lampu jalan, sistem lampu perhentian bas dan kawasan taman awam.</p>	KeTTHA	TNB, SWASTA, PBT	KeTTHA	KeTTHA
P4	<p>Meneruskan cadangan penyediaan talian CAR sebagai</p>	KeTTHA	TNB	KeTTHA	KeTTHA

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
	32 system 'back up'. Ketiadaan talian ini boleh menjejaskan bekalan ke Lembah Klang sekiranya berlaku kerosakan atau kemalangan kepada janakuasa-janakuasa tempatan.				
P5	Merizabkan setiap laluan rentis elektrik dan semua koridor utiliti (gas, Air, Elektrik & Telekomunikasi) bagi mengurangkan kerugian kepada pemilik tanah berdasarkan kepada agensi berkaitan.	TNB	TNB	PTG PTD	PTG
P6	Menggalakkan pelaksanaan 'Solar Farm' bagi menjimatkan penggunaan bekalan elektrik	KeTTHA	TNB	KeTTHA	KeTTHA

Nota: "KeTTHA" = Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air "TNB" = Tenaga Nasional Berhad, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "PTG" = Pejabat Tanah dan Galian, "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah

iii. Bekalan Gas

Kegunaan bekalan gas yang tertinggi di Selangor adalah untuk janakuasa-janakuasa elektrik terletak di Klang, Serdang dan Kuala Langat. Anggaran penggunaan untuk tujuan ini ialah pada kadar 96% daripada jumlah penggunaan. Walaupun penggunaan gas sebagai bahan api mempunyai kebaikan dari segi kos operasi dan juga kurangnya pencemaran, penggunaannya masih lagi tidak menyeluruh. Pihak Gas Malaysia akan menyediakan infrastruktur gas asli berdasarkan permintaan. Pada masa ini, tumpuan bekalan gas adalah kepada sektor industri. Pertumbuhan penggunaan di masa hadapan juga bergantung kepada perkembangan industri yang menggunakan bahan api dalam sebahagian daripada prosesnya. Bekalan untuk sektor domestik adalah terhad.

DASAR BM12

PENGUNAAN GAS ASLI DI DALAM SEKTOR INDUSTRI DIPERTINGKATKAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menyediakan kawasan industri khas bagi industri-industri baru yang menggunakan gas dalam sebahagian daripada prosesnya. Ini adalah untuk memudahkan penyediaan infrastruktur bekalan gas ke kawasan industri.	PBT, ISB	ISB, SWASTA	PBT	PBT

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P2	Memastikan rizab yang mencukupi dan mengambil kira perancangan guna tanah bagi menampung pembinaan prasarana sistem dan laluan paip gas.	PBT, GMB	GMB	PBT	PBT
P3	Menggalakkan dan memperluaskan penyaluran bekalan gas bagi pembangunan kawasan perumahan	GMB	GMB	GMB	GMB

Nota: "ISB" = Invest Selangor Berhad, "GMB" = Gas Malaysia Berhad, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan

5.2.5 Pelabuhan Klang dan Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur (KLIA)

Pelabuhan Klang terletak di dalam rangkaian laluan pengangkutan maritim dunia. Pelabuhan ini yang merangkumi Pelabuhan Utara (*North Port*), Pelabuhan Barat (*West Port*) dan Pelabuhan Selatan (*South Point*) adalah merupakan pintu masuk utama negara. Di dalam konteks Malaysia, Pelabuhan Klang adalah pelabuhan utama negara bersama-sama dengan Pelabuhan Tanjung Pelepas, Pelabuhan Kuantan dan Pelabuhan Pulau Pinang. Walau bagaimanapun pelabuhan-pelabuhan ini mempunyai fokus yang berbeza. Pelabuhan Klang telah dikenal pasti sebagai pusat dagangan pindah kapal (*transhipment hub*).

Pelabuhan Klang menawarkan perkhidmatan kendalian dan kargo pelbagai jenis dagangan. Kemudahan dan perkhidmatan di Pelabuhan Klang kini setanding dengan pelabuhan bertaraf dunia yang lain. Dari segi perkhidmatan kapal dan penumpang yang keluar masuk melalui Pelabuhan Klang, ianya mencatatkan KPPT sebanyak 14.28% bagi kapal dan 8.58% bagi penumpang pada tahun 2005 sehingga 2011. Pada tahun 2004, Pelabuhan Klang adalah pelabuhan pemindahan ke-13 tersibuk di dunia. Tahun 2005, pelabuhan ke-26 tersibuk berdasarkan jumlah tan kargo yang dikendalikan dan pelabuhan ke-16 tersibuk di dunia pada tahun 2007. Pada tahun 2010, Pelabuhan Klang di kedudukan ke-13 dunia bagi kendalian kontena. Unjuran jumlah penumpang di KLIA terus meningkat sehingga 43.9 juta orang pengunjung pada tahun 2035 dan peranan KLIA terus diperkukuhkan (rujuk jadual 5.2.3).

KLIA adalah pengangkutan udara antarabangsa bagi Malaysia dan merupakan pintu masuk negara utama. Secara keseluruhannya, permintaan ke atas penggunaan pengangkutan udara ini khususnya penumpang adalah berubah-ubah. Didapati KLIA mengalami kadar pertumbuhan yang positif setiap tahun dengan penambahan keseluruhan sebanyak 20 juta dalam masa 10 tahun. Pada tahun 2010, KLIA adalah

lapangan terbang ke 14 tersibuk di dunia berdasarkan bilangan penumpang antarabangsa, lapangan terbang antarabangsa ke-5 tersibuk di Asia dan ia adalah lapangan terbang ke 29 tersibuk berdasarkan pengendalian kargo.

Kepentingan dan peranan Pelabuhan Klang dan KLIA menunjukkan kedua-duanya adalah penyumbang kepada pembangunan Negeri Selangor sebagai wilayah bandar berkembang maju. Oleh itu, hala tuju dan dasar RSN Selangor 2035 akan menyokong pencapaian visi dan misi Pelabuhan Klang dan KLIA.

Jadual 5.2.3 : Unjuran Jumlah Penumpang dan Kargo di KLIA bagi Tempoh 2010-2035

Tahun	Penumpang (Juta Orang)			Kargo (Tan Metrik)		
	Tempatan	Antara-bangsa	Jumlah	Tempatan	Antara-bangsa	Jumlah
2010	10,316,135	23,402,427	33,718,562	60,502	614,400	674,902
2015	10,759,729	24,783,170	35,542,899	62,317	659,866	722,183
2020	11,222,397	26,245,377	37,467,774	64,187	708,696	772,882
2025	11,704,960	27,793,854	39,498,815	66,112	761,139	827,251
2030	12,208,274	29,433,692	41,641,965	68,096	817,463	885,559
2035	12,733,229	31,170,280	43,903,509	70,138	877,956	948,094

Sumber : Statistik Pengangkutan Malaysia 2010, Kementerian Pengangkutan Malaysia
Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor 2020

HALA TUJU 6

MENJADIKAN SELANGOR SEBAGAI HUB PENGANGKUTAN PILIHAN DI RANTAU ASIA

LAPANGAN TERBANG ANTARABANGSA KUALA LUMPUR (KLIA) DAN PELABUHAN KLANG AKAN TERUS DISOKONG, DIPERKUKUHKAN DAN DIPERMUDAHKAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menggalakkan dan memudahcara pembangunan sektor perkhidmatan dan kemudahan sokongan di Pelabuhan Klang dan KLIA.	MOT	MATRADE, LPK, MAHB, PBT,	PBT, LPK, JPA	MOT
P2	Menambahbaik tahap kemudahsampaian ke Pelabuhan Klang dan kawasan sekitarnya serta ke KLIA.	LPK, MAHB, SPAD, JKR, PBT	JKR, SPAD	PBT, LPK, JPA	MOT
P3	Meningkatkan tahap kemudahsampaian di antara KLIA dengan Pelabuhan Klang melalui pengangkutan rel bagi memudahkan pengangkutan kargo.	KTMB	KTMB	PBT, LPK, JPA	MOT
P4	Menyediakan Pelan Induk Bandar Pelabuhan Klang sebagai bandar pelabuhan mampan dan pintar.	JPBD, PBT	JPBD, PBT, LPK	PBT, LPK	UPEN, MOT, PBT, LPK

Nota: "MOT" = Kementerian Pengangkutan, "KTMB" = Keretapi Tanah Melayu Berhad, "LPK" = Lembaga Pelabuhan Klang, "MAHB" = Malaysia Airport Holding Berhad, "SPAD" = Suruhanjaya Pengangkutan Awam Darat, "JKR" = Jabatan Kerja Raya, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan. "MATRADE" = Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia "JPA" = Jabatan Penerbangan Awam

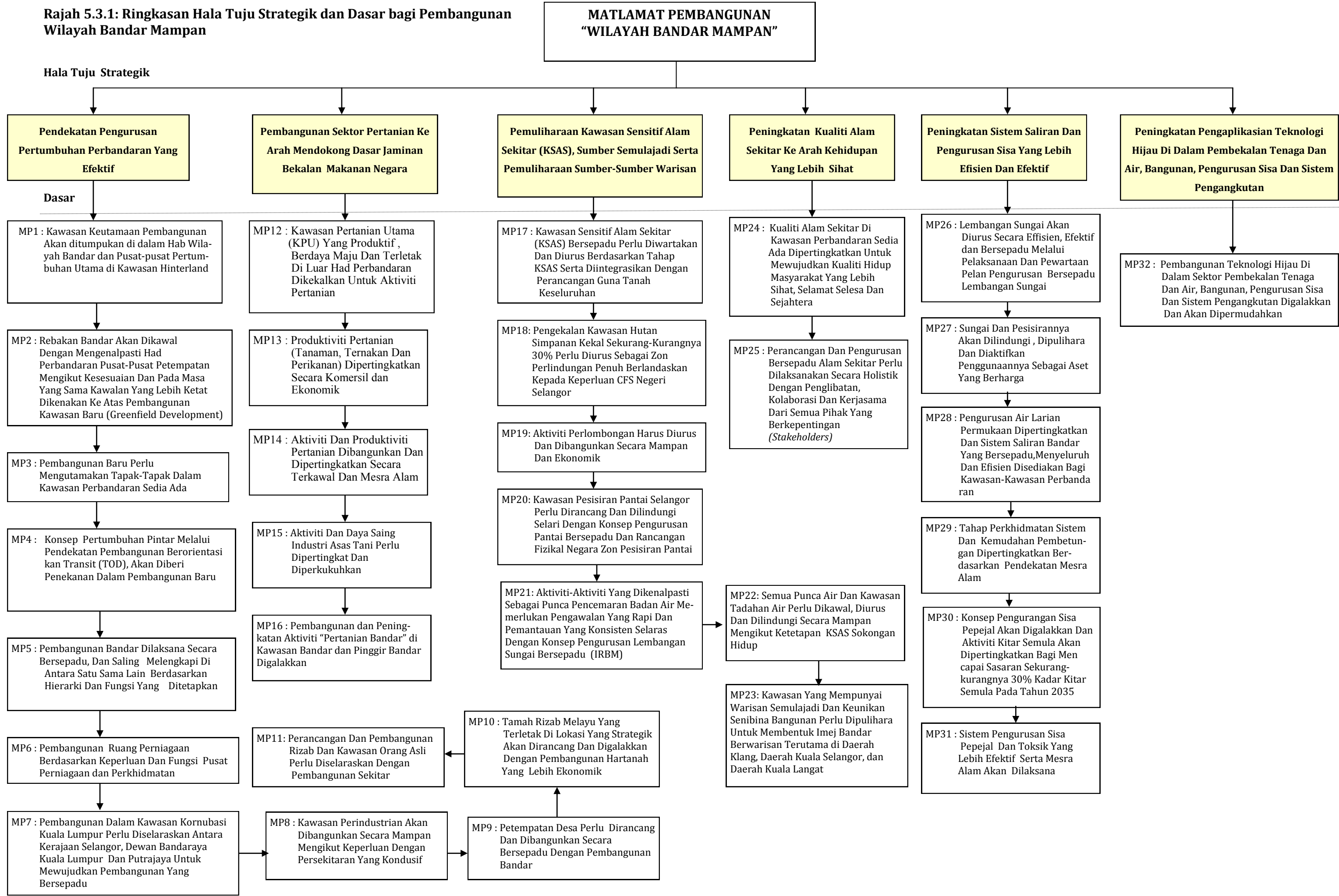
5.3 DASAR KE ARAH WILAYAH BANDAR MAMPAN

Pembangunan ke arah wilayah bandar mampan adalah bertujuan untuk memastikan pembangunan yang dilaksanakan bagi memenuhi keperluan penduduk pada masa kini tidak akan menjejaskan keperluan generasi yang akan datang. Di dalam konteks ini matlamat pembangunan ke arah wilayah bandar mampan adalah untuk memastikan pembangunan fizikal Negeri Selangor diuruskan secara teratur dengan mengambil kira keperluan mengimbangi pembangunan perbandaran dengan pemeliharaan alam sekitar dan sumberjaya semulajadi.

Bagi mencapai matlamat ke arah wilayah bandar mampan, tumpuan pembangunan adalah kepada pembangunan perbandaran yang efektif dan optimum bagi mengurangkan impak pemanasan global dan mewujudkan masyarakat rendah karbon. Ini termasuklah pembangunan perbandaran, desa, infrastruktur yang mampan serta pengurusan sumber semulajadi, warisan dan sejarah yang mampan. Secara amnya, pembangunan wilayah bandar mampan bertujuan untuk meningkatkan kualiti alam sekeliling dan kualiti hidup dengan mewujudkan persekitaran kehidupan yang lebih sihat dan kondusif bagi penjanaaan dan pertumbuhan ekonomi serta memberi kesejahteraan kepada masyarakat. Ia juga bertujuan untuk mengatasi isu dan cabaran pembangunan fizikal seperti masalah rebakan bandar, pembangunan di kawasan berbukit dan masalah banjir.

Matlamat wilayah bandar mampan dicapai melalui enam hala tuju pembangunan dan 32 dasar RSN Selangor 2035. Ringkasan kepada hala tuju dan dasar adalah seperti di Rajah 5.3.1.

Rajah 5.3.1: Ringkasan Hala Tuju Strategik dan Dasar bagi Pembangunan Wilayah Bandar Mampan

5.3.1 Pembangunan Perbandaran dan Petempatan Desa

Guna tanah utama Negeri Selangor ialah pertanian (37.48%), diikuti oleh guna tanah hutan (33.82%) dan tepubina (21.11%). Di dalam konteks ini guna tanah tepubina merujuk kepada guna tanah perbandaran. Keluasan guna tanah perbandaran telah bertambah sebanyak 26,208.94 hektar, dengan Kadar Pertumbuhan Purata Tahunan (KPPT) 1.71% setahun di dalam tempoh 2002 – 2012. Tumpuan pembangunan adalah di Daerah Klang, Petaling, Gombak dan Hulu Langat. Proses perbandaran yang pesat juga mengundang kepada penyerakan perbandaran ke Daerah Sepang dan Kuala Selangor terutamanya kawasan bersempadan dengan Daerah Petaling, Putrajaya dan KLIA.

Pada tahun 2035, dianggarkan kawasan seluas 48,348.52 hektar diperlukan untuk menampung keperluan pembangunan perumahan, industri, kemudahan masyarakat dan rekreasi. Dengan kedapatan kawasan yang sesuai untuk pembangunan pada masa hadapan seluas 243,035.90 hektar, keperluan tanah tersebut masih dapat ditampung di mana ia merangkumi kira-kira 20% daripada kawasan yang sesuai. Sehubungan dengan ini, kawasan tanah kelas pertanian 2 dan 3 yang terletak di luar had perbandaran akan dapat dikekalkan. Oleh itu, pendekatan pengurusan pertumbuhan yang efektif diperlukan bagi memastikan pembangunan perbandaran berlaku secara sistematik dan mampan, tidak menjejaskan Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS), penggunaan sumber yang tidak boleh diperbaharui secara berhemah dan untuk meningkatkan kualiti hidup masyarakat.

HALA TUJU 1

PENDEKATAN PENGURUSAN PERTUMBUHAN PERBANDARAN YANG EFEKTIF

Dengan hala tuju ini dasar-dasar RSN Selangor 2035 yang berkait meliputi aspek-aspek berikut:

- i. Kawasan Keutamaan Pembangunan Perbandaran
- ii. Pengawalan Rebakan Bandar
- iii. Pendekatan bagi Pembangunan Baru
- iv. Hierarki Bandar dan Pusat Perniagaan
- v. Pembangunan Kawasan Perindustrian
- vi. Pembangunan Petempatan Desa
- vii. Tanah Rizab Melayu
- viii. Petempatan Orang Asli

i. Kawasan Keutamaan Pembangunan Perbandaran

Kawasan perbandaran di Negeri Selangor meliputi kawasan seluas 167,954.40 hektar. Kira-kira 65% daripada keluasan ini terletak di Daerah Petaling, Sepang, Hulu Langat Klang dan Gombak. Daerah-daerah ini adalah sebahagian daripada Greater Kuala Lumpur (GKL) yang telah dikenal pasti sebagai salah satu Bidang Ekonomi Utama Negara (NKEA) yang dihasilkan di bawah Program Transformasi Ekonomi (ETP). Daerah-daerah ini akan terus menjadi tumpuan pembangunan selaras dengan matlamat GKL untuk mencapai kedudukan 20 tempat teratas bandar raya yang mempunyai ekonomi mampan.

Kawasan GKL juga adalah sebahagian daripada kawasan pertumbuhan Konurbasi Kuala Lumpur yang telah dikenalpasti oleh RFN 2. Oleh itu daerah-daerah di dalam kawasan GKL ini akan menjadi kawasan keutamaan pembangunan perbandaran. Ini adalah selaras dengan aspirasi GKL menyokong pertumbuhan Konurbasi Kuala Lumpur seperti yang disarankan oleh Dasar RFN 15.

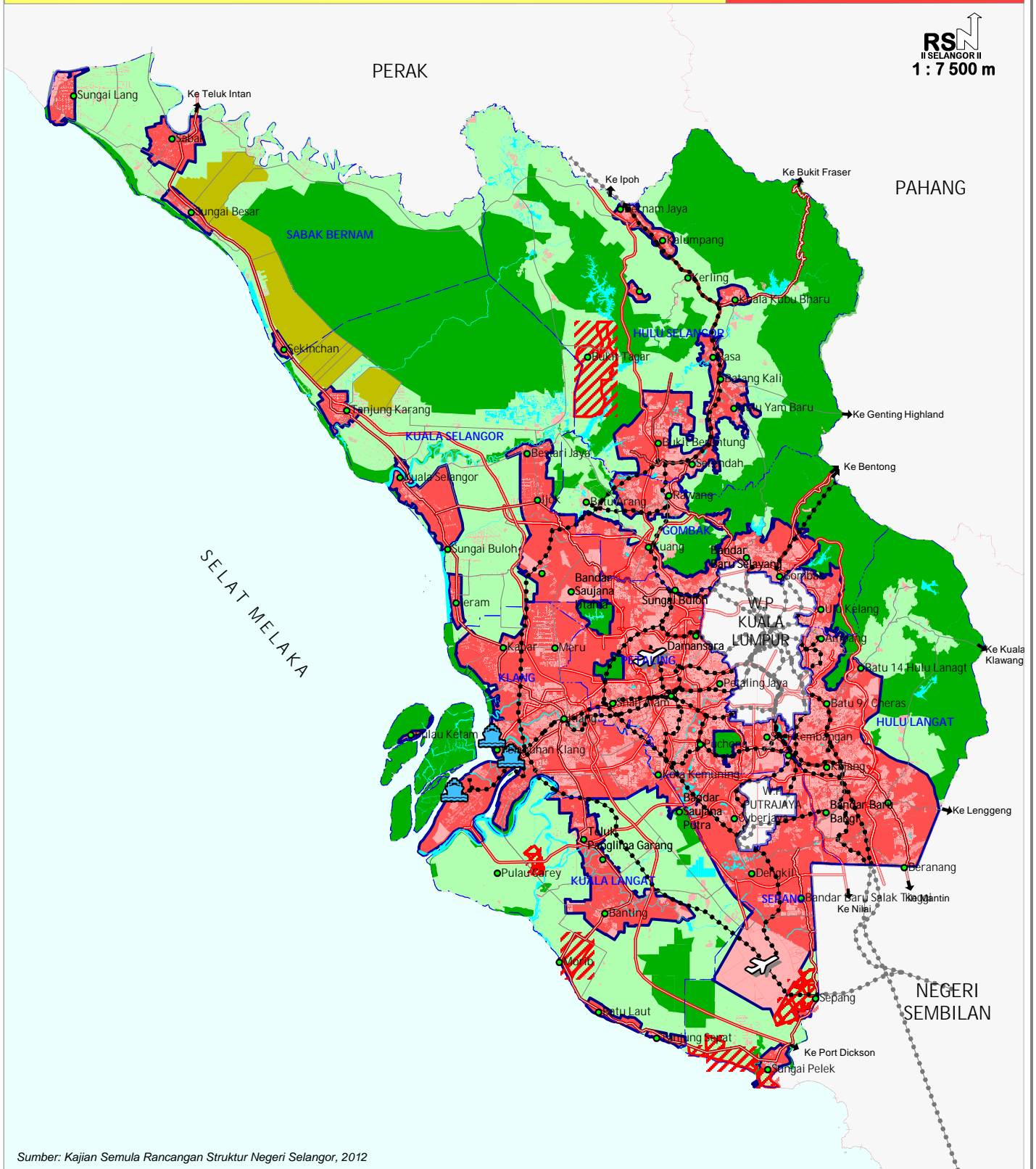
DASAR MP1

KAWASAN KEUTAMAAN PEMBANGUNAN PERBANDARAN AKAN DITUMPUKAN DI DALAM HAB WILAYAH BANDAR DAN PUSAT-PUSAT PERTUMBUHAN UTAMA DI KAWASAN HINTERLAND

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menggalakkan pembangunan perbandaran di dalam kawasan yang telah dikenal pasti sebagai kawasan keutamaan perbandaran (KKP) yang dikategorikan kepada KKP 1 dan KKP 2. Rujuk Rajah 5.3.2 dan Kotak 1 untuk perincian penerangan.	UPEN, ISB, ASKN SWASTA	UPEN, ISB, ASKN SWASTA	PBT	PBT
P2	Mengekalkan kawasan Taman Kekal Pengeluaran Makanan (TKPM) yang terletak di dalam kawasan keutamaan pembangunan bagi menyediakan ruang untuk aktiviti pertanian bandar (<i>urban agriculture</i>).	JPn	JPn	PBT	JPn
P3	Meningkatkan tahap mobiliti di dalam perbandaran melalui: <ul style="list-style-type: none"> • Penambahbaikan tahap pengurusan lalu lintas di pusat-pusat bandar utama • Penambahbaikan tahap perkhidmatan dan pertambahan mod pengangkutan awam 	JKR,PBT, SPAD	JKR, PBT, SPAD	PBT, SPAD	JKR, PBT, SPAD

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
P4	Meningkatkan tahap kemudahan di antara pusat-pusat pertumbuhan utama di Daerah Hulu Selangor, Kuala Selangor dan Sabak Bernam dengan pusat-pusat bandar di dalam Greater Kuala Lumpur dengan menaik taraf jalan dan meningkatkan tahap perkhidmatan pengangkutan awam.	JKR,PBT, SPAD	JKR,PBT, SPAD	PBT, SPAD	JKR,PBT, SPAD
P5	Meningkatkan tahap penyediaan infrastruktur jalur lebar berkelajuan tinggi dan memastikan bekalan air dan elektrik yang mencukupi, efisien dan boleh dipercayai (<i>reliable</i>) bagi menjadi pemangkin pembangunan.	Penyedia Utiliti (TNB, TM dll)	Penyedia Utiliti (TNB, TMdll)	TM	Penyedia Utiliti (TNB, TM dll)

Nota: "UPEN" = Unit Perancang Ekonomi Negeri, "ISB" = Invest Selangor Berhad, "JKR" = Jabatan Kerja Raya, "SPAD" = Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Darat, "TNB" = Tenaga Nasional Berhad, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "ASKN" = Anak Syarikat Kerajaan Negeri, "TM" = Telekom Malaysia Berhad, "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Petunjuk:

	Kawasan Pembangunan Sedia Ada (Tepubina)		Badan Air		Sempadan Daerah
	Kawasan Keutamaan Pembangunan 1		Rangkaian Jalan Utama		Sempadan Negeri
	Kawasan Keutamaan Pembangunan 2		Laluan Rel		
	Kawasan Pengekalan Sumberjaya		Lapangan Terbang		
	Kawasan Pertanian		Pelabuhan		
	Kawasan Padi				

Kotak 1 : Kawasan Keutamaan Pembangunan

Kawasan keutamaan perbandaran (KKP) dibahagikan kepada dua iaitu:

A. Kawasan keutamaan perbandaran 1 (KKP 1) :

- ❖ Merangkumi kawasan pembangunan perbandaran sedia ada dan kawasan pembangunan baru.
- ❖ Kawasan pembangunan baru ini telah dikenal pasti melalui satu proses pembentukan konsep pembangunan yang mengambil kira kriteria-kriteria tertentu. Secara amnya kawasan ini adalah kawasan yang sesuai dan berpotensi tinggi untuk pembangunan perbandaran berdasarkan kepada tahap aksesibilitinya tinggi dan faktor kedekatannya dengan kawasan perbandaran sedia ada.
- ❖ KKP 1 meliputi kawasan Greater Kuala Lumpur yang merupakan hab perbandaran wilayah bandar (city region). Secara amnya KKP ini merangkumi keseluruhan Daerah Petaling dan sebahagian besar Daerah Klang, sebahagian Daerah Hulu Langat, Sepang dan Gombak.
- ❖ KKP 1 juga tertumpu di sekitar pusat-pusat petempatan sedia ada di Daerah Kuala Langat, Hulu Selangor, Kuala Selangor dan Sabak Bernam.

B. Kawasan keutamaan perbandaran 2 (KKP 2):

- ❖ KKP 2 terletak di kawasan pertanian di luar kawasan pembangunan sedia ada (Greenfield area).
- ❖ Sebahagiannya terletak di dalam tanah pertanian kelas 2 dan 3 yang merupakan kawasan yang subur untuk pertanian.
- ❖ KKP 2 dikenal pasti sebagai kawasan potensi perbandaran dengan mengambil kira faktor berikut:
 - Cadangan-cadangan projek pembangunan berskala besar yang dijangka akan dilaksanakan di dalam tempoh perancangan RSN.
 - Cadangan Zoning Rancangan Tempatan

ii. Pengawalan Rebakan Bandar

Di dalam kepesatan pembangunan perbandaran, rebakan bandar telah berlaku dengan lebih meluas berbanding pada tahun 2002. Rebakan ini menyebabkan perkembangan bandar berlaku tanpa had sempadan. Ia berlaku di dalam koridor sedia ada Kuala Lumpur – Petaling Jaya – Damansara – Subang Jaya - Shah Alam dan Koridor Kuala Lumpur – Kajang - Bangi. Rebakan bandar juga telah berlaku di dalam koridor pembangunan baru iaitu koridor Shah Alam – Klang – Puncak Alam dan koridor Sepang – Nilai.

Rebakan bandar perlu dikawal kerana ia menyebabkan kehilangan tanah pertanian yang subur dan kos penyediaan infrastruktur yang tinggi. Rebakan bandar juga menyebabkan masalah kesesakan lalu lintas. Ini adalah kerana koridor pembangunan baru ini lebih menumpukan kepada pembangunan perumahan. Manakala sumber-sumber pekerjaan masih lagi tertumpu di dalam koridor Kuala Lumpur – Petaling Jaya – Damansara – Subang Jaya - Shah Alam. Corak pembangunan ini telah menggalakkan *commuting* di antara koridor baru dengan koridor sedia ada. Dengan perkhidmatan sistem pengangkutan awam yang kurang memuaskan, penggunaan kenderaan persendirian

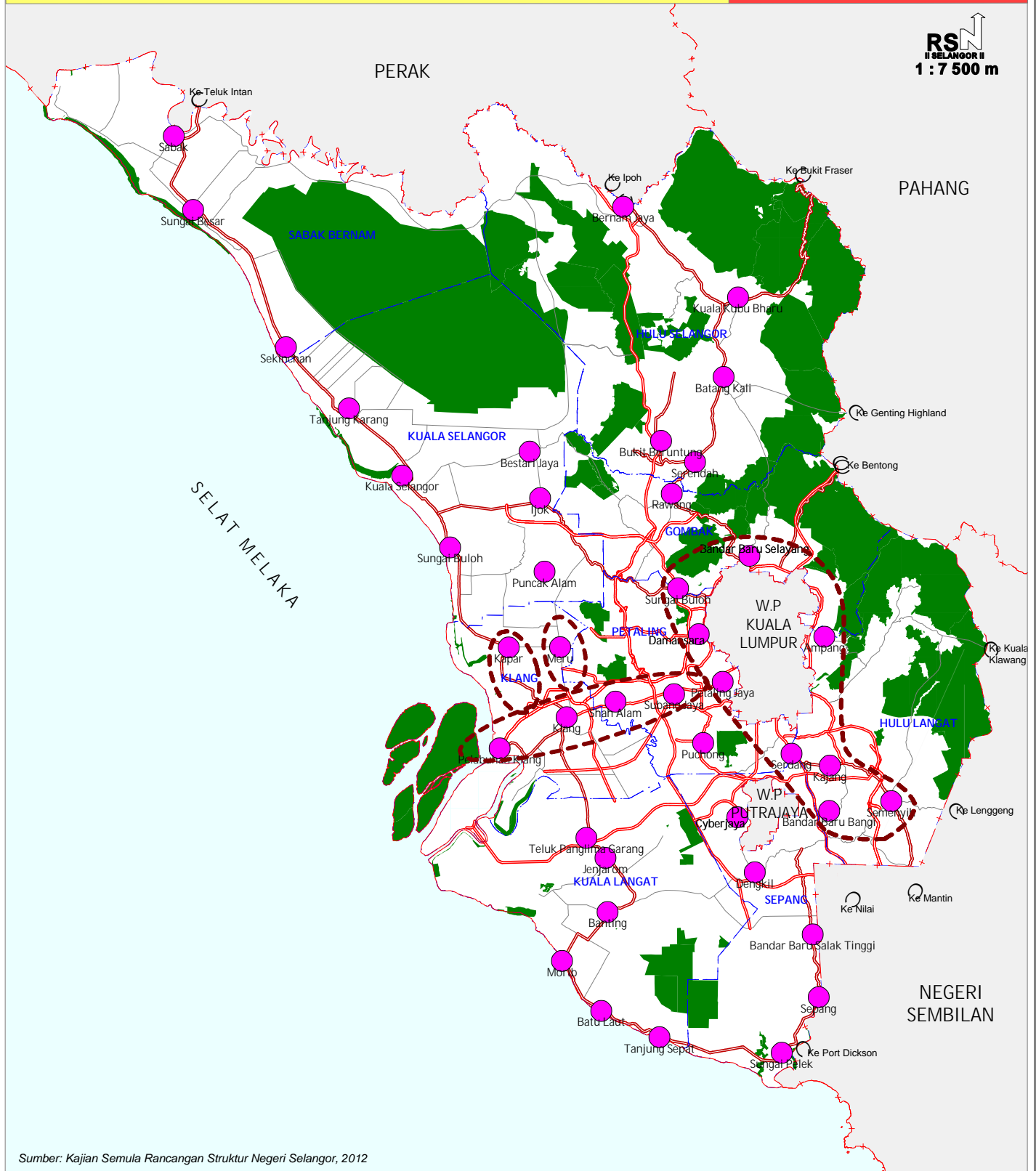
yang tinggi dan keupayaan jalan yang tidak dapat menampung peningkatan kenderaan menyebabkan masalah kesesakan lalu lintas.

Rebakan bandar juga perlu dikawal bagi memudahkan perancangan, penyediaan dan pemantauan kemudahan-kemudahan bandar dengan lebih efektif. Berdasarkan senario ini rebakan bandar perlu dikawal melalui dasar-dasar berikut:

DASAR MP2

REBAKAN BANDAR AKAN DIKAWAL DENGAN MENENAL PASTI HAD PERBANDARAN PUSAT-PUSAT PETEMPATAN MENGIKUT KESESUAIAN DAN PADA MASA YANG SAMA KAWALAN YANG LEBIH KETAT DIKENAKAN KE ATAS PEMBANGUNAN KAWASAN BARU (GREENFIELD DEVELOPMENT)

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
P1	Menyediakan had pembangunan bandar dengan mengambilkira corak dan taburan pembangunan guna tanah semasa bagi pusat-pusat petempatan.	PBT	PBT	PBT	PBT, JPBD
P2	Menguatkuasakan pelaksanaan sempadan bandar yang telah dikenal pasti di dalam kajian profil bandar yang telah dijalankan. Pelaksanaannya perlu disesuaikan dengan keadaan semasa.	PBT	PBT	PBT	PBT, JPBD
P3	Mewujudkan lingkaran hijau sebagai sempadan antara pusat-pusat petempatan. Untuk menyelaraskan keperluan ini pengubahan kepada RT sedia ada.	PBT	PBT	PBT	PBT, JPBD
P4	Memberi keutamaan kepada Tanah Pertanian Kelas 2 sebagai kawasan lingkaran hijau dengan mengekalkan aktiviti pertanian	PBT, JPn	PBT, JPn	PBT	PBT, JPT, JPBD
P5	Menggalakkan pembangunan yang bersesuaian dengan fungsi lingkaran hijau seperti aktiviti pelancongan agro, pembangunan desa, hortikultur bandar dan perkebunan buah-buahan serta kawasan rekreasi.	PBT, JPn	PBT, JPn	PBT	PBT
P6	Perumahan yang dibenarkan di dalam kawasan lingkaran hijau adalah perumahan mengikut peruntukan Seksyen 115(4a) Kanun Tanah Negara 1965.	PTD	PTD	PBT, PTD	PBT

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Petunjuk:

Bandar-bandar yang boleh
disediakan lingkaran hijau
sebagai had perbandaran

Bandar-bandar yang tiada ruang
untuk penyediaan lingkaran hijau
sebagai hab perbandaran

— Rangkaian Jalan Utama

--- Sempadan Daerah

- - - Sempadan Negeri

Bersambung...

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P7	<p>Pembangunan di luar kawasan pembangunan sedia ada (<i>greenfield development</i>) terutamanya di kawasan kelas tanah pertanian 2 dan 3 tidak digalakkan. Jika pembangunan dibenarkan, ia perlu mematuhi kriteria berikut:</p> <ul style="list-style-type: none"> Menjalankan kajian penilaian impak sosial bagi mengenal pasti impak ke atas penduduk setempat dan sumbangannya ke atas pertumbuhan ekonomi setempat. Komponen pembangunan terdiri daripada pembangunan bercampur bersepadu yang dilengkapi dengan kemudahan perumahan, pekerjaan, rekreasi dan aktiviti perniagaan. Pemaju perlu membina jalan atau melaksanakan penaiktarafan jalan yang menjadi laluan utama ke tapak jika diperlukan. Mematuhi dasar-dasar semasa Kerajaan Negeri 	PBT, PTD, JPn	PBT, PTD, JPn	PBT	PBT, JPBD

Nota: "JPn" = Jabatan Pertanian, "PTD" = Pejabat Tanah Daerah, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa

DASAR MP3

PEMBANGUNAN BARU PERLU MENGUTAMAKAN TAPAK-TAPAK DALAM KAWASAN PERBANDARAN SEDIA ADA MELALUI PEMBANGUNAN SECARA *INFILL*, PEMBANGUNAN TAPAK BROWNFILED DAN PEMBAHARUAN BANDAR (*URBAN RENEWAL*)

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	<p>Membangunkan tanah kosong di dalam kawasan bandar dengan mematuhi keupayaan tampungan (<i>carrying capacity</i>) kawasan tersebut tertakluk kepada kajian Impak Alam Sekitar (EIA), Kajian Impak Sosial (SIA) dan Kajian Impak Trafik (TIA) serta garis panduan sediaada.</p>	UPEN, ISB, ASKN, SWASTA	UPEN, ISB, ASKN, SWASTA	PBT	PBT

Bersambung...

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P2	Menjalankan kajian bagi mengenal pasti <i>tapak-tapak brownfield</i> ¹ dengan keutamaan di kawasan MPK, MBPJ, MPKj, MPS, dan MPAJ.	PBT	PBT	PBT	PBT
P3	Melaksanakan pembaharuan bandar melalui pendekatan samada <i>rehabilitation, restoration, redevelopment</i> atau <i>regeneration</i> (rujuk kotak 2 untuk perincian penerangan) bagi bandar-bandar yang mempunyai kriteria berikut: <ul style="list-style-type: none"> • Bangunan/kawasan kosong, dan bangunan usang, • Kawasan tanah kerajaan, • Guna tanah /aktiviti yang tidak lagi bersesuaian dengan pembangunan sekitar • Pembangunan atau guna tanah yang tidak optimum (termasuk kawasan <i>brownfield</i>); dan • Kawasan yang mengalami masalah akses 	UPEN, ISB, ASKN, PBT, SWASTA	UPEN, ISB, ASKN, SWASTA	PBT	PBT
P4	Menyediakan insentif dan mekanisme bagi menggalakkan pembangunan semula kawasan <i>Brownfield</i>	UPEN, LPHS	UPEN, LPHS	PBT, LPHS	PBT, LPHS
P5	Pembangunan semula tanah hak milik kerajaan perlu mengutamakan pembangunan untuk kegunaan awam. Pembangunan secara bersepadu berpadanan dengan potensi komersil dan nilai pasaran tanah dibenarkan dengan mengekalkan hak milik kerajaan.	PBT, PTG	SWASTA, PTD	PTD	PBT, PTD
P6	Mewujudkan bank tanah bagi memastikan peruntukan keperluan kemudahan awam akan datang dapat dilaksanakan.	PTG, PTD	PTD, PBT	PTG	UPEN

¹ "Kajian Lapangan Brownfield 2014, Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Selangor mengklasifikasikan brownfield kepada lima kategori iaitu (i) Bekas lombong/kuari ; (ii) Kawasan bekas tapak pelupusan sisa pepejal yang telah penuh/ tidak lagi digunakan secara kekal; (iii) Projek pembangunan terbengkalai dan tidak siap dalam tempoh pelaksanaan pembangunan melebihi 10 tahun; (iv) Bangunan/deretan lot-lot bangunan yang telah siap tetapi terbiar melebihi 5 tahun; dan (v) Kawasan bekas depot/ stesen pengangkutan awam, kemudahan infrastruktur dan utility kemudahan awam terbiar.

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P7	<p>Pembangunan baru mengambil kira aspek-aspek pembangunan mampan seperti berikut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pemuliharaan warisan dan bangunan; • Tahap keupayaan kemudahan infrastruktur sekitar; • Cadangan pembangunan yang harmoni dengan guna tanah atau aktiviti sekitar; • Cadangan pembangunan berupaya meningkatkan tahap kemudachsampaian; • Cadangan pembangunan semula bagi kawasan banjir kritikal tidak dibenarkan tanpa pelaksanaan projek tebatan banjir. • Cadangan pembangunan tidak akan mendatangkan masalah pencemaran dan kesesakan; dan • Penggunaan teknologi hijau. • Cadangan Pembangunan Mengadaptasi Garis Panduan Perancangan Reka Bentuk Sejagat (Universal Design). 	JPBD, PBT, PTG	PBT, JWN, JPS	PBT	PBT, JPBD

Nota: "UPEN" = Unit Perancang Ekonomi Negeri "ISB" = Invest Selangor Berhad, "PTD" = Pejabat Tanah Daerah, "PTG" = Pejabat Tanah dan Galian, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "ASKN" = Anak Syarikat Kerajaan Negeri, "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa, "JWN" = Jabatan Warisan Negara, "JPS" = Jabatan Pengairan dan Saliran "SWASTA" = Merujuk kepada pihak pemaju Swasta

Kotak 2: Pembaharuan Bandar

Keperluan kepada Pembaharuan Bandar:

- Kedapatan tanah yang sesuai untuk pembangunan perbandaran di Daerah Gombak, Petaling Jaya dan Klang semakin terhad. Melalui pembaharuan bandar, kedapatan tanah atau ruang untuk aktiviti pembangunan dapat diperluaskan.
- Tren pembangunan komited ke arah kawasan berbukit terutamanya di kawasan MPS dan MPAJ. Pola pembangunan ini perlu dikawal bagi mengelakkan risiko kejadian bencana. Pembaharuan bandar dapat mengurangkan tekanan pembangunan terhadap kawasan berbukit.

Kaedah Pembaharuan Bandar:

'Rehabilitation' bermaksud pemulihan untuk memenuhi keperluan penghuni. Renovasi kediaman seperti penambahan garaj atau bilik adalah contoh tipikal rehabilitasi yang berlaku setiap hari di kawasan bandar. Rehabilitasi juga merangkumi penjagaan bentuk fizikal.

'Restoration' mengembalikan semula kepada pembangunan asal seperti mengembalikan kawasan lapang yang telah ditukar kepada kawasan industri kepada kawasan lapang semula.

'Regeneration' bermaksud percampuran bangunan lama dan bangunan baru. Struktur dan fasad sedia ada bagi bangunan lama dikekalkan dan penambahan di mana-mana bangunan lama adalah dari segi ketinggian dan pelebaran bangunan.

'Redevelopment' atau pembangunan semula pula bermaksud proses pemusnahan semua bahagian atau sebahagian bangunan untuk tujuan penggunaan yang sama atau penggunaan lain.

iii. Pendekatan bagi Pembangunan Baru

Pembangunan yang berkembang pesat di Negeri Selangor memerlukan satu pendekatan pembangunan baru selaras dengan kepentingan pembangunan mampan. Oleh itu, pendekatan pembangunan melalui konsep pertumbuhan pintar (*smart growth*) digalakkan untuk digunapakai di Selangor.

Konsep Pertumbuhan Pintar (*smart growth*) adalah salah satu konsep pembangunan berpusat yang bermula di Amerika Syarikat yang diperkenalkan bagi mengatasi masalah rebakan bandar (*urban sprawl*), kesesakan lalu lintas dan masalah alam sekitar. Pertumbuhan pintar merupakan satu konsep pembangunan bersepadu di antara pengangkutan dan perancangan guna tanah dan mempunyai ciri-ciri yang selari dengan indikator-indikator pembangunan mampan. Ciri-ciri tersebut diantaranya ialah kegunaan tanah dan bangunan yang bercampur, susun atur bangunan yang padat (*compact*), laluan pejalan kaki /sikal yang sempurna, diintegrasikan dengan pelbagai mod pengangkutan awam dan taman awam. Dengan ini, pemakaian konsep pertumbuhan pintar di dalam pembangunan adalah salah satu langkah ke arah pengurangan pemanasan global melalui pengurangan *building footprint*.

Transit Oriented Development (TOD) adalah merupakan salah satu pendekatan pembangunan *smart growth* dengan mengoptimumkan penggunaan tanah yang terdapat di sekeliling stesen transit. Dengan adanya pengangkutan LRT dan MRT, pemakaian konsep TOD di pusat-pusat transit (stesen LRT dan MRT) adalah digalakkan. Oleh itu aplikasi konsep pertumbuhan pintar dan TOD di dalam pelaksanaan pembangunan baru akan diberi penekanan dengan dasar berikut:

DASAR MP4

KONSEP PERTUMBUHAN PINTAR (*SMART GROWTH*) MELALUI PENDEKATAN PEMBANGUNAN BERORIENTASIKAN TRANSIT (TOD) AKAN DIBERI PENEKANAN DALAM PEMBANGUNAN BARU

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Memajukan guna tanah di pusat-pusat transit dengan konsep TOD dengan memberi penekanan terhadap: <ul style="list-style-type: none"> Pembangunan yang padat (<i>compact</i>) tetapi mampan; Penyediaan guna tanah yang bercampur 	ASKN, SWASTA	ASKN, SWASTA	PBT	PBT

Bersambung...

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	<ul style="list-style-type: none"> Penyediaan pelbagai mod pengangkutan dan sistem pengangkutan mampan; Pembangunan berskala manusia (<i>human scale</i>) untuk mesra penduduk; dan Pewujudan lingkungan awam (<i>public realm</i>). Pembangunan berskala manusia (<i>human scale</i>) dan mematuhi Garis Panduan Perancangan Reka Bentuk Sejagat (Universal Design). 	ASKN, SWASTA	ASKN, SWASTA	PBT	PBT
P2	Menggalakkan perumahan mampu milik dan perumahan transit di dalam kawasan TOD.	ASKN, SWASTA, LPHS	ASKN, SWASTA	PBT	PBT, LPHS
P3	Memastikan penyediaan pelan susun atur mengambil kira penyediaan laluan pejalan kaki /sikal bagi mengurangkan kebergantungan terhadap kenderaan bermotor.	SWASTA	SWASTA	PBT	PBT
P4	Menggalakkan pembangunan bercampur secara menegak di mana perumahan, pejabat, perniagaan dan kemudahan awam disediakan di dalam satu bangunan.	SWASTA	SWASTA	PBT	PBT
P5	Memastikan pembangunan seperti SOHO dan pangsapuri perkhidmatan di dalam pusat-pusat TOD ini perlu menyediakan keperluan kemudahan masyarakat yang setara dengan piawaian perancangan.	SWASTA	SWASTA	PBT	PBT

Nota: "PBT" = Pihak Berkuasa Perancang Tempatan, "ASKN" = Anak Syarikat Kerajaan Negeri, "LPHS" = Lembaga Perumahan dan Hartanah Selangor "SWASTA" = Merujuk kepada pihak pemaju Swasta

iv. Hierarki Bandar dan Pusat Perniagaan

Pertumbuhan dan pembangunan yang pesat di dalam Negeri Selangor memerlukan kepada pengagihan struktur hierarki bandar yang lebih seimbang dan jelas di setiap kawasan. Ini memandangkan struktur hierarki bandar sedia ada adalah tidak selaras dan seringkali berlaku pertindihan fungsi dan peranan di antara satu sama lain. Hierarki bandar juga dipengaruhi oleh hierarki pusat perniagaan yang ditentukan oleh keluasan ruang lantai perniagaan. Pada tahun 2011, keluasan ruang lantai perniagaan Negeri Selangor adalah kira-kira 37,401,443 meter persegi di mana 86% daripadanya adalah daripada unit kedai. Manakala ruang lain kompleks perniagaan dan pejabat binaan khas masing-masing merangkumi hanya 7% daripada keseluruhan keluasan ruang lantai perniagaan.

Jumlah ruang lantai pejabat binaan khas di Negeri Selangor pada tahun 2011 adalah 2,533,603 meter persegi dengan bilangan unit adalah 164 buah. Daerah Petaling masih lagi menjadi tumpuan ruang pejabat di Negeri Selangor pada tahun 2011 dengan menguasai 81% daripada jumlah keseluruhan ruang pejabat. Kawasan yang menjadi tumpuan pembinaan ruang pejabat adalah di sekitar Petaling Jaya iaitu 40% daripada jumlah keseluruhan di Daerah Petaling. Bagi ruang lantai kompleks perniagaan, terdapat sejumlah 2,666,966 meter persegi dengan bilangan unit adalah 108 buah pada tahun yang sama. Daripada jumlah tersebut, 65% adalah di Daerah Petaling dengan tumpuan utama di kawasan Subang Jaya / Bandar Sunway dengan keluasan ruang lantai 601,108 meter persegi. Walau bagaimanapun terdapat juga bandar-bandar yang merekodkan kadar penghunian yang rendah seperti di Subang Jaya (52.51%), Puchong dan Sg Besi (63.55%) bagi kompleks perniagaan. Manakala pejabat binaan khas adalah bandar Petaling Jaya (51%) dan Seri Kembangan (42%)². Senario ini perlu dipantau oleh PBT bagi mengelakkan kewujudan kawasan perniagaan yang tiada aktiviti terutamanya kawasan kedai pejabat.

Oleh itu cadangan hierarki bandar 2035 akan mengambil kira cadangan hierarki pusat perniagaan pada tahun 2035 yang akan ditentukan oleh penawaran keluasan ruang lantai. Penyusunan semula hierarki akan menentukan hierarki bandar yang jelas, fungsi, perletakan aktiviti, kemudahan dan saiz penduduk. Di samping itu, bagi mewujudkan keseimbangan taburan dan hierarki bandar dalam konurbasi Kuala Lumpur, penyelarasan pembangunan dengan PBT bersempadanan akan dilaksanakan.

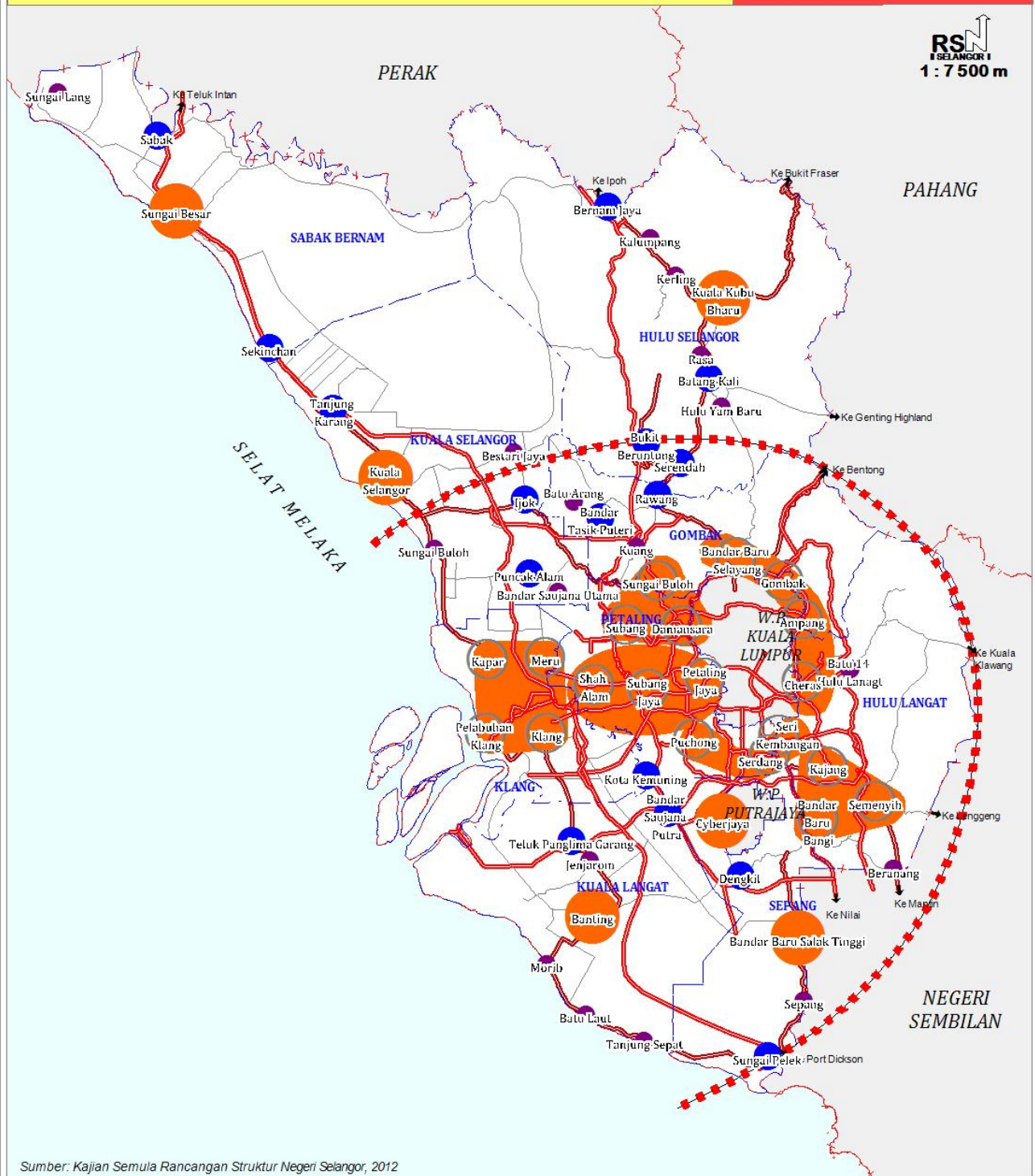
² Sumber: Laporan Pasaran Harta 2011, Jabatan Penilaian Harta

DASAR MP5

PEMBANGUNAN BANDAR DILAKSANA SECARA BERSEPADU DAN SALING MELENGKAPI DI ANTARA SATU SAMA LAIN BERDASARKAN HIERARKI PERBANDARAN DAN FUNGSI YANG DITETAPKAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Mengagihkan pembangunan ekonomi dan kemudahan perbandaran mengikut hierarki seperti di (Rajah 5.3.4 dan Jadual 5.3.1)	SWASTA	SWASTA	PBT	PBT
P2	Membangunkan bandar-bandar mengikut fungsi utama yang telah dikenal pasti seperti di Rajah 5.3.5 bagi mengelakkan persaingan aktiviti.	SWASTA	SWASTA	PBT	PBT
P3	Menjadikan salah satu fungsi sokongan bagi Shah Alam, Petaling Jaya dan Klang sebagai bandar seni dan budaya	SWASTA, PBT	SWASTA	PBT	PBT
P4	Membangunkan Klang dan Cyberjaya sebagai bandar yang mempunyai ciri-ciri khas mengikut keistimewaan masing-masing iaitu: <ul style="list-style-type: none"> Klang sebagai bandar warisan /sejarah dan Bandar DiRaja. Ia memerlukan pemuliharaan sumber warisan /sejarah dan pengukuhan imej Bandar Diraja. Cyberjaya bandar berfungsi khas. Ia memerlukan pembangunan dan penyediaan infrastruktur bertaraf dunia bersesuaian dengan fungsinya. 	PBT	PBT	PBT	PBT
P5	Menyelaraskan pembangunan projek-projek terutamanya sistem pengangkutan dan sistem saliran di antara PBT bagi memastikan kesinambungan pembangunan.	PBT	PBT	PBT	PBT
P6	Pembangunan di koridor berikut perlu mengambilkira langkah-langkah untuk menangani kesan alam sekitar bagi konurbasi pembangunan:- <ol style="list-style-type: none"> Damansara - Sg. Buloh Puchong - Serdang Ampang - Cheras Selayang - Gombak Kajang - Semenyih Sg. Pelek - Port Dickson 	PBT, JPBD	SWASTA	JAS, LUAS, JHN	JHN, JAS

Nota: "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar & Desa Negeri Selangor
"LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor "JAS" = Jabatan Alam Sekitar "SWASTA" = Merujuk kepada pihak pemaju Swasta

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Petunjuk:

Cadangan Hierarki Perbandaran

	Pusat Pertumbuhan Negeri		Hub Konurbasi Kuala Lumpur
	Pusat Pertumbuhan Daerah		Rangkaian Jalan Utama
	Pusat Pertumbuhan Utama		Sempadan Daerah
	Pusat Pertumbuhan Kecil		Sempadan Negeri

Jadual 5.3.1: Fungsi Bandar Mengikut Hierarki Petempatan

Hierarki	Bandar	Julat Penduduk	Fungsi	Ekonomi	Kemudahan Sosial	Perkhidmatan Pengangkutan	Terminal Pengangkutan
Pusat Pertumbuhan Negeri	Konurbasi Klang-Shah Alam- Subang Jaya -Petaling Jaya	<u>DPN</u> 300,001 – 500,000 <u>RSN</u> 100,000 - 300,000	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat-pejabat Konsulat • Majlis Perbandaran / Daerah • Jabatan-jabatan Kerajaan Negeri dan Daerah 	<p>Perkhidmatan Kewangan</p> <p><u>Bank</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bank Antarabangsa (cawangan) • Bank Tempatan (cawangan) <p><u>Insurans</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Syarikat/broker insurans antarabangsa (ejen) • Ejen-ejen dan wakil syarikat insurans antarabangsa dan tempatan <p><u>Stok dan Komoditi/ Sekuriti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Syarikat stok /sekuriti tempatan (cawangan/kiosk) <p><u>Lain-lain perkhidmatan kewangan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Perkhidmatan kewangan tempatan <p>Perniagaan/Perdagangan</p> <p><u>Perniagaan dan Perkhidmatan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pejabat tempatan (ibupejabat dan cawangan) <p><u>Perkhidmatan Professional dan Ejen Perniagaan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pejabat tempatan (ibupejabat dan cawangan) - pelbagai perkhidmatan <p><u>Perdagangan Borong</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cawangan dan pejabat wakil <p><u>Pedagangan Jual Runcit di Stor (Tanpa Pengkhususan dan Pengkhususan)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Stor serbaneka antarabangsa dan <i>hypermarket</i> antarabangsa (cawangan) • Stor serbaneka tempatan (cawangan) 	<p><u>Pendidikan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Universiti/Kolej Awam • Universiti dan Kolej Swasta • Perpustakaan Negeri • Sekolah Teknikal/ Vokasional <p><u>Kesihatan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hospital Kerajaan • Hospital Swasta • Hospital Universiti • Pusat Rujukan Pakar • Klinik Kesihatan • Klinik Swasta <p><u>Rekrasi/Kebudayaan/ Warisan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompleks Sukan Negeri/ Daerah • Stadium Negeri • Muzium Negeri • Taman Negeri • Taman Bandar <p><u>Keagamaan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Masjid Negeri/Daerah • Pusat Islam • Lain-lain Tempat Ibadat Bukan Islam <p><u>Polis</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ibu Pejabat Polis Kontinjen • Ibu Pejabat Polis Daerah 	<ul style="list-style-type: none"> • Bas • Teksi • Lapangan Terbang Domestik 	<ul style="list-style-type: none"> • Terminal Pengangkutan Awam Negeri • Stesen Bas/Teksi • Stesen Keretapi

Hierarki	Bandar	Julat Penduduk	Fungsi	Ekonomi	Kemudahan Sosial	Perkhidmatan Pengangkutan	Terminal Pengangkutan
				<ul style="list-style-type: none"> Pasar raya antarabangsa (cawangan) Pasar raya tempatan (cawangan) Stor <i>convenience</i> antarabangsa (cawangan) Kedai runcit tempatan (pelbagai barangan termasuk makanan, pakaian, kereta dll) <p><u>Jual Runcit Barangan Terpakai di Stor</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Barangan terpakai tempatan (pelbagai barangan) <p><u>Lain Perdagangan Jual Runcit (tanpa di stor)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Jual Runcit tempatan secara <i>Informal</i> Perkhidmatan tempatan memperbaiki barangan persendirian dan isi rumah Jualan langsung (antarabangsa dan tempatan) Jualan runcit bahan api kenderaan (stesen minyak,LPG/NGV) <p>Perhotelan, Persidangan, Pameran dan Konvensyen (MICE)</p> <p><u>Kemudahan Hotel dan Persidangan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Hotel bajet sehingga 5 bintang Pusat Persidangan dan Pameran Rumah tetamu Kluster Multimedia dan ICT negara <p>Perindustrian/Pembuatan</p> <ul style="list-style-type: none"> Kluster Berasaskan sumber negara dan tempatan Kluster Makanan EKS Tempatan Pembuatan dan pemasangan am tempatan 	<ul style="list-style-type: none"> Balai Polis <p><u>Balai Bomba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Balai Bomba <p><u>Perkhidmatan Pos</u></p> <p>Pejabat Pos</p>		

Hierarki	Bandar	Julat Penduduk	Fungsi	Ekonomi	Kemudahan Sosial	Perkhidmatan Pengangkutan	Terminal Pengangkutan
Pusat Pertumbuhan Daerah	<ul style="list-style-type: none"> Konurbasi Pelabuhan Klang – Kapar – Meru – Klang Konurbasi Damansara – Sg. Buloh – Subang Konurbasi Kajang-Bandar Baru Bangi – Semenyih Konurbasi Ampang – Cheras Konurbasi Selayang – Gombak Sungai Besar Kuala Selangor Kuala Kubu Bharu Banting Cyberjaya Bandar Baru Salak Tinggi 	<p><u>DPN</u> 100,001 – 300,000</p> <p><u>RSN</u> 50,000-100,000</p>	<ul style="list-style-type: none"> Majlis Perbandaran / Daerah Jabatan-jabatan Kerajaan Negeri dan Daerah 	<p>Perkhidmatan Kewangan</p> <p><u>Bank</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Bank Tempatan (cawangan) <p><u>Insurans</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Syarikat/broker insurans antarabangsa (ejen) Syarikat/broker insurans antarabangsa (ejen) <p><u>Stok dan Komoditi/ Sekuriti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Syarikat stok /sekuriti tempatan (cawangan/kiosk) <p><u>Lain-lain perkhidmatan kewangan</u> Perkhidmatan kewangan tempatan</p> <p>Perniagaan/Perdagangan</p> <p><u>Perniagaan dan Perkhidmatan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Pejabat tempatan (cawangan dan pejabat wakil) <p><u>Perkhidmatan Professional dan Ejen Perniagaan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Pejabat tempatan (ibu pejabat dan cawangan) - perkhidmatan terpilih <p><u>Perdagangan Borong</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Cawangan dan pejabat wakil <p><u>Perdagangan Jual Runcit di Stor (Tanpa Pengkhususan dan Pengkhususan)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Stor serbaneka antarabangsa dan <i>hypermarket</i> antarabangsa (cawangan) Stor serbaneka tempatan (cawangan) Pasar raya antarabangsa (cawangan) Pasar raya tempatan (cawangan) Stor <i>convenience</i> antarabangsa (cawangan) Kedai runcit tempatan (pelbagai barangan termasuk makanan, pakaian, kereta dll) 	<p><u>Pendidikan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Perpustakaan Awam Sekolah Teknikal/ Vokasional Sekolah Rendah dan Menengah <p><u>Kesihatan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Hospital Kerajaan Hospital Swasta Klinik Kesihatan Klinik Swasta <p><u>Rekreasi/Kebudayaan/ Warisan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Kompleks Sukan Daerah Stadium Taman Bandar <p><u>Keagamaan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Masjid Daerah Pusat Islam Lain-lain Tempat Ibadat Bukan Islam <p><u>Polis</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Ibu Pejabat Polis Daerah Balai Polis <p><u>Balai Bomba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Balai Bomba 	<ul style="list-style-type: none"> Bas Teksi 	<ul style="list-style-type: none"> Terminal Pengangkutan Awam Negeri Stesen Bas/Teksi Stesen Keretapi

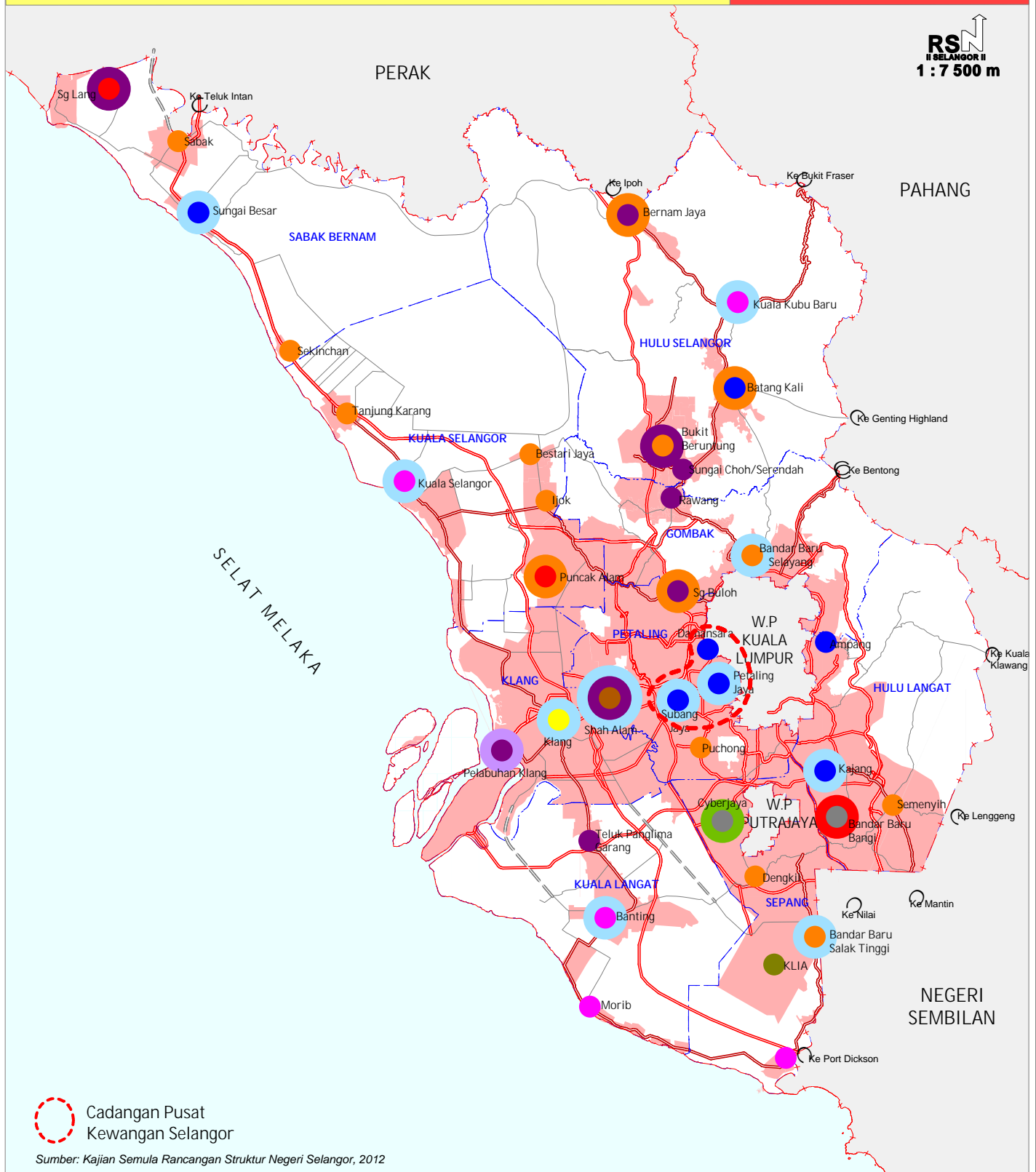
Hierarki	Bandar	Julat Penduduk	Fungsi	Ekonomi	Kemudahan Sosial	Perkhidmatan Pengangkutan	Terminal Pengangkutan
				<p><u>Jual Runcit Barangan Terpakai di Stor</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Barangan terpakai tempatan (barangan terpilih) <p><u>Lain Perdagangan Jual Runcit (tanpa di stor)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Jual Runcit tempatan secara <i>Informal</i> Perkhidmatan tempatan membaiki barangan persendirian dan isi rumah Jualan langsung (antarabangsa dan tempatan) Jualan runcit bahan api kenderaan (stesen minyak, LPG/NGV) <p>Perhotelan, Persidangan, Pameran dan Konvensyen (MICE)</p> <p><u>Kemudahan Hotel dan Persidangan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Hotel bajet sehingga 4 bintang Pusat Pameran Rumah tetamu <p>Perindustrian/Pembuatan</p> <ul style="list-style-type: none"> Kluster Berasaskan Sumber tempatan Kluster Makanan EKS Tempatan <p>Pembuatan dan pemasangan am tempatan</p>	<p><u>Perkhidmatan Pos</u></p> <p>Pejabat Pos</p>	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none">

Hierarki	Bandar	Julat Penduduk	Fungsi	Ekonomi	Kemudahan Sosial	Perkhidmatan Pengangkutan	Terminal Pengangkutan
Pusat Pertumbuhan Utama	<ul style="list-style-type: none"> • Puncak Alam • Bukit Beruntung • Bernam Jaya • Rawang • Sabak • Sekinchan • Tanjong Karang • Ijok • Batang Kali • Teluk Panglima Garang • Bandar Saujana Putra • Kota Kemuning • Dengkil • Sungai Pelek • Serendah • Bandar Tasik Puteri 	<p><u>DPN</u> 30,001 – 100,000</p> <p><u>RSN</u> 10,000-50,000</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Majlis Daerah • Jabatan-jabatan Kerajaan Negeri dan Daerah 	<p>Perkhidmatan Kewangan</p> <p><u>Bank</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bank Tempatan (cawangan) <p><u>Insurans</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Syarikat/broker insurans tempatan (ejen) <p><u>Stok dan Komoditi/ Sekuriti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Syarikat stok /sekuriti tempatan (kiosk) <p><u>Lain-lain perkhidmatan kewangan</u></p> <p>Perkhidmatan kewangan tempatan</p> <p>Perniagaan/Perdagangan</p> <p><u>Perniagaan dan Perkhidmatan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pejabat tempatan (cawangan dan pejabat wakil) <p><u>Perkhidmatan Professional dan Ejen Perniagaan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pejabat tempatan (ibu pejabat dan cawangan) - perkhidmatan terpilih <p><u>Perdagangan Borong</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pejabat wakil <p><u>Pedagangan Jual Runcit di Stor (Tanpa Pengkhususan dan Pengkhususan)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Stor serbaneka tempatan (cawangan) • Pasar raya tempatan (cawangan) • Stor <i>convenience</i> antarabangsa (cawangan) • Kedai runcit tempatan (pelbagai barangan termasuk makanan, pakaian, kereta dll) <p><u>Jual Runcit Barangan Terpakai di Stor</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Barangan terpakai tempatan (barangan terpilih) 	<p><u>Pendidikan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Perpustakaan Bergerak • Sekolah Rendah dan Menengah <p><u>Kesihatan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hospital Kerajaan • Klinik Kesihatan • Klinik Swasta <p><u>Rekreasi/Kebudayaan/ Warisan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dewan Serbaguna • Stadium /Padang • Taman Bandar <p><u>Keagamaan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Masjid Daerah • Lain-lain Tempat Ibadat Bukan Islam <p><u>Polis</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ibu Pejabat Polis Daerah • Balai Polis <p><u>Balai Bomba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Balai Bomba <p><u>Perkhidmatan Pos</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pejabat Pos 	<ul style="list-style-type: none"> • Bas • Teksi 	<ul style="list-style-type: none"> • Stesen Bas/Teksi • Stesen Keretapi

Hierarki	Bandar	Julat Penduduk	Fungsi	Ekonomi	Kemudahan Sosial	Perkhidmatan Pengangkutan	Terminal Pengangkutan
				<p><u>Lain Perdagangan Jual Runcit (tanpa di stor)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Jual Runcit tempatan secara <i>Informal</i> Perkhidmatan tempatan membaiki barangan persendirian dan isi rumah Jualan langsung (antarabangsa dan tempatan) Jualan runcit bahan api kenderaan (stesyen minyak, LPG/NGV) <p>Perhotelan, Persidangan, Pameran dan Konvensyen (MICE)</p> <p><u>Kemudahan Hotel dan Persidangan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Hotel bajet sehingga 4 bintang Rumah tetamu <p>Perindustrian/Pembuatan</p> <ul style="list-style-type: none"> Kluster Berasaskan Sumber tempatan Kluster Makanan EKS Tempatan <p>Pembuatan dan pemasangan am tempatan</p>			
Pusat Pertumbuhan Kecil	<ul style="list-style-type: none"> Sungai Lang Bestari Jaya Sungai Buloh (Daerah Kuala Selangor) Bandar Saujana Utama Kalumpang Kerling Rasa Hulu Yam Baru Batu Arang Kuang Ulu Kelang 	<p><u>DPN</u> 10,001 – 30,000</p> <p><u>RSN</u> 5,000-10,000</p>	<ul style="list-style-type: none"> Majlis Daerah Jabatan-jabatan Kerajaan Negeri dan Daerah 	<p>Perkhidmatan Kewangan</p> <p><u>Bank</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Bank Tempatan (cawangan) <p><u>Insurans</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Syarikat/broker insurans tempatan (ejen) <p><u>Stok dan Komoditi/ Sekuriti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Syarikat stok /sekuriti tempatan (kiosk) <p><u>Lain-lain perkhidmatan kewangan</u></p> <p>Perkhidmatan kewangan tempatan</p> <p>Perniagaan/Perdagangan</p> <p><u>Perniagaan dan Perkhidmatan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Pejabat tempatan (pejabat wakil) 	<p><u>Pendidikan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Perpustakaan Bergerak Sekolah Rendah dan Menengah <p><u>Kesihatan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Klinik Kesihatan Klinik Swasta 	<ul style="list-style-type: none"> Bas Teksi 	-

Hierarki	Bandar	Julat Penduduk	Fungsi	Ekonomi	Kemudahan Sosial	Perkhidmatan Pengangkutan	Terminal Pengangkutan
	<ul style="list-style-type: none"> • Batu 14 Hulu Langat • Beranang • Jenjarom • Morib • Batu Laut • Tanjung Sepat • Sepang 			<p><u>Perkhidmatan Professional dan Ejen Perniagaan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pejabat tempatan (ibu pejabat dan cawangan) - perkhidmatan terpilih <p><u>Perdagangan Jual Runcit di Stor (Tanpa Pengkhususan dan Pengkhususan)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasar raya tempatan (cawangan) • Kedai runcit tempatan (pelbagai barangan termasuk makanan, pakaian, kereta dll) <p><u>Jual Runcit Barangan Terpakai di Stor</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Barangan terpakai tempatan (barangan terpilih) <p><u>Lain Perdagangan Jual Runcit (tanpa di stor)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jual Runcit tempatan secara <i>Informal</i> • Perkhidmatan tempatan membaiki barangan persendirian dan isi rumah • Jualan langsung (antarabangsa dan tempatan) • Jualan runcit bahan api kenderaan (stesen minyak, LPG/NGV) <p>Perhotelan, Persidangan, Pameran dan Konvensyen (MICE)</p> <p><u>Kemudahan Hotel dan Persidangan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hotel bajet sehingga 2 bintang • Rumah tetamu <p>Perindustrian/Pembuatan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kluster Berasaskan Sumber tempatan • Kluster Makanan EKS Tempatan • Pembuatan dan pemasangan am tempatan 	<p><u>Rekreasi/Kebudayaan/Warisan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dewan Serbaguna/Dewan Orang Ramai • Padang • Taman Tempatan <p><u>Keagamaan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Masjid • Lain-lain Tempat Ibadat Bukan Islam <p><u>Polis</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Balai Polis <p><u>Balai Bomba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Balai Bomba <p><u>Perkhidmatan Pos</u></p> <p>Pejabat Pos</p>		

Sumber: 1. Dasar Perbandaran Negara
2. Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Cadangan Pusat
Kewangan Selangor

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Petunjuk:

● Bandar Pentadbiran	● Bandar Pelabuhan	Cadangan Zon Perbandaran 2035
● Bandar Industri	● Bandar Institusi	Rangkaian Jalan Utama
● Bandar Perniagaan	● Bandar ICT, Penyelidikan dan Pembangunan (R&D)	Sempadan Daerah
● Bandar Kediaman	● Bandar Warisan/Sejarah dan Bandar DiRaja	Sempadan Negeri
● Bandar Pelancongan	● Bandar Seni dan Budaya	
● Bandar Aero Angkasa	● Bandar Berfungsi Khas	

DASAR MP6

PEMBANGUNAN RUANG PERNIAGAAN BERDASARKAN KEPERLUAN DAN FUNGSI PUSAT PERNIAGAAN DAN PERKHIDMATAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Membangunkan ruang perniagaan mengikut keperluan seperti yang diunjurkan di Jadual 3.7 (Bab 3).	SWASTA	SWASTA	PBT	PBT
P2	Memastikan pengagihhan ruang lantai mengikut ciri-ciri hierarki pusat perniagaan bagi memastikan fungsi bandar. Cadangan dan ciri-ciri hierarki pusat perniagaan ditunjukkan pada Rajah 5.3.6.	PBT, SWASTA	SWASTA	PBT	PBT
P3	Menyediakan kedai mampu milik dalam pembangunan komersial baru.	SWASTA	SWASTA	PBT	PBT
P4	Menyediakan pelbagai saiz ruang lantai perniagaan dan perkhidmatan, kedai mampu milik bagi menggalakkan dan memenuhi keperluan usahawan kecil.	SWASTA	SWASTA	LPHS	PBT
P5	i) Menyediaan ruang perniagaan atau kawasan khas ii) Menyediakan 'kiosks' di lokasi strategik untuk aktiviti perniagaan mikro di pusat-pusat perniagaan dan di pangsupuri perkhidmatan bagi tujuan: <ul style="list-style-type: none"> • 'Entry point' peniaga kecil • Meningkatkan Aktiviti ekonomi penduduk berpendapatan rendah iii) Memastikan penyediaan kedai mampu milik dalam pembangunan perniagaan berdasarkan dasar-dasar peringkat negeri	SWASTA, PBT, LPHS, PTG	SWASTA, PBT, LPHS	PBT, PTG, PTD, LPHS	LPHS
P6	Pembangunan Small office Home Office (SOHO) atau yang setanding dengannya perlu mengikut garis panduan bagi menggalakkan /menyokong aktiviti perniagaan tampung diri (self-support) / produk kreatif.	SWASTA	SWASTA	PBT	PBT
P7	Menggalakkan penyediaan perkhidmatan dan kemudahan ICT yang baik dan sesuai bagi	SWASTA	SWASTA	SWASTA	SWASTA

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
	menyokong aktiviti e-commerce dan e-shopping.				
P8	Mengawal selia kegunaan ruang perniagaan di pusat-pusat kejiranan dari aktiviti berisiko kesejahteraan sosial	PBT	PBT	PBT	PBT
P9	Memastikan keserasian kegunaan bangunan di pusat-pusat perniagaan dan perkhidmatan	PBT	PBT	PBT	PBT
P10	Penyediaan pembangunan perniagaan perlu menerapkan Garis Panduan Perancangan Reka Bentuk Sejagat (<i>Universal Design</i>).	SWASTA	SWASTA	PBT	PBT

Nota: "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "PBN" = Pihak Berkuasa Negeri, "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Selangor, "SWASTA" = Merujuk kepada pihak pemaju Swasta, "LPHS" = Lembaga Perumahan Hartanah Selangor, "PTD" = Pejabat Tanah Daerah

DASAR MP7

PEMBANGUNAN DALAM KAWASAN KONURBASI KUALA LUMPUR PERLU DISELARASKAN ANTARA KERAJAAN SELANGOR, DEWAN BANDARAYA KUALA LUMPUR DAN PUTRAJAYA UNTUK MEWUJUDKAN PEMBANGUNAN YANG BERSEPADU

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Memastikan perancangan dan pembangunan bandar-bandar yang bersempadan dengan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Putrajaya diselaraskan di dalam setiap tindakan pembangunan terutama di dalam sistem pengangkutan dan saliran.	JPBD SM, PBT, dan negeri bersempadanan	JPBD SM	PBT	PBT
P2	Menaik taraf dan memperkukuhkan fungsi bandar yang terletak dalam Kornubasi Kuala Lumpur dari segi perkhidmatan bandar, infrastruktur, kemudahan dan utiliti serta pengangkutan awam.	PBT, JKR JPS, SPAD	PBT, JKR JPS, SPAD	PBT	PBT
P3	Menyokong Penubuhan Jawatankuasa Perancangan Wilayah bagi menyelaraskan perancangan antara Selangor, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Putrajaya, Negeri Sembilan, dan Pahang.	JPBD dan PBN negeri bersempadanan	JPBD dan PBN negeri bersempadanan	JPBD SM	JPBD dan PBN negeri bersempadanan

Nota: "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "JKR" = Jabatan Kerja Raya, "JPS" = Jabatan Pengairan dan Saliran, "SPAD" = Suruhanjaya Pengangkutan Awam Darat, "PBN" = Pihak Berkuasa Negeri "JPBD SM" = Jabatan Perancangan Bandar & Desa, Semenanjung Malaysia

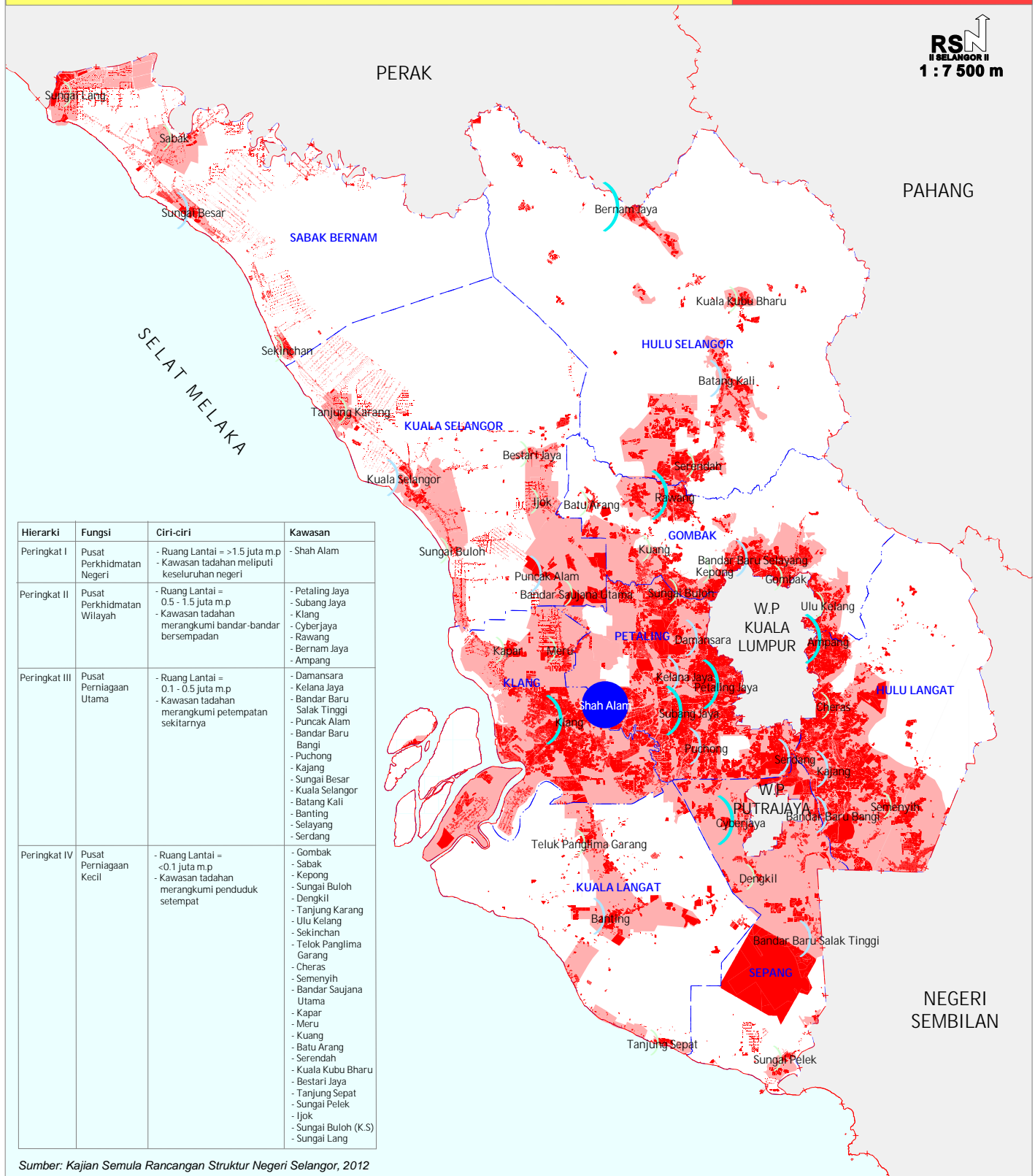
Hierarki	Fungsi	Ciri-ciri	Kawasan
Peringkat I	Pusat Perkhidmatan Negeri	- Ruang Lantai = >1.5 juta m.p - Kawasan tadahan meliputi keseluruhan negeri	- Shah Alam
Peringkat II	Pusat Perkhidmatan Wilayah	- Ruang Lantai = 0.5 - 1.5 juta m.p - Kawasan tadahan merangkumi bandar-bandar bersempadan	- Petaling Jaya - Subang Jaya - Klang - Cyberjaya - Rawang - Bernam Jaya - Ampang
Peringkat III	Pusat Perniagaan Utama	- Ruang Lantai = 0.1 - 0.5 juta m.p - Kawasan tadahan merangkumi petempatan sekitarnya	- Damansara - Kelana Jaya - Bandar Baru Salak Tinggi - Puncak Alam - Bandar Baru Bangi - Puchong - Kajang - Sungai Besar - Kuala Selangor - Batang Kali - Banting - Serdang
Peringkat IV	Pusat Perniagaan Kecil	- Ruang Lantai = <0.1 juta m.p - Kawasan tadahan merangkumi penduduk setempat	- Gombak - Sabak - Kepong - Sungai Buloh - Dengkil - Tanjung Karang - Ulu Kelang - Sekinchan - Telok Panglima Garang - Cheras - Semenyih - Bandar Saujana Utama - Kapar - Meru - Klang - Batu Arang - Serendah - Kuala Kubu Bharu - Bestari Jaya - Tanjung Sepat - Sungai Pelek - Ijok - Sungai Buloh (K.S) - Sungai Lang

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Petunjuk:

- Hierarki**
- Pusat Perkhidmatan Negeri
 - Pusat Perkhidmatan Wilayah
 - Pusat Perkhidmatan Utama
 - Pusat Perkhidmatan Kecil

- Tepu Bina Sedia Ada
- Cadangan Zon Perbandaran 2035
- Sempadan Daerah
- Sempadan Negeri

v. **Pembangunan Kawasan Perindustrian**

Terdapat sejumlah 192 kawasan perindustrian di Negeri Selangor pada tahun 2011 yang terdiri dari kawasan industri ringan, berat dan sederhana, zon industri IKS, kawasan industri MIEL, kawasan perindustrian bebas cukai (FIZ) dan taman-taman perindustrian. Walau bagaimanapun terdapat beberapa masalah berkaitan iaitu kawasan perindustrian ini tidak dibangunkan sepenuhnya, di mana masih terdapat lot-lot perindustrian yang tidak dibina dan terdapat juga premis yang tidak beroperasi. Di samping itu, terdapat juga kawasan perindustrian yang tidak diserahkan sepenuhnya kepada PBT akibat kegagalan pihak pemaju. Ini menyebabkan pihak PBT tidak dapat melaksanakan kerja-kerja penyelenggaraan dan terdapat syarikat yang menghadapi kesulitan untuk mendapatkan lesen perniagaan kerana ketiadaan Sijil Layak Menduduki Bangunan.

Selepas pelaksanaan program pemutihan industri tanpa izin semenjak tahun 2008, masih terdapat sejumlah 2,805 buah kilang haram yang menjalankan operasi di seluruh Negeri Selangor pada tahun 2010. Pelbagai usaha telah dijalankan oleh Pihak Berkuasa Tempatan, Pejabat Tanah dan Daerah serta Kerajaan Negeri dalam program pemutihan ini. Berpanduan kepada tempoh pelaksanaan program pemutihan ini yang bermula pada tahun 2008, dicadangkan program ini tidak lagi diteruskan. Ini adalah kerana kekurangan keberkesanan program di dalam meningkatkan kualiti persekitaran terutamanya di kawasan industri bercampur dengan perumahan. Oleh kerana ketidakcukupan ruang untuk penyediaan zon penampakan, persekitaran masih lagi tidak kondusif dan memberi gangguan alam sekitar kepada perumahan berjiran.

Dengan isu-isu ini dan keperluan untuk menyediakan kawasan perindustrian yang kondusif dan menepati permintaan pasaran hartanah industri serta untuk menarik pelaburan domestik dan asing dicadangkan dasar-dasar berikut:

DASAR MP8

KAWASAN PERINDUSTRIAN AKAN DIBANGUNKAN SECARA MAMPAN, MENGIKUT KEPERLUAN DENGAN PERSEKITARAN YANG KONDUSIF

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Memberi keutamaan pembangunan di kawasan kawasan perindustrian sedia ada dan di kawasan perindustrian yang telah dikenal pasti di dalam Rancangan Tempatan sebelum meluluskan lebih banyak kawasan perindustrian baru.	ISB, PBT, SWASTA	ISB, SWASTA	PBT	PBT, JPBD
P2	Mempertingkatkan pembangunan kemudahan infrastruktur dan penyelenggaraan kawasan	ISB, SWASTA, PBT, JPS,	SWASTA, PBT, JPS, IWK,	PBT	ISB

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
	perindustrian terancang sedia ada yang merangkumi sistem pembuangan sisa industri, sistem saliran, kaedah pembuangan sampah dan rangkaian jalan.	JKR	Penyedia utiliti		
P3	Membenarkan ubahsuai bangunan di tapak industri sedia ada di mana sesuai, bagi memenuhi keperluan industri dan aktiviti lain tetapi ia perlu mematuhi garis panduan perancangan terutama bagi menggalakkan aktiviti industri berteknologi hijau termasuk penggunaan ciri-ciri <i>Green Building Index</i> .	SWASTA	SWASTA	PBT	PBT
P4	Bagi kawasan perindustrian sedia ada yang aktiviti tidak lagi bersesuaian dengan pembangunan sekitar, tidak dihuni atau ditinggalkan, PBT perlu merancang semula kawasan berkenaan mengikut kesesuaian.	PBT, JPBD, SWASTA	SWASTA	PBT	PBT
P5	Mempertingkatkan penguatkuasaan perundangan dan peraturan untuk memastikan semua industri beroperasi di dalam kawasan industri yang ditetapkan serta mematuhi peraturan yang ditetapkan.	PBT, PTD	PBT, PTD	PBT, PTD, JAS, LUAS	PBT
P6	Meningkatkan langkah-langkah pengawalan pencemaran dan memastikan penyediaan zon penampungan yang mencukupi.	SWASTA, PBT, JAS	SWASTA	PBT, JAS	PBT, JAS
P7	Memastikan penyediaan kemudahan sokongan perniagaan, kediaman pekerja yang terancang dan selamat, kemudahan latihan perindustrian, perbankan, kemudahan pakir berpusat dan kedai makanan / minuman; <ul style="list-style-type: none"> Menggalakkan pembangunan industri jenis berstrata khususnya pembinaan bangunan industri baru di kawasan perbandaran utama Pengurusan taman perindustrian yang cekap yang merangkumi penyediaan kemudahan keselamatan termasuklah balai /pondok polis, CCTV, 	SWASTA, penyedia utiliti, PBPT, JPS	SWASTA, penyedia utiliti, PBT, JPS	PBT	ISB

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
	<ul style="list-style-type: none"> berpagar dan berpengawal; Penyediaan kemudahan sokongan perniagaan, kediaman pekerja, kemudahan latihan perindustrian, perbankan, kemudahan pakir berpusat dan kedai makanan /minuman; Penyediaan kemudahan utiliti berpusat yang di antaranya <i>district cooling system</i>, loji rawatan kumbahan, penuaian air hujan dan <i>TNB station switching</i>; Penyediaan kemudahan infrastruktur yang efisien dan mencukupi yang merangkumi penyediaan aksesibiliti, sistem telekomunikasi dan jalur lebar berkelajuan tinggi, bekalan gas asli, bekalan air, bekalan tenaga elektrik. 				
P8	<ul style="list-style-type: none"> Penyediaan landskap yang memberi penekanan kepada konsep industri dalam taman dan berperanan sebagai elemen penampan bagi mengurangkan impak pencemaran; Penyediaan sistem rangkaian jalan yang menyeluruh dan efisien; Pembangunan taman perindustrian yang mesra alam (pematuhan kepada piawaian dan peraturan Jabatan Alam Sekitar); dan Pembangunan pelbagai jenis industri (bangunan industri pelbagai saiz, lot industri). Memastikan pelaksanaan berpandukan Garis Panduan Perancangan Reka Bentuk Sejagat (<i>Universal Design</i>) untuk semua golongan Menggalakkan pengambilan golongan Orang Kurang Upaya (OKU) sebagai pekerja dengan infrastruktur bersesuaian. 	SWASTA, penyedia utiliti, PBPT, JPS	SWASTA, penyedia utiliti, PBT, JPS	PBT	ISB

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P9	Menggalakkan pembinaan IKS secara bersepadu dengan kawasan perniagaan dan perumahan. IKS ini hendaklah tidak mencemar dan menepati garis panduan JAS.	SWASTA, PKNS, PBT	SWASTA, PKNS	PBT, JAS	PBT, JAS
P10	Menyediakan asrama pekerja dalam kawasan industri yang dilengkapi dengan kemudahan awam dan rekreasi bagi menangani masalah sosial di antara warga asing dengan rakyat tempatan.	SWASTA	SWASTA	PBT	PBT, ISB
P11	Memastikan pengurusan sisa industri berjadual mengikut garis panduan yang ditetapkan oleh Jabatan Alam Sekitar	JAS	JAS	JAS	JAS

Nota: "ISB" = Invest Selangor Berhad, "PTD" = Pejabat Tanah Daerah, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "JPS" = Jabatan Pengairan dan Saliran, "PKNS" = Perbadanan Kemajuan Negeri Selangor, "JAS" = Jabatan Alam Sekitar, "JPS" = Jabatan Pengairan dan Saliran, "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah, "LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor, "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa, "IWK" = Indah Water Konsortium, "JKR" = Jabatan Kerja Raya, "PBN" = Pihak Berkuasa Negeri, "SWASTA" = Merujuk kepada pihak pemaju Swasta

vi. Pembangunan Petempatan Desa

Tumpuan taburan petempatan desa di Selangor ialah di Daerah Sabak Bernam, Kuala Selangor, Hulu Selangor, Kuala Langat, Sepang dan sebahagian di Daerah Gombak dan Hulu Langat. Di Daerah Petaling dan Klang, petempatan desanya mengalami tekanan pembangunan perbandaran menyebabkan pembangunannya dilaksana secara *ad-hoc* dengan kekurangan kemudahan infrastruktur jalan yang sempurna.

Sebahagian petempatan desa di Daerah Hulu Langat, Gombak, Kuala Langat, Kuala Selangor, Sabak Bernam dan Hulu Selangor masih mengalami masalah ketiadaan pengangkutan awam, perkhidmatan yang tidak cekap dan penyediaan jalan raya yang kurang sempurna serta kemudahan telekomunikasi dan infrastruktur yang tidak efisien. Dengan ini, tahap penyediaan infrastruktur bagi kawasan petempatan desa perlulah selari dengan kawasan perbandaran bagi mengelakkan ketidakseimbangan tahap pembangunan sosial dan infrastruktur.

DASAR MP9

PETEMPATAN DESA PERLU DIRANCANG DAN DIBANGUNKAN SECARA BERSEPADU DENGAN PEMBANGUNAN BANDAR

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Mengenal pasti perkampungan yang dikekalkan sebagai perkampungan tradisi/ petempatan desa dan perkampungan yang akan dibangunkan sebagai kawasan perbandaran bersepadu dengan pembangunan sekitar.	PTD, JPBD, PBT	PTD	PTD, PBT	PTD
P2	Menaik taraf infrastruktur perparitan dan jalan di semua jenis petempatan desa termasuk petempatan FELDA dan kampung baru Cina.	JPBD, PBT, FELDA	JPBD, PBT, FELDA	UPEN, PTD, PBT	JPBD, PBT, FELDA
P3	Menyediakan kemudahan infrastruktur dan jalur lebar berkelajuan tinggi yang setara dengan kemudahan di bandar.	Penyedia Utiliti, PTD	Penyedia Utiliti, PTD	PBT	PBT
P4	Memastikan kawasan perkampungan dilengkapi dengan kemudahan asas yang memenuhi keperluan semua golongan termasuk OKU yang baik seperti padang permainan, dewan serbaguna, surau, tadika dan sebagainya untuk meningkatkan kualiti kehidupan penduduk desa.	PTD	PTD	PBT	PTD
P5	Menggalakkan perkampungan tradisi mengekalkan dan mengukuhkan ciri-ciri keunikan semulajadi petempatan desa sebagai meningkatkan imej dan identiti desa.	PTD	PTD	PBT	PTD
P6	Mengadakan program pembangunan secara bersepadu dan khusus bagi membaikpulih kualiti fizikal petempatan kampung tradisi, kampung baru dan perkampungan Orang Asli supaya selamat, selesa, indah dan makmur.	PTD	PTD	PBT	PTD
P7	Meneruskan program Gerakan Daya Wawasan dan desa mampan yang berdasarkan Agenda 21 Selangor.	PTD, PBT, JPBD	PTD, PBT	PTD	PTD

Nota: "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa "PTD" = Pejabat Tanah Daerah, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan

vii. Tanah Rizab Melayu

Pada tahun 2012, kawasan Tanah Rizab Melayu (TRM) di Negeri Selangor adalah seluas 143,064.77 hektar. Kawasan ini meliputi hampir 18% daripada keluasan negeri. Keluasan TRM yang paling tinggi adalah di Daerah Sabak Bernam, iaitu seluas 69,940.77 hektar yang merangkumi kira-kira 70% daripada keluasan daerah. Kebanyakannya guna tanah kawasan TRM adalah di kawasan pertanian. Walau bagaimanapun terdapat TRM yang terletak di dalam kawasan perbandaran dan mengalami tekanan pembangunan seperti TRM di Daerah Hulu Langat, Klang, Petaling dan sebahagian di Daerah Gombak. Oleh itu pembangunan TRM yang terletak di lokasi yang strategik perlu diintegrasikan di dalam pembangunan perbandaran keseluruhan.

DASAR MP10

TANAH RIZAB MELAYU YANG TERLETAK DI LOKASI YANG STRATEGIK AKAN DIRANCANG DAN DIGALAKKAN DENGAN PEMBANGUNAN HARTANAH YANG LEBIH EKONOMIK

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Memajukan secara komprehensif TRM yang berpotensi terutamanya TRM yang terletak dalam kawasan perbandaran.	UPEN, PTG, PTD, PBT, JPBD	UPEN, PTG, PTD	PTG, PTD	UPEN
P2	Meningkatkan tahap kemudahan infrastruktur dan rangkaian jalan di kawasan TRM.	JPBD, PBT	JPBD, PBT	PBT	JPBD, PBT
P3	Menggalakkan pembangunan kawasan TRM yang berpotensi sebagai <i>zon enterprise</i> .	UPEN, JPBD, PBT	UPEN	PBT	UPEN, PBT
P4	Menggalakkan pelaksanaan projek di kawasan TRM secara usahasama antara pemilik tanah (Bumiputera) dengan pihak kedua sama ada pihak swasta atau agensi semi kerajaan.	UPEN, PTG	UPEN, PTG	PTG, PTD	PTG

Nota: "UPEN" = Unit Perancangan Ekonomi Negeri, "PTD" = Pejabat Tanah Daerah, "PTG" = Pejabat Tanah dan Galian, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Selangor

vii. Petempatan Orang Asli

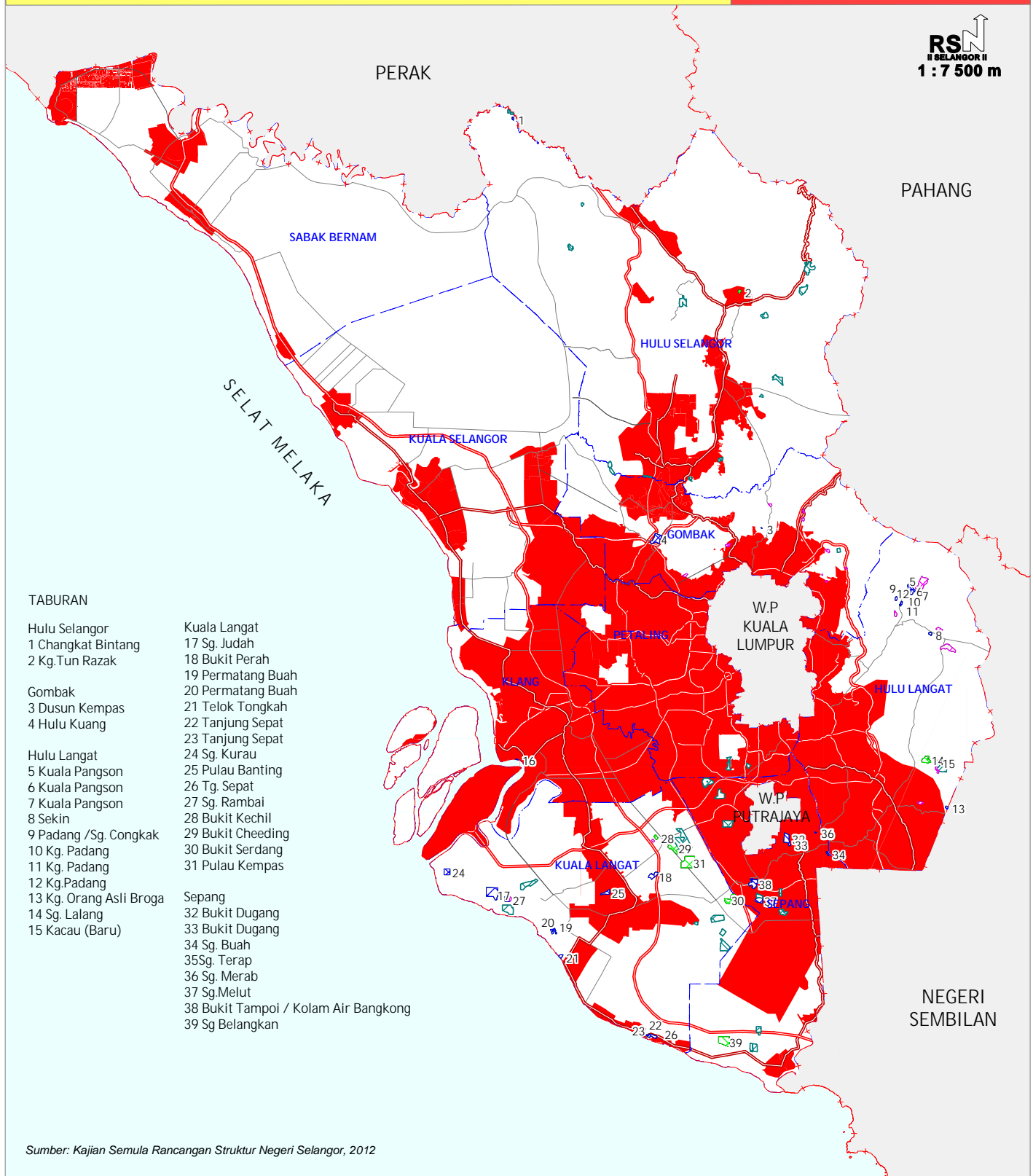
Pada tahun 2012, Negeri Selangor mempunyai tanah yang didiami oleh orang asli seluas 6,867.16 hektar yang merangkumi 90 buah petempatan orang asli. Kira-kira 57% daripada kategori tanah tersebut terdiri daripada tanah yang dalam permohonan. Hanya 17% daripada kategori tersebut telah diwartakan. Daerah yang mempunyai peratusan petempatan yang tertinggi terletak di Daerah Hulu Selangor (30%) diikuti oleh Daerah Kuala Langat (29%) dan Sepang (21%). Terdapat sejumlah 3,932 isi rumah orang asli dengan dengan jumlah penduduknya mencapai 14,511 orang. Taburan petempatan orang asli kebanyakannya adalah di kawasan pertanian dan hutan. Terdapat kawasan petempatan orang asli yang telah diberi milik dengan unit kediaman dan kawasan pertanian. Terdapat juga petempatan di kawasan TRM dan tanah persendirian.

DASAR MP11

PERANCANGAN DAN PEMBANGUNAN RIZAB DAN KAWASAN ORANG ASLI PERLU DISELARASKAN DENGAN PEMBANGUNAN SEKITAR

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menaik taraf perkampungan Orang Asli kepada kampung tradisional moden serta mengekalkan adat masyarakat Orang Asli itu sendiri.	PBN, JAKOA	PBN, JAKOA	PBN	PBN, JAKOA
P2	Menaik taraf seluruh perkampungan Orang Asli sebagai satu petempatan tersusun dengan infrasosial yang mencukupi.	PBN, JAKOA	PBN	PBN	PBN, JAKOA
P3	Memajukan kawasan pertanian di penempatan Orang Asli dengan tanaman yang konsisten.	PBN, JAKOA, JPn	JAKOA, JPn	JAKOA, JPn	PBN, JAKOA, JPn
P4	Mewujudkan pelancongan homestay di setiap perkampungan Orang Asli yang mempunyai potensi tarikan pelancongan.	JAKOA, TSB	JAKOA, TSB	JAKOA, TSB	JAKOA, TSB
P5	Memelihara flora dan fauna di kawasan berhampiran penempatan Orang Asli yang menjadikan sumber kraftangan mereka	JAKOA, PBT, PTD, JHN	JAKOA, PBT, PTD, JHN	PBT, PTD, JHN	JAKOA
P6	Menyediakan latihan keusahawanan kepada orang asli dan meluaskan R&D bagi tanaman herba untuk perubatan	JAKOA, IK, JPn	JAKOA, IK, JPn	JAKOA	JAKOA
P7	Menyediakan kajian terperinci berkaitan penempatan orang asli.	JAKOA, PBT, PTD, PTG	JAKOA, PBT, PTD, PTG	PTG, PTD	JAKOA

Nota: "JAKOA" = Jabatan Kemajuan Orang Asli, "PTG" = Pejabat Tanah dan Galian, "PBN" = Pihak Berkuasa Negeri, "JHN" = Jabatan Perhutanan, "JPn" = Jabatan Pertanian, "TSB" = Selangor Tourism Berhad, "KKLW" = Kementerian Kemajuan Luar Bandar

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Petunjuk:

■ Cadangan Zon Perbandaran 2035

— Rangkaian Jalan Utama

— Sempadan Daerah

+ + Sempadan Negeri

5.3.2 Pembangunan Pertanian

Sektor pertanian meliputi aktiviti pertanian, perikanan dan penternakan. Secara keseluruhannya, kepentingan sektor pertanian semakin berkurangan dan sumbangannya kepada ekonomi negeri semakin mengecil. Sumbangan sektor pertanian kepada KDNK negeri hanyalah 1.6% pada tahun 2010. Kawasan pertaniannya juga telah berkurangan sebanyak 5.3% dalam tempoh 10 tahun, iaitu daripada 315,423 hektar (2002) kepada 298,548 hektar (2012) dan ia dijangka akan terus berkurangan kepada 268,601 hektar pada tahun 2035. Pada tahun 2035, sumbangan sektor pertanian kepada KDNK negeri, di jangka akan terus menyusut kepada 0.8%.

Sektor pertanian hanya signifikan bagi daerah-daerah di luar konurbasi Lembah Klang iaitu Sabak Bernam, Kuala Selangor, Hulu Selangor, Kuala Langat dan Sepang. Tanaman utama adalah kelapa sawit manakala getah adalah tanaman sekunder dan berkurangan. Negeri Selangor juga mempunyai satu kawasan jelapang padi yang terletak di Daerah Sabak Bernam dan Kuala Selangor. Dengan ini, hala tuju pembangunan pertanian pada masa hadapan akan memberi tumpuan kepada aktiviti pertanian bagi penyediaan jaminan bekalan makanan yang merupakan elemen penting di dalam pembangunan mampan.

HALA TUJU 2

PEMBANGUNAN SEKTOR PERTANIAN KE ARAH MENDOKONG DASAR JAMINAN BEKALAN MAKANAN NEGARA

Dengan hala tuju ini dasar-dasar pertanian RSN Selangor 2035 meliputi aspek-aspek berikut:

- Pengkalan kawasan pertanian yang produktif
- Peningkatan produktiviti pertanian
- Pembangunan aktiviti pertanian secara mesra alam dan mampan
- Pembangunan Aktiviti Industri Asas Tani (IAT) secara komersil.
- Memperkenal dan membangunkan “Pertanian Bandar”

i. Pengkalan Kawasan Pertanian Yang Produktif

Pembangunan perbandaran yang pesat telah menyebabkan tanah pertanian semakin berkurangan dari masa ke semasa. Bagi Negeri Selangor, kawasan pertaniannya telah berkurangan sebanyak 5.3% dalam tempoh 10 tahun, iaitu daripada 315,423 hektar (2002) kepada 298,548 hektar (2012). Oleh itu, untuk mencapai objektif Dasar Jaminan Bekalan Makanan dan pembangunan seimbang, kawasan pertanian yang subur dan terletak di luar had pembangunan bandar, serta kawasan pertanian yang mempunyai fungsi tertentu [Kawasan Pertanian Utama (KPU)] perlu dikekalkan seperti yang disarankan oleh RFN Ke-2.

Dalam konteks Negeri Selangor, terdapat beberapa kawasan yang tergolong dalam Kawasan Pertanian Utama (KPU) seperti yang disenaraikan dalam Rancangan Fizikal Negara (RFN) Ke-2, iaitu :

a) KPU Tahap 1 :

- IADA Barat Laut Selangor, iaitu kawasan jelapang padi yang terdapat di Daerah Sabak Bernam dan Daerah Kuala Selangor seluas 18,610 hektar. Usaha pemantauan dan penguatkuasaan perlu dipergiatkan bagi mengelakkan pembangunan dan pertukaran jenis tanaman daripada terus berlaku di dalam kawasan jelapang padi ini.

b) KPU Tahap 2 :

- Kawasan Taman Kekal Pengeluaran Makanan (TKPM) yang boleh dikategorikan kepada sub-sektor tanaman, ternakan dan perikanan. Ini termasuklah :
 - 13 buah TKPM (Tanaman) dengan jumlah kawasan seluas 1,086 hektar.
 - 9 buah TKPM (Ternakan) dengan jumlah kawasan seluas 622 hektar.
 - 2 buah projek akuakultur berimpak tinggi dengan jumlah kawasan seluas 5,171.2 hektar. Walau bagaimanapun, kedua-dua projek ini (Projek Kebun Kerang Sabak Bernam - Kuala Selangor – Klang dan Projek Ternakan Udang Putih Sg. Nipah) perlu diwartakan sebagai Zon Industri Akuakultur (ZIA).
- Kawasan pertanian di atas tanah gambut:
Seluas 95,690 hektar kawasan pertanian di Negeri Selangor terletak di atas tanah gambut. Kawasan ini perlu dikekalkan sebagai kawasan pertanian kerana kos untuk membangun bagi kegunaan lain adalah amat tinggi dan berisiko tinggi. Sebarang cadangan pembangunan di atas tanah gambut perlulah menjalankan kajian terperinci bagi mengenalpasti impak pembangunan terhadap alam sekitar, ekonomi dan sosial.
- Kawasan pertanian tanah Kelas 2:
Seluas 294,000 hektar daripada kawasan tanah di Negeri Selangor merupakan tanah Kelas 2. Data guna tanah semasa (2012) menunjukkan anggaran kawasan seluas 91,415.1 hektar kawasan Tanah Kelas 2 telah dibangunkan sebagai kawasan perbandaran, perumahan, komersil, perindustrian, infrastruktur dan utiliti. Kawasan Tanah Kelas 2 yang selebihnya harus dikekalkan untuk aktiviti pertanian, melainkan ianya terletak dalam had pembangunan bandar.

c) KPU Tahap 3:

- Kawasan pertanian di tanah Kelas 3:

Seluas 28,120 hektar kawasan tanah di Negeri Selangor merupakan kawasan pertanian tanah Kelas 3. Kawasan ini harus dikekalkan untuk aktiviti pertanian, melainkan kawasan tanah ini telah dizonkan untuk pembangunan kegunaan lain.

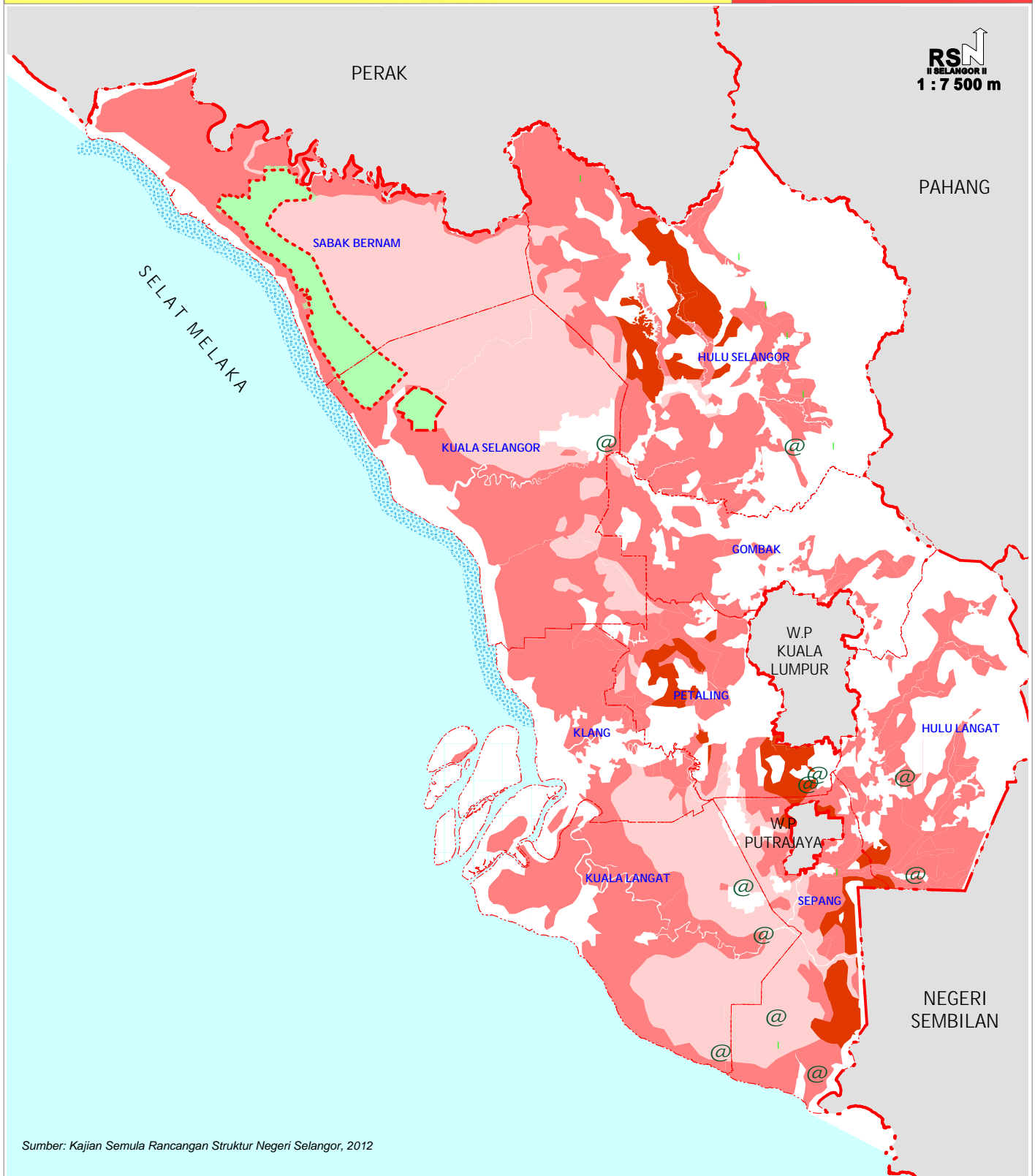
Daripada kawasan pertanian yang dikekalkan ini, sekurang-kurangnya 10% daripada kawasan Negeri Selangor (79,574 hektar) perlu diusahakan sebagai kawasan tanaman makanan (seperti padi, buah-buahan dan sayur-sayuran).

DASAR MP12

KAWASAN PERTANIAN UTAMA (KPU) YANG PRODUKTIF, BERDAYA MAJU DAN TERLETAK DI LUAR KAWASAN PERBANDARAN DIKEKALKAN UNTUK AKTIVITI PERTANIAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Mengekalkan KPU Tahap 1, iaitu kawasan Jelapang Padi IADA Barat Laut Selangor untuk tanaman padi sahaja dan tidak dibenarkan untuk tujuan pembangunan lain atau jenis tanaman lain melainkan rumah pemilik tanah jelapang padi yang sedia ada. Rajah 5.3.11 menunjukkan kawasan KPU Tahap 1.	KPIAT	JPn, IADA BLS, PPK, LPP, PBT	PBT	JPn
P2	Mengekalkan KPU Tahap 2 yang terletak di luar sempadan bandar <ul style="list-style-type: none"> Taman Kekal Pengeluaran Makanan (tanaman, ternakan dan akuakultur). Kawasan tanah pertanian Kelas 2. Kawasan pertanian berskala besar di atas tanah gambut. 	KPIAT	JPn, JPV, JPi, PBT	PBT	JPn
P3	Mengekalkan KPU Tahap 3 yang terletak di luar koridor pembangunan negeri dan daerah, iaitu kawasan tanah pertanian Kelas 3.	KPIAT	JPn, PBT	PBT	JPn

Nota: "KPIAT" = Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani, "JPn" = Jabatan Pertanian, "JPV" = Jabatan Perkhidmatan Veterinar, "JPi" = Jabatan Perikanan, "IADA BLS" = Kawasan Pembangunan Pertanian Bersepadu Barat Laut Selangor, "PPK" = Pertubuhan Peladang Kawasan, "LPP" = Lembaga Pertubuhan Peladang, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan.

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Petunjuk:

KPU Tahap 1

IADA Barat Laut Selangor

KPU Tahap 2

TKPM Ternakan

@ TKPM Tanaman

Zon Industri Akuakultur

Tanah Kelas 2

Tanah Gambut

KPU Tahap 3

Kelas Tanah 3

--- Sempadan Kawasan Padi

--- Sempadan Daerah

--- Sempadan Negeri

ii. Peningkatan Produktiviti Pertanian

Pengeluaran hasil pertanian perlu dipertingkatkan walaupun keluasan kawasan pertanian akan terus berkurangan. Di antara sasaran peningkatan produktiviti pertanian adalah seperti berikut:

a) Sub-sektor Tanaman

- Kelapa Sawit: Data dari Lembaga Kelapa Sawit Malaysia, menunjukkan tanaman kelapa sawit di Negeri Selangor telah mencatatkan produktiviti sebanyak 21.12 tan/ hektar/ tahun pada tahun 2009 dan 20.45 tan/ hektar/ tahun pada tahun 2010. Walaupun catatan ini lebih tinggi berbanding dengan catatan keseluruhan Semenanjung Malaysia yang hanya menghasilkan 19.36 tan (2009) dan 17.91 tan (2010), ia masih boleh dipertingkatkan lagi dan mencapai sasaran produktiviti negara, iaitu sebanyak 30 tan/ hektar/ tahun.
- Getah: Walaupun tiada data yang menunjukkan produktiviti tanaman getah di Negeri Selangor, sasaran negara sebanyak 1,800 kg/ hektar/ tahun perlu diguna pakai.
- Padi: Kawasan IADA Barat Laut Selangor telah mengeluarkan hasil tanaman padi sebanyak 5.76 tan/ hektar/ musim (musim utama 2010/11). Produktiviti ini berpotensi untuk dipertingkatkan kepada 10 tan/ hektar/ musim memandangkan ada di antara kawasan tanaman padi ini telahpun mencapai produktiviti sebanyak 15 tan/ hektar/ musim.
- Sayur-sayuran: pada tahun 2010, Negeri Selangor telah mencatatkan produktiviti sayur-sayuran sebanyak 15.65 tan/ hektar/ tahun. Berbanding dengan sasaran negara sebanyak 15 tan/ hektar/ pusingan, ia merupakan catatan yang amat menggalakkan dan harus dikekalkan dan jika boleh dipertingkatkan lagi.
- Buah-buahan: Negeri Selangor telah mencatatkan produktiviti sebanyak 15.38 tan per hektar per tahun (2010) berbanding sasaran Negara sebanyak 8 tan per hektar per musim. Seperti tanaman sayur-sayuran, catatan produktiviti yang menggalakkan ini harus dikekalkan ataupun dipertingkatkan lagi.
- Buah-buahan: Negeri Selangor telah mencatatkan produktiviti sebanyak 15.38 tan per hektar per tahun (2010) berbanding sasaran Negara sebanyak 8 tan per hektar per musim. Seperti tanaman sayur-sayuran, catatan produktiviti yang menggalakkan ini harus dikekalkan ataupun dipertingkatkan lagi.

b) Sub-sektor Penternakan Haiwan

- Penternakan haiwan: Seperti aktiviti tanaman, aktiviti penternakan haiwan masih berpotensi untuk berkembang. Bilangan ternakan disasarkan bertambah sebanyak 65% pada tahun 2035 dibandingkan dengan tahun 2010, terutamanya ternakan ayam. Semua aktiviti penternakan haiwan ini mestilah

dijalankan secara komersil dan mesra alam. Untuk mencapai sasaran ini, nisbah bilangan ternakan per penternak perlu dipertingkatkan.

- Penternakan burung walit: Pada masa ini, kebanyakan daripada premis penternakan burung walit adalah di kawasan bandar dan perumahan. Premis-premis di kawasan ini perlu dipindah ke kawasan pertanian selain dari kawasan jelapang padi.

c) Sub-sektor Perikanan

Pada tahun 2010, sejumlah 182,652.2 tan hasil perikanan telah dikeluarkan oleh Negeri Selangor. Penyumbang utama kepada hasil pengeluaran ini adalah perikanan laut, iaitu sebanyak 114,439.5 tan atau 62.65% daripada jumlah pengeluaran perikanan negeri. Ini diikuti oleh pengeluaran akuakultur dengan catatan sebanyak 37.33% dan perikanan darat yang hanya mencatatkan 0.01% (rujuk Jadual 5.3.2).

Jadual 5.3.2: Perincian Pendaratan Hasil Perikanan Mengikut Jenis Aktiviti Perikanan Di Negeri Selangor, Tahun 2010.

Aktiviti Perikanan	Hasil Pengeluaran (tan)	Peratus (%)
Pendaratan Ikan Laut	114,439.5	62.65
Pendaratan Ikan Darat	27.3	0.01
Akuakultur Air Tawar	14,854.7	8.13
Akuakultur Air Payau	53,330.7	29.20
Jumlah	182,652.2	100.00

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Data ini menunjukkan kepentingan pendaratan perikanan laut dalam pembekalan sumber makanan laut kepada negara. Oleh itu, isu pengurangan pendaratan hasil laut perlu ditangani, sekurang-kurangnya membendung pengurangan tersebut kepada tidak lebih dari 1% setahun. Di antara syor yang dicadangkan bagi mencapai tujuan ini adalah:

- Memperbanyakkan perletakan tukun-tukun tiruan.
- Mengekal dan di mana perlu menanam semula kawasan hutan bakau.
- Menggalakkan perikanan laut dalam.
- Mengawal penangkapan ikan di pesisiran pantai, terutamanya pencerobohan oleh pukat tunda.

Pengeluaran ikan dapat dipertingkatkan melalui aktiviti akuakultur, terutamanya melalui sistem sangkar dan kolam. Akuakultur air payau mempunyai potensi yang paling tinggi untuk meningkatkan hasil pengeluaran perikanan ini. Jika diberikan tumpuan khusus oleh agensi-agensi berkaitan, aktiviti akuakultur air payau ini akan dapat berkembang 100% pada tahun 2035. Kawasan ternakan kerang di sepanjang pesisiran pantai Sabak Bernam ke Klang perlu dikekalkan dan jika boleh diperbesarkan.

DASAR MP13

PRODUKTIVITI PERTANIAN (TANAMAN, TERNAKAN DAN PERIKANAN) DIPERTINGKATKAN SECARA KOMERSIL DAN EKONOMIK

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menggunakan klon dan variety yang berkualiti dan terpilih, teknologi terkini seperti sistem fertigasi dan teduhan hujan, serta amalan pertanian baik untuk meningkatkan produktiviti tanaman.	KPIAT, SWASTA	JPn, PKPS, SWASTA	JPn	JPn
P2	Menyatukan pengurusan tanah-tanah pertanian yang bersaiz kecil dan menguruskannya secara sistem estet.	KPIAT, SWASTA	SWASTA, JPn, PKPS, IADA BLS	JPn, PTG	JPn, PTG
P3	Mengusahakan kawasan pertanian berskala komersil (terutama keluasan tanaman bagi seorang pengusaha).	KPIAT, SWASTA	KPIAT, PKPS, SWASTA	JPn, PTG	JPn
P4	Meningkatkan intensiti pengairan kawasan Jelapang Padi IADA-BLS kepada 50 meter per hektar.	KPIAT	JPS	IADA-BLS	IADA-BLS
P5	Mengusahakan aktiviti penternakan berskala komersil (terutama bilangan ternakan minima bagi seorang penternak atau pusingan).	KPIAT, SWASTA	JPV, PKPS, SWASTA	JPV, PKPS	JPV
P6	Meningkatkan perletakan tukun-tukun tiruan untuk memperkayakan sumber hidupan laut/ ikan laut	KPIAT	JPi	JPi	JPi
P7	Menggalakkan pembangunan aktiviti perikanan laut dalam dan meningkatkan bilangan vesel yang beroperasi di zon laut dalam (Zon C2).	KPIAT	KPIAT, SWASTA	LKIM	LKIM
P8	Melepaskan anak benih ikan dan udang secara berkala ke kawasan perairan umum.	KPIAT	JPi	JPi	JPi
P9	Menambah keluasan dan bilangan kawasan ternakan ikan di tapak sedia ada atau tapak baru yang berpotensi, teknologi terkini seperti sistem fertigasi dan teduhan hujan.	KPIAT, SWASTA	JPi, PKPS, SWASTA	JPi	JPi
P10	Semua kawasan TKPM (tanaman, penternakan dan perikanan) diwartakan.	KPIAT	JPn, JPV, JPi, PTD	JPn, JPV, JPi	JPn, JPV, JPi
P11	Menggalakkan aktiviti integrasi pertanian bagi mengoptimumkan penggunaan sumber tanah pertanian.	KPIAT, SWASTA	JPn, JPV, JPi, SWASTA	JPn, JPV, JPi	JPn, JPV, JPi

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P12	Perusahaan sarang burung walit perlu mengikut garis panduan yang di terima pakai oleh Pihak Berkuasa Tempatan & Pihak Berkuasa Negeri	KPIAT, PBT	JPV, SWASTA	JPV, PBT	PBT, JPV, JAS
P13	Menggalakkan penggunaan teknologi baru dalam aktiviti penternakan haiwan seperti penggunaan 'Sistem Reban Tertutup' untuk ternakan ayam dan 'zero discharge'.	KPIAT	JPV, SWASTA	JPV	JPV
P14	Menggalakkan penggunaan traktor bailer untuk mengumpul dan menjadikan jerami padi sebagai makanan ternakan dan mengurangkan pembakaran jerami padi.	KPIAT	IADA BLS	JPV	JPV

Nota: "KPIAT" = Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani, "JPn" = Jabatan Pertanian, "IADA-BLS" = Kawasan Pembangunan Pertanian Bersepadu Barat Laut Selangor, "JPV" = Jabatan Perkhidmatan Veterinar, "JPi" = Jabatan Perikanan, "LKIM" = Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia, "JPS" = Jabatan Pengairan dan Saliran, "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah, "PKPS" = Perbadanan Kemajuan Pertanian Selangor, "SWASTA" = Merujuk kepada pihak pemaaju Swasta

iii. **Pembangunan Aktiviti Pertanian Secara Mesra Alam dan Mampan**

Dengan adanya perkembangan teknologi pertanian, isu pencemaran yang disebabkan oleh aktiviti pertanian bukan lagi isu utama dalam pembangunan ekonomi negeri. Namun, pembangunan secara mesra alam dan mesra penduduk / komuniti setempat tetap perlu diketengahkan bagi pencapaian objektif pembangunan secara mampan. Secara amnya, isu-isu pencemaran yang seringkali dikaitkan dengan aktiviti pembangunan pertanian semasa di Negeri Selangor adalah:

- a) Penternakan ayam, terutamanya yang menggunakan sistem reban ayam terbuka yang menimbulkan isu bau, lalat dan pencemaran air,
- b) Penternakan burung walit dalam kawasan sempadan bandar dan pekan yang menimbulkan kacau ganggu kepada komuniti setempat dari segi bunyi dan kebersihan,
- c) Pembakaran jerami padi secara terbuka yang menimbulkan isu pencemaran udara.
- d) Penternakan khinzir yang mencemarkan udara (bau) dan sistem saliran serta badan air (parit, sungai dan laut).

Isu-isu ini boleh dibendung menerusi penggunaan teknologi terkini dan pengukuhan mekanisma pengurusan serta pentadbiran agensi-agensi teknikal yang berkaitan. Contohnya, memastikan pematuhan zon penampakan sekurang-kurangnya 200 meter antara reban ayam dengan penempatan terdekat, mewajibkan penggunaan sistem reban tertutup bagi ternakan ayam untuk membendung isu bau, lalat dan pencemaran air (rujuk panduan “Reban Tertutup Ayam Daging”, terbitan Jabatan Perkhidmatan Haiwan untuk perincian langkah pelaksanaan), di samping menggalakkan para penternak ke arah pembangunan aktiviti penternakan secara komersil. Begitu juga dengan isu pembakaran jerami, di mana penggunaan traktor bailer telah diperkenalkan di IADA Barat Laut Selangor untuk menjadikan jerami padi sebagai sumber makanan ternakan lembu/kambing/bebiri. Usaha ini memerlukan jentera khusus, iaitu traktor bailer yang secukupnya bagi memenuhi keperluan kawasan jelapang padi yang luas (18,610 hektar).

Untuk aktiviti penternakan burung walit, “Garis Panduan Penternakan Burung Walit (1GP) 2011” telahpun dikeluarkan oleh Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani. Penguatkuasaan dan pemantauan oleh agensi-agensi berkaitan perlu diperketatkan untuk menangani isu ini.

iv. **Pembangunan Aktiviti Industri Asas Tani (IAT) Secara Komersil.**

Secara keseluruhannya, terdapat seramai 582 orang usahawan yang bergiat secara aktif dalam industri pemprosesan dan pengeluaran produk hiliran pertanian di Negeri Selangor, iaitu merangkumi 517 orang usahawan (88.8%) di bawah penyeliaan Jabatan Pertanian, 6.6% di bawah Jabatan Perikanan dan selebihnya 4.6% di bawah penyeliaan Jabatan Perkhidmatan Veterinar. Aktiviti-aktiviti ini telah menghasilkan purata nilai jualan bulanan di antara RM7,192 hingga RM23,101 per usahawan. Pencapaian ini menunjukkan aktiviti IAT berpotensi untuk diceburi dan diperkembangkan lagi sama ada melalui peningkatan pengeluaran oleh usahawan sedia ada ataupun menggalakkan penglibatan usahawan baru.

Sebagai langkah asas dalam usaha mengukuh dan menyokong pembangunan industri asas tani ini, kemudahan infrastruktur dan utiliti seperti rangkaian aksesibiliti, bekalan elektrik dan air (*hardware*) perlu disediakan untuk menjamin kelancaran perusahaan. Manakala dari segi *software*, iaitu modal insan dan kemahiran serta pengetahuan usahawan seperti kemahiran pengurusan perniagaan juga perlu diperkukuhkan menerusi program-program latihan. Semua usahawan mestilah mematuhi “Amalan Pengilangan Baik (GMP)” serta “Amalan Kebersihan Yang Baik (GHP)” bagi menentukan pengeluaran produk yang baik dan boleh dipasarkan. Selain dari pengeluaran, usahawan IAT juga digalakkan menerokai sektor perkhidmatan, seperti agro pelancongan dan *homestay*.

DASAR MP14

AKTIVITI DAN DAYA SAING INDUSTRI ASAS TANI PERLU DIPERTINGKAT DAN DIPERKUKUHKAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Meningkatkan penyediaan kemudahan infrastruktur dan utiliti bagi menyokong pembangunan aktiviti industri asas tani.	KPIAT, KKLW	JKR, TNB, SYABAS	JKR, TNB, SYABAS	KPIAT, KKLW
P2	Menyediakan program-program pembangunan modal insan dan kemahiran berkaitan bagi meningkatkan kemahiran serta pengetahuan usahawan industri asas tani.	KPIAT	JPn, JPV, JPi	PBT, UPEN	JPn, JPV, JPi

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
P3	Mengintegrasikan pembangunan industri asas tani dengan sektor-sektor lain yang lebih berdaya maju, khususnya aktiviti agro pelancongan dan program <i>Homestay</i> .	MoTaC	SWASTA, PHM	Pej. MoTaC Negeri	Pej. MoTaC Negeri

Nota: "KPIAT" = Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani, "KKLW" = Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah, "MoTaC" = Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan Malaysia, "JKR" = Jabatan Kerja Raya, "TNB" = Tenaga Nasional Berhad, "SYABAS" = Syarikat Bekalan Air Selangor, "JPn" = Jabatan Pertanian, "JPV" = Jabatan Perkhidmatan Veterinar, "JPi" = Jabatan Perikanan, "PHM" = Persatuan Homestay Malaysia, "SWASTA" = Merujuk kepada pihak pemaju Swasta

v. **Pembangunan Aktiviti "Pertanian Bandar" (*urban agriculture*)**

Unjuran penduduk Negeri Selangor menunjukkan negeri ini akan mempunyai penduduk seramai 9.0 juta orang pada tahun 2035 dibandingkan dengan 5.5 juta orang pada tahun 2010. Selain daripada penduduk, Negeri Selangor juga akan menerima kedatangan 23 juta pelancong pada tahun 2035. Pada masa yang sama tanah pertanian akan berkurangan sebanyak 10% (29,947 hektar) pada tahun 2035 dibandingkan dengan tahun 2012 iaitu daripada 298,548 hektar (2012) kepada 268,601 hektar (2035). Keadaan ini memerlukan tindakan proaktif bagi memastikan bahan makanan adalah mencukupi bagi menampung keperluan penduduk dan pelancong. Langkah utama dalam meningkatkan produktiviti hasil pertanian di kawasan pertanian, manakala langkah kedua adalah menambah pengeluaran makanan melalui "pertanian bandar" (*urban agriculture*).

Pertanian bandar boleh didefinisikan sebagai pengeluaran hasil pertanian (tanaman, ternakan haiwan dan perikanan) sebagai sumber makanan dan lain-lain keperluan di kawasan bandar dan pinggir bandar termasuk juga aktiviti berkaitan seperti aktiviti pengeluaran dan penghantaran bahan keperluan, serta pemprosesan dan pemasaran bahan pengeluaran. Pertanian bandar perlu diusahakan di kawasan bandar dan kawasan pinggir bandar serta dijalankan secara kecil-kecilan sehinggalah secara komersil.

Pengeluaran hasil tanaman, penternakan haiwan dan perikanan ini boleh dijalankan oleh semua penduduk bandar termasuklah peniaga, ahli professional, buruh, warga emas, isteri, kanak-kanak sekolah, ahli kelab dan sebagainya. Oleh kerana kesempitan kawasan di kawasan bandar, pertanian bandar harus tertumpu kepada pengeluaran bahan makanan yang menggunakan teknologi bersesuaian dan teknologi tinggi seperti penggunaan sistem fertigasi, teduhan hijau, kawalan makhluk perosak, penanaman tanpa tanah dan perladangan organik. Kawasan pengeluaran pula tidak terhad kepada kawasan atas tanah tetapi termasuk kawasan atas bumbung, balkoni dan kawasan khas yang dibina dalam pelan bangunan sebagai kawasan pengeluaran makanan.

Pertanian bandar masih merupakan satu perkara baru di Malaysia. Walau bagaimanapun langkah-langkah telah diambil bagi membudayakan pertanian bandar ini di kalangan penduduk bandar terutamanya bagi merendahkan kos sara hidup dan membantu meningkatkan tahap sara diri makanan negara.

DASAR MP15

PEMBANGUNAN DAN PENINGKATAN AKTIVITI “PERTANIAN BANDAR” DI KAWASAN BANDAR DAN PINGGIR BANDAR DIGALAKKAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Memperkenalkan ‘pertanian bandar’ kepada penduduk bandar dan organisasi yang berkaitan seperti persatuan berkaitan, NGO dan jabatan kerajaan.	PBT	UPM, JPn, JPV	PBT	JPn, JPV
P2	Menjalankan ‘pilot projek’ di beberapa kawasan petempatan yang sesuai.	UPM, JPn, PBT	JPn, UPM	PBT	JPn
P3	Menggalakkan syarikat hartanah dan arkitek merekabentuk bangunan kediaman dan bangunan yang sesuai untuk menjalankan aktiviti pertanian bandar.	UPM, SWASTA, PBT	SWASTA, PBT	PBT	PBT
P4	Mengadakan lawatan ke bandar yang berjaya mengadakan pertanian bandar	PBT UPM	PBT	PBT	PBT
P5	Melaksanakan aktiviti pertanian di pelbagai peringkat, pertubuhan, sekolah, institusi pendidikan dan komuniti setempat	PBT UPM	PBT	PBT	PBT
P6	Menggalakkan aktiviti pertanian di dalam lingkaran CFS bagi ‘lingkages’ yang terputus.	JPBD, PBT,PTD , JPn	PBT, SWASTA	PBT	PBT
P7	Menyediakan garis panduan untuk melaksanakan pertanian Bandar dengan amalan yang terbaik.	JPn, PBT	PBT, SWASTA	PBT, JPn	PBT, JPn

Nota: “UPM” = Universiti Putra Malaysia, “JPn” = Jabatan Pertanian, “JPV” = Jabatan Perkhidmatan Veterinar, “PBT ” = Pihak Berkuasa Tempatan, “SWASTA” = Merujuk kepada pihak pemaju Swasta

5.3.3 Pengurusan Kawasan Sensitif Alam Sekitar, Sumber Semulajadi dan Warisan

Negeri Selangor mempunyai kepelbagaian sumberjaya alam sekitar yang merangkumi kawasan hutan, bahan mineral, pesisiran pantai, habitat (flora dan fauna) dan sebagainya. Kawasan seperti ini adalah bersifat peka dan sensitif kepada perubahan yang boleh mempengaruhi kualiti dan kuantiti sesuatu sumberjaya. Maka satu kaedah yang khusus adalah perlu untuk menyokong ke arah kesinambungan kekayaan biodiversiti yang dimiliki oleh Negeri Selangor.

Negeri Selangor juga kaya dengan sumber warisan yang bernilai tinggi. Dalam konteks menyokong ke arah wilayah bandar mampan, kelangsungan sumber warisan yang unik, bersejarah serta bernilai artistik yang tinggi untuk tujuan pengekalan aset negara wajar diambil. Terdapat beberapa sumber warisan yang bernilai tinggi dan diakui sebagai Warisan Negeri, Warisan Kebangsaan dan juga ada yang berpotensi untuk dicalonkan sebagai tapak Warisan Dunia UNESCO di Negeri Selangor. Dengan ini hala tuju bagi Kawasan Sensitif Alam Sekitar, Sumber Semulajadi dan Warisan ialah:

HALA TUJU 3

PEMULIHARAAN KAWASAN SENSITIF ALAM SEKITAR (KSAS), SUMBER SEMULAJADI SERTA PEMELIHARAAN SUMBER-SUMBER WARISAN

Dasar-dasar yang berkaitan hala tuju ini merangkumi:

- Pengurusan Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS)
- Pengurusan Sumberjaya Hutan Simpanan Kekal
- Pembangunan Sumberjaya Perlombongan
- Pengurusan Sumberjaya Pesisiran Pantai
- Pengurusan Sumber Air
- Pemuliharaan Sumber Warisan dan Sejarah

i. Pengurusan Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS)

Menurut Manual Garis Panduan dan Piawaian Perancangan Negeri Selangor (edisi ke 2, 2010) yang disediakan oleh pihak Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Selangor, kawasan yang dikenal pasti sebagai elemen-elemen KSAS dan bergabung sebagai KSAS keseluruhan dikenali sebagai KSAS Bersepadu. Ianya merangkumi KSAS Warisan, KSAS Risiko Bencana dan KSAS Sokongan Hidup yang perlu dipulihara daripada aktiviti pembangunan yang berupaya mempengaruhi kestabilan ekosistem sesuatu sumberjaya tersebut. Memandangkan Negeri Selangor merupakan sebuah negeri maju, keadaan ini dikhuatiri memberi tekanan terhadap aspek penjagaan dan pemuliharaan KSAS. Selain daripada itu, di antara rujukan penting ialah Garis Panduan Perancangan Pembangunan di Kawasan Bukit dan Tanah Tinggi Selangor memandangkan terdapat pembangunan di kawasan berbukit yang sensitif terhadap perubahan struktur semulajadi.

DASAR MP16

KAWASAN SENSITIF ALAM SEKITAR (KSAS) BERSEPADU PERLU DIWARTAKAN DAN DIURUS BERDASARKAN TAHAP KSAS SERTA DIINTEGRASIKAN DENGAN PERANCANGAN GUNA TANAH KESELURUHAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	<p>Mewartakan KSAS Bersepadu bagi tanah kerajaan mengikut jenisnya iaitu:</p> <ul style="list-style-type: none"> KSAS Warisan: sejarah dan arkeologi; kepelbagaian biologi; serta geologi dan landskap KSAS Risiko Bencana: sungai dan tasik; tanah tinggi; tanah lembap; tanah gambut dan pesisiran KSAS Sokongan Hidup: air bersih; makanan asas; serta tenaga dan bahan binaan 	JPBD, PBT, LUAS	MMKN, JHN, PEH, JMG, LUAS, JPn	PBT, PTD, JHN, PEH, JMG, LUAS, JPn	PBT, LUAS
P2	Mengawal pembangunan di atas tanah gambut tertakluk kepada syarat-syarat dan dasar yang ditetapkan PBT & PBN serta mengambilkira impak pembangunan terhadap alam sekitar, ekonomi dan sosial.				PBT
P3	Merancang guna tanah mengikut kesesuaian tahap KSAS dan garis panduan yang berkaitan Tahap KSAS	JPBD, PBT	PBT	PBT, PTD	JPBD, PBT,PTD
P4	Menghalang sebarang aktiviti pencerobohan di kawasan hutan tadahan air yang boleh mengganggu kelangsungan ekosistemnya. Selaras dengan ini, sebanyak 7 kawasan hutan tadahan air bagi empangan turut telah diwartakan sebagai zon perlindungan iaitu Kawasan Tadahan Air Empangan seperti di Jadual 5.3.3.	JHN, LUAS	JHN, LUAS	JHN, LUAS	JHN, LUAS
P5	<p>Membangun dan memulihara kawasan hutan simpanan hutan dara dan hutan yang tinggi nilai pemuliharaannya sebagai kawasan arboretum:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hutan simpanan hutan dara: HS Sungai Lalang, Hulu Gombak, Semangkok, Sungai Lalang, Bukit Cherakah, Kuala Langat Selatan, Hulu Langat, Pulau Kelang, Bukit Tarek, Bukit Kepong dan Bukit Jugra Hutan yang tinggi nilai pemuliharaan: HS Semangkok dan Kanching. 	JHN	JHN	JHN	JHN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P6	Meningkatkan kerja-kerja kawalselia terhadap kawasan pembangunan di kawasan berbukit dan berpotensi untuk kejadian tanah runtuh.	PBT, JMG, JKRC	PBT, JMG, JKRC,	PBT, JMG	PBT, JMG, JKRC
P7	Meningkatkan kerja-kerja pemantauan dan penyelenggaraan di kawasan yang bercerun tinggi secara berkala.	PBT, JMG	PBT, JMG, JKRC,	PBT, JMG	PBT, JPBD, JMG, JKRC,
P8	Memastikan pembangunan di kawasan berbukit dan bercerun memenuhi syarat Garis Panduan Perancangan Pembangunan di Kawasan Bukit dan Tanah Tinggi Selangor	JPBD, PBT	PBT, JPBD, JMG	PBT, JMG	PBT, JPBD, JMG
P9	Memastikan semua pembangunan di KSAS perlu merujuk kepada Jawatankuasa KSAS serta menjalankan kajian impak terhadap aspek alam sekitar dan ekologi keseluruhan	JPBD, PBT	PBT, JPBD	PBT, JPBD	PBT, JPBD
P10	Menyediakan zon penampakan termasuklah di antara tapak kampus FRIM dan kawasan Permatang Kuarza Gombak Selangor dengan guna tanah yang berjiran untuk menjamin kestabilan ekosistem kawasan tersebut.	JPBD, PBT	PBT	PBT	PBT, JPBD
P11	Memantau kawasan yang menjadi aset geologi (seperti kawasan air panas, tanah bencah, tanah gambut, batuan unik dan simpanan mineral) dari sebarang aktiviti pembangunan serta memastikan terdapat zon penampakan dengan tanah yang berjiran dengan kawasan tersebut.	PBT, JMG	PBT, JMG	PBT, JMG	PBT, JPBD
P12	Menerima pakai dan menguatkuasa Akta Pemuliharaan Tanah 1960 (Akta 385) yang berkaitan dengan pemuliharaan bukit dan perlindungan daripada hakisan tanah dan larian kelodak.	PTG	KSAAS	KSAAS	KSAAS

Nota: "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "MMKN" = Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri, "JKR" = Jabatan Kerja Raya, "JMG" = Jabatan Mineral dan Geosains, "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa, "JPn" = Jabatan Pertanian, "JHN" = Jabatan Perhutanan Negeri, "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah, "LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor, "PEH" = PERHILITIAN (Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara), "JKRC" = Jabatan Kerja Raya (Bahagian Cerun), "KSAAS" = Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar

Jadual 5.3.3: Kawasan Tadahan Air Empangan yang Telah DiWarta

Nama Kawasan	Daerah /Mukim	Keluasan (Hektar)	No. Pelan Warta
Kawasan tadahan air bagi empangan Klang Gates	Gombak /Setapak dan Ulu Klang	7,560.00	P.W. 1526
Kawasan tadahan air bagi empangan Batu	Gombak /Batu dan Setapak	7,059.00	P.W. 1527
Kawasan tadahan air bagi empangan Langat	Gombak /Batu dan Setapak	3,905.813	P.W. 1557
Kawasan tadahan air bagi empangan Sungai Selangor	Hulu Selangor /Peretak	20,219.00	P.W. 1558
Kawasan tadahan air bagi empangan Semenyih	Hulu Langat/Semenyih dan Hulu Langat	5,692.455	P.W. 1559
Kawasan tadahan air bagi empangan Sungai Tinggi	Hulu Selangor/Sungai Tinggi dan Hulu Berham	3,962.00	P.W. 1560
Kawasan tadahan air bagi empangan Tasik Subang	Petaling /Petaling dan Kuala Selangor/ Jeram dan Ijok	31,080.83	P.W. 1561

Sumber: : LUAS, (2014)

ii. Pengurusan Sumberjaya Hutan Simpanan Kekal (HSK)

Negeri Selangor mempunyai kepelbagaian sumberjaya hutan yang meliputi kategori hutan darat, hutan paya gambut, hutan paya laut dan ladang hutan yang seluas 250,128.83 hektar, iaitu melebihi 30% daripada keluasan tanah Negeri Selangor. Secara spatialnya, taburan hutan ini dapat dilihat di sebelah timur (sebahagian daripada Central Forest Spine (CFS) negara) dan kawasan pesisiran pantai di sebelah barat Negeri Selangor. Hutan Simpan (HS) Raja Musa di Daerah Kuala Selangor merupakan hutan gambut yang terbesar di Selangor. Manakala HS Gading adalah hutan darat yang terbesar di negeri tersebut. Kedua-duanya adalah sebahagian daripada sistem CFS negara. Rekod dari kajian Lingkaran Hutan Tengah (Central Forest Spine-CFS) menunjukkan kawasan hutan yang dianggap sebahagian daripada kawasan CFS di Selangor ialah CFS2-SL3 (HS Raja Musa – HS Bukit Tarek – HS Bukit Gading). Merujuk kepada RFN2, kepentingan CFS juga ditekankan melalui Dasar RFN23 yang perlu diterjemahkan di peringkat Rancangan Struktur. Kadar pembangunan fizikal dan ekonomi yang pesat di Negeri Selangor memberi tekanan terhadap kawasan hutan di mana jika tidak dikawal dan dipulihara dengan berkesan ia akan mengurangkan keluasan hutan simpan yang mempunyai banyak manfaat kepada keseimbangan alam sekitar serta kehidupan manusia secara keseluruhannya.

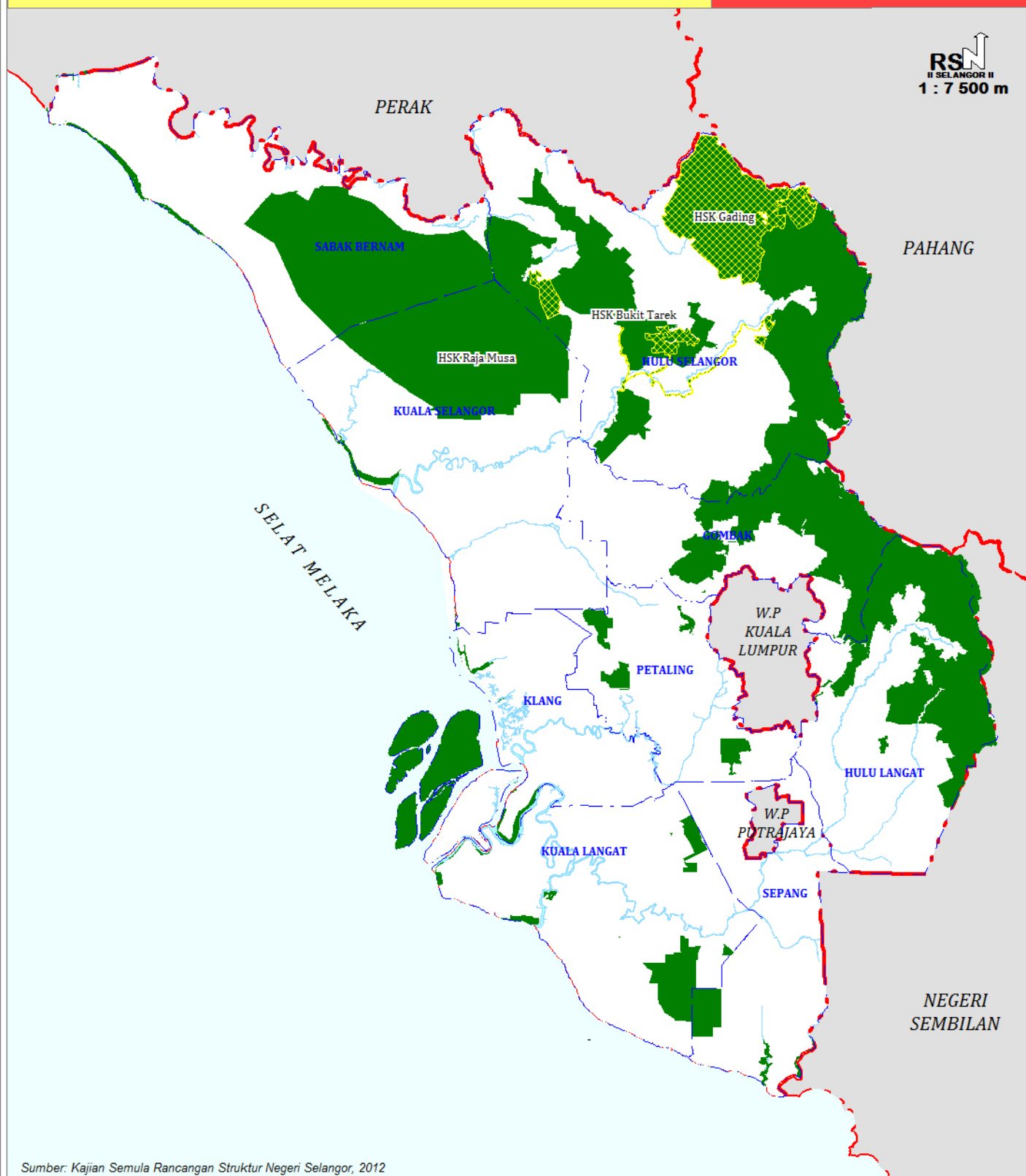
DASAR MP17

PENGEKALAN KAWASAN HUTAN SIMPANAN KEKAL SEKURANG-KURANGNYA 30% DARIPADA KELUASAN NEGERI SELANGOR PERLU DIURUS SEBAGAI ZON PERLINDUNGAN PENUH BERLANDASKAN KEPADA KEPERLUAN CFS NEGERI SELANGOR.

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Meningkatkan pemantauan kesemua kawasan hutan simpanan kekal untuk tujuan pengekalan dan pemuliharaan. Sekiranya pembangunan infrastruktur yang penting perlu melalui kawasan ini, ianya tertakluk kepada EIA, SIA, TIA dan dasar-dasar lain yang dipersetujui Pihak Berkuasa Negeri.	JHN	JHN	JHN, PTD	JHN, PTD
P2	Memastikan perancangan guna tanah mengambil kira rangkaian CFS untuk mengelakkan pemecahan habitat supaya laluan hidupan liar tidak terputus. Rangkaian CFS adalah seperti di Rajah 5.3.9.	JPBD,JHN, PBT	PBT, JHN, PEH	PBT, PTD, JHN	PBT, JHN, PEH
P3	Membentuk rangkaian sistem laluan hidupan liar untuk kawasan HSK yang tidak termasuk CFS Selangor bagi jenis hutan simpanan perlindungan hidupan liar Bukit Kutu, Klang Gate, Bukit Melawati, Bukit Sungai Puteh, Sungai Dusun dan Templer Park.	JHN, PEH	PEH	PEH	PEH
P4	Mengawal perluasan kawasan perumahan dan pertanian berhampiran kawasan ekologi atau hutan simpan, terutama di Hutan Simpan Raja Muda, Hutan Simpan Bukit Tarek, Bukit Gading.	JPBD, PBT, JHN	PBT	PBT, PTD	PBT, PTD
P5	Memastikan tiada pencerobohan petempatan manusia dan aktiviti pertanian di kawasan rizab HS Raja Musa-HS Bukit Tarek-HS Gading.	PTD, PTG, PBT, JHN	PBT, PTD, JHN	PBT, PTD, JHN	PBT, PTD, JHN
P6	Mengurus dan mengawal perancangan guna tanah di kawasan bersebelahan CFS Negeri dengan lebih ketat supaya tidak mengganggu kestabilan ekosistem hutan.	JPBD, PBT, JHN	PBT, JHN	PBT, JHN	PBT, JHN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P7	Mengawal dan memulihara kawasan hutan simpan di tanah gambut secara bersepadu untuk mengelakkan kes-kes kebakaran.	JPBD, PBT, JHN	PBT, JHN	PBT, JHN	PBT, JHN
P8	Membangunkan sebahagian hutan paya gambut yang berpotensi sebagai tapak pelancongan berasaskan ekologi dan pendidikan.	PBT, JHN, TSB	PBT, JHN	PBT, JHN	PBT, JHN
P9	Menanam semula dengan spesis pokok-pokok hutan yang berkualiti dan bernilai tinggi seperti cengal dan gaharu.	KSAAS	JHN, NGO	JHN, PTD	JHN, PBT
P10	Memulihara dan menanam semula pokok hutan bakau yang merupakan tempat pembiakan /habitat hidupan sungai serta tarikan produk eko-pelancongan.	KSAAS	JHN, NAHRIM, NGO	JHN	JHN, PBT
P11	Mengenal pasti aset-aset flora dan fauna serta mempromosikannya untuk pembangunan aktiviti eko-pelancongan.	MoTaC	MoTaC	JHN	JHN

Nota: "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa, "JHN" = Jabatan Perhutanan Negeri, "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah, "PEH" = PERHILITIAN (Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara), "KSAAS" = Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar, "MoTaC" = Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan Malaysia, "JPS" = Jabatan Pengairan dan Saliran, "NAHRIM" = Institut Penyelidikan Hidraulik Kebangsaan Malaysia, "NGO" = *Non-Government Organisation*

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Petunjuk:

- Central Forest Spine (CFS) Selangor
- Hutan Simpanan Kekal (250,128.83 hektar)

- Sempadan Daerah
- Sempadan Negeri

iii. Pembangunan Sumber Perlombongan

Sumber asli bumi (logam, bukan logam dan tenaga) merupakan bahan asli yang tidak boleh diperbaharui dan terhad. Kawasan yang mempunyai sumber asli bernilai tinggi perlu dilindungi dan dikekalkan bagi kegunaan dan pembangunan perlombongan terutamanya bagi generasi akan datang. (Senarai kawasan taburan sumber asli bumi adalah seperti di Jadual 5.3.4.) Semua aktiviti perlombongan perlu diusahakan secara mesra alam dan dipantau ketat bagi menentukan ia tidak mencemarkan alam sekitar.

Bagi kawasan-kawasan bekas lombong, ia berpotensi untuk dibangunkan semula untuk menjana ekonomi negeri, pengusaha dan penduduk. Antaranya seperti pembangunan semula kolam bekas lombong dengan aktiviti rekreasi dan aktiviti akuakultur, melainkan jika kolam bekas lombong itu digunakan untuk bekalan air minuman bersih serta pembangunan semula kawasan bekas lombong untuk kegunaan bandar, perumahan, perindustrian, komersil, infrastruktur dan utiliti, serta kemudahan awam

Jadual 5.3.4: Taburan Sumber Asli Bumi (Logam, Bukan Logam dan Tenaga) di Negeri Selangor.

Jenis Sumber Asli	Kawasan Terdapat
Timah ("tin")	Lembah Klang, Puchong, Kuala Langat, Batang Berjuntai, Dengkil, Kundang, Hulu Bernam
Besi ("iron")	Kampung Baru Ijok, Batang Kali-Hulu Yam Baru
Tembaga ("copper")	Kampung Baru Ijok, HSK Hulu Selangor
Plumbum	HSK Hulu Selangor
Zink	HSK Hulu Selangor
Tungsten	Kalumpang, HSK Hulu Selangor, Rasa, Hulu Langat-Jelebu
Granit	Daerah Hulu Selangor, Gombak, Hulu Langat, Kuala Langat.
Batu Kapur	Batu Caves, Hulu Tinggi dan Rawang.
Kaolin dan Lempung Bebola	Hulu Langat, Bestari Jaya, Dengkil, Bukit Changgang, Sepang.
Pasir Silika	Ampang Pechah, Sungai Inki, Kampung Gumut, Bestari Jaya, Klang Gate, Tekali, Hulu Gombak.
Arang Batu	Batu Arang.
Uranium	HSK Semangkok, Daerah Hulu Selangor

Sumber: Jabatan Mineral dan Geosains (2012) "Malaysian Minerals Yearbook 2010".

DASAR MP18

AKTIVITI PELOMBONGAN HARUS DIURUS DAN DIBANGUNKAN SECARA MAMPAN DAN EKONOMIK

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Kawasan atau tapak yang mempunyai bahan sumber asli bernilai tinggi perlu dikekalkan untuk aktiviti perlombongan pada masa depan.	KSAAS, LUAS	JMG, LUAS	JMG, PTD, LUAS	JMG, PTD, LUAS

Bersambung...

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P2	Kawasan perlombongan atau pengkuarian sedia ada harus dipantau secara berkala oleh agensi berkaitan bagi memastikan aktiviti ini dijalankan secara mesra alam.	KSAAS, LUAS	JAS, LUAS	JAS, LUAS	JAS, LUAS
P3	Membangunkan kawasan bekas lombong untuk aktiviti pertanian (akuakultur dan penternakan itik) atau rekreasi.	KPIAT, LUAS	JPi, Swasta, LUAS	JPi, LUAS	JPi, LUAS
P4	Kawasan bekas lombong yang hendak dibangunkan untuk tujuan pembangunan perbandaran perlu dikaji kesesuaiannya terlebih dahulu	PBT, LUAS	JMG, LUAS	JMG, PTD, LUAS	JMG, PTD, LUAS

Nota: "KSAAS" = Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar, "JMG" = Jabatan Mineral dan Geosains, "KPIAT" = Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani, "JAS" = Jabatan Alam Sekitar, "JPi" = Jabatan Perikanan, "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah. "LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor

iv. Pengurusan Sumberjaya Pesisiran Pantai

Negeri Selangor mempunyai jajaran pantai sepanjang 291 km yang merangkumi Daerah Sabak Bernam, Kuala Selangor, Klang, Kuala Langat dan Sepang. Sifat pantainya adalah dataran pantai berselut yang landai dan ianya bersempadan dengan selat tersibuk di dunia iaitu Selat Melaka. Kepesatan pembangunan di kawasan Lembah Klang telah merebak sehingga menyebabkan kawasan pantai turut menerima tempias pembangunan dengan berbagai-bagai aktiviti guna tanah perbandaran. Kawasan pesisiran pantai sepanjang 151.9 km telah mengalami masalah hakisan yang semakin ketara dan memerlukan kerja-kerja pemuliharaan yang menelan belanja yang besar. Selain daripada itu, kawasan pesisiran pantai ini turut mengalami masalah pencemaran marin dengan bacaan indikator bakteria *E.Coli* yang melebihi piawai yang dibenarkan iaitu yang tertinggi 8,806 MPM/100 ml di kuala Sungai Tengi.

Laporan RFN ke-2 telah menyentuh aspek kawasan pesisiran pantai secara khusus melalui Dasar RFN24. Selari dengan penggunaan konsep Pengurusan Pantai Bersepadu (ICM) yang dilaksanakan oleh Lembaga Urus Air Selangor (LUAS) dan laporan Rancangan Fizikal Zon Pesisiran Pantai Negara (RFZPPN) bagi kawasan pantai di Selangor, maka satu Dasar Rancangan Struktur perlu disediakan untuk tujuan merancang, melaksana serta memantau pembangunan di kawasan pesisiran pantai Selangor yang kaya dengan berbagai sumberjaya pantai tetapi menerima tekanan pembangunan.

DASAR MP19

KAWASAN PESISIRAN PANTAI SELANGOR PERLU DIRANCANG DAN DILINDUNGI SELARI DENGAN PENDEKATAN PENGURUSAN PANTAI BERSEPADU DAN RANCANGAN FIZIKAL ZON PESISIRAN PANTAI NEGARA

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
P1	Menggunakan laporan pengurusan pantai bersepadu dan RFZPPN untuk tujuan penyelarasan dan pemantauan di peringkat Negeri.	LUAS, JPBD	LUAS, PBT	PBT, PTD, LUAS	PBT, LUAS
P2	Memastikan kerja-kerja kejuruteraan pantai seperti tembok pemecah pantai mengambil kira sifat semulajadi pantai.	LUAS, JPS	LUAS, JPS	LUAS, JPS	LUAS, JPS
P3	Mengawal pembinaan projek-projek di kawasan pesisiran pantai (dalam lingkungan 5 km) supaya ia tidak mengganggu kestabilan dan ekosistem pantai.	LUAS, JPS	LUAS, JPS, PBT	LUAS, PBT	LUAS, PBT
P4	Mengelakkan pemberian permit baru untuk pengusaha aktiviti akuakultur di kawasan pesisiran pantai jika gagal menyediakan kolam takungan rawatan.	JPi	JPi, JPn	JPi, JAS, JPS, LUAS	JPn, PTG, LUAS
P5	Menggalakkan penanaman semula hutan paya bakau di kawasan yang telah diterokai dan kawasan berpotensi bagi mengawal masalah hakisan pantai termasuklah di pantai Remis, Jeram, Morib dan Bagan Lalang.	LUAS, JHN, PBT	LUAS, JHN	LUAS, PBT	LUAS, JHN, PBT
P6	Sebarang kerja-kerja penambakan tanah pantai / penambakan laut hendaklah mematuhi kajian terperinci hidrologi, hidrolitik, SIA, EIA dan tidak boleh mengganggu ekosistem persisiran pantai	PBT, JPS, LUAS, JPBD	EIA, Agensi Kerajaan, Agensi Swasta	PBT, LUAS, JAS, JPS	PBT, LUAS
P7	Mengekalkan kawasan paya bakau di sepanjang kawasan pesisiran pantai bagi mengelakkan masalah hakisan pantai.	LUAS, PBT, JHN	LUAS, PBT, JHN	LUAS, PBT, JHN	LUAS, PBT, JHN

Nota: "LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor, "JPn" = Jabatan Pertanian, "PTG" = Pejabat Tanah dan Galian, "JAS" = Jabatan Alam Sekitar, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah, "JPS" = Jabatan Pengairan dan Saliran, "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa, "Jpi" = Jabatan Perikanan, "LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor, "JHN" = Jabatan Perhutanan

v. Pengurusan Sumber Air

Secara keseluruhannya, sistem pengairan semulajadi di Negeri Selangor dibentuk oleh tiga sungai utama iaitu jaringan Sungai Selangor, Sungai Klang dan Sungai Langat yang meliputi tujuh kawasan sub-lembangan di mana aliran sungai-sungai ini melalui banyak bandar-bandar yang penting di mana seterusnya ia memberi implikasi terhadap kualiti air sungai. Aliran air sungai yang melalui pelbagai jenis guna tanah telah mengubah kualiti airnya bermula di bahagian hulu sehingga ke hilir muara sungai. Walaupun terdapat banyak peruntukan perundangan yang mengawal dan mengurus kualiti sumber air, satu pendekatan yang bersifat perancangan guna tanah yang holistik adalah perlu bagi mengurus sumber air di Negeri Selangor.

DASAR MP20

AKTIVITI-AKTIVITI YANG DIKENAL PASTI SEBAGAI PUNCA PENCEMARAN BADAN AIR MEMERLUKAN PENGAWALAN YANG RAPI DAN PEMANTAUAN YANG KONSISTEN SELARAS DENGAN PENDEKATAN PENGURUSAN LEMBANGAN SUNGAI BERSEPADU (IRBM)

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menggunakan pendekatan Pengurusan Lembangan Sungai Bersepadu (IRBM) di dalam mengurus sumber-sumber dan badan-badan air yang terdapat di Negeri Selangor. Lembangan sungai Negeri Selangor adalah seperti di Rajah 5.3.10.	JPS, LUAS, PBT	JPS, LUAS, PBT	JPS, LUAS, PBT	PBT, LUAS
P2	Menyediakan sistem pembetungan yang efisien untuk merawat efluen dan kumbahan dari aktiviti perindustrian, perbandaran, rumah penyembelihan, penternakan ayam dan domestik bagi mengurangkan pelepasan bahan buangan yang tidak terawat ke dalam sistem saliran sungai.	JPP, IWK	IWK	JAS, PBT, LUAS	JAS, PBT< LUAS
P3	Mengawal sisa buangan ternakan dari operasi aktiviti akuakultur dan lain-lain penternakan di sepanjang sungai supaya menyediakan kolam takungan rawatan sebelum dilepaskan ke alur air atau sungai.	JAS, LUAS	IWK, SWASTA	JAS, PBT, LUAS	PBT, LUAS
P4	Memastikan tiada pencerobohan tanah berlaku untuk tujuan pembangunan	JPS, JPBD, PBT	PBT	LUAS, JPS, PBT	LUAS, JPS, PBT

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
	perbandaran di kawasan rezab sungai di bawah penyelenggaraan JPS.				
P5	Mengenal pasti aktiviti-aktiviti yang menjadi punca pencemaran air seperti ternakan khinzir ditempatkan semula dan diwajibkan merawat sisa kumbahan sebelum dilepaskan ke dalam badan air.	JPV, PBT, LUAS	JPV, PBT, LUAS	JAS, JPV, PBT, LUAS	JAS, PBT, LUAS

Nota: "LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor, "JPV" = Jabatan Perkhidmatan Veterinar, "IWK" = Indah Water Konsortium, "JAS" = Jabatan Alam Sekitar, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan "JPP" = Jabatan Perkhidmatan Pembetungan, "JPS" = Jabatan Pengairan dan Saliran

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Petunjuk:

- 1 Lembangan Sungai Bernam
- 2 Lembangan Sungai Tenggi
- 3 Lembangan Sungai Selangor
- 4 Lembangan Sungai Buloh
- 5 Lembangan Sungai Klang
- 6 Lembangan Sungai Langat
- 7 Lembangan Sungai Sepang

- Jajaran Sungai
- Bekas Lombong
- Sempadan Daerah
- Sempadan Negeri

DASAR MP21

SEMUA PUNCA AIR DAN KAWASAN TADAHAN AIR PERLU DIKAWAL, DIURUS DAN DILINDUNGI SECARA MAMPAN MENGIKUT KETETAPAN KSAS SOKONGAN HIDUP

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Memastikan kawasan hutan tadahan air dan lain-lain punca bekalan air seperti badan air (contoh: kolam bekas lombong) dan air bawah tanah dilindungi dan diuruskan dengan berkesan.	JHN, LUAS, JMG	JHN, LUAS, JMG	JHN, LUAS, JMG	JHN, LUAS, JAS
P2	Mengawal pelepasan efluen daripada aktiviti pertanian ke dalam badan air.	JPn, PBT, LUAS, JAS	PBT, JPn	JAS, LUAS	JAS, LUAS, PBT
P3	Mengkaji kesesuaian air bawah tanah dan air bekas lombong sebagai sumber alternatif untuk punca air.	JMG, LUAS	JMG, LUAS	LUAS	JMG, LUAS
P4	Menggalakkan dan meningkatkan amalan konsep penggunaan kitar semula air dalam aktiviti domestik dan industri.	SWASTA, PBT	SWASTA	PBT	PBT
P5	Mengawal dan memantau aktiviti guna tanah yang berhampiran dengan punca sumber air minuman serta kawasan tadahan air termasuklah di kawasan WPKL dan WPP	PBT, LUAS	LUAS	LUAS, JAS, PBT, PTG	LUAS, JAS, PBT, PTG
P6	Menggunakan kawasan badan air sebagai sumber untuk kawasan rekreasi air yang tidak mencemarkan kualiti badan air tertakluk kepada Pihak Berkuasa Negeri	LUAS	LUAS	LUAS	LUAS
P7	Merujuk kepada semua ketetapan dan dasar yang berkaitan seperti Dasar Pengurusan Sungai dan Dasar Pengurusan Tasik untuk mengawal dan melindungi sumber punca air dan kawasan tadahan.	Agensi yang berkaitan	Agensi yang berkaitan	LUAS	LUAS

Nota: "LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor, "JHN" = Jabatan Perhutanan, "JMG" = Jabatan Minerals dan Geosains, "JAS" = Jabatan Alam Sekitar, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan "PTG" = Pejabat Tanah dan Galian

vi. Pemuliharaan Sumber Warisan dan Sejarah

Bagi warisan semulajadi, Taman Warisan Negeri Selangor yang meliputi tiga daerah iaitu Daerah Hulu Selangor, Gombak dan Hulu Langat merupakan Warisan Negeri Selangor yang diiktiraf oleh Kerajaan Negeri yang melibatkan 10 kawasan hutan lipur (seluas

107,000 hektar). Kawasan ini juga mempunyai Jaluran Permatang Kuarza Gombak Selangor yang berpotensi untuk diangkat sebagai Tapak Warisan Kebangsaan dan Tapak Warisan Dunia UNESCO. Kawasan ini juga merupakan sebahagian daripada Koridor Ekologi CFS Selangor di mana Rancangan Fizikal Negara (RFN) ke-2 telah menekankan kepada kepentingan kawasan tersebut untuk tujuan pemuliharaan kepelbagaian biologi seperti yang telah disebut oleh Dasar RFN23.

Manakala sumber warisan ketara dan bangunan pula, aset-aset berikut telah diiktiraf sebagai bernilai Warisan Kebangsaan iaitu:

- a) Bangunan Sultan Suleiman (Galeri Diraja Sultan Abdul Aziz) dan Masjid Diraja Sultan Suleiman (Daerah Klang);
- b) Penjara Lama Jugra; Pejabat Daerah Lama Kuala Langat; Masjid Sultan Alaeddin; dan Makam Diraja Jugra (Daerah Kuala Langat).
- c) Tapak kampus FRIM (Daerah Gombak)
- d) Kuil Sri Subramaniam Swamy dan Batu Caves

Selain daripada itu, pihak FRIM juga telah bercadang untuk mengemukakan tapak kampus FRIM yang berusia 82 tahun sebagai tapak Warisan Dunia UNESCO kerana kekayaan kepelbagaian biologi yang terdapat di kawasan tersebut. Ini menunjukkan terdapat keperluan kepada satu dasar yang akan menyokong dan memulihara sumber warisan semulajadi dan bangunan yang terdapat di Negeri Selangor kerana ianya merupakan khazanah negara yang bernilai tinggi dan wajar dipertahankan.

DASAR MP22

KAWASAN YANG MEMPUNYAI WARISAN SEMULAJADI DAN KEUNIKAN SENIBINA BANGUNAN PERLU DIPULIHARA UNTUK MEMBENTUK IMEJ BANDAR BERWARISAN TERUTAMA DI DAERAH KLANG, DAERAH KUALA SELANGOR DAN DAERAH KUALA LANGAT

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
P1	Mewartakan Taman Negeri bagi tanah kerajaan dalam kawasan tanah lembap (bencah), Hutan Simpanan Paya Bakau, Hutan Simpanan dan Rizab Hidupan Liar sebagai aset warisan semulajadi negeri termasuk Permatang Kuarza Gombak Selangor dan Kampus FRIM yang berpotensi sebagai tapak warisan dunia.	JPBD, PBT, JWN, JHN, PERHILITAN, PTG	MMKN, JHN, FRIM, PERHILITAN, PTG, JWN	PBT, PTD, JWN, JHN, PERHILITAN	PBT, PTD, JWN, JHN, PERHILITAN

Bersambung...

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P2	Mewartakan sumber Warisan Senibina Bangunan yang berpotensi dinaik taraf di peringkat Negeri atau Kebangsaan menerusi Akta Warisan Kebangsaan 2005 atau enakmen no. 4, PADAT 2009 seperti Bandar Klang, Kuala Kubu Bharu, Bukit Melawati dan Bukit Jugra.	JWN, PBT, JPBD, PADAT	PBT, JWN, PADAT	PBT, JWN, PADAT	PBT, JWN
P3	Memulihara sumber Warisan Senibina Bangunan yang didaftarkan oleh Jabatan Warisan Negara	JWN, PBT	PBT, JWN, SWASTA	PBT, JWN	PBT, JWN
P4	Mengawal sumber Warisan Senibina Bangunan menerusi kawalan pembangunan mengikut garis panduan yang disediakan.	PBT, JPBD	PBT	PBT	PBT, JWN
P5	Menerapkan konsep kerjasama pintar di antara pihak swasta dan kerajaan di dalam pemuliharaan bangunan warisan.	PBT, SWASTA, JWN	PBT, SWASTA, JWN	PBT, JWN	PBT, JWN
P6	Mempromosikan sumber warisan semulajadi dan senibina bangunan sama ada di peringkat Negeri atau Kebangsaan sebagai produk pelancongan.	TSB, PBT	TSB, PBT	UPEN, PBT	UPEN
P7	Mengukuhkan mekanisma pengurusan sumber warisan melalui penglibatan, badan bukan kerajaan, komuniti setempat dan semua agensi terlibat secara bersepadu.	PBT, JWN	PBT, JWN, PADAT, SWASTA	PBT	PBT, JWN
P8	Menyediakan satu sistem maklumat inventori untuk sumber warisan semulajadi dan sumber senibina bangunan di bawah pengendalian agensi yang berkaitan.	JPBD, PBT, JWN, JHN, PERHILITAN, PADAT	JPBD, PBT, JWN, JHN, PERHILITAN, PADAT	JWN, PBT	JPBD
P9	Meningkatkan program pendidikan dan kesedaran awam mengenai kepentingan warisan semulajadi dan senibina bangunan.	JPBD, PBT, JWN, JHN, PERHILITAN, PADAT	JPBD, PBT, JWN, JHN, PERHILITAN, PADAT	JWN, PBT	PBT

Nota: "JWN" = Jabatan Warisan Negara, "MMKN" = Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri, "UPEN" = Unit Perancangan Ekonomi Negeri, "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "PTG" = Pejabat Tanah dan Galian, "JHN" = Jabatan Perhutanan, "PERHILITAN" = Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara (PERHILITAN), "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah, "PADAT" = Perbadanan Adat Melayu dan Warisan Negeri Selangor, JWN = Jabatan Warisan Negara "JAKOA" = Jabatan Kemajuan Orang Asli

5.3.4 Kualiti Alam Sekitar

Secara keseluruhannya, Negeri Selangor mempunyai kualiti alam sekitar yang agak memuaskan untuk aspek kualiti air sungai, kualiti udara dan bunyi memandangkan pembangunan yang pesat di negeri tersebut yang mempengaruhi tahap persekitaran. Walaupun terdapat beberapa indikator pencemaran alam sekitar yang melebihi tahap pencemaran, tetapi ia masih lagi terkawal serta tidak kritikal dan mengancam nyawa manusia. Kualiti air sungai di Selangor mencatatkan rekod untuk Kelas 2 dan 3 di mana keadaan semasa mendapati ia tidak mencapai sasaran untuk mendapatkan bacaan WQI 70-100. Jangkaan pada 2035 untuk mendapatkan bacaan air sungai untuk Kelas 2 bagi seluruh sungai-sungai utama di Selangor adalah lebih praktikal sesuai dengan pertumbuhan pembangunan yang sentiasa tinggi untuk negeri ini.

Manakala bagi kualiti udara dan bunyi pula, terdapat banyak faktor kemanusiaan yang mempengaruhi tahap kualiti udara yang bersih terutama sekali kepadatan kawasan perindustrian dan penggunaan kenderaan persendirian yang banyak. Keadaan ini secara langsung mempengaruhi tahap kualiti kehidupan anggota masyarakat di Selangor. Maka selari dengan konsep kualiti kehidupan masyarakat, tahap persekitaran semasa wajar diperbaiki supaya keadaan persekitaran menjadi lebih selesa dan kondusif untuk didiami. Aspek kualiti hidup juga menjadi agenda penting di peringkat Negara dan pihak Jabatan Perancangan Bandar dan Desa juga merujuk kepada MurniNET sebagai mekanisme untuk tahap kualiti hidup sesuatu kawasan. Dengan ini hala tuju dan dasar bagi kualiti alam sekitar ialah:

HALA TUJU 4

PENINGKATAN KUALITI ALAM SEKITAR KE ARAH KEHIDUPAN YANG LEBIH SIHAT

DASAR MP23

KUALITI ALAM SEKITAR DI KAWASAN PERBANDARAN DIPERTINGKATKAN UNTUK MEWUJUDKAN KUALITI HIDUP MASYARAKAT YANG LEBIH SIHAT, SELAMAT, SELESA DAN SEJAHTERA

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Mengelakkan percanggahan guna tanah /aktiviti bangunan dengan kegunaan bersebelahan.	PBT	PBT	PBT, PTD	PBT, PTD
P2	Meningkatkan amalan pengurusan terbaik bagi tapak pelupusan sedia ada dan menutup semua tapak pembuangan secara haram.	PBT	PBT, JAS	PBT, JAS	PBT, JAS

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P3	Memastikan penyediaan Laporan Kajian Impak Alam Sekitar (EIA) dibuat mengikut keperluan <i>prescribed activities</i> di dalam Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974 dan sepertimana yang ditetapkan oleh Kerajaan Negeri.	JAS	JAS, PBT	JAS	JAS
P4	Menekankan pemakaian prinsip-prinsip pembangunan mampan melalui pendekatan teknologi hijau yang lebih bersifat mesra alam di dalam perancangan dan pembangunan kawasan perbandaran.	KeTTHA, Swasta	PBT, JPS, JKR	PBT, JPS	PBT, JPS
P5	Menyediakan perangkap sampah, tapisan minyak dan gris sebelum air sisa dan kumbahan dilepaskan ke sungai atau alur air.	PBT, LUAS	PBT, JAS, LUAS	PBT, JAS, LUAS	PBT, JAS, LUAS
P6	Meningkatkan program pendidikan dan kesedaran awam mengenai kepentingan pemeliharaan kualiti alam sekitar.	PBT, JAS Semua agensi awam dan swasta yang berkaitan	PBT, JAS Semua agensi awam dan swasta yang berkaitan	PBT	PBT
P7	Memantau operasi aktiviti-aktiviti yang menjadi punca kacauganggu seperti ladang ternakan khinzir, ayam dan burung walit diletakkan jauh dari kawasan petempatan manusia dan mematuhi garis panduan yang disediakan.	PBT, JPV	JAS	JAS	JAS

Nota: PBT = Pihak Berkuasa Tempatan JPV = Jabatan Perkhidmatan Veterinar PTD = Pejabat Tanah dan Daerah JPS = Jabatan Pengairan dan Saliran JKR = Jabatan Kerja Raya JAS = Jabatan Alam Sekitar LUAS = Lembaga Urus Air Selangor

Secara keseluruhannya, perancangan, pembangunan, pengawalan pemantauan dan pengurusan aspek kualiti persekitaran melibatkan pelbagai perundangan, dasar dan polisi pembangunan sama ada di peringkat nasional dan negeri serta ia melibatkan pelbagai agensi. Pendekatan semasa menunjukkan kaedah yang digunakan adalah berbentuk sektoral di antara agensi-agensi kerajaan, pihak swasta serta pihak yang berkepentingan seperti Badan Bukan Kerajaan (NGO). Walau pun Jabatan Alam Sekitar (JAS) Malaysia merupakan agensi khusus untuk menjaga bidangkuasa pemeliharaan alam sekitar, terdapat banyak lagi aspek yang berkaitan dengan aspek alam sekitar yang turut dipikul tanggungjawabnya oleh jabatan lain seperti Jabatan Perhutanan dan Jabatan Perkhidmatan Veterinar. Maka ini mengarah kepada satu dasar yang umum

untuk semua agensi yang sama-sama terlibat untuk berkhidmat ke arah kesepaduan di dalam menjalankan kerja masing-masing mengikut bidang kuasa tertentu.

DASAR MP24

PERANCANGAN DAN PENGURUSAN BERSEPADU ALAM SEKITAR PERLU DILAKSANAKAN SECARA HOLISTIK DENGAN PENGLIBATAN, KOLABORASI DAN KERJASAMA DARI SEMUA PIHAK YANG BERKEPENTINGAN (*STAKEHOLDERS*)

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
P1	Semua agensi kerajaan dan pihak swasta perlu mengadaptasi semua dasar dan polisi yang berkaitan alam sekitar di peringkat Negara atau antarabangsa secara bersepadu.	Semua agensi dan pihak yang berkepentingan	Semua agensi dan pihak yang berkepentingan	JAS, PBT	Semua agensi dan pihak yang berkepentingan
P2	Meningkatkan pelaksanaan dan penguatkuasaan undang-undang berkaitan kualiti alam sekitar secara bersepadu dan menyeluruh.	Semua agensi dan pihak yang berkepentingan	Semua agensi dan pihak yang berkepentingan	JAS	Semua agensi dan pihak yang berkepentingan
P3	Pengawasan dan pengurusan aspek alam sekitar perlulah berpandukan 'Blueprint' Alam Sekitar Negeri Selangor yang disediakan oleh Jabatan Alam Sekitar Selangor.	JAS	JAS, Semua agensi dan pihak yang berkepentingan	PBT, JAS, PTD	PBT, JAS, PTD
P4	Menggunakan konsep perkongsian pintar (<i>smart partnership</i>) di antara sektor awam, pihak swasta dan pihak berkepentingan dalam setiap pembangunan untuk merancang dan mengurus alam sekitar secara bersepadu.	PBT, JAS	PBT, Semua agensi awam dan swasta yang berkaitan	PBT, JAS	PBT, JAS

Nota: PBT = Pihak Berkuasa Tempatan JAS = Jabatan Alam Sekitar PTD = Pejabat Tanah dan Daerah

5.3.5 Sistem Saliran serta Pengurusan Sisa Kumbahan, Pepejal dan Toksik

Sistem saliran yang sempurna dan menyeluruh serta sistem pengurusan sisa yang teratur dan efisien adalah penting bagi menyokong pertumbuhan pembangunan perbandaran. Kepentingannya adalah untuk menampung air larian permukaan, mengurangkan masalah banjir dan pencemaran alam sekitar. Oleh itu penyediaan infrastruktur ini perlu dirancang, direka bentuk, dilaksanakan dan diselenggara dengan sempurna untuk menjamin pertumbuhan pembangunan negeri dan kesejahteraan penduduk tanpa menggugat suasana persekitaran serta kehidupan yang selesa dan sempurna. Dengan ini, hala tuju pembangunan infrastruktur adalah:

HALA TUJU 5

PENINGKATAN SISTEM SALIRAN DAN PENGURUSAN SISA YANG LEBIH EFISIEN DAN EFEKTIF

Dasar-dasar yang menyokong hala tuju ini melibatkan:

- Pengurusan lembangan sungai
- Pengurusan Sistem Saliran dan Kawalan Banjir
- Pengurusan Sistem Pembetungan
- Pengurusan Sisa Pepejal dan Toksik

i. Pengurusan Lembangan Sungai

Terdapat tujuh lembangan utama dalam Negeri Selangor, iaitu Lembangan Sungai Bernam, Lembangan Sungai Tengi, Lembangan Sungai Selangor, Lembangan Sungai Buloh, Lembangan Sungai Klang, Lembangan Sungai Langat dan Lembangan Sungai Sepang/Sepang Kecil. Setiap lembangan tersebut mempunyai latar belakang dan ciri-ciri fizikal tertentu termasuk keupayaan pembekalan air mentah bagi setiap lembangan serta kegunaan sumber air tersebut untuk aktiviti pertanian. Oleh itu pengurusan bersepadu lembangan sungai (IRBM) diperlukan bagi menyediakan proses penyelarasan dalam pemuliharaan, pengurusan dan pembangunan sumber air, tanah dan sumber-sumber lain yang berkaitan merentasi semua sektor dalam sesebuah lembangan sungai. IRBM bertujuan untuk memaksimumkan faedah sosial ekonomi bagi sumber air secara mampan dan pada masa yang sama memelihara atau mengembalikan semula ekosistem semulajadi sumber air. Sehingga kini pelan pengurusan berikut sedang dilaksana:

- Pelan Pengurusan Lembangan Sungai (IRBM) Sg. Selangor 2015 -2020
- Pelan Pengurusan Lembangan Sungai (IRBM) Sg. Langat 2015-2020
- Pelan Pengurusan Lembangan Sungai (IRBM) Sg. Klang 2016-2021

DASAR MP25

LEMBANGAN SUNGAI AKAN DIURUS SECARA EFISIEN, EFEKTIF DAN BERSEPADU MELALUI PELAKSANAAN PELAN PENGURUSAN BERSEPADU LEMBANGAN SUNGAI (IRBM)

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
P1	Meluaskan pelaksanaan IRBM di semua lembangan sungai utama iaitu Sungai Buloh, Sungai Sepang /Sepang Kecil, Sungai Tengi dan Sungai Bernam	LUAS	LUAS	JPS, LUAS	JPS, LUAS
P2	<p>Melaksanakan pelan tindakan IRBM iaitu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Menjalankan perancangan, pengezonan, penyelidikan dan pengurusan maklumat yang bersepadu di dalam pengurusan sumber air dan lembangan sungai. • Pengurusan alam sekitar bagi aktiviti yang diluar dari bidang kuasa Akta Alam Sekeliling 1974 dan yang telah diselaraskan dengan Pihak Berkuasa Tempatan 1976. Ini termasuklah kajian impak dan pengurusan alam sekitar bagi punca bersebaran di lembangan sungai dan zon pantai mengumpulkan maklumat dan dokumentasi untuk pemantauan dan penguatkuasaan melindungi dan memelihara eko-sistem berserta usaha-usaha meringankan impak banjir, pencemaran dan kemarau. • Mengawal, mengurus dan membangunkan infrastruktur sumber air dan kawalan pencemaran berserta melaksanakan kendalian dan selenggaraannya setelah diselaraskan dengan agensi-agensi lain yang berkenaan. 	LUAS	LUAS	JPS, LUAS	JPS, LUAS

Bersambung...

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
P2	<ul style="list-style-type: none"> • Memperbaiki model database serta kesediaan untuk pertukaran maklumat LUAS 1999. • Melaksanakan pengawalseliaan dan penguatkuasaan dengan menetapkan peraturan, proses dan prosedur, dan melaksanakan semua fungsi dan tanggungjawab perundangan Lembaga menurut peruntukan undang-undang. • Melibatkan pihak awam dan syarikat swasta dengan lebih berkesan dalam penggunaan sumber, perancangan dan mengoptimumkan pengurusan. 	LUAS	LUAS	JPS, LUAS	JPS, LUAS

Nota: "LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor "JPS" = Jabatan Pengairan dan Saliran

ii. Sistem Saliran dan Kawalan Banjir

Sungai Bernam, Sungai Tengi, Sungai Selangor, Sungai Klang dan Sungai Langat adalah merupakan kawasan tadahan yang menjadi sumber bekalan air mentah di Negeri Selangor. Ia juga berfungsi sebagai mekanisma kawalan banjir, kawalan hakisan tanah, mengekalkan kesuburan tanah dan pemuliharaan biologi. Selain itu, sungai ini juga turut berperanan sebagai saliran kepada kawasan pertanian khususnya Sungai Tengi manakala Sungai Buloh, Sungai Klang dan Sungai Langat memainkan peranan penting sebagai sistem pengairan permukaan.

DASAR MP26

SUNGAI DAN PESISIRANNYA AKAN DILINDUNGI, DIPULIHARA DAN DIAKTIFKAN PENGUNAANNYA SEBAGAI ASET YANG BERTAMBAH NILAI

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama																									
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan																						
P1	Memperuntukkan rizab sungai sepertimana garis panduan seperti berikut:	LUAS	LUAS, PTD	LUAS	LUAS																						
	<table><tr><th>Kelebaran Laluan Air Antara Tebing</th><th>Jarak Kelebaran Minimum dari Kedua-dua Belah Tebing</th></tr><tr><td colspan="2">Sungai Alur Semulajadi</td></tr><tr><td>> 40 meter</td><td>50 meter</td></tr><tr><td>20 – 40 meter</td><td>40 meter</td></tr><tr><td>10 – 20 meter</td><td>20 meter</td></tr><tr><td>5 – 10 meter</td><td>10 meter</td></tr><tr><td>< 5 meter</td><td>5 meter</td></tr><tr><td colspan="2">Sungai Alur Buatan</td></tr><tr><td>< 5 meter</td><td>3.7 meter dari sebelah tebing sungai dan 1 meter dari sebelah tebing sungai yang lain.</td></tr><tr><td>> 5 meter</td><td>3.7 meter</td></tr><tr><td colspan="2"></td></tr></table>					Kelebaran Laluan Air Antara Tebing	Jarak Kelebaran Minimum dari Kedua-dua Belah Tebing	Sungai Alur Semulajadi		> 40 meter	50 meter	20 – 40 meter	40 meter	10 – 20 meter	20 meter	5 – 10 meter	10 meter	< 5 meter	5 meter	Sungai Alur Buatan		< 5 meter	3.7 meter dari sebelah tebing sungai dan 1 meter dari sebelah tebing sungai yang lain.	> 5 meter	3.7 meter		
	Kelebaran Laluan Air Antara Tebing					Jarak Kelebaran Minimum dari Kedua-dua Belah Tebing																					
	Sungai Alur Semulajadi																										
	> 40 meter					50 meter																					
	20 – 40 meter					40 meter																					
	10 – 20 meter					20 meter																					
	5 – 10 meter					10 meter																					
	< 5 meter					5 meter																					
	Sungai Alur Buatan																										
	< 5 meter					3.7 meter dari sebelah tebing sungai dan 1 meter dari sebelah tebing sungai yang lain.																					
	> 5 meter					3.7 meter																					
Mewartakan sungai-sungai dan anak-anak sungai utama berserta jarak kawalan pembangunan 50 meter dari tebing kiri dan kanan sungai sebagai zon perlindungan di bawah Seksyen 48, Enakmen LUAS 1999 seperti berikut :	LUAS	LUAS	JPS, LUAS	JPS, LUAS																							
Sungai Utama: i. Sungai Selangor ii. Sungai Bernam iii. Sungai Langat iv. Sungai Klang v. Sungai Buloh vi. Sungai Tenggi vii.Sungai Sepang																											
Anak-anak Sungai Utama: • Sungai Langat: o Sungai Semenyih o Sungai Beranang o Sungai Labu																											

Bersambung...

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P2	<ul style="list-style-type: none"> Sungai Klang: <ul style="list-style-type: none"> Sungai Batu Sungai Gombak Sungai Ampang Sungai Kerayong Sungai Kuyoh Sungai Penchala Sungai Damansara Sungai Rasau Sungai Renggam Sungai Kayu Ara Sungai Rumput Sungai Pusu Sungai Selangor: <ul style="list-style-type: none"> Sungai Kanching Sungai Kerling Sungai Sembah Sungai Batang Kali Sungai Rening Sungai Luit Sungai Kul Sungai Gumut Sungai Darah Sungai Kubu Sungai Gerachi Sungai Peretak Sungai Tinggi Sungai Rawang Sungai Serendah Sungai Buloh Sungai Liam Sungai Beletak Sungai Garing Sungai Kundang Sungai Ayer Hitam <p>* Sebarang cadangan pembangunan dalam hak milik individu pembangunan di rizab sungai perlulah menjalankan kajian terperinci bagi mengenalpasti impak pembangunan terhadap alam sekitar, ekonomi dan sosial dan mendapat kelulusan PBN. Cadangan rizab sungai dan rangkaian sungai adalah seperti Rajah 5.3.12</p>	LUAS	LUAS	JPS, LUAS	JPS, LUAS
P3	<p>Meningkatkan pemantauan dan pengawalan aktiviti pembangunan di rizab sungai bagi mengelakkan pencemaran dan pencerobohan rizab sungai.</p>	JPS, PTD, LUAS	JPS, PTD, LUAS	LUAS, PBT, PTD	LUAS, PBT

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P4	Pengurusan dan pembinaan semua jeti samada bagi tujuan persendirian dan komersil serta struktur binaannya daripada konkrit ataupun kayu perlu dirancang dan dikawal selaras dengan dasar dan strategi yang terkandung di dalam Kajian Pengurusan Jeti Negeri Selangor yang disediakan oleh UPEN Selangor.	UPEN, PTD, PBT, LUAS	UPEN, PTD, PBT, LUAS	UPEN, PTD, PBT, LUAS	UPEN, PTD, PBT, LUAS
P5	Melaksanakan kerja-kerja memulih, menambah baik dan merangsang semula (<i>river rejuvenation</i>) sungai-sungai di kawasan perbandaran seterusnya memperindahkannya bagi menjana aktiviti ekonomi dan sosial.	JPS, PBT, LUAS	JPS, PBT, LUAS	JPS, PBT, LUAS	JPS, PBT, LUAS
P6	Menyokong usaha-usaha pemuliharaan Sungai Klang dan aktivitinya perlu diteruskan untuk semua sungai utama di kawasan perbandaran khususnya Sungai Langat dan Sungai Buloh	JPS, LUAS, PBT, Swasta	JPS, PBT, Swasta, JPN, LUA	JPS, LUAS, PBT, JPN	JPS, PBT, LUAS

Nota: "LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah, "JPS" = Jabatan Pengairan dan Saliran, "JPN"=Jabatan Pendidikan, "UPEN" = Unit Perancang Ekonomi Negeri

Petunjuk:

- Sungai
- Sempadan Daerah
- Sempadan Negeri

Proses perbandaran yang pesat di Selangor memberi implikasi yang amat mempengaruhi sistem saliran dan perparitan serta fenomena kekerapan berlakunya banjir di Negeri Selangor. Ia menyebabkan:

- a) Keupayaan saliran sungai-sungai yang terdapat di Negeri Selangor telah menurun di sebabkan kerja-kerja tanah yang menjadi aktiviti utama pembinaan telah menyebabkan kuantiti tanah memasuki sungai lalu terjadi mendapan yang amat ketara pada sungai-sungai berkenaan.
- b) Apabila sesuatu kawasan mempunyai penduduk yang padat, aktiviti pembuangan sampah secara haram pasti berlaku dan pembuangan ke sungai juga tidak dapat dielakkan dan keadaan ini menyebabkan aliran air sungai terhalang.
- c) Apabila proses perbandaran meningkat, kawasan permukaan bumi yang telap air menjadi semakin berkurangan menyebabkan peningkatan isipadu air larian permukaan dan aliran puncak dan keadaan ini menimbulkan masalah kepada sistem saliran yang terdapat di dalam kawasan yang berkenaan. Dalam konteks Negeri Selangor, berikut adalah peratus keluasan kawasan permukaan bumi telap air dan kawasan tidak telap air mengikut daerah:

Jadual 5.3.5: Peratus Keluasan Kawasan Telap Air dan Kawasan Tidak Telap bagi Setiap Daerah di dalam Negeri Selangor.

Daerah	Peratus Kawasan Telap Air	Peratus Kawasan Tidak Telap Air
Sabak Bernam	65%	35%
Kuala Selangor	63%	37%
Hulu Selangor	72%	28%
Gombak	44%	56%
Hulu Langat	42%	58%
Petaling	32%	68%
Klang	37%	63%
Kuala Langat	62%	38%
Sepang	57%	43%

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Sehingga Mei 2012, terdapat sejumlah 117 lokasi banjir di Negeri Selangor dengan Klang adalah kawasan keutamaan berlakunya banjir. Oleh itu kawasan perbandaran memerlukan pengurusan air larian permukaan yang lebih teratur untuk memastikan kelancaran pengaliran aliran air permukaan keluar dari kawasan-kawasan yang cenderung kepada berlakunya banjir (*Flood Prone Areas*).

DASAR MP27

PENGURUSAN AIR LARIAN PERMUKAAN DIPERTINGKATKAN DAN SISTEM SALIRAN BANDAR YANG BERSEPADU, MENYELURUH DAN EFISIEN DISEDIAKAN BAGI KAWASAN-KAWASAN PERBANDARAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	<p>Melaksanakan program <i>river improvement</i> bagi meningkatkan keupayaan sungai dan kawalan banjir di sungai-sungai yang menjadi tulang belakang kepada sistem saliran kawasan perbandaran seperti berikut:</p> <ol style="list-style-type: none"> Penyelenggaraan berterusan dari aspek pembersihan laluan seperti pencucian am dan pembersihan sampah sarap serta tumbuhan kecil yang menghalang pengaliran air. Mendalamkan dasar dan kerja-kerja <i>desilting</i> untuk membersihkan dasar sungai dan mengelakkan dari mendapan yang berlarutan. Pelebaran sungai. Memperkukuhkan tebing dengan <i>concrete lining</i> atau kaedah yang lain yang berkesan dan mesra alam bagi melindungi cerun dan tebing sungai. Pelurusan dan penjajaran semula sungai. Pembinaan kunci air dan pam di pertemuan antara dua sungai. Membuat lencongan/ <i>Diversion</i>. Membuat Ban/Benteng Membaiki <i>Outlet</i>. Menyediakan perangkap sampah jenis <i>logboom</i>, <i>gross pollutant trap</i> dan yang bersesuaian. <p>Laluan dan lokasi sungai yang kritikal dan perlu diberi perhatian di dalam program ini adalah seperti berikut :</p> <ol style="list-style-type: none"> Sungai Damansara – Sungai Klang – Selat Melaka Sungai Buloh – Selat Melaka Sungai Kuyoh – Sungai Klang – Selat Melaka Sungai Jeluh – Sungai Langat – Selat Melaka Sungai Langat (upstream) – Selat Melaka 	LUAS	LUAS	JPS, LUAS	JPS, LUAS

Bersambung...

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	<p>f) Sungai Klang (downstream) – Selat Melaka</p> <p>g) Sungai Telok Gadong – Selat Melaka</p> <p>h) Sungai Aur – Selat Melaka</p> <p>i) Sungai Johan Setia – Sungai Langat – Selat Melaka</p> <p>j) Sungai Puloh – Selat Melaka</p> <p>k) Sungai Rasau – Sungai KLang – Selat Melaka</p> <p>l) Sungai Kuang – Sungai Selangor – Selat Melaka</p> <p>m) Sungai Gombak – Sungai Klang – Selat Melaka</p> <p>n) Sungai Rawang – Sungai Selangor- Selat Melaka</p> <p>o) Sungai Batu – Sungai Klang – Selat Melaka</p> <p>p) Sungai Batang Kali – Sungai Selangor – Selat Melaka</p> <p>q) Sungai Liam – Sungai Selangor – Selat Melaka</p> <p>r) Sungai Jijan – Sungai Labu – Sungai Langat – Selat Melaka</p> <p>s) Sungai Chinchang- Sungai Labu – Sungai Langat – Selat Melaka</p> <p>t) Sungai Morib – Selat Melaka</p> <p>u) Sungai Tanjong Sepat – Selat Melaka</p> <p>v) Sungai Batu Laut – Selat Melaka</p> <p>w) Anak-anak Sungai Langat – Sungai Langat (downstream)</p> <p>Manakala lokasi-lokasi kritikal adalah seperti berikut :</p> <p>a) Sungai Langat @ Kg. Sungai Serai(Batu 12) hingga Kg. Jawa (Batu 18)</p> <p>b) Sungai Langat @ Dengkil</p> <p>c) Sungai Langat @ Bukit Changgang</p> <p>d) Sungai Selangor (downstream) @ Kg. Sri Makmur, Kg. Permatang, Kg. Bukit Belimbing dan Kg. Makmur.</p> <p>e) Sungai Bernam @ KM 44, Sungai Panjang (Jalan Sabak Bernam ke Tanjong Malim)</p> <p>f) Sungai Selangor @ Bestari Jaya</p> <p>g) Sungai Gombak @ Batu 8 hingga Batu 10</p> <p>h) Sungai Selangor @ Batang Kali</p>	LUAS	LUAS	JPS, LUAS	JPS, LUAS

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
	<p>i) Sungai Selangor @ Hulu Yam</p> <p>j) Sungai Labu @ Kg. Labu Lanjut</p> <p>k) Sungai Selangor (upstream) @ Kg. Rantau Panjang, Kg. Genting Malik dan sekitarnya.</p> <p>Rajah 5.3.12 menunjukkan cadangan program tebatan banjir.</p>				
P2	<p>Menyediakan Pelan Induk Sistem Perparitan Bandar bagi beberapa kawasan tadahan kritikal yang sering dilanda banjir, yang meliputi kawasan-kawasan seperti Jadual 5.3.6.</p>	JPS, PBT, LUAS	JPS, PBT, LUAS	JPS, PBT, LUAS	JPS, PBT, LUAS
P3	<p>Memastikan semua pembangunan baru perlu mematuhi dan menggunakan pelan induk tersebut di dalam melaksanakan kerja-kerja yang melibatkan elemen saliran dan perparitan.</p>	Tidak Berkait	Tidak Berkait	JPS, PBT, LUAS	JPS, PBT, LUAS
P4	<p>Membina ban banjir atau 'dyke' untuk melindungi kawasan-kawasan mudah banjir dari dilimpahi sungai-sungai utama. Lokasi-lokasi pilihan bagi pelaksanaan program tebatan banjir kategori ini adalah yang memenuhi kriteria-kriteria berikut :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Limpahan dari sungai-sungai utama • Intensi banjir yang sederhana / kecil <p>Cadangan lokasi pembinaan ban banjir adalah seperti di Jadual 5.3.7.</p>	JPS, LUAS	JPS, LUAS	JPS, LUAS	JPS, LUAS
P5	<p>Mengekalkan badan air (tasik, kolam) sedia ada bagi menyediakan kolam takungan semulajadi. Dengan peningkatan kebolehdapatan kolam tadahan ini akan dapat mengurangkan kawasan banjir.</p>	LUAS, JPS, PBT	LUAS, JPS, PBT	LUAS, JPS, PBT	LUAS, JPS, PBT
P6	<p>Membina kolam takungan sungai (<i>River Detention Pond</i>) di lokasi seperti di Jadual 5.3.8 untuk mengawal aliran air sungai-sungai terbabit ketika waktu puncak sungai hasil dari hujan lebat. Kriteria pemilihan bagi pembinaan kolam takungan ini adalah:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sungai-sungai kecil yang mempunyai 'Q' yang rendah. • Mempunyai intensi banjir yang tinggi dalam jangkamasa yang singkat. 	JPS, PBT, LUAS	JPS, LUAS	JPS, PBT, LUAS	JPS, LUAS

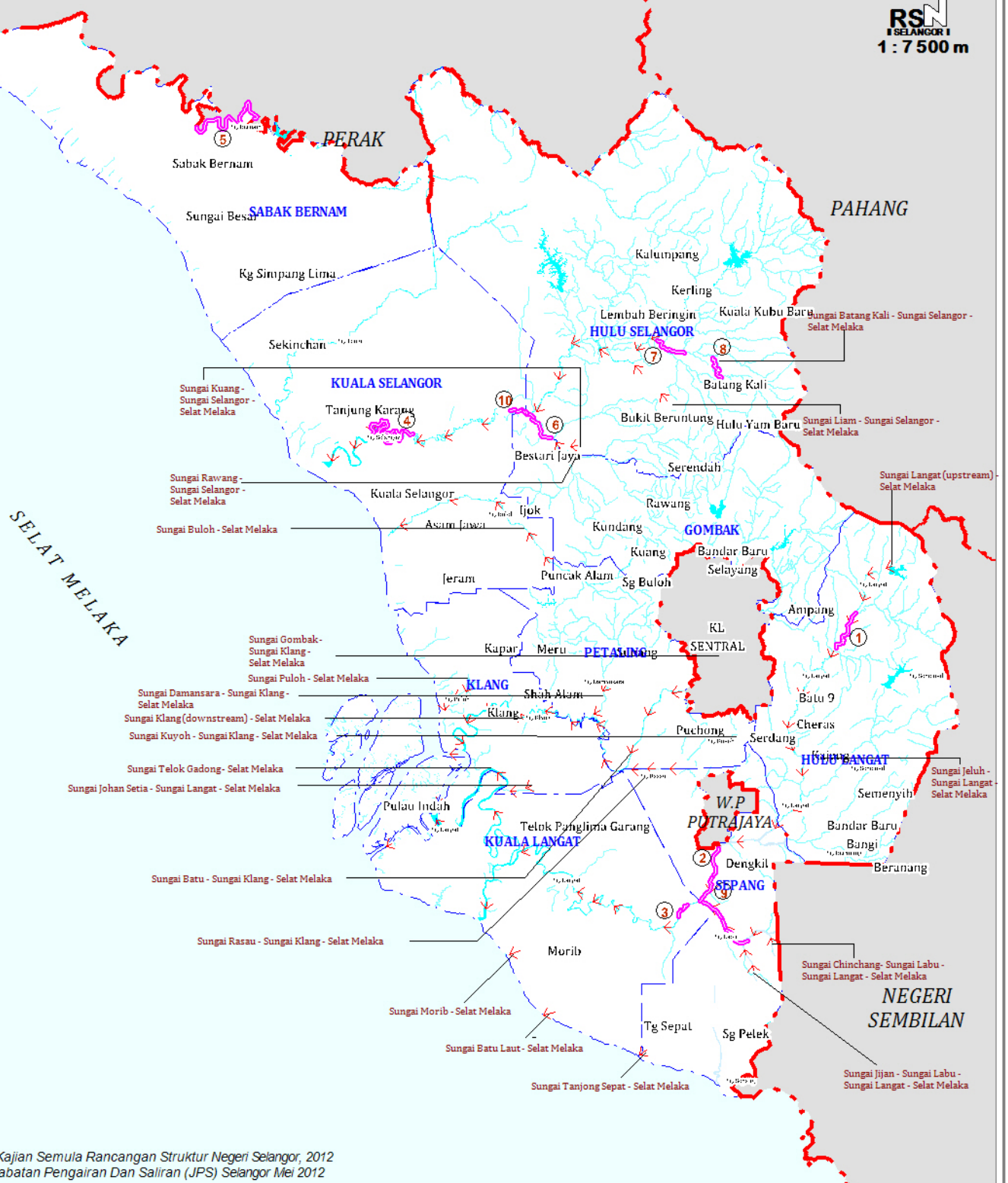
Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
	<ul style="list-style-type: none"> Kawasan perbandaran utama Mempunyai kawasan dan 'availability' tanah yang sesuai 				
P7	Melaksanakan kajian semula struktur organisasi entiti-entiti yang terlibat dengan pengurusan sistem saliran dan perparitan ke arah corak pengurusan yang lebih bersepadu dengan menggabungkan semua pihak yang terlibat di dalam satu organisasi.	PBN, JPS, LUAS	PBN, JPS	PBN	PBN

Nota: "LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah, "JPS" = Jabatan Pengairan dan Saliran

Jadual 5.3.6: Kawasan Tadahan Perbandaran Utama yang Memerlukan Kajian Pelan Induk Saliran dan Perparitan Bandar

Kawasan Tadahan Utama	Kawasan Sub-Catchment	Daerah
Bandar Klang	a) Pusat Bandar Klang b) Sementa c) Kota Raja d) Bukit Kemuning /Sri Sentosa e) Kg. Jawa	Klang
Bandar Shah Alam	a) TTDI b) Batu Tiga c) Pusat Bandar (Persiaran Jubli Perak) d) Kg. Kebun Bunga	Petaling
Seri Kembangan / Seri Serdang	a) Seri Kembangan b) Seri Serdang	Petaling
Bandar Kajang	a) Bandar Kajang b) Hulu Sungai Jeluh	Hulu Langat
Sepang	Pusat Bandar Sepang	Sepang
Bandar Rawang	Pusat Bandar Rawang	Gombak
Batang Kali	a) Pekan Batang Kali b) Pekan Hulu Yam	Hulu Selangor
Salak Tinggi	Pekan Salak Tinggi	Sepang
Batang Berjuntai	a) Bandar Baru Bestari Jaya	Hulu Selangor
Dengkil	a) Pusat Bandar Dengkil	Sepang

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor , 2012

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012
Jabatan Pengairan Dan Saliran (JPS) Selangor Mei 2012

Petunjuk:

- Jajaran/Laluan Air Sungai
- Lokasi Ban Banjir (1-10)
- Badan Air
- Sempadan Daerah
- Sempadan Negeri

Jadual 5.3.7: Cadangan Pembinaan Ban Banjir untuk Melindungi Bandar / Pekan daripada Limpahan Air Sungai

Bil.	Lokasi /Zon Banjir	Sungai Terbabit	Daerah
1.	Bukit Changgang Dan Sekitarnya	Sungai Langat	Kuala Langat
2.	Pekan Dengkil	Sungai Langat	Selangor
3.	Bestrai Jaya Dan Kawasan Yang Berhampiran	Sungai Selangor	Kuala Selangor
4.	Jalan Sungai Panjang Dari Sabak Bernam ke Tanjong Malim (KM44 hingga KM45)	Sungai Bernam	Sabak Bernam
5.	Paya Jaras, Merbau Sempak Dan Sekitarnya	Sungai Buloh	Petaling
6.	Pekan Salak Tinggi	Sungai Labu	Selangor
7.	Batu 6-12, Jalan Gombak, Kampung Sg. Chinchin, Kampung Sungai Pusu dan sekitarnya.	Sungai Gombak	Gombak

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor , 2012

Jadual 5.3.8: Cadangan Kolam Takungan Sungai untuk Beberapa Sungai dan Kawasan Mudah Banjir yang Terbabit

Bil.	Sungai	Lokasi /Zon Banjir	Daerah
1.	Sungai Serai	Penempatan pinggir sungai sepanjang Sungai Langat mulai dari Batu 18 hingga ke Batu 10, Jalan Cheras, termasuk Batu 18, Kampung Jawa Sungai Lui, Kampung Sungai Lui, Batu 16-Dusun Tua, Pekan Batu 18, Pekan Batu 14, Batu 11, Kampung Sungai Semunggis, Taman Sri Nanding, Lembah Jaya Utara, Kampung Melayu Ampang dan Batu 10, Jalan Cheras.	Hulu Langat
2.	Sungai Jelok	Pekan Kajang dan sekitarnya	Hulu Langat
3.	Sungai Kuyoh	Seri Serdang, Sri Kembangan dan kawasan-kawasan yang berhampiran	Petaling
4.	Sungai Rasau	Bandar Shah Alam Barat, Kampung Sg. Rasau, Padang Jawa, Kampung Bukit Kuda, Taman Berkeley dan sekitarnya.	Klang

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

ii. Pengurusan Sistem Pembetungan

Kira-kira 60 peratus penduduk Negeri Selangor kini mendapat manfaat daripada sistem retikulasi perkhidmatan pembetungan. Walau bagaimanapun, terdapat sebahagian besar kawasan yang telah dibangunkan masih belum disambungkan ke sistem rangkaian pembetungan berpusat terutama kawasan-kawasan yang terpencil. Adalah dianggarkan sepanjang 120 km rangkaian paip pembetung menghadapi masalah kritikal dari segi penggunaan paip yang sudah lapuk, lama, sistem dan kualiti pembinaan yang 'outdated'.

Penggunaan sistem pembetungan yang moden juga masih tidak menyeluruh di mana masih terdapat sebanyak 148,964 bilangan premis yang masih menggunakan sistem jenis lama dan primitif seperti tandas curah terutamanya di petempatan desa.

Di samping itu, sistem pembetungan di Negeri Selangor juga menghadapi masalah ketidakpatuhan kepada piawaian rawatan kumbahan:

- a) Sebanyak 1,024 bilangan tangki septik individu dan tangki septik komunal masih menghasilkan efluen yang tidak mematuhi piawaian alam sekitar.
- b) Efluen dari sebahagian sistem pembetungan awam yang dibina sebelum 1994 iaitu lebih kurang 63% tidak memenuhi kriteria alam sekitar mampan.
- c) Terdapat beberapa loji rawatan kumbahan swasta yang beroperasi tidak mengikut SOP (standard piawaian) yang telah ditetapkan menyebabkan hasil efluen yang tidak menepati rekabentuk asal.

Oleh itu, dasar rawatan kumbahan berdasarkan pengurusan yang cekap, bersih dan efisien untuk menampung keperluan masa hadapan dan mencapai kualiti alam sekitar yang mampan diperlukan.

DASAR MP28

TAHAP PERKHIDMATAN SISTEM DAN KEMUDAHAN PEMBETUNGAN DIPERTINGKATKAN BERDASARKAN PENDEKATAN MESRA ALAM

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Memaksimumkan dan meluaskan penggunaan Sistem Rawatan Kumbahan Berpusat (CSTP) untuk pembangunan baru dengan mengambil kira zon tadahan pembetungan. Rajah 5.3.13 menunjukkan cadangan kawasan tadahan pembetungan utama.	IWK	IWK, SWASTA	SPAN	SPAN
P2	Melaksanakan cadangan projek baru, naik taraf dan program rasionalisasi sistem pembetungan di kawasan setiap Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dan cadangan projek baru, naik taraf dan kerja-kerja rasionalisasi sistem pembetungan di bawah program RIVER OF LIFE dan GREATER Kuala Lumpur/Klang Valley seperti Jadual 5.3.9.	IWK	IWK,	SPAN	SPAN
P3	Mengenal pasti tapak dan melaksanakan pengambilan tanah untuk tujuan <i>Regional STP</i> dilakukan dengan sebaik mungkin.	IWK, PTD	IWK, PTD	SPAN, PTD	SPAN
P4	Melaksanakan penutupan loji-loji kecil dan sistem serta tangki-tangki septik dan penyambungan sisa kumbahan daripada loji-loji dan tangki-tangki tersebut ke sistem pembetungan berpusat.	JPP	IWK	JPP	JPP

Bersambung...

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
P5	Menyambungkan lebih banyak loji-loji kecil yang tiada rawatan/tidak mematuhi kaedah rawatan kumbahan pihak IWK kepada sistem pembetungan berpusat serantau (<i>Regional Sewerage Treatment Plant</i>).	JPP	IWK	JPP	JPP
P6	Menggantikan paip pembetung utama untuk mewujudkan sistem rawatan kumbahan berpusat serantau, seperti di Jadual 5.3.9.	JPP	IWK	JPP	JPP
P7	Menyediakan dan memastikan sistem pembetungan yang mesra alam seperti penggunaan tangki septik yang diluluskan pihak IWK di kawasan petempatan desa, terutama penempatan yang berada di dalam kawasan lembangan Sungai Selangor, Sungai Klang dan Sungai Langat yang menjadi punca air bersih Negeri Selangor. Cadangan kawasan pemantauan aliran keluar sisa kumbahan adalah seperti di Rajah 5.3.14.	JPP	IWK	JPP	JPP
P8	Mengenalpasti dan menguatkuasa kawasan-kawasan yang menyebabkan pencemaran sisa kumbahan ke punca air mentah.	JPP	IWK	JPP	JPP
P9	Mengkaji semula penggunaan tapak kolam oksidasi sedia ada yang tidak lagi digunakan.	JPP, PBT	IWK	JPP, PBT	JPP

Nota: "LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "JPP" = Jabatan Perkhidmatan Pembetungan, "IWK" = Indah Water Konsortium, "SPAN" = Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara, "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah

Jadual 5.3.9: Cadangan Projek Baru, Naik Taraf dan Kerja-Kerja Rasionalisasi Sistem Pembetungan di bawah Program River Of Life dan Greater Kuala Lumpur/Klang Valley

Pihak Berkuasa Tempatan	Pembetungan Berpusat	Rasionalisasi Loji	Naik Taraf Loji	Penggantian Paip Pembetung (km)
MPS	1	79	19	7
MPAJ	4	113	0	55
MPKj	3	147	11	19.841
MPSJ	0	3	8	24.40
MBSA	0	0	11	6.80
MBPJ	0	219	8	35.60
MPK	1	72	10	40.362
MPSp	0	0	2	4.617

Nota: MDSB, MDKS, MDHS dan MDKL tidak terlibat di dalam projek ini.

Sumber: Indah Water Konsortium, Bahagian Perancangan Wilayah Tengah, 2012

Petunjuk:

- 1 Lokasi Sub-Lembangan Kawasan Tadahan Pemptungan
- Badan Air
- Sempadan Daerah
- Sempadan Negeri

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Petunjuk:

- Kawasan Pemantauan Aliran Kumbahan
- Badan Air
- Sempadan Daerah
- Sempadan Negeri

iv. Sistem Pengurusan Sisa Pepejal dan Toksik

Pengurusan perkhidmatan kutipan dan pengangkutan sisa pepejal di semua daerah di Negeri Selangor kini di bawah kendalian Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) masing-masing.

Penjanaan sisa pepejal untuk Negeri Selangor dianggarkan pada 4,800 tan sehari berdasarkan kepada anggaran jumlah penduduk sebanyak 5.9 juta orang. Penjanaan sampah ini di jangka meningkat sehingga 7,200 tan /hari pada tahun 2035.

Aktiviti kitar semula kini dilaksanakan sama ada secara formal dan tidak formal. Kadar kitar semula kini dianggarkan pada 5%. Sasaran kadar kitar semula Negeri Selangor pada tahun 2035 ialah 30%. Berbanding dengan negara Singapura yang telah mencapai angka kadar kitar semula sebanyak 60%, sasaran ini masih dikira rendah. Tapak Pelupusan Jeram, Kuala Selangor kendalian Worldwide Landfills Sdn Bhd kini memiliki kemudahan *Material Recovery Facility* (MRF) yang mana boleh meningkatkan lagi kadar kitar semula.

Terdapat 8 buah tapak pelupusan sampah di dalam Negeri Selangor. Daripada itu, tapak pelupusan sanitari di Bukit Tagar adalah untuk mengendalikan sisa pepejal daripada Kuala Lumpur. Di samping itu, terdapat sebuah stesen pemindahan (*transfer station*) terletak di Seksyen 21, Shah Alam. Ia memberi perkhidmatan kepada sisa pepejal daripada Majlis Bandaraya Shah Alam, Majlis Bandaraya Petaling Jaya dan Majlis Perbandaran Subang Jaya untuk dimampat sebelum dihantar ke tapak pelupusan di Jeram, Kuala Selangor. Hanya tapak pelupusan di Jeram, Bukit Tagar dan Tanjung Dua Belas yang mengamalkan kaedah pelupusan '*sanitary landfill*'.

Ada di antara tapak pelupusan sampah di Selangor yang akan tamat tempoh jangka hayatnya tidak beberapa tahun akan datang. Antara yang kritikal ialah tapak pelupusan Sungai Besar, di kawasan Majlis Daerah Sabak Bernam (MDSB), tapak-tapak untuk Majlis Daerah Hulu Selangor (MDHS) dan tapak pelupusan sanitari di Jeram, Kuala Selangor juga dijangka memerlukan kawasan yang baru memandangkan baki jangka hayatnya di dalam sekitar 9 tahun.

Sisa terjadual merujuk kepada bahan yang tersenarai mengikut Peraturan Kualiti Alam Sekeliling Buangan Terjadual, 2005. Antaranya ialah sisa klinikal yang diuruskan oleh syarikat Radicare (M) Sdn Bhd dan dilupuskan di pusat pelupusan sisa klinikal di Teluk Panglima Garang. Sistem pengurusan sisa toksik adalah di bawah kawalan Jabatan Alam Sekitar (JAS). Pengurusan sisa toksik atau terjadual diwajibkan mengikut peraturan yang telah ditetapkan oleh JAS. Kuantiti sisa terjadual yang dihasilkan dalam setahun dianggarkan sebanyak 65,000 tan.

Bagi meningkatkan sistem pengurusan sisa pepejal dan toksik, pendekatan secara menyeluruh adalah diperlukan. Prinsip utama yang ditekankan ialah untuk mengurangkan penjanaan sisa melalui perubahan gaya hidup, meningkatkan kadar kitar semula dan mengurangkan keperluan terhadap tapak pelupusan dan hanya tapak pelupusan yang menepati ciri-ciri serta piawai Jabatan Alam Sekitar sahaja yang dibenarkan. Bagi pengurusan sisa toksik, penekanan adalah kepada pengurusan yang lebih efisien dan mesra alam.

DASAR MP29

KONSEP PENGURANGAN SISA PEPEJAL AKAN DIGALAKKAN DAN AKTIVITI KITAR SEMULA DIPERTINGKATKAN BAGI MENCAPAI SASARAN SEKURANG-KURANGNYA 30% KADAR KITAR SEMULA PADA TAHUN 2035

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	<p>Menyediakan kemudahan kitar semula bermula dipunca (<i>at source</i>) sehingga ke tapak pelupusan seperti:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kemudahan tong sampah pelbagai mengikut jenis sampah untuk kediaman. Kemudahan pengangkutan sisa pepejal yang mengasingkan sisa mengikut kategori. 	PBT, SWASTA	PBT, SWASTA	PBT	PBT
P2	<p>Menubuhkan satu unit kitar semula di PBT bagi melaksanakan kerja-kerja berkaitan kitar semula seperti penyediaan mekanisma dan dokumen khas untuk amalan-amalan khusus kitar semula. Di antara tugas utama unit tersebut ialah:</p> <ul style="list-style-type: none"> Menyediakan kaedah mengira jumlah sisa kitar semula mengikut komposisi sisa. Mengira jumlah sisa kitar semula mengikut sisa setiap bulan. Mempamerkan rekod jumlah kitar semula kepada pihak awam bagi menunjukkan ketegasan PBT dalam amalan kitar semula. 	PBT	PBT	PBT	PBT

Bersambung...

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P3	Meningkatkan penglibatan komuniti di dalam pelaksanaan konsep 3R (<i>Reduce, Reuse, Recycle</i>) melalui pemberian insentif kepada penduduk /individu, persatuan penduduk dan industri kitar semula agar dapat menggalakkan amalan tersebut di kalangan masyarakat.	PBT, NGO, SWASTA	PBT, NGO, SWASTA	PBT	PBT
P4	Menjadikan program kitar semula sebagai kempen pendidikan umum. Latihan serta amalan seharusnya dilaksanakan di peringkat sekolah-sekolah rendah dan menengah dan juga di institut tertiar	PBT, NGO, SWASTA	PBT, NGO, SWASTA, JPN	JPN	PBT
P5	<p>Mengurangkan penjana sisa melalui perubahan gaya hidup antaranya ialah:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mengasingkan sisa di punca (at source) sebagai teras kepada amalan kitar semula. • Meluaskan kempen “no plastic bag” setiap hari dan menggalakkan pengguna membawa beg sendiri. • Menggalakkan penggunaan bahan mesra alam dalam urusan harian seperti beg yang boleh dikitar atau guna semula. • Menggalakkan penggunaan bahan bukan plastik sebagai bahan pembungkusan. • Menggalakkan masyarakat membawa bekas minuman dan makanan sendiri 	PBT, NGO, SWASTA	PBT, NGO, SWASTA, JPN	PBT	PBT, PIHAK SWASTA, NGO

Nota: “JPN” = Jabatan Pendidikan Negeri, “PBT ” = Pihak Berkuasa Tempatan, “JPN” = Jabatan Pendidikan, “NGO” = Badan Bukan Kerajaan, “PBT” = Pihak Berkuasa Tempatan

DASAR MP30

SISTEM PENGURUSAN SISA PEPEJAL DAN TOKSIK YANG LEBIH EFEKTIF SERTA MESRA ALAM AKAN DILAKSANA

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Meningkatkan tahap operasi (perkhidmatan kawalselia, pengumpulan dan pelupusan sisa pepejal) terutama bagi kawasan perumahan berkepadatan tinggi, dan kawasan - kawasan tumpuan awam seperti pusat bandar dan pusat-pusat pelancongan .	PBT	PBT, SWASTA,	PBT, JAS	PBT, JAS
P2	Melaksanakan kaedah pelupusan sisa pepejal secara serantau yang mesra alam dan mesti mematuhi peraturan-peraturan yang ditetapkan oleh Jabatan Alam Sekitar.	UPEN, JAS, PBT	UPEN, PBT	PBT, JAS	UPEN, PBT, JAS
P3	Melaksanakan kaedah pelupusan yang mengamalkan kitar semula seperti amalan kitar semula untuk semua jenis sisa (<i>waste to energy</i> (WtE)) dan juga penyediaan kemudahan <i>Material Recovery Facility</i> (MRF) di semua tapak pelupusan di samping menimbang serta melaksanakan penggunaan loji rawatan termal di kawasan penempatan berkepadatan tinggi.	PBT, UPEN	SWASTA	PBT	PBT
P4	Menambah atau menaiktaraf kemudahan " <i>Transfer Station</i> " bagi tujuan pelupusan sisa pepejal di Daerah Gombak, Hulu Langat, Kuala Langat dan Klang	PBT	PBT	PBT	PBT
P5	Memastikan sistem dan kemudahan pelupusan sisa pepejal /toksik yang akan digunakan oleh premis berkenaan adalah sesuai dan mengikut garis panduan dan syarat-syarat yang telah ditetapkan oleh JAS	PBT, JAS	PBT, SWASTA	JAS	JAS

Nota: "JAS" = Jabatan Alam Sekitar, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "UPEN" = Unit Perancangan Ekonomi Negeri

5.3.6 Pengaplikasian Teknologi Hijau

Teknologi Hijau merupakan satu teknologi yang mesra alam dan merupakan teknologi yang rendah karbon bagi mengurangkan pelepasan gas karbon ke udara yang menyebabkan antara lainnya fenomena perubahan cuaca dunia. Antara kesan-kesan fenomena perubahan cuaca dunia yang dirasakan pada masa kini ialah cuaca yang melampau seperti keadaan cuaca panas yang sedang dihadapi pada masa ini. Selain itu, kejadian bencana alam seperti ribut taufan, kecairan ais di Kutub Utara dan Selatan, kenaikan paras dan suhu air laut, kepupusan spesis flora dan fauna dan sebagainya juga merupakan kesan-kesan fenomena perubahan cuaca dunia yang signifikan pada masa sekarang. Oleh yang demikian, mitigasi fenomena perubahan cuaca dunia telah menjadi antara prioriti dalam masyarakat dunia pada masa kini.

Proses perubahan cuaca global sememangnya tidak dapat dihalang. Walau bagaimanapun, usaha-usaha boleh dilakukan untuk melambatkan proses ini. Oleh yang demikian, pengaplikasian teknologi hijau merupakan salah satu langkah yang diambil bagi melambatkan proses perubahan cuaca dunia. Pengaplikasian teknologi hijau merujuk kepada penggunaan produk, peralatan, atau pemakaian sistem yang:

- Meminimumkan degradasi kualiti persekitaran;
- Mempunyai pembebasan Gas Rumah Hijau (GHG) yang rendah atau sifar;
- Selamat untuk digunakan dan menyediakan persekitaran sihat dan lebih baik untuk semua hidupan;
- Menjimatkan tenaga dan sumber asli; dan
- Menggalakkan sumber-sumber yang boleh diperbaharui.

Di Malaysia sektor teknologi hijau di bawah Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air (KETTHA) bertanggungjawab untuk mengkaji dan membangunkan Teknologi Hijau Negara di samping meningkatkan kualiti hidup dan menjamin persekitaran yang mesra alam. Empat sektor utama telah dikenal pasti yang akan memberi kemajuan yang signifikan dan peningkatan utama dalam pembangunan teknologi hijau negara iaitu sektor tenaga, bangunan, sektor air dan pengurusan sisa serta sektor pengangkutan. Di dalam konteks dasar RSN Selangor 2035, pembangunan teknologi hijau juga akan diberi keutamaan selaras dengan hala tuju dan dasar berikutnya:

HALA TUJU 6

PENINGKATAN PENGAPLIKASIAN TEKNOLOGI HIJAU DI DALAM PEMBEKALAN TENAGA DAN AIR, BANGUNAN, PENGURUSAN SISA DAN SISTEM PENGANGKUTAN

DASAR MP31

PEMBANGUNAN TEKNOLOGI HIJAU DI DALAM SEKTOR PEMBEKALAN TENAGA DAN AIR, BANGUNAN, PENGURUSAN SISA DAN SISTEM PENGANGKUTAN DIGALAKKAN DAN AKAN DIPERMUDAHKAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
Sektor Tenaga					
P1	Menggalakkan penggunaan teknologi janakuasa yang mesra alam dan juga penggunaan tenaga boleh diperbaharui ataupun <i>renewable energy</i> (RE) terutamanya tenaga solar sebagai alternatif kepada sistem konvensional tenaga elektrik.	KeTTHA, TNB	KeTTHA, TNB	KeTTHA, TNB	KeTTHA
P2	Menggalakkan penggunaan kuasa solar sebagai sumber tenaga di premis awam dan penggunaan peralatan berteknologi hijau.	KeTTHA, PBT	PBT	PBT	PBT
P3	Memberikan insentif kepada pemunya bangunan yang menggunakan tenaga solar. Dicadangkan kaedah <i>Feed In Tariff</i> (FIT) dilaksanakan di mana lebihan kuasa yang dijanakan oleh bangunan-bangunan terlibat boleh dijual kepada pihak Tenaga Nasional Berhad (TNB) pada kadar premium. Segala garis panduan tentang kaedah FIT ini hendaklah merujuk kepada <i>Sustainable Energy Development Authority</i> (SEDA).	PBT	PBT, SWASTA	PBT	PBT
P4	Menggunapakai prinsip teknologi hijau di peringkat reka bentuk di dalam pembinaan dan pelaksanaan infrastruktur tenaga elektrik	KeTTHA, TNB	KeTTHA, TNB	KeTTHA	KeTTHA
Sektor Bangunan					
P5	Menggunapakai teknologi hijau dalam reka bentuk bangunan, pembinaan, pengurusan dan penyelenggaraan bangunan serta pemuliharaan dan pemusnahan bangunan.	SWASTA	SWASTA	KeTTHA, PBT	KeTTHA, PBT

Bersambung...

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P6	Memberikan insentif tambahan selain dari pengecualian cukai dan pelepasan duti stem kepada pemilik bangunan dan pembeli aset dalam bangunan yang diiktiraf menepati indeks bangunan hijau (GBI).	PBN, PBT	PBT	PBT	PBT
P7	Mengenal pasti insentif yang bersesuaian di peringkat PBT untuk diberikan kepada pemilik bangunan dan pembeli aset dalam bangunan yang diiktiraf menepati indeks bangunan hijau (GBI) seperti potongan Tabung Penambahbaikan Perkhidmatan (ISF) dan peningkatan nisbah plot.	UPEN, PBT	PBT	PBT	PBT
Sektor Air					
P8	Menggunakan sistem menuai air hujan (<i>rain-water harvesting</i>) di bangunan-bangunan yang dibina untuk kegunaan domestik.	SWASTA	SWASTA	PBT	PBT
Sektor Pengurusan Sisa					
P9	Memperkasakan program kitar semula di dalam pengurusan sisa pepejal secara lebih menyeluruh.	PBT, NGO, SWASTA	PBT, NGO, SWASTA, JPN	PBT	PBT
P10	Menggunakan kaedah kitar semula, <i>waste to energy</i> (WtE), <i>waste to wealth</i> (WtW), dan juga menyediakan kemudahan <i>Material Recovery Facility</i> (MRF) di semua tapak pelupusan sisa pepejal.	PBT, SWASTA	PBT, SWASTA	PBT	PBT
P11	Menggunakan elemen teknologi hijau di dalam sistem pembetulan.	IWK	IWK	IWK	IWK
Sektor Pengangkutan					
P12	Menggalakkan penggunaan pengangkutan awam dan kenderaan jenis <i>hybrid</i> .	SPAD	SPAD, PBT	SPAD	SPAD
P13	Memberikan insentif kepada pengguna /pemilik /pengusaha yang menggunakan elemen teknologi hijau yang di antaranya memberikan <i>rebate</i> cukai taksir dan skim meletak kereta percuma kepada pemilik kereta <i>hybrid</i> .	PBT	PBT	PBT	PBT
P14	Menggunakan bahan pembinaan berteknologi hijau di dalam pembangunan jalan raya	KKR, LLM, JKR	JKR, LLM	KKR	KKR

Bersambung...

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
Umum					
P15	Meluaskan pemakaian konsep perbandaran hijau di semua bandar-bandar dengan Shah Alam, Petaling Jaya menjadi perintisnya selepas Cyberjaya.	PBT	PBT	PBT	PBT
P16	Meluaskan pemakaian konsep ' <i>re-planting</i> ' atau membudayakan menanam pokok di kawasan bandar	PBT	PBT	PBT	PBT
P17	Memasukkan maklumat pengaplikasian teknologi hijau bagi sesuatu cadangan pembangunan di dalam Laporan Cadangan Pemajuan yang dikemukakan kepada PBT untuk kelulusan kebenaran merancang	PBT	PBT	PBT	PBT

Nota: "KETTHA" = Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "UPEN" = Unit Perancangan Ekonomi Negeri, "SPAD" = Suruhanjaya Pengangkutan Awam Darat, "KKR" = Kementerian Kerja Raya, "LLM" = Lembaga Lebuhraya Malaysia, "JKR" = Jabatan Kerja Raya, "IWK" = Indah Water Konsortium, "PBN" = Pihak Berkuasa Negeri, "NGO" = Badan Bukan Kerajaan

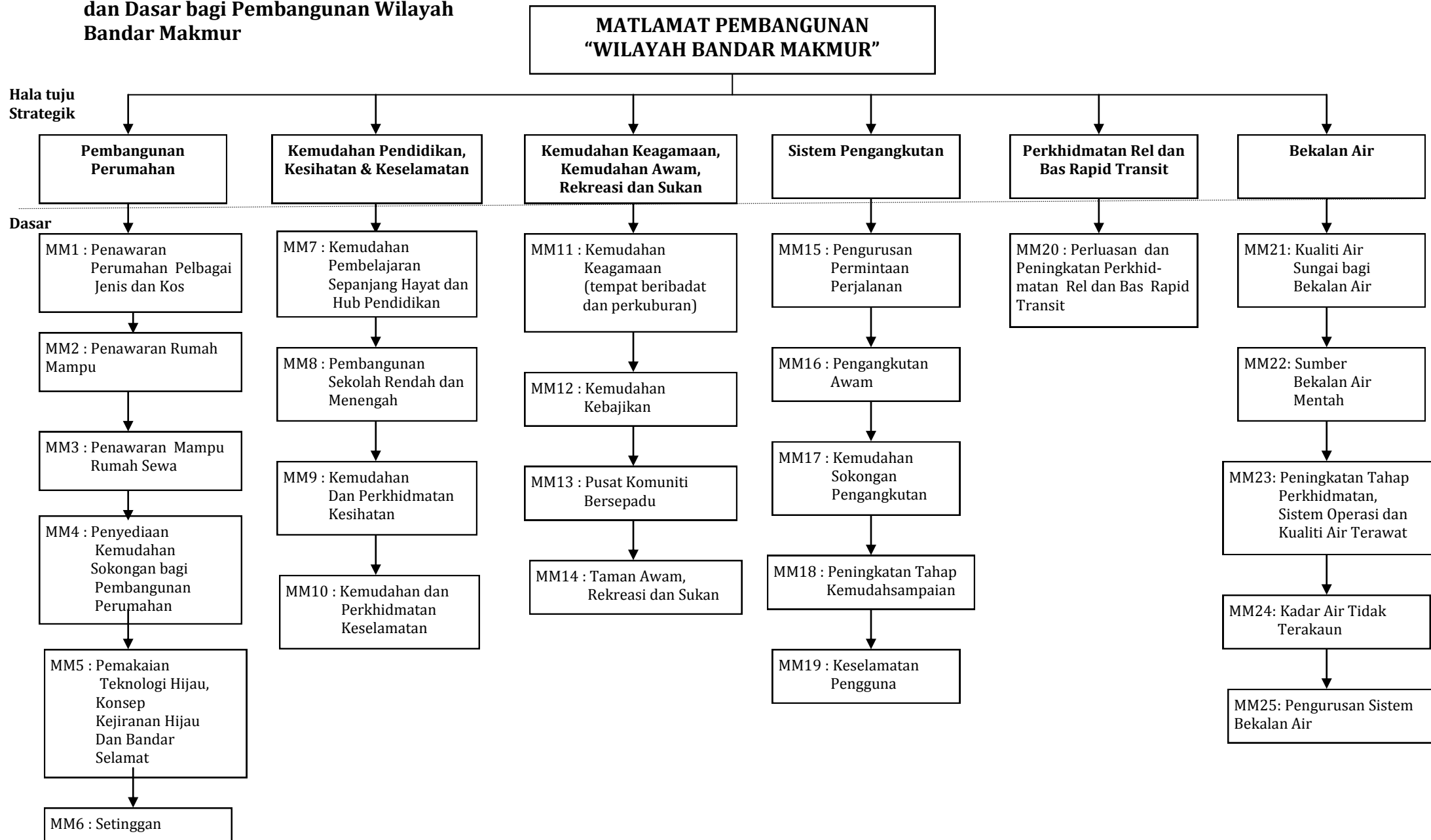
5.4 DASAR KE ARAH WILAYAH BANDAR MAKMUR

Pembangunan ke arah wilayah bandar makmur bertujuan untuk memastikan kemakmuran penduduk Negeri Selangor terus terjamin seiring dengan pembangunan ekonomi dan fizikal. Kemakmuran di dalam konteks ini adalah setiap lapisan penduduk Negeri Selangor berpeluang untuk menerima manfaat daripada pembangunan perumahan, kemudahan masyarakat, rekreasi dan lain-lain kemudahan sosial serta menjalani kehidupan di dalam persekitaran yang sihat. Kemakmuran ini juga disokong oleh tahap kemudahsampaian dan kemudahan pergerakan yang tinggi, selamat dan selesa serta bekalan utiliti yang mencukupi.

Oleh itu bagi mencapai wilayah bandar makmur, RSN Selangor 2035 akan memberi penekanan kepada pembangunan perumahan dan kemudahan infrastruktur fizikal seperti kemudahan pendidikan, keselamatan, tempat ibadat dan rekreasi serta kemudahan pengangkutan dan bekalan air. Pembangunan perumahan dan infrastruktur fizikal ini dapat membantu untuk meningkatkan taraf kualiti sosial penduduk seperti peningkatan taraf pendidikan, memberikan kesihatan yang baik, keyakinan, keselamatan, keselesaan dan kesejahteraan. Persekitaran yang makmur juga memberikan daya saing ekonomi yang tinggi kepada Negeri Selangor untuk membolehkannya untuk terus berkembang maju bagi memacu pertumbuhan ekonomi negara keseluruhannya.

Pelaksanaan pembangunan wilayah bandar makmur digariskan oleh enam hala tuju pembangunan yang disokong oleh 25 dasar RSN serta inisiatif pelaksanaan yang ringkaskan seperti di Rajah 5.4.1

Rajah 5.4.1: Ringkasan Hala Tuju Strategik dan Dasar bagi Pembangunan Wilayah Bandar Makmur

5.4.1 Pembangunan Perumahan

Perumahan merupakan salah satu keperluan asas untuk memastikan kesejahteraan hidup rakyat sentiasa terpelihara. Penekanan terhadap keperluan penyediaan perumahan yang mencukupi, berkualiti dan mampu dibeli atau disewa terutamanya bagi memenuhi keperluan golongan yang disasarkan merupakan cabaran utama yang dihadapi kini. Di samping itu, pembangunan perumahan pada masa kini juga perlu memberi penekanan kepada penerapan konsep, prinsip dan ciri-ciri kejiranan hijau (*green neighbourhood*) dan konsep bandar selamat sebagai salah satu inisiatif bagi mencapai perumahan mampan atau *sustainable housing*.

Pada tahun 2010 terdapat sebanyak 1,568,565 unit rumah di Negeri Selangor¹. Dengan stok perumahan ini, secara keseluruhannya, nisbah stok perumahan kepada isi rumah semasa bagi Negeri Selangor ialah nisbah 1: 0.85. Ini bermakna Selangor mempunyai lebih penawaran perumahan yang lebih pada masa kini sebanyak 227,747 unit. Lebih penawaran ini perlulah dikawal bagi mengelakkan perumahan yang tidak didiami. Pembangunan perumahan di Negeri Selangor juga menghadapi isu dan cabaran seperti berikut:

- i. Penawaran harga rumah yang tinggi melebihi purata bulanan pendapatan penduduk. Kadar purata harga rumah teres bagi daerah yang terletak di kawasan Lembah Klang seperti Daerah Gombak, Petaling dan Hulu Langat adalah RM500,000.00 seunit dan Apartment 3 bilik RM380,000.00 seunit. Ini menyebabkan golongan yang berpendapatan rendah dan sederhana tidak mampu memiliki rumah sendiri.
- ii. Penawaran rumah kos rendah (RKR) adalah tidak mencukupi untuk menampung permintaan semasa di mana didapati sejumlah 15,094 pemohon² yang masih menunggu tawaran perumahan RKR ini (sehingga 31 Mei 2012).
- iii. Pembangunan perumahan untuk pemilikan, pembangunan rumah untuk disewa bagi golongan berpendapatan rendah juga perlu dipertingkatkan. sementara sebelum mereka mendapat rumah tetap. Perumahan ini adalah untuk mereka yang benar-benar daif, tetapi hendaklah menyelesaikan sewa bulanan serendah RM124.00 sebulan.
- iv. Pembangunan perumahan yang pesat juga menyebabkan ketidakseimbangan penawaran perumahan. Terdapat agihan penawaran kawasan perumahan yang tidak seimbang di mana kecenderungan ke arah pembukaan kawasan perumahan baru walaupun tiada permintaan dan keperluan yang mendesak.

¹ Laporan dari Banci Penduduk Dan Perumahan Malaysia, Jabatan Perangkaan Malaysia, 2010 dan Kajian Semula RSN Selangor

² Bahagian Pembangunan, Lembaga Perumahan Dan hartanah Negeri Selangor (LPHS), 2012

Keadaan ini menyumbang kepada projek perumahan tidak didiami dan menyebabkan projek perumahan terbengkalai dalam skala besar seperti yang berlaku di Lembah Beringin dan Bukit Beruntung, Daerah Hulu Selangor. Mengikut maklumat dari Lembaga Perumahan dan Hartanah Selangor (LPHS), terdapat kira-kira 103 projek dengan 32,857 unit perumahan terbengkalai sehingga 31 Oktober 2012.

- v. Walaupun terdapat pengurangan jumlah setinggan dari tahun 2000, namun masih terdapat lagi penempatan setinggan di sesetengah PBT. Matlamat setinggan sifar menjelang tahun 2005 masih belum dicapai. Sehingga tahun 2012, masih lagi terdapat 2,542 keluarga setinggan di Selangor (5.1% daripada jumlah asal keluarga setinggan) kecuali di kawasan Majlis Bandaraya Petaling Jaya dan Majlis Daerah Sabak Bernam.

Oleh itu bagi memastikan setiap isi rumah di Negeri Selangor memiliki sebuah unit rumah di dalam persekitaran yang berkualiti dengan situasi harga rumah yang semakin meningkat serta untuk menangani isu dan cabaran yang berkaitan, hala tuju, dasar dan inisiatif pelaksanaan adalah seperti berikut:

HALA TUJU 1

PEMBANGUNAN PERUMAHAN YANG MENCUKUPI, MAMPU MILIK DENGAN PERSEKITARAN YANG BERKUALITI DAN SELAMAT

Dasar-dasar bagi hala tuju ini terdiri daripada:

- Penawaran perumahan pelbagai jenis dan kos
- Penyediaan rumah mampu milik
- Penyediaan rumah sewa
- Penyediaan kemudahan sokongan
- Penerapan teknologi dan konsep kejuranan hijau serta elemen bandar selamat dan persekitaran tanpa halangan
- Setinggan

DASAR MM1

PENAWARAN PERUMAHAN YANG PELBAGAI JENIS DAN KOS MENGIKUT KEPERLUAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
P1	Menyediakan keperluan tambahan sejumlah 600,000 unit rumah sehingga tahun 2035 dengan pecahan seperti di Jadual 3.9 (Bab 3).	ASKN, SWASTA, LPHS, MBI	ASKN, SWASTA, LPHS, MBI	LPHS	LPHS, PBT
P2	Membangunkan kawasan perumahan baru dengan mengambil kira: <ul style="list-style-type: none"> Kesesuaian tapak dari aspek topografi, Keharmonian dengan pembangunan sekitar, Pendapatan purata isi rumah di sekitar, Kemudahan pengangkutan awam dan Mematuhi zon guna tanah yang telah dikenal pasti di dalam Rancangan Tempatan 	ASKN, SWASTA, LPHS, MBI	ASKN, SWASTA, LPHS, MBI	PBT	PBT
P3	Memberi insentif kepada pemaju yang membangunkan perumahan dengan pelbagai kos terutama kos mampu milik di dalam satu kawasan pembangunan. Keutamaan di Daerah Klang, Petaling, Gombak dan Hulu Langat.	LPHS	SWASTA	LPHS, PBT	LPHS
P4	Mengkaji semula kebenaran pemilikan hartanah kediaman oleh penduduk bukan warganegara bagi membendung spekulasi dan kenaikan harga rumah.	UPEN, LPHS	PBN, PTG	PTG	LPHS
P5	Meneruskan dan merancang semula projek perumahan terbengkalai.	SPNB, LPHS, UPEN, MBI, PBT	SPNB, LPHS, UPEN, MBI	PBT, KPKT	LPHS, SPNB
P6	Mensyaratkan penyediaan Kajian Penilaian Impak Sosial sebagai sebahagian daripada keperluan kelulusan Kebenaran Merancang pembangunan perumahan bagi skim pembangunan bagi unit pembangunan mencapai 2000 unit rumah atau luas tapak melebihi 100 hektar	PBT	SWASTA	PBT	PBT
P7	Mengkaji dan menyediakan keperluan perumahan bagi penduduk di petempatan desa, perkampungan nelayan,	LPHS, ASKN	ASKN, SWASTA, FELDA	Tidak Berkait	LPHS

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
	perkampungan tradisi, petempatan estet serta petempatan Felda / Felcra.				
P8	Menyediakan kemudahan perumahan yang mempunyai saiz dan kemudahan yang bersesuaian bagi menepati keperluan orang kurang upaya (OKU) dan warga emas mengikut keperluan.	LPHS, ASKN	PKNS, SWASTA	PBT	LPHS
P9	Mengukuhkan sistem penyampaian perkhidmatan bagi memantau penawaran, permintaan dan pembangunan perumahan.	LPHS	LPHS	Tidak Berkait	LPHS
P10	Menggalakkan skim 'retirement village' untuk warga emas	LPHS, ASKN	LPHS, ASKN, JKM, SWASTA	UPEN	UPEN

Nota: "ASKN" = Anak Syarikat Kerajaan Negeri, "MBI" = Perbadanan Menteri Besar, "LPHS" = Lembaga Perumahan dan Hartanah Selangor, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "PBN" = Pihak Berkuasa Negeri, "PTG" = Pejabat Tanah dan Galian, "UPEN" = Unit Perancang Ekonomi Negeri, "SPNB" = Syarikat Perumahan Negara Berhad, "SWASTA" = merujuk kepada pihak pemaju swasta, "JKM" = Jabatan Kebajikan Masyarakat, "KPPT" = Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan, "FELDA" = Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan.

DASAR MM2

PENYEDIAAN DAN PENAWARAN RUMAH MAMPU MILIK YANG BERKUALITI DAN MENCUKUPI MENGIKUT KEPERLUAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
P1	Menggalakkan pembangunan RMM yang berkualiti oleh pelbagai agensi kerajaan dan pihak swasta.	KKBPKT, SPNB, PR1MA, SWASTA	SPNB, ASKN, PR1MA, SWASTA	PBT	LPHS
P2	Melaksanakan dasar rumah mampu milik Negeri Selangor (Rumah Selangorku) yang dapat memenuhi keperluan terhadap rumah mampu milik selaras dengan sasaran <i>satu isi rumah satu rumah</i> .	LPHS	LPHS, ASKN, SWASTA	LPHS, PBT	LPHS, PBT
P3	Memastikan pemaju perumahan mematuhi keperluan penyediaan rumah mampu milik (Rumah Selangorku) mengikut dasar Rumah Selangorku yang telah dipersetujui oleh pihak berkuasa negeri.	LPHS, PBT	SWASTA, ASKN	PBT, LPHS	LPHS, PBT

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
P4	Menggalak dan memberi insentif kepada pemaju swasta yang akan ditentukan oleh Kerajaan Negeri kelak	PBN	PBT, PTG	PBN	LPHS
P5	Pembangunan perumahan mampu milik perlu dirancang dengan sistem pengangkutan awam	ASKN, SWASTA, SPAD	ASKN, SWASTA, SPAD	PBT	PBT, SPAD
P6	Memastikan penguatkuasaan pelaksanaan pembangunan rumah mampu milik mengikut jadual pembinaan.	LPHS, PBT	SWASTA, ASKN, LPHS	PBT	PBT, LPHS
P7	Meneruskan program PPRT bagi memastikan golongan penduduk termiskin memiliki rumah	LPHS, PTD	LPHS, PTD	LPHS	LPHS

Nota: "KKBPKT" = Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan, "SPNB" = Syarikat Perumahan Negara Berhad, "PR1MA" = Perbadanan Program Perumahan 1Malaysia, "ASKN" = Anak Syarikat Kerajaan Negeri, "SPAD" = Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Darat, "LPHS" = Lembaga Perumahan dan Hartanah Selangor, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "PTG" = Pejabat Tanah dan Galian, "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah, "Swasta" = merujuk kepada pihak pemaju swasta

DASAR MM3

PROGRAM PENAWARAN RUMAH MAMPU SEWA DILAKSANAKAN UNTUK MEMBOLEHKAN GOLONGAN YANG KURANG BERKEMAMPUAN MENDIAMI KEDIAMAN YANG SELESA

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menyediakan program pembinaan 'Council Home' di setiap PBT untuk disewakan kepada golongan yang kurang berkemampuan.	PBT, LPHS, ASKN	PBT, LPHS	PBN	LPHS, PBT
P2	Menambah perumahan mampu sewa di kawasan bandaraya dan bandar-bandar utama	PBT, PKNS	PBT, PKNS	PBN	LPHS
P3	Menyediakan kemudahan awam, rekreasi dan sistem pengangkutan awam yang berkualiti di kawasan perumahan mampu sewa.	PBT, SPAD	PBT, SPAD	PBT	PBT
P4	Menubuhkan satu badan khas untuk mengurus dan mengendalikan 'Council Home'	PBT,PBN, LPHS	Badan Khas, SWASTA	PBT	PBT

Nota: "ASKN" = Anak Syarikat Kerajaan Negeri, "PKNS" = Perbadanan Kemajuan Negeri Selangor, "LPHS" = Lembaga Perumahan dan Hartanah Selangor, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "PBN" = Pihak Berkuasa Negeri, "SWASTA" = merujuk kepada pihak pemaju swasta

DASAR MM4

PEMBANGUNAN PERUMAHAN PERLU DILENGKAPI DENGAN KEMUDAHAN SOKONGAN BERASASKAN PIAWAIAN DAN MEMATUHI GARIS PANDUAN PERANCANGAN SEMASA

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Memastikan pembangunan perumahan disediakan dengan rangkaian jalan raya serta infrastruktur dan utiliti yang sempurna.	PBT	PBT, SWASTA	PBT	PBT
P2	Memastikan penyediaan kemudahan awam dan rekreasi disediakan dengan mencukupi mengikut piawaian perancangan bagi pembangunan berkonsepkan 'compact development'.	ASKN, SWASTA	ASKN, SWASTA	PBT	PBT
P3	Menyediakan kemudahan awam, rekreasi dan sistem pengangkutan awam yang berkualiti di kawasan perumahan	PBT, SPAD	PBT, SPAD	PBT	PBT
P4	Memastikan penyediaan kawasan lapang secara berpusat dan berfungsi serta dilengkapi dengan kemudahan rekreasi	ASKN, SWASTA	ASKN, SWASTA	PBT	PBT

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P5	Menyediakan kemudahan sokongan bagi golongan warga emas dan OKU mengikut keperluan.	ASKN, SWASTA	ASKN, SWASTA	PBT	PBT
P6	Menyemak garis panduan dan piawaian perancangan dari masa ke semasa bagi menangani perubahan di dalam tren pembangunan	JPBD, PBT	JPBD, PBT	JPBD	JPBD

Nota: "ASKN" = Anak Syarikat Kerajaan Negeri, "SPAD" = Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Darat, "LPHS" "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Selangor, "SWASTA" = merujuk kepada pihak pemaju swasta

DASAR MM5

PENERAPAN TEKNOLOGI DAN KONSEP KEJIRANAN HIJAU SERTA ELEMEN BANDAR SELAMAT DAN PERSEKITARAN TANPA HALANGAN DIGALAKKAN DI DALAM PEMBANGUNAN PERUMAHAN BARU

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Memberikan insentif yang bersesuaian kepada pemaju bagi pembangunan yang mengaplikasikan 'Green Building Index' (GBI) atau 'Leadership in Energy & Environmental Design' (LEED).	PBT	PBT	PBT	PBT
P2	Memastikan pembangunan perumahan mengambil kira kriteria berikut: <ul style="list-style-type: none"> Mempunyai aksesibiliti yang baik ke jalan utama Mempunyai rangkaian laluan sikal dan pejalan kaki yang menyeluruh. Menggalakkan penyediaan pejalan kaki berbumbung. Ruang yang mencukupi untuk penyediaan kemudahan awam dan rekreasi Mempunyai sistem saliran yang baik dan tidak mengalami masalah banjir Tidak bercanggah dengan guna tanah sekitar Perlu mengambilkira susun atur, kepadatan, dan jenis pembangunan di sekitarnya 	ASKN, SWASTA	ASKN, SWASTA	PBT	PBT
P3	Meningkatkan kemudahan keselamatan seperti peningkatan penyediaan balai komuniti dan	PDRM, PBT	PDRM, PBT	PBT	PBT

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
	penyediaan elemen-elemen konsep 'Bandar Selamat' seperti lampu dan CCTV di kawasan perumahan sedia ada.				

Nota: "ASKN" = Anak Syarikat Kerajaan Negeri, "JPS" = Jabatan Pengairan dan Saliran, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "JMG" = Jabatan Mineral dan Geosains, "JKRC" = Jabatan Kerja Raya Bahagian Cerun, "JAS" = Jabatan Alam Sekitar, "PDRM" = Polis DiRaja Malaysia, "SWASTA" = merujuk kepada pihak pemaju swasta

DASAR MM6

PROGRAM PENEMPATAN SEMULA SETINGGAN AKAN DITERUSKAN SELARAS DENGAN SASARAN SETINGGAN SIFAR

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Membasmi petempatan setinggan secara lebih komprehensif dan proaktif.	PBT, UPEN	PBT, UPEN	PBT, PTD	PBT, PTD
P2	Tapak pembangunan bagi penempatan semula setinggan perlu mengambilkira kedapatan (<i>availability</i>) pengangkutan awam dan kedekatan (<i>proximity</i>) dengan sumber pekerjaan penduduknya.	PBT, UPEN	PBT, UPEN	PBT	PBT
P3	Meningkatkan aktiviti penguatkuasaan dan pemantauan bagi kawasan setinggan dan penerokaan tanah secara haram secara berjadual.	PBT, PTD	PBT, PTD	PBT, PTD	PBT
P4	Mencadangkan petempatan sementara bagi setinggan yang tidak dapat diberimilikan tanah	PBT, PTD	PBT, PTD	PBT, PTD	PBT

Nota: "UPEN" = Unit Perancang Ekonomi Negeri, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah

5.4.2 Kemudahan Masyarakat, Rekreasi dan Sukan

Kajian sektor kemudahan masyarakat meliputi kemudahan pendidikan, kesihatan, keselamatan, keagamaan dan kemudahan awam (dewan, perpustakaan dan institusi kebajikan) serta kemudahan rekreasi dan sukan. Penemuan kajian mendapati tahap penyediaan kemudahan pendidikan, keselamatan, kesihatan dan kemudahan awam masih tidak mencukupi. Tahap penyediaan rekreasi awam juga masih kurang berbanding dengan keperluan semasa penduduk serta terdapatnya kawasan lapang dan rekreasi sedia ada digunakan untuk tujuan pembangunan.

Bagi tanah perkuburan Islam sedia ada, tahap kekosongannya adalah 63%, manakala tanah perkuburan selain Islam adalah berbeza-beza dari 17.6% bagi tanah perkuburan Kristian sehingga 58.93% bagi perkuburan Hindu. Penawaran tanah perkuburan di Negeri Selangor terutamanya untuk kegunaan penganut agama selain Islam, ia juga

turut sumbangkan oleh tanah perkuburan bersepadu dan tanah perkuburan swasta. Tahap kekosongan bagi tanah perkuburan bersepadu dan swasta, adalah masing-masing 140.345 hektar (94.85%) dan 186.22 hektar (57.42%). Jadual berikutnya menunjukkan ringkasan ketidakcukupan penawaran kemudahan mengikut daerah semasa.

Dengan ketidakcukupan ini dan pertambahan penduduk yang diunjurkan mencapai sehingga 9.08 juta orang pada tahun 2035 penyediaan kemudahan perlu ditambah. Pembangunan kemudahan juga bertujuan untuk menyediakan kemudahan yang lebih berkualiti bagi meningkatkan kualiti hidup dan kemakmuran masyarakat serta menuju ke arah masyarakat yang berilmu. Dengan ini hala tuju dan dasar pembangunan kemudahan masyarakat, rekreasi dan sukan adalah seperti berikut:

HALA TUJU 2

PEMBANGUNAN KEMUDAHAN PENDIDIKAN, KESIHATAN DAN KESELAMATAN YANG MENCUKUPI DAN BERKUALITI

DASAR MM7

KEMUDAHAN-KEMUDAHAN PELAJARAN DAN PENDIDIKAN DARI PERINGKAT ASAS SEHINGGA KE PERINGKAT TERTIARI HENDAKLAH DISEDIKAN BAGI SEMUA LAPISAN MASYARAKAT UNTUK MENYOKONG PROGRAM PEMBELAJARAN SEPANJANG HAYAT DAN MENJADIKAN NEGERI SELANGOR SEBAGAI HUB PENDIDIKAN NEGARA

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menggalakkan penyediaan institusi pengajian di pusat-pusat pertumbuhan utama untuk menggalakkan pembelajaran sepanjang hayat.	KPM, JPN, SWASTA	JPN, SWASTA	KPM	UPEN
P2	Menambah kemudahan sekolah khas untuk kanak-kanak istimewa dan kurang upaya	JPN, JKM	JPN, JKM	KPM	JKM
P3	Pembangunan baru digalakkan pembangunan secara bersepadu iaitu dengan menyediakan taska, tadika dan pendidikan khas di dalam satu kawasan	JKM, PBT	SWASTA, JKM	JKM, PBT	JKM, PBT
P4	Menyediakan pusat aktiviti penduduk bagi pembelajaran kemahiran, program pembangunan insan, aktiviti belia dan khidmat bantuan pendidikan /masyarakat di kawasan perumahan.	UPEN	UPEN	UPEN	UPEN
P5	Memastikan agar semua bangunan kerajaan menyediakan kemudahan nurseri dan tadika	UPEN	JPN, SWASTA	KPM	UPEN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P6	Bagi kemudahan tadika swasta yang menukarguna bangunan lain, ia perlu mendapatkan kelulusan PBT dan lain agensi yang berkaitan.	SWASTA	SWASTA	JKM, JBPM, PBT	PBT
P7	Pembangunan pusat-pusat pengajian tinggi perlulah berhampiran dengan rangkaian pengangkutan, kemudahan pengangkutan awam dan infrastruktur yang lengkap	KPM, JPN, SWASTA	JPN, SWASTA	PBT, KPM	KPM

Nota: "KPM" Kementerian Pendidikan Malaysia "JPN" = Jabatan Pendidikan Negeri, "UPEN" = Unit Perancang Ekonomi Negeri, "JKM" = Jabatan Kebajikan Masyarakat, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "JBPM" = Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia

DASAR MM8

SEKOLAH RENDAH DAN MENENGAH AKAN DINAIK TARAF DAN DITAMBAH DI KAWASAN YANG MEMPUNYAI KEPERLUAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menambahkan bilangan sekolah mengikut piawaian seperti yang diunjurkan dan mengikut keperluan penduduk sehingga berupaya melaksanakan sistem satu sesi di semua sekolah.	JPN	JPN, KPM	KPM	JPN
P2	Menggunapakai cadangan pembangunan sekolah yang dikemukakan di dalam Rancangan Tempatan dan memastikan penyerahan tapak sekolah kepada KPM dilaksanakan.	JPN, PTD, PBT	JPN, KPM	PBT, PTD	JPN
P3	Satu kajian khas perlu dijalankan untuk menentukan dan mengenalpasti saiz dan model sekolah yang bersesuaian mengikut kawasan terutama di bandar dan kawasan padat penduduk (langkah/agensi pelaksanaan utama)	JPN	JPN, KPM	KPM, PBT	JPN
P4	Menambah kemudahan pendidikan dan peralatan kerja yang lebih moden dan aplikasi teknologi terkini.	JPN	JPN	KPM, JPN	JPN
P5	Menyemak semula piawaian keperluan keluasan tapak sekolah, di mana dicadangkan keluasan tapak disediakan mengikut kepadatan penduduk seperti penduduk bandaraya, bandar dan luar bandar.	JPBD, KPM, JPN, PBT	JPBD, KPM, JPN, PBT	PBT	PBT

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P6	Bagi pembangunan sekolah baru perlulah mematuhi Dasar Pendidikan Negara dan lain-lain dasar yang ditetapkan oleh kerajaan persekutuan.	KPM, JPN, PBT	KPM	KPM	KPM
P6	Rekabentuk jalan dan bangunan serta penyediaan perabot jalan perlu mengambilkira keperluan golongan OKU	JPN	JPN	PBT	PBT

Nota: "JPN" = Jabatan Pendidikan Negeri, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "JAIS" = Jabatan Agama Islam Selangor, "PBN" = Pihak Berkuasa Negeri, 'MAIS' = Majlis Agama Islam Selangor "KPM" = Kementerian Pelajaran Malaysia

DASAR MM9

KEMUDAHAN DAN PERKHIDMATAN KESIHATAN YANG MENCUKUPI, LEBIH BERKUALITI DAN EFISIEN AKAN DISEDIAKAN MENGIKUT KEPERLUAN PENDUDUK

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menambah bilangan kemudahan kesihatan seperti diunjurkan terutamanya semua kemudahan kesihatan (hospital) yang di rangka di dalam RMK10 dan RMK 11 .	KS, JKS	KS, JKS	KS	JKS
P2	Menggunapakai cadangan kemudahan kesihatan yang dikemukakan di dalam Rancangan Tempatan.	JKS, PBT, PTD	JKS	PBT	JKS
P3	Menaiktaraf kemudahan fasiliti dan kepakaran di hospital awam setaraf dengan hospital swasta.	KS, JKS	KS, JKS	KS	JKS
P4	Menambah bilangan pegawai perubatan, perkhidmatan doktor pakar, bilangan katil, pembantu perubatan serta kemudahan sokongan lain berdasarkan nisbah penduduk.	JKS	JKS	KS	JKS
P5	Meningkatkan kualiti perkhidmatan klinik desa dari segi kelengkapan, aksesibiliti dan pegawai bertugas setiap masa.	JKS	JKS	KS	JKS
P6	Meningkatkan tahap perkhidmatan ambulans dengan pengurusan yang cekap dan berkualiti serta mengikut keperluan (<i>respond time</i>)	JKS	JKS	KS	JKS
P7	Mempertingkatkan dan memperluaskan perkhidmatan <i>tele-medical</i> bagi memberikan perkhidmatan kepada masyarakat	JKS	JKS	KS	JKS

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
P8	Menggalakkan penyediaan perkhidmatan kesihatan oleh pihak swasta	SWASTA	SWASTA	KS	JKS, PBT
P9	Mengambil kira keperluan golongan OKU di dalam mereka bentuk jalan dan bangunan serta penyediaan perabot jalan.	JKS	JKS	PBT	PBT
P10	Mengkaji semula piawaian tempat letak kereta awam dan kaki tangan di hospital.	PBT, JPBD	PBT	PBT	PBT
P11	Menyediakan satu Pelan Pembangunan Kesihatan Komprehensif yang meliputi program/kempen seperti berikut: <ul style="list-style-type: none"> • Mewujudkan hari-hari tertentu yang tidak dibenarkan untuk merokok / pengenaan denda merokok di tempat awam. • Mempergiat kempen / program ke arah pencegahan penyakit. • Mewujudkan relawan kesihatan (program paramedik / unit paramedik) di kalangan golongan yang telah berpencen dengan insentif tertentu untuk menjimatkan kos-kos perubatan yang akan di tanggung oleh pesakit (kecederaan ringan). • Mengadakan kawalan/ sekatan penjualan makanan / minuman yang mempunyai kandungan gula / MSG tinggi di pasaran. • Penguatkuasaan ke arah Health Maintenance Organisation (HMO). 	JKS	JKS	KS	JKS

Nota: "JKS" = Jabatan Kesihatan Negeri, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa, "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah "KS" = Kementerian Kesihatan

DASAR MM10

KEMUDAHAN DAN PERKHIDMATAN KESELAMATAN YANG BERKUALITI PERLU DISEDIAKAN DENGAN SECUKUPNYA

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
P1	Menambah kemudahan dan meningkatkan taraf perkhidmatan polis dan bomba mengikut piawaian dan keperluan (<i>respond time</i>).	PDRM, JBPM	PDRM, JBPM	KDN, KPKT	PDRM, JBPM, PBT
P2	Menggunapakai cadangan kemudahan keselamatan yang dikemukakan di dalam Rancangan Tempatan.	PDRM, JBPM, PBT, PTD	PDRM, JBPM	PBT	PDRM, JBPM
P3	Meningkatkan penyediaan balai komuniti dan penyediaan elemen-elemen konsep 'Bandar Selamat' seperti lampu dan CCTV.	PDRM, PBT	PDRM, PBT	PBT	PBT, PDRM
P4	Menambahkan bilangan anggota-anggota polis dan bomba berdasarkan nisbah penduduk bagi memberikan perkhidmatan yang lebih berkesan	PDRM, JBPM	PDRM, JBPM	KDN, KPKT	PDRM, JBPM
P5	Meningkatkan dan menggalakkan penguatkuasaan secara bersepadu bersama pihak dan agensi berkuasa.	PDRM, JBPM,	PDRM, JBPM	PDRM, JBPM	PDRM, JBPM
P6	Menggunakan ICT dan Sistem Maklumat Geografi (GIS) di dalam pemetaan maklumat, data dan statistik.	PDRM, JBPM	PDRM, JBPM	PDRM, JBPM	PDRM, JBPM
P7	Meningkatkan kesedaran dan pendidikan awam berkaitan keselamatan serta kerjasama pihak berkuasa dengan masyarakat setempat.	PDRM, JBPM, PBT, PP	PDRM, JBPM, PBT, PP	PDRM, JBPM, PBT, PP	PDRM, JBPM

Nota: "PDRM" = Polis DiRaja Malaysia, "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "JBPM" = Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia, "PP" = Persatuan Penduduk, "KDN" = Kementerian Dalam Negeri, "KPKT" = Kementerian Perumahan dan Kajian Tempatan

HALA TUJU 3

PEMBANGUNAN KEMUDAHAN KEAGAMAAN, KEMUDAHAN AWAM, REKREASI DAN SUKAN YANG MENCUKUPI, BERKUALITI DAN INKLUSIF

DASAR MM11

KEMUDAHAN KEAGAMAAN AKAN DISEDIAKAN DENGAN MENCUKUPI

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menyediakan tempat Ibadat Islam yang mencukupi mengikut piawaian perancangan dan mendapat kelulusan MAIS & JAIS	MAIS, JAIS, PBT, PTD	MAIS, JAIS	PBT	PBT, MAIS
P2	Menyediakan tempat Ibadat Bukan Islam yang mencukupi mengikut piawaian perancangan semasa.	PBT, PTD	SWASTA	PBT, PTD, PTG	PBT, PTD, PTG
P3	Menggunapakai cadangan kemudahan keagamaan yang dikemukakan di dalam Rancangan Tempatan.	MAIS, JAIS, PBT, PTD	MAIS, JAIS	PBT	PBT, MAIS
P4	Menggalakkan penyediaan kompleks Islam bersepadu meliputi sebuah masjid, pusat pendidikan dan pusat komuniti (bagi permohonan masjid baru).	MAIS, JAIS, PBT	MAIS, JAIS	PBT	PBT, MAIS
P5	Menaik taraf dan membaiki pulih kemudahan tempat ibadat Islam sedia ada mengikut keperluan bagi tapak ibadat yang telah mendapatkan kelulusan PBT.	MAIS, JAIS	MAIS, JAIS	PBT	PBT, MAIS
P6	Memastikan tempat ibadat mesra pengguna bagi Orang Kurang Upaya (OKU) dan warga emas.	MAIS	MAIS	PBT	PBT
P7	Tindakan penguatkuasaan akan diambil ke atas pembinaan struktur tempat ibadat tanpa izin dari pihak berkuasa.	PTG, PTD, PBT	PTG, PTD, PBT	PBT	PBT
P8	Menyediakan Tapak Perkuburan Islam seperti yang diunjurkan (Jadual 3.14)(Bab 3).	MAIS, JAIS, PBT, JPBD, SWASTA	MAIS, JAIS, SWASTA, PTD	PBT, PTD, PTG	PBT, PTD, PTG
P9	Menyediakan Tapak Perkuburan Bukan Islam seperti yang diunjurkan (Jadual 3.14)(Bab 3).	PBT, JPBD, SWASTA	SWASTA, PTD	PBT, PTD, PTG	PBT, PTD, PTG
P10	Menggalakkan penyediaan kubur awam secara bersepadu dengan mengambil kira keperluan kemudahan-kemudahan sokongan dengan pengurusan yang sistematik dan berkesan.	JPBD, UPEN, PTD	PBT, PTD	PBT, PTD, JAS	PBT

Nota: "MAIS " = Majlis Agama Islam Selangor, "JAIS " = Jabatan Agama Islam Selangor, "UPEN" = Unit Perancang Ekonomi Negeri, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "PTD " = Pejabat Tanah dan Daerah, "JAS" = Jabatan Alam Sekitar, "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa, "SWASTA" = merujuk kepada pihak pemaju swasta.

DASAR MM12

KEMUDAHAN KEBAJIKAN AKAN DISEDIKAN MENGIKUT KEPERLUAN GOLONGAN SASARAN IAITU WARGA EMAS, OKU SERTA KANAK-KANAK YATIM DAN MISKIN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Mewujudkan kemudahan dan perkhidmatan pusat-pusat pengurusan warga emas yang dikhususkan secara harian atau berkediaman	JKM	JKM	PBT	PBT
P2	Membina kompleks penyayang bagi setiap daerah bagi menempatkan anak-anak yatim /miskin.	JKM, MAIS, PTD, PBT	JKM, MAIS	PBT, JKM	PBT, JKM
P3	Menyediakan pusat pemulihan bagi kes melibatkan masalah sosial remaja.	JKM, MAIS, PTD, PBT	JKM, MAIS	PBT, JKM	MAIS
P4	Menyediakan pusat aktiviti harian atau pusat latihan kemahiran di setiap daerah bagi menempatkan golongan OKU.	JKM, MAIS, PTD, PBT	JKM, MAIS	PBT, JKM	PBT, JKM
P5	Memberi sokongan kepada pertubuhan-pertubuhan kebajikan /badan bukan kerajaan sedia ada melalui penyediaan tapak atau bangunan serta bantuan fiskal dan guna tenaga.	JKM, MAIS,	JKM, MAIS, NGO	JKM	JKM, MAIS
P6	Menggalakkan penyediaan kemudahan fizikal bandar dan pengangkutan awam yang mesra warga emas, kanak-kanak dan OKU.	PBT, SPAD, SWASTA	PBT, SPAD, SWASTA	SPAD PBT	SPAD, PBT
P7	Membina rumah perlindungan bagi golongan gelandangan	JKM	JKM, NGO	JKM	JKM

Nota: "MAIS " = Majlis Agama Islam Selangor, "JKM" = Jabatan Kebajikan Masyarakat, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "SPAD" = Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Darat, "PTD " = Pejabat Tanah dan Daerah, "SWASTA" = merujuk kepada pihak pemaju swasta

DASAR MM13

SETIAP PETEMPATAN MENYEDIAKAN PUSAT-PUSAT KOMUNITI BERSEPADU YANG MENEMPATKAN KEMUDAHAN MASYARAKAT YANG BERKUALITI SERTA MEMENUHI KEPERLUAN SEMUA GOLONGAN MASYARAKAT

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Mewujudkan sekurang-kurangnya satu pusat komuniti bersepadu mengikut piawaian bagi setiap kejiranan bagi pusat petempatan sedia ada, pusat komuniti akan dilengkapi mengikut piawaian dan keperluan pengguna.	PBT, PTD	PBT, PTD	PBT	PBT

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P2	Mewujudkan pusat golongan belia setempat untuk mengelakkan gejala sosial di kalangan anak muda terutama di kawasan penempatan golongan berpendapatan rendah.	JKM, PTD, PBT	JKM, PTD, NGO	JKM, PBT	JKM
P3	Mewujudkan pusat aktiviti kanak-kanak bawah 18 tahun untuk mengelakkan gejala sosial di kalangan kanak-kanak terutama di kawasan penempatan golongan berpendapatan rendah.	JKM, PBT	JKM, PBT	JKM, PBT	JKM, PBT
P4	Memberi penekanan kepada kualiti kemudahan yang disediakan dari aspek reka bentuk bangunan yang sesuai, persekitaran yang menarik dan kepelbagaian aktiviti dan fungsi.	PBT, PTD	PBT, PTD	PBT	PBT
P5	Reka bentuk jalan dan bangunan serta penyediaan perabot jalan perlu mengambil kira keperluan golongan OKU, warga emas dan kanak-kanak	PBT, PTD	PBT, PTD	PBT	PBT

Nota: "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah, "JKM" = Jabatan Kebajikan Masyarakat, "NGO" = Organisasi Bukan Kerajaan (*Non Governmental Organisation*)

DASAR MM14

KEMUDAHAN TAMAN AWAM, REKREASI DAN SUKAN AKAN DISEDIAKAN UNTUK KEPERLUAN SEMUA PENGGUNA SECARA BERSEPADU DAN MENGIKUT HIERARKI PUSAT PETEMPATAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menyediakan taman-taman awam berdasarkan sasaran piawaian yang diguna pakai semasa.	SWASTA, PBT, PTD	SWASTA, PBT	PBT	PBT
P2	Menyediakan kawasan rekreasi dengan kemudahan berkualiti mematuhi garis panduan yang disediakan.	SWASTA, PBT	SWASTA, PBT	PBT	PBT
P3	Meningkatkan, membaik pulih dan menyelenggara kawasan rekreasi sedia ada secara berjadual.	PBT	PBT	PBT	PBT
P4	Mewartakan semua kawasan lapang, rekreasi dan kemudahan sukan sedia ada sebagai kawasan rekreasi awam.	PBT	PTD	PBT, PTD	PBT
P5	Setiap pusat daerah perlu menyediakan taman-taman rekreasi sekurang-kurangnya peringkat taman bandaran sebaik-baiknya taman wilayah	PBT	PBT	PBT	PBT

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
	dan sebuah stadium mini yang dirancang secara bersepadu.				
P6	Mempelbagaikan aktiviti di kawasan rekreasi bersesuaian dengan keperluan dan gaya hidup.	PBT	PBT	PBT	PBT
P7	Elemen-elemen dalam kawasan rekreasi perlu mesra-pengguna untuk memudahkan kemudahan golongan warga emas, orang kelainan upaya dan kanak-kanak.	PBT	PBT	PBT	PBT
P8	Memastikan penyediaan kemudahan sokongan dan penerapan elemen bandar selamat	PBT	PBT	PBT	PBT
p9	Menggalakkan usaha sama di antara orang awam, PBT dan badan bukan kerajaan (NGO) di dalam pentadbiran dan penyelenggaraan taman	PBT, NGO	PBT, NGO	PBT	PBT
P10	Menggalakkan penglibatan sektor swasta secara <i>Corporate Social Responsibility</i> (CSR) di dalam penyediaan kemudahan sukan dan rekreasi dan lain-lain kemudahan	PBT, SWASTA	SWASTA	PBT	PBT
P11	Menggalakkan penyediaan elemen-elemen pendidikan awam seperti tanda nama pokok dan sejarah tempat di kawasan rekreasi	PBT, NGO	PBT, NGO	PBT	PBT
P12	Menggalakkan penanaman pokok buah-buahan di kawasan tanah lapang yang terbiar dan tidak berfungsi seperti konsep dusun komuniti.	PBT, PP	PBT, PP	PBT	PBT
P13	Menyediakan kemudahan sukan khususnya padang bola di pusat kejiranan dengan lokasi yang bersesuaian.	PBT	PBT	PBT	PBT

Nota: "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "PTD" = Pejabat Tanah dan Daerah, "NGO" = *Non Governmental Organisation*, "PP" = Persatuan Penduduk, "SWASTA" = merujuk kepada pihak pemaju swasta

5.4.3 Perhubungan dan Pengangkutan

Jaringan perhubungan merupakan salah satu kemudahan infrastruktur yang perlu disediakan bagi memberi kemudasan kepada pergerakan penduduk dan barangan. Di samping itu, jaringan perhubungan yang baik juga menjadi pemangkin kepada pertumbuhan sesebuah kawasan atau wilayah. Selain daripada kemudasan, |

aspek kemudahan juga perlu diberi penekanan di dalam penyediaan sistem pengangkutan yang efisien.

Negeri Selangor secara amnya mempunyai rangkaian perhubungan yang baik dengan sejumlah 21 buah lebuh raya telah dibina terutamanya di kawasan Wilayah Lembah Klang. Walau bagaimanapun Keadaan fizikal beberapa jalan negeri kurang memuaskan seperti di Daerah Sabak Bernam (Jalan B44), Kuala Selangor (Jalan B33) dan Hulu Langat (Jalan B19). Jalan-jalan ini hanya *single carriageway*, tiada bahu jalan dan keadaan fizikal yang tidak rata.

Tren pembangunan perumahan di kawasan pinggir bandar telah menggalakkan lagi pembinaan lebuh raya ini sebagai rangkaian perhubungan utama ke pusat tumpuan utama pekerjaan khususnya Kuala Lumpur, Putrajaya, Pelabuhan Klang dan Shah Alam. Dengan tahap pekhidmatan sistem pengangkutan awam yang kurang memuaskan, senario ini telah mendorong penggunaan kenderaan persendirian yang tinggi. *Mode share* penggunaan pengangkutan awam hanya 12% pada tahun 2008 dan ia telah meningkat kepada 20% pada tahun 2012. Ini telah menyebabkan kesesakan lalu lintas di jalan-jalan utama pada waktu-waktu puncak pagi dan petang. Antara jalan-jalan utama yang dikenal pasti adalah Laluan Negeri B56 dari Simpang Sg. Choh – Sg. Buaya, , Persimpangan Selayang/Kepong, laluan masuk ke Shah Alam dari Lebuh raya Guthrie dan Laluan Persekutuan 2 dari Kuala Lumpur–Klang. Penggunaan kenderaan persendirian yang tinggi juga menyebabkan kesesakan lalu lintas di pusat-pusat perniagaan utama dan ketidakcukupan tempat letak kenderaan.

Selain daripada tahap perkhidmatan pengangkutan awam, liputan kawasan perkhidmatan juga tidak menyeluruh. Di Daerah Sabak Bernam, sebahagian Daerah Kuala Selangor dan Hulu Selangor tidak menerima perkhidmatan bas henti-henti. Projek-projek penambahbaikan sistem pengangkutan awam sedang dilaksana oleh SPAD. Walau bagaimanapun ia lebih tertumpu di kawasan wilayah Lembah Klang.

Senario ini menunjukkan sistem pengangkutan di Negeri Selangor memerlukan penambahbaikan infrastruktur, sistem pengangkutan awam dan pengurusan lalu lintas. Penambahbaikan ini memerlukan satu pendekatan yang lebih menyeluruh dan satu anjakan paradigma daripada satu sistem pengangkutan tradisi kepada sistem mengurus permintaan perjalanan. Sistem tradisi melibatkan perancangan, pembinaan, penyelenggaraan jalan dan menaik taraf jalan jika berlaku kesesakan. Pengurusan permintaan perjalanan (*Travel Demand Management (TDM)*) adalah merupakan satu pendekatan untuk mempengaruhi corak perjalanan dan memberi pilihan perjalanan kepada penduduk. Ia menyediakan strategi untuk mengubah pilihan mod pengangkutan kepada pengguna jalan raya daripada kenderaan bermotor kepada pengangkutan awam dan kenderaan tidak bermotor melalui pengintegrasian di antara perancangan guna

tanah dan pengangkutan dengan kerjasama daripada pelbagai agensi awam dan swasta. Konsep *Transit Oriented Development* (TOD) adalah satu pendekatan yang mengintegrasikan pembangunan guna tanah dan pengangkutan. Pendekatan ini akan menggalakkan penggunaan pengangkutan awam sebagai mod pengangkutan utama di dalam bandar.

Kesimpulannya, TDM adalah satu pendekatan bagi mengurangkan penggunaan kenderaan persendirian, mengurangkan kesesakan, meningkatkan kelancaran pergerakan lalu lintas dan meningkatkan kemudahan yang seterusnya akan mengurangkan penggunaan bahan bakar dan pencemaran alam sekitar. Dengan ini hala tuju dan dasar yang dicadangkan adalah seperti berikut:

HALA TUJU 4

PENYEDIAAN SISTEM PENGANGKUTAN YANG BERKUALITI, MENYELURUH, BOLEH DIPERCAYAI (RELIABLE), EFISIEN DAN MAMPAN

DASAR MM15

SISTEM PENGURUSAN PERMINTAAN PERJALANAN (*TRAVEL DEMAND MANAGEMENT*) AKAN DILAKSANA BAGI MEWUJUDKAN SISTEM PENGANGKUTAN BANDAR YANG MAMPAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menyediakan manual pengurusan permintaan lalu lintas sebagai panduan kepada pelaksanaannya.	SPAD	SPAD, PBT	SPAD	SPAD
P2	Mempertingkatkan penggunaan mod pengangkutan awam sebagai mod pengangkutan utama.	SPAD	SPAD	SPAD	SPAD
P3	Melaksanakan Sistem Maklumat Pengangkutan Bersepadu (ITIS) iaitu suatu sistem informasi trafik yang dibina khas untuk mengawasi dan menyampaikan maklumat semasa keadaan lalu lintas serta panduan perjalanan melalui perkhidmatan maklumat trafik sebenar (real time services) untuk membantu pengguna jalan raya merancang perjalanan.	PBT	PBT	PBT	PBT
	Maklumat berkaitan trafik terkini boleh diperolehi dari portal ITIS dan melalui telefon mudah alih.				
P4	Mengintegrasikan pengangkutan di dalam perancangan guna tanah dengan mengadaptasikan konsep 'Transit Oriented Development' (TOD) di kawasan terminal	JPBD, PBT, JKR, SPAD	PBT, JKR, SPAD	PBT, SPAD	PBT

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
	pengangkutan awam mengikut hierarki TOD.				
P5	Menyediakan laluan pejalan kaki berbumbung dan berintegrasi di antara bangunan dan penunggang basikal yang menyeluruh dan berterusan.	PBT, SWASTA	PBT, SWASTA	PBT	PBT
P6	Menyediakan kemudahan laluan khas basikal secara menyeluruh	PBT, SWASTA	PBT, SWASTA	PBT	PBT
P7	Menyediakan program khas hari tanpa kenderaan persendirian di pusat-pusat bandar.	PBT	PBT	PBT	PBT
P8	Menyediakan insentif kepada golongan pekerja bagi menggalakkan penggunaan pengangkutan awam seperti pemberian elaun pengangkutan.	Jabatan Kerajaan, SWASTA	Jabatan Kerajaan, SWASTA	SPAD	SPAD
P9	Menyediakan kawasan khusus di lokasi yang strategik yang akan berfungsi sebagai ' <i>goods transfer station</i> ' bagi menangani kemasukan kenderaan berat ke pusat bandar.	PBT	PBT	PBT	PBT
P10	Mengurangkan tempat letak kereta (TLK) di kawasan bandar dan meningkatkan harga caj TLK bagi mengurangkan kenderaan persendirian masuk ke bandar (berkait dengan Garis Panduan)	PBT	PBT	PBT	PBT

Nota: "SPAD" = Suruhanjaya Pengangkutan Awam Darat, "JKR" = Jabatan Kerja Raya, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa, "SWASTA" = merujuk kepada pihak pemaju swasta

DASAR MM16

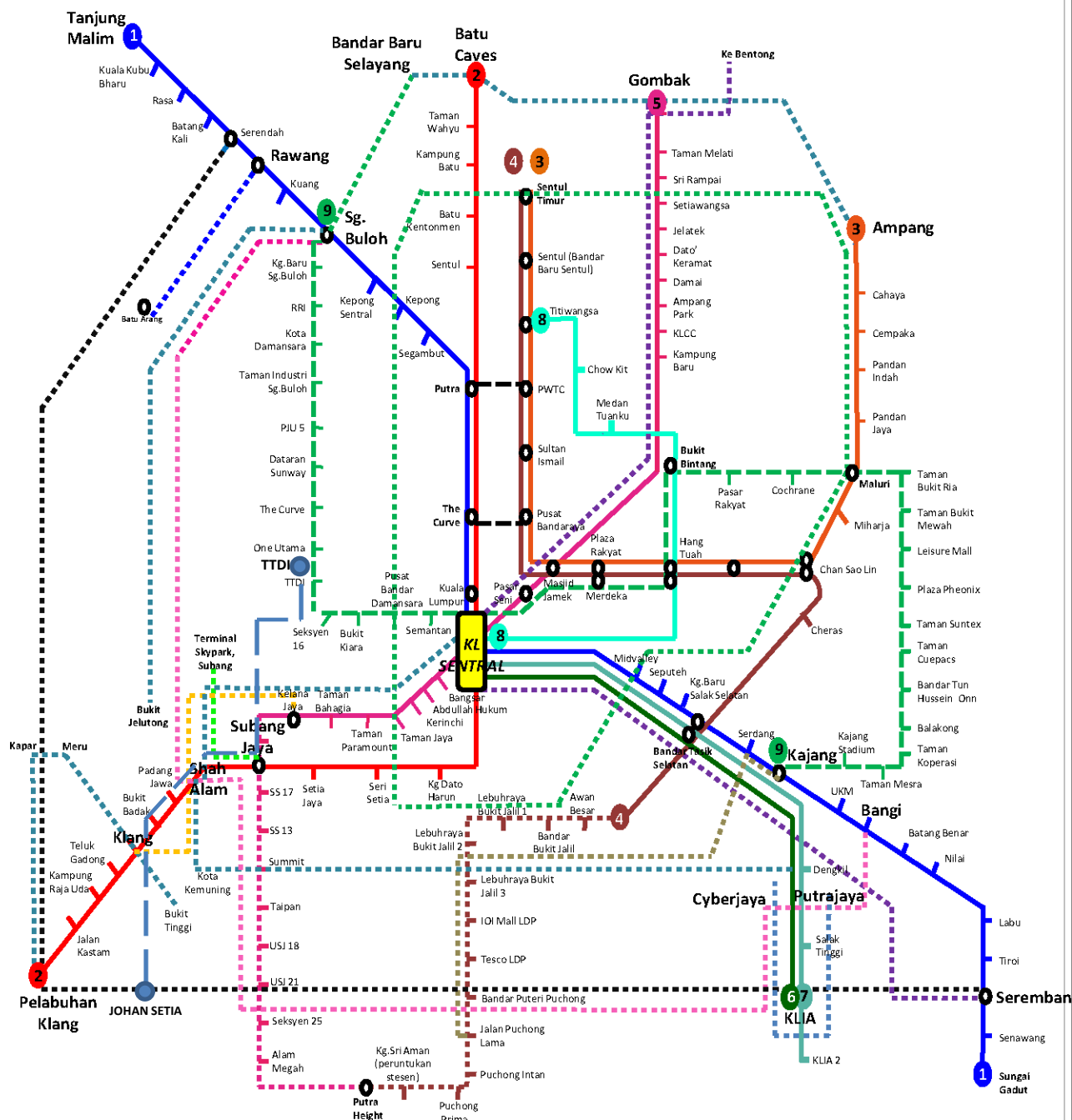
PENGUNAAN MOD PENGANGKUTAN AWAM AKAN DILONJAKKAN KEPADA 60% MENJELANG TAHUN 2035

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menubuhkan sebuah jawatankuasa / majlis di peringkat negeri yang bertindak sebagai penyelarasan di dalam perancangan, operasi dan pengurusan sistem pengangkutan awam bersepadu.	PBN, JPBD, JKR	PBT, JKR	PBN	PBN
P2	Menyediakan terminal pengangkutan awam bersepadu (TPAB) di Elmina Barat dan Shah Alam serta menaik taraf terminal pengangkutan Gombak kepada TPAB bagi kawasan timur. TPAB ini juga berfungsi sebagai pusat transit bagi pertukaran pelbagai mod.	PBT, SPAD	SPAD, MOT	PBT, SPAD	SPAD
P3	Memperluaskan liputan perkhidmatan bas di kawasan-kawasan perumahan dengan mengambil kira kelebihan pembangunan di Greater KL dan cadangan pembangunan Rancangan Tempatan.	PBT, SPAD	SPAD	SPAD	SPAD
P4	Menyediakan sistem bas rapid transit (BRT) di bandar-bandar utama khususnya bandar-bandar dalam <i>Greater</i> Kuala Lumpur. Laluan BRT yang dicadangkan ialah: <ul style="list-style-type: none"> • Lebuhraya Persekutuan • Shah Alam – Kota Kemuning • Kota Kemuning – Putrajaya • Bukit Jelutong – Sg. Buloh • Pelabuhan Klang – Kapar – Meru • Meru – Klang – Bukit Tinggi • Cyberjaya – KLIA – Bandar Baru Salak Tinggi – Dengkil – Putrajaya • Selayang – Batu Caves – Gombak – Ampang • Setia Alam – Sg. Buloh 	PBT, SPAD	SPAD	SPAD	SPAD
P5	Menyediakan perkhidmatan bas henti-henti di Daerah Sabak Bernam dan memperluaskan liputan perkhidmatan di Daerah Kuala Selangor dan Hulu Selangor.	PBT, SPAD	SPAD	SPAD	SPAD

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P6	Meningkatkan kekerapan perkhidmatan bas jarak jauh di Daerah Sabak Bernam, Sepang Kuala Langat, Kuala Selangor dan Hulu Selangor ke semua bandar utama.	PBT, SPAD	SPAD	SPAD	SPAD
P7	Menyediakan perkhidmatan bas komuniti di dalam kawasan Majlis Bandaraya dan Majlis Perbandaran.	PBT	PBT	SPAD	PBT
P8	Memastikan harga tambang yang sesuai dan berpatutan dengan jarak dan kemudahan perkhidmatan pengangkutan awam	SPAD	SPAD	SPAD	SPAD
P9	Memastikan penyediaan kemudahan sokongan pengangkutan awam: <ul style="list-style-type: none"> Dilengkapi dengan tempat letak kereta bagi terminal, laluan pejalan kaki, jadual perjalanan, <i>lay by</i> bus, perhentian berbumbung dan tempat letak duduk yang mencukupi. Mempunyai ciri-ciri keselamatan dan keselesaan di dalam reka bentuk kemudahan sokongan. Mengambil kira keperluan semua golongan pengguna dalam merekabentuk laluan dan kemudahan sokongan 	PBT, SPAD	PBT	SPAD	SPAD
P10	Mengkaji keperluan cadangan perkhidmatan dan kemudahan pengangkutan awam di dalam Laporan Cadangan Pemajuan (LCP) semasa permohonan Kebenaran Merancang (KM) bagi pembangunan perumahan, industri, perniagaan dan institusi.	SWASTA, PBT, SPAD	PBT, SPAD	PBT	PBT
P11	Menambah dan memperluaskan jaringan laluan pengangkutan berasaskan rel. Cadangan pengangkutan awam adalah seperti di Rajah 5.4.2.	KTMB, SPAD, SWASTA	SPAD, KTMB, SWASTA	SPAD	SPAD
P12	Memastikan pemantauan dan penyelenggaraan infrastruktur pengangkutan dilaksana secara konsisten.	KTMB, SPAD, JKR, Operator	SPAD, KTMB, JKR, Operator	SPAD	KTMB, SPAD, JKR

Nota: "SPAD" = Suruhanjaya Pengangkutan Awam Darat, "JKR" = Jabatan Kerja Raya, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "KTMB" = Keretapi Tanah Melayu Berhad, "PBN" = Pihak Berkuasa Negeri, "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa, "SWASTA" = merujuk kepada pihak pemaju swasta, "Operator" = Operator

Rajah 5.4.2 : Pelan Skematik Transit Rel dan BRT Lembah Klang (termasuk cadangan rel RSN Selangor 2035)

Petunjuk:

— Sedia Ada	④ Laluan Sri Petaling	--- Komuter Subang Jaya-Terminal Skypark	--- LRT Puchong-Serdang - Kajang
- - - Dalam Pembinaan	⑤ Laluan Kelana Jaya	--- Komuter Rawang - Batu Arang	--- MRT Line
Cadangan	⑥ Laluan KLIA Express	--- LRT Sambungan Kelana Jaya - Ampang	--- Keretapi Laju
● Stesen Pertukaran	⑦ Laluan KLIA Transit	--- LRT Kelana Jaya-Shah Alam-Klang	--- Landasan Keretapi Pintas Serendah-Pelabuhan Klang-Seremban
① Laluan Seremban	⑧ Laluan KL Monorel	--- LRT Sg Buloh-Shah Alam-Puchong	--- Cadangan BRT LRT 3
② Laluan Pelabuhan Klang	⑨ Laluan MRT	--- LRT Sg Buloh-Shah Alam-Puchong	
③ Laluan Ampang		--- LRT Sg Buloh-Shah Alam-Puchong	

MM17

KEMUDAHAN SOKONGAN PENGANGKUTAN YANG SELAMAT DAN MESRA-PENGGUNA PERLU DISEDIAKAN DENGAN MENCUKUPI, MENYELURUH DAN BERTERUSAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menyediakan pelbagai kemudahan sokongan seperti tempat letak kereta dan basikal, laluan pejalan kaki dan penunggang basikal.	PBT, SWASTA	PBT, SWASTA	PBT	PBT
P2	Menyediakan kemudahan sokongan yang mengutamakan keselamatan dan keselesaan pengguna	PBT, SWASTA	PBT, SWASTA	PBT	PBT
P3	Memastikan reka bentuk dan kemudahan yang disedia mengambil kira keperluan semua golongan pengguna termasuk golongan Orang Kurang Upaya (OKU), warga emas dan kanak-kanak.	PBT, SWASTA	PBT, SWASTA	PBT	PBT
P4	Menyediakan terminal kenderaan berat terutamanya di kawasan industri bagi mengurangkan masalah perletakan kenderaan berat di bahu jalan terutamanya di kawasan perumahan.	PBT, SWASTA	PBT, SWASTA	PBT	PBT

Nota: "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "SWASTA" = merujuk kepada pihak pemaju swasta

DASAR MM18

PENINGKATAN TAHAP KEMUDAHSAKPAIAN SECARA LEBIH MENYELURUH, EFISIEN DAN MAMPAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Mengkaji keperluan dan kebolehlaksanaan cadangan pembangunan jalan yang telah dikemukakan di peringkat Rancangan Tempatan.	JKR	JKR	PBT, JKR	JPBD
P2	Memastikan kajian impak sosial dan penilaian alam sekitar dijalankan sebagai satu keperluan di dalam menentukan pembangunan lebuhraya.	LLM	LLM	JAS	JPBD, JAS

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P3	<p>Melaksanakan pembangunan jalan-jalan baru dan menaik taraf jalan. Keutamaan pembangunan diberikan kepada:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pembangunan Lebuhraya Pantai • Pembangunan jalan baru seperti berikut: <ul style="list-style-type: none"> ○ Jalan Persekutuan 5 melalui Jalan B60 ke Lebuhraya Elite ○ Jalan dari UNISEL (B74) ke Bukit Beruntung (E1) ○ Jalan dari Sg. Buloh (B9) ke Selayang ○ Jalan Bukit Badong (B35) ke B27 melalui Batu Arang (B111) ○ Cadangan jalan dari KLIA ke Jalan Persekutuan 5 di Daerah Sepang ○ Pembinaan jalan dan jambatan baru dari Sg. Lang – Jalan A123 (Perak) • Peningkatan tarafan jalan seperti berikut: <ul style="list-style-type: none"> ○ Sebahagian Jalan Persekutuan 5 (Sabak – Sempadan Perak) ○ Sebahagian Jalan Persekutuan 1 (Rawang – Ulu Bernam) ○ Jalan B44 (Ulu Bernam – Sabak) ○ Jalan B19, B52 dan B116 bagi kemudahan pelancong 	JKR, LLM	JKR, LLM	JKR	JKR, JPBD
P4	Memastikan pembangunan jalan mengikut hierarki yang jelas.	JKR	JKR	JKR	JKR
P5	Memastikan pembinaan jalan-jalan baru adalah saling bersambungan dengan jalan di daerah bersempadan mengikut hierarki jalan yang ditetapkan.	JKR, PBT	JKR, PBT	PBT	JKR, PBT
P6	Menggalakkan penggunaan teknologi hijau di dalam pembangunan jalan raya	JKR, LLM	JKR, LLM	JKR	JKR, LLM

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P7	Memastikan pembangunan lebuh raya tidak memisahkan petempatan sedia ada dan pendekatan penggunaan kejuruteraan yang mesra alam digalakkan bagi jajaran yang melalui kawasan KSAS.	KKR, LLM, SWASTA	KKR, LLM, SWASTA	KKBPKT	KKBPKT
P8	Bagi cadangan baru pembangunan lebuh raya perlulah mematuhi syarat-syarat seperti berikut: <ul style="list-style-type: none"> • Penyediaan TIA, SIA dan EIA • Mematuhi syarat-syarat yang ditetapkan oleh Pihak Berkuasa Negeri serta mendapat persetujuan Pihak Berkuasa Negeri 	KKR, LLM, KTMB, Prasarana, SWASTA	KKR, LLM, KTMB, Prasarana, PTG, PTD, SWASTA	PTG, PTD	PTG

Nota: "KKR" = Kementerian Kerja Raya, "KTMB" = Keretapi Tanah Melayu Berhad, "KKBPKT" = Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan, "LLM" = Lembaga Lebuhraya Malaysia, "JKR" = Jabatan Kerja Raya, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan, "JPBD" = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa, "JAS" = Jabatan Alam Sekitar, "SWASTA" = merujuk kepada pihak pemaju swasta

DASAR MM19

KESELAMATAN SEMUA PENGGUNA JALAN RAYA, TERMASUK PEJALAN KAKI, PENUNGGANG MOTOSIKAL DAN BASIKAL, PERLU DITITIKBERATKAN DI SEMUA KAWASAN PEMBANGUNAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menyediakan kemudahan seperti 'lay-by' lorong kecemasan, lorong motosikal yang berterusan, lintasan yang selesa dan selamat, papan tanda yang jelas dan sistem pencahayaan yang baik di mana sesuai dan diperlukan.	PBT, JKR, LLM	PBT, JKR, LLM	PBT	PBT, JKR, LLM
P2	Melaksanakan langkah-langkah penenang lalu lintas (<i>traffic calming</i>) di kawasan yang mengalami konflik lalu lintas terutamanya di kawasan perumahan dan perniagaan.	PBT, JKR	PBT, JKR	PBT, JKR	PBT, JKR
P3	Menggalakkan pengasingan laluan basikal dan motosikal (<i>mode separation</i>) di jalan-jalan utama serta di mana boleh di kawasan kejiranan.	PBT, JKR	PBT, JKR	PBT, JKR	PBT, JKR

Nota: "LLM" = Lembaga Lebuhraya Malaysia, "JKR" = Jabatan Kerja Raya, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan,

Sehingga tahun 2012, Terdapat 5 jenis perkhidmatan rel yang ditawarkan iaitu:

- a) Perkhidmatan 'Inter-City' KTMB
- b) Komuter KTMB
- c) Kelana Jaya Line (Putra LRT)
- d) Ampang Line (Star LRT)
- e) *Express Rail Link* (ERL)

Peningkatan kepentingan rel di dalam sistem pengangkutan diterjemahkan oleh peningkatan bilangan pengguna perkhidmatan rel. Pada tahun 2010, pengguna komuter ialah kira-kira 35 juta orang penumpang, meningkat daripada 22 juta orang penumpang pada tahun 2001. Perkhidmatan rel akan terus dipertingkatkan dengan pembinaan jajaran baru seperti cadangan Landasan Berkembar Elektrik di antara Subang Jaya sehingga ke Terminal Skypark, Subang. Seterusnya adalah cadangan Landasan Keretapi Pintasan Serendah-Pelabuhan Klang-Seremban sepanjang 52.94km bagi jajaran Serendah-Pelabuhan Klang dan 52.36km bagi jajaran Pelabuhan Klang-Seremban. Cadangan pembinaan laluan ini seterusnya akan memudahkan pengangkutan barangan ke Pelabuhan Klang dan KLIA.

Sistem *Mass Rapid Transit* (MRT) merupakan jaringan pengangkutan rel yang dalam pembinaan. Pembinaannya dirancang secara bersepadu dengan sistem-sistem transit aliran ringan atau light rail transit (LRT), monorel, KTM Komuter dan ERL. Terdapat tiga jajaran yang dicadangkan iaitu jajaran MRT Sungai Buloh-Kajang dengan jarak 51km. Dua jajaran yang lain akan dilaksanakan setelah kajian dijalankan melalui Pelan Induk Pengangkutan Awam Darat Greater Kuala Lumpur/Lembah Klang yang dirangka oleh Suruhanjaya Pengangkutan Awam Darat (SPAD). Kesimpulannya perkhidmatan rel adalah komponen pengangkutan awam yang penting dan amat diperlukan di dalam menganjukkan sasaran penggunaan mod pengangkutan awam kepada 50%. Walau bagaimanapun kawasan liputan perkhidmatan rel masa kini masih terhad dan tertumpu di beberapa kawasan sekitar Kuala Lumpur. Oleh itu bagi menyokong dasar peningkatan penggunaan mod pengangkutan awam kepada 50% pada tahun 2035, hala tuju dan dasar berikut dicadangkan:

HALA TUJU 5

MENJADIKAN PERKHIDMATAN REL DAN BAS RAPID TRANSIT SEBAGAI PILIHAN UTAMA SISTEM PENGANGKUTAN DARAT DENGAN MENYEDIAKAN PERKHIDMATAN YANG BERSEPADU, SELAMAT, CEKAP DAN RELIABLE UNTUK PENUMPANG DAN BARANG.

DASAR MM20

PERKHIDMATAN PENGANGKUTAN BERASASKAN REL DAN BAS RAPID TRANSIT AKAN DIPERLUASKAN DAN DIPERTINGKATKAN SEBAGAI PILIHAN MOD PENGANGKUTAN AWAM UTAMA

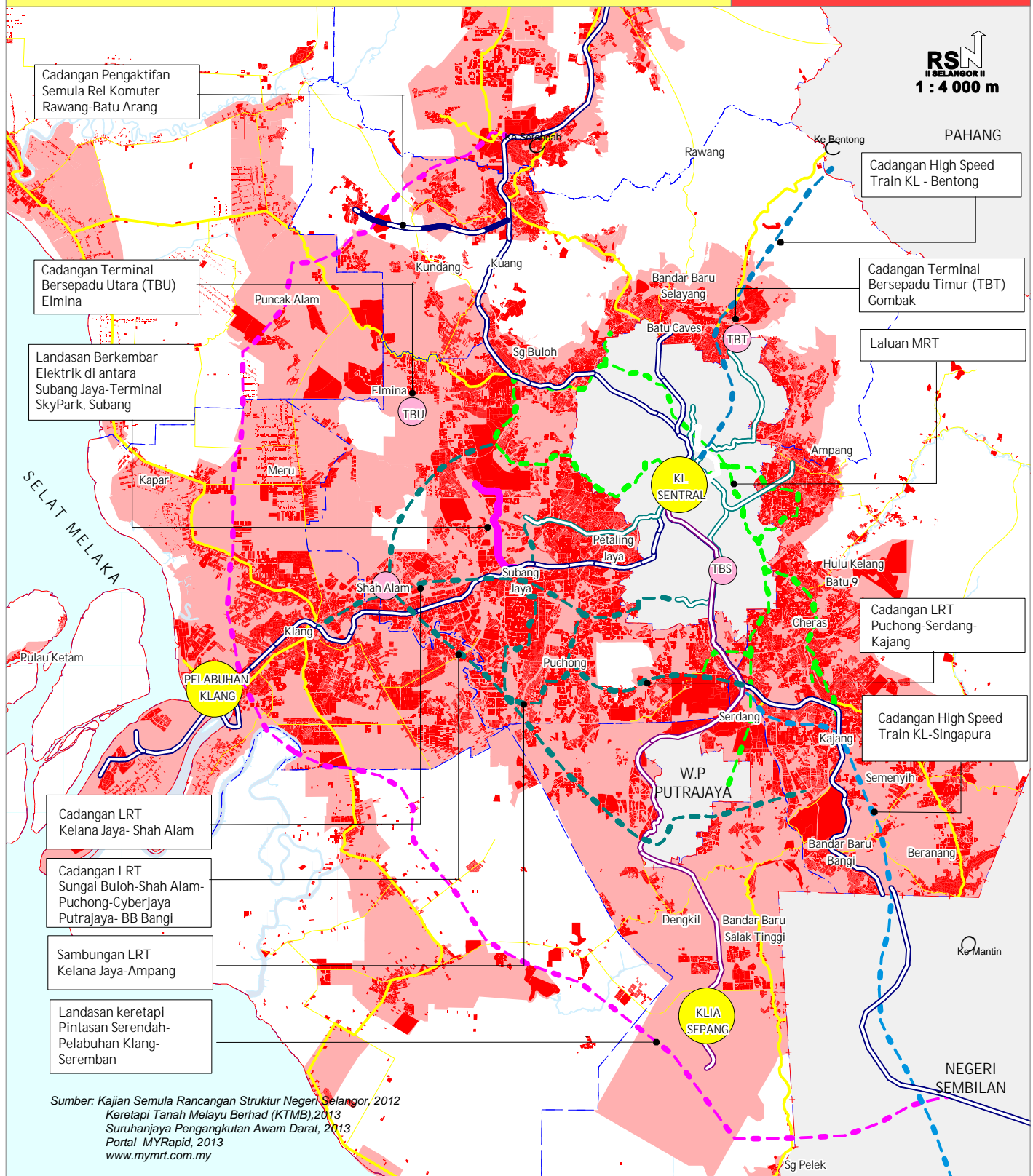
Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Meluaskan liputan perkhidmatan pengangkutan berasaskan rel dan BRT di kawasan berkepadatan tinggi dan tumpuan utama penduduk dengan mengambil kira kriteria pembangunan TOD.	SPAD, PBT,	SPAD, SWASTA	PBT	PBT, SPAD, JPBD
P2	Memberi keutamaan kepada pembinaan Landasan Keretapi Pintasan Serendah-Pelabuhan Klang-Seremban bagi memudahkan pengangkutan barangan dan penumpang.	KTMB	SWASTA, KTMB	KTMB	PBT
P3	Memastikan perkhidmatan rel dan BRT disokong oleh mod-mod pengangkutan lain yang cekap dan berkesan.	KTMB, SPAD, PBT	SWASTA, KTMB	PBT, SPAD	SPAD
P4	Menyediakan kemudahan sokongan yang boleh dimanfaatkan oleh semua golongan pengguna pengangkutan awam.	KTMB, SPAD	SWASTA, PBT	PBT	PBT
P5	Menyediakan bas-bas pengantaraan yang mencukupi, cekap dan boleh diharap serta memberi liputan perkhidmatan yang menyeluruh untuk menyokong perkhidmatan rel.	SPAD	SPAD	SPAD	SPAD
P6	Memperluaskan perkhidmatan pengangkutan awam dan memperluaskan “park and ride” ke kawasan-kawasan perindustrian.	SPAD	SPAD	SPAD	SPAD
P7	Menyediakan kemudahan ‘park and ride’ yang mencukupi di setiap stesen transit dengan kadar bayaran yang berpatutan.	SPAD	SPAD	SPAD	SPAD

Nota: “KTMB” = Keretapi Tanah Melayu Berhad, “SPAD” = Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Darat, “PBT” = Pihak Berkuasa Tempatan, “JPBD” = Jabatan Perancangan Bandar dan Desa, “SWASTA” = merujuk kepada pihak pemaju swasta

Rajah 5.4.3: Cadangan Pengangkutan Awam

DRAF RANCANGAN STRUKTUR
NEGERI SELANGOR 2035

RSN
II SELANGOR II
1 : 4 000 m

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012
Keretapi Tanah Melayu Berhad (KTMB), 2013
Suruhanjaya Pengangkutan Awam Darat, 2013
Portal MYRapid, 2013
www.mymrt.com.my

Petunjuk:

	Pusat Transit Antarabangsa		Cadangan Komuter		Cadangan Zon Perbandaran 2035
	Pusat Transit Utama		Cadangan Rel Barangan		Cadangan Terminal Bersepadu Utara
	Komuter Sedia Ada		Cadangan KL-Singapura High Speed Train		Jalan Raya
	LRT Sedia Ada		Cadangan LRT		Sempadan Daerah
	ERL		Cadangan MRT		Sempadan Negeri

5.4.4 Bekalan Air

Sumber bekalan air mentah Negeri Selangor diperolehi daripada Sungai Selangor, Klang, Langat dan Sungai Semenyih. Sungai-sungai utama ini dan anak-anak sungainya yang berada di dalam lembangan-lembangan berkenaan menjadi nadi utama sumber air mentah Negeri Selangor dan lokasi-lokasi 'intake' Loji Rawatan Air (LRA). Kira-kira 60% sumber bekalan air terawat Negeri Selangor diperolehi daripada Lembangan Sungai Selangor melalui lima Loji Rawatan Air (LRA) utamanya. Lembangan Sungai Langat dan Sungai Klang masing-masing membekalkan kira-kira 27% dan 8% sumber bekalan air negeri. Sungai-sungai ini terdedah kepada pelbagai punca pencemaran seperti aktiviti perbandaran, pengorekan pasir dan kerja-kerja tanah. Pencemaran sungai boleh menjejaskan keupayaan sumber air mentah Negeri Selangor dan seterusnya boleh mengganggu perjalanan loji-loji rawatan air. Oleh itu kawasan tadahan lembangan-lembangan sungai utama perlu dipelihara dari pencemaran dan penerokaan haram yang boleh menjejaskan kualiti air mentah. Dengan pembangunan dan kemajuan teknologi, lembangan-lembangan sungai terdedah kepada pelbagai elemen pencemaran. Oleh itu, penggunaan aluminium sulfat sebagai agen '*coagulant*' bagi merawat air adalah tidak lagi sesuai.

Selain daripada itu, kualiti, simpanan air mentah juga perlu mencukupi bagi memastikan ia mampu bertahan selama 3 -4 bulan bagi simpanan air sungai dan 2-3 bulan bagi sumber air alternatif seperti tasik, bekas lombong dan kolam takungan banjir. Keupayaan penyimpanan ini adalah penting ketika musim kemarau bagi mengelakkan gangguan kepada operasi loji rawatan air dan pengagihan bekalan air bersih.

Isu utama sistem bekalan air Negeri Selangor adalah rizab air bersih yang rendah, di mana bagi tahun 2012, 2013 dan dijangka berterusan pada tahun 2014 dan 2015 kapasiti rawatan air bersih hampir menyamai permintaan air bersih bagi Negeri Selangor dan Lembah Klang. Ini adalah kerana permintaan air bersih bagi Lembah Klang yang meliputi Selangor, W.P. Kuala Lumpur dan W.P. Putrajaya adalah terlalu tinggi. Sehingga Mei 2013, permintaan bekalan air ialah 4,641.17 JLH berbanding dengan kapasiti 4,661 JLH dengan rizabnya hanya 0.43%. Ini menyebabkan terdapat kawasan yang mengalami kekurangan bekalan air yang kritikal (*water stressed area*). Kawasan yang sering mengalami gangguan bekalan air adalah seperti Klang, Shah Alam, Hulu Langat, Petaling, Gombak dan termasuk Kuala Lumpur. Kekerapan berlaku gangguan bekalan air adalah pada kadar purata dua (2) kali dalam tempoh sebulan. Oleh itu rizab air bersih yang mencukupi dan sentiasa pada tahap selesa amat penting untuk mengelakkan gangguan bekalan.

Sistem bekalan air juga mengalami Kadar Air Yang Tidak Terakaun (NRW) yang tinggi iaitu sekitar 32 %. Keadaan ini perlu diberi perhatian dan dikurangkan ke tahap yang

munasabah untuk memastikan kerugian tidak berlaku, di samping mengurangkan bebanan sistem agihan dan operasi semua LRA. Dengan situasi sistem operasi, perkhidmatan bekalan air dan isu-isu berkaitan serta untuk melicinkan pengurusan dan pentadbiran sistem bekalan air Negeri Selangor, hala tuju dan dasar bagi bekalan air Negeri Selangor adalah seperti berikut:

HALA TUJU 6

PENYEDIAAN BEKALAN AIR YANG MENCUKUPLI, BERSIH DAN BOLEHDIPERCAYAI (RELIABLE)

DASAR MM 21

KUALITI AIR DI SUNGAI-SUNGAI YANG MENJADI PUNCA AIR MENTAH DIPULIHARA DAN DIPELIHARA DARIPADA PENCEMARAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguatkuasaan	Pemantauan
P1	Mewartakan kawasan sumber air yang berpotensi sebagai zon perlindungan di bawah perundangan pihak berkuasa sumber air negeri. Ia juga perlu dilaksanakan segera bagi memelihara dan mengelakkan kawasan ini dikacauganggu dan dicerobohi. Kawasan yang dicadangkan adalah sungai dan badan air (kolam, tasik dan bekas lombong).	LUAS	LUAS	LUAS	LUAS
P2	Menguatkuasakan 'Peraturan-Peraturan Kemasukan / Pelepasan Bahan Pencemar (Negeri Selangor) 2012' yang telah diwartakan pada 19 April 2012 dan berkuatkuasa pada 20 April 2012. Peraturan ini memberi kuasa kepada LUAS untuk melesenkan dan mengawalselia pelepasan bahan pencemar daripada tujuh (7) jenis aktiviti berikut: <ul style="list-style-type: none"> • Akuakultur air tawar dalam kolam atau sangkar • Akuakultur udang laut dalam kolam • Pembangunan atau kerja tanah • Penternakan khinzir 	LUAS	LUAS	LUAS	LUAS

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama																					
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan																		
P2	<ul style="list-style-type: none">Penternakan selain khinzirPeliharaan haiwan kesayanganAktiviti berkaitan perlombongan	LUAS	LUAS	LUAS	LUAS																		
P3	<p>Menyediakan zon penampungan bagi kawasan sumber air kolam, tasik dan bekas lombong dengan memperuntukan jarak kelebaran kawasan penampungan selaras dengan Peraturan-Peraturan Aktiviti Pengubahan Sumber (Selangor) 2013, Jadual Pertama (peraturan 2, subperaturan 9(4)), Enakmen LUAS 1999:</p> <table><tr><td>Tujuan</td><td>Jarak kawasan penampungan dari tebing @ sempadan sumber air</td></tr><tr><td colspan="2">Jenis Sumber Air: Kolam, Tasik dan Bekas Lombong</td></tr><tr><td>Melindungi kualiti air</td><td>5 meter – 30 meter</td></tr><tr><td>Mengurangkan hakisan tebing</td><td>10 meter – 20 meter</td></tr><tr><td>Input makanan, habitat air, atau mengekalkan tahap pengcahayaan atau suhu</td><td>5 meter – 10 meter</td></tr><tr><td>Menyediakan makanan dan perlindungan untuk hidupan liar air dan daratan</td><td>30 meter – 500 meter</td></tr><tr><td>Membolehkan pengeluaran hasil pertanian</td><td>10 meter – 30 meter</td></tr><tr><td>Mengurangkan banjir di hiliran</td><td>20 meter – 150 meter</td></tr><tr><td colspan="2"></td></tr></table>	Tujuan	Jarak kawasan penampungan dari tebing @ sempadan sumber air	Jenis Sumber Air: Kolam, Tasik dan Bekas Lombong		Melindungi kualiti air	5 meter – 30 meter	Mengurangkan hakisan tebing	10 meter – 20 meter	Input makanan, habitat air, atau mengekalkan tahap pengcahayaan atau suhu	5 meter – 10 meter	Menyediakan makanan dan perlindungan untuk hidupan liar air dan daratan	30 meter – 500 meter	Membolehkan pengeluaran hasil pertanian	10 meter – 30 meter	Mengurangkan banjir di hiliran	20 meter – 150 meter			LUAS	LUAS, PTD	LUAS	LUAS
Tujuan	Jarak kawasan penampungan dari tebing @ sempadan sumber air																						
Jenis Sumber Air: Kolam, Tasik dan Bekas Lombong																							
Melindungi kualiti air	5 meter – 30 meter																						
Mengurangkan hakisan tebing	10 meter – 20 meter																						
Input makanan, habitat air, atau mengekalkan tahap pengcahayaan atau suhu	5 meter – 10 meter																						
Menyediakan makanan dan perlindungan untuk hidupan liar air dan daratan	30 meter – 500 meter																						
Membolehkan pengeluaran hasil pertanian	10 meter – 30 meter																						
Mengurangkan banjir di hiliran	20 meter – 150 meter																						
P4	Meningkatkan pemantauan dan pengawalan yang lebih rapi, sistematik dan menyeluruh ke atas kualiti air bagi lembangan Sungai Selangor, Sungai Langat, Sungai Semenyih dan Sungai Klang.	LUAS	LUAS	LUAS, JAS, PBT	LUAS, JAS, PBT																		

Nota: "LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor, "JAS" = Jabatan Alam Sekitar, "PBT" = Pihak Berkuasa Tempatan

DASAR MM 22

SUMBER BARU, KEBOLEHDAPATAN DAN KEUPAYAAN SIMPANAN AIR MENTAH PERLU DITEROKAI DAN DIPERTINGKATKAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Mewujudkan perancangan secara keseluruhan berkaitan penggunaan dan pengagihan di antara sumber air mentah dan air terawat bagi semua sektor iaitu bekalan air dan pertanian yang melibatkan perancangan jangka masa pendek dan panjang.	LUAS, KeTTHA	LUAS, KeTTHA	LUAS, KeTTHA	LUAS, KeTTHA
P2	Mempertingkatkan rezab simpanan air mentah Negeri Selangor serta meneroka sumber air alternatif baru dengan memulihara 20 kolam (tasik, bekas lombong dan kolam takungan banjir) yang telah diwartakan sebagai Zon Perlindungan Kolam Sumber Air Alternatif. Senarai dan lokasi kolam adalah seperti di Rajah 5.4.4.	LUAS	LUAS	LUAS	LUAS
P3	Meningkatkan dan memanfaatkan keupayaan 'carrying capacity' sungai utama dan anak-anak sungai sebagai salah satu punca utama sumber simpanan air mentah selain dari empangan dengan pelaksanaan: <ul style="list-style-type: none"> Strategi Pengurusan Sungai Negeri Selangor dengan memastikan tiada sebarang aktiviti pelencongan, penjajaran, pengambusan atau aktiviti lain yang melibatkan badan air. Pewartaan sungai utama dan anak-anak sungai sebagai zon perlindungan berserta rizab kawalan pembangunan kiri dan kanan dari tebing sungai 	LUAS	LUAS	LUAS	LUAS

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
	<ul style="list-style-type: none"> Penyediaan kawasan penampungan mengikut kelebaran sungai³. Kawasan penampungan ini hendaklah dikekalkan dan berada di dalam keadaan semulajadi dan ia juga tidak dibenarkan untuk pendirian apa-apa struktur binaan sementara. 				
P4	Melaksanakan dua projek mega bekalan air mentah Negeri Selangor iaitu pembangunan sumber air bekas lombang Bestari Jaya, Kuala Selangor dan Kolam Tebatan Banjir Sungai Rasau, Puchong.	LUAS	LUAS	LUAS	LUAS
P5	Memanfaatkan projek penyaluran air mentah antara Pahang/Selangor bagi memastikan kesinambungan pengukuhan sumber air mentah Negeri Selangor.	KeTTHA	KeTTHA	Penyedia Utiliti	Penyedia Utiliti

Nota: KeTTHA = Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air, "LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor

Dengan terlaksananya Dasar MM22 ini, maka senario keupayaan permintaan dan penawaran bekalan air mentah Negeri Selangor adalah sebagaimana Jadual 5.4.1 berikut.

Jadual 5.4.1: Permintaan Dan Penawaran Air Mentah Negeri Selangor Sehingga 2035

Unjuran Keperluan Air Mentah 2035	Punca	Kapasiti (JLH)
8,000 JLH (Juta Liter Sehari)	i) Keupayaan Semasa	4,500
	ii) Projek Penyaluran Air Mentah Pahang-Selangor	2,000
	iii) Projek Kolam Takungan Bestari Jaya, Daerah Kuala Selangor	2,500
	iv) Projek Tebatan Banjir Di Sungai Rasau, Daerah Sepang	500
Jumlah		9,500

Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

³Selaras dengan Peraturan-Peraturan Aktiviti Pengubahan Sumber (Selangor) 2013, Jadua Pertama (peraturan 2, sebarang 9(4)), Enakmen Luas 1999.

DASAR MM 23

TAHAP PERKHIDMATAN, SISTEM OPERASI DAN KUALITI AIR TERAWAT AKAN DIPERTINGKATKAN

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menaik taraf serta baik pulih loji rawatan air (LRA) sedia ada sebagai memenuhi permintaan bekalan air bersih untuk jangka pendek seperti di Rajah 5.4.5.	KeTTHA, Penyedia Utiliti, LUAS	Penyedia Utiliti	SPAN, LUAS	SPAN, LUAS
P2	Membina LRA Langat II.	KeTTHA, Penyedia Utiliti, LUAS	Penyedia Utiliti	SPAN, LUAS	SPAN, LUAS
P3	Cadangan pembinaan Loji Rawatan Air (LRA) Baru : i) LRA Sungai Selangor Fasa 4 (SSP4) yang lebih moden dan terkini dengan menggunakan teknologi <i>membrane</i> . ii) LRA Sungai Rasau, Puchong.	KeTTHA, Penyedia Utiliti, LUAS	Penyedia Utiliti	SPAN, LUAS	SPAN, LUAS

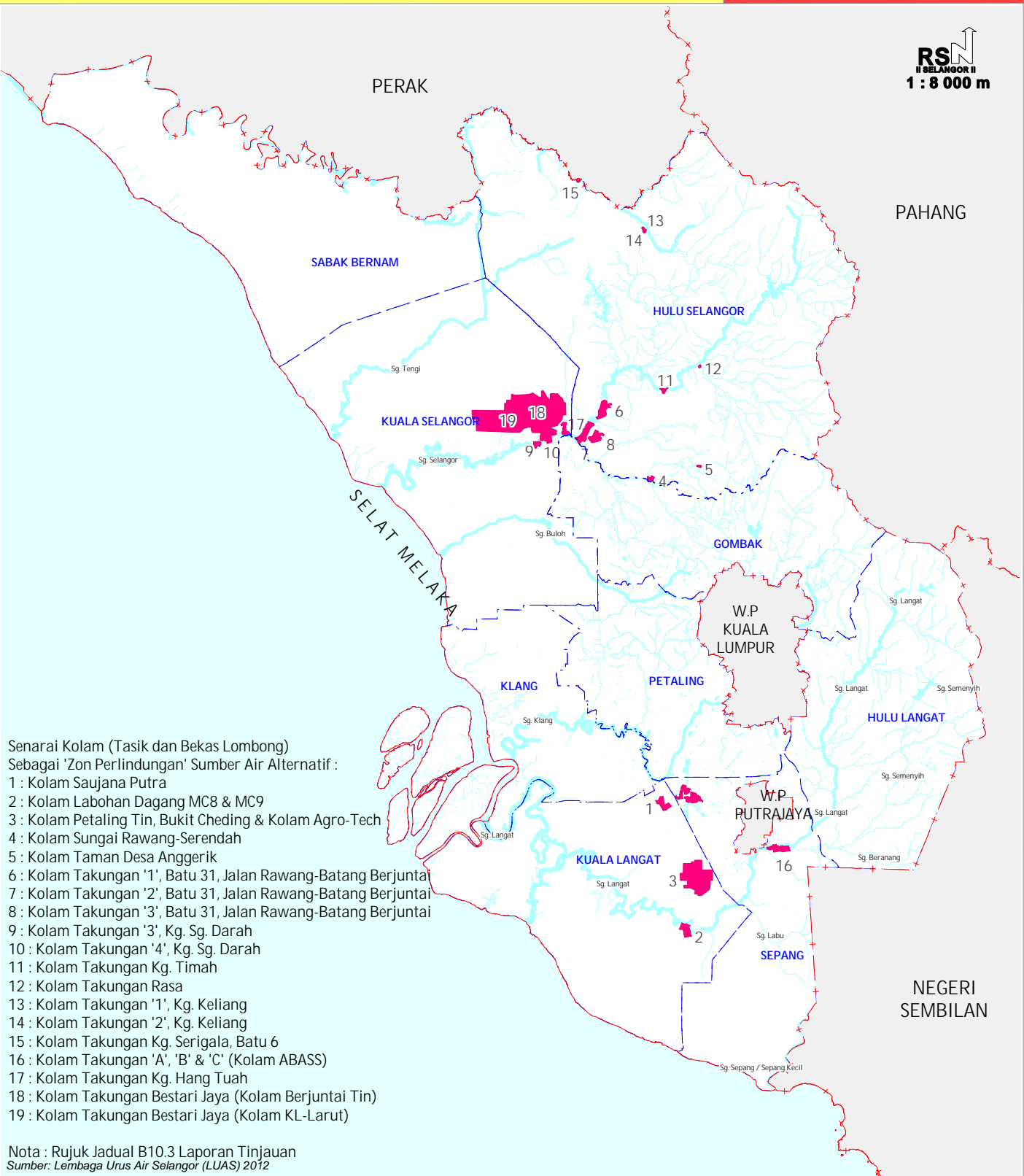
Nota: "KeTTHA" = Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air, "SPAN" = Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara, "LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor

Dengan terlaksananya Dasar MM23 ini, maka senario keupayaan permintaan dan penawaran air bersih Negeri Selangor adalah sebagaimana Jadual 5.4.2 berikut.

Jadual 5.4.2: Permintaan Dan Penawaran Air Bersih Negeri Selangor Sehingga 2035

Unjuran Keperluan Air Bersih 2035	Punca	Kapasiti (JLH)
8,000 JLH (Juta Liter Sehari)	j) Keupayaan Semasa	4,500
	ii) Projek LRA Langat II	1,890
	iii) Projek LRA SSP4	1,500
	iv) Projek LRA Sungai Rasau	500
Jumlah		8,390

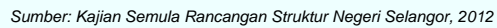
Sumber: Kajian Semula Rancangan Struktur Negeri Selangor, 2012

Petunjuk:

Kolam (Tasik dan Bekas Lombong)
 Sungai

Sempadan Daerah
 Sempadan Negeri

 Loji Rawatan Air (LRA)
 Sungai
 Sempadan Daerah
 Sempadan Negeri

DASAR MM 24

KADAR AIR TIDAK TERAKAUN (NRW) AKAN DIKURANGKAN DARIPADA 32% (TAHUN 2012) KEPADA 20% (MENJELANG TAHUN 2035)

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menjalankan kerja-kerja penggantian paip sistem pengagihan bekalan air bersih dari jenis <i>asbestos cement</i> kepada paip yang berkualiti tinggi seperti <i>HDPE</i> , <i>Mild Steel</i> dan <i>UPVC</i> secara lebih menyeluruh untuk mengurangkan kejadian paip bocor/pecah.	Penyedia Utiliti, LUAS	Penyedia Utiliti, LUAS	Tidak Berkait, LUAS	Penyedia Utiliti, LUAS
P2	Meningkatkan pengawalan dan penguatkuasaan secara berjadual untuk mengurangkan kecurian air.	Penyedia Utiliti, LUAS	Penyedia Utiliti, LUAS	Penyedia Utiliti, LUAS	Penyedia Utiliti, LUAS

Nota: "LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor

DASAR MM 25

PENGURUSAN SISTEM BEKALAN AIR NEGERI SELANGOR AKAN DILAKSANA SECARA HOLISTIK

Inisiatif Pelaksanaan		Tindakan dan Agensi Pelaksana Utama			
		Perancangan	Pelaksanaan	Penguat-kuasaan	Pemantauan
P1	Menggabungkan semua pengendali/operator sistem bekalan air Negeri Selangor kepada hanya satu entiti sahaja di bawah pentadbiran kerajaan negeri untuk mengendalikan semua aspek-aspek yang berkaitan dengan pengurusan sistem bekalan air bersih termasuk sumber air, rawatan, dan agihan.	Penyedia Utiliti, LUAS	Penyedia Utiliti, LUAS	Penyedia Utiliti, LUAS	Penyedia Utiliti, LUAS

Nota: "LUAS" = Lembaga Urus Air Selangor

BAB ENAM
PELAN STRATEGIK
GUNA TANAH
RSN SELANGOR 2035

6.0 PELAN STRATEGIK GUNA TANAH RSN SELANGOR 2035

6.1 PENGENALAN

Pelan Strategik Guna Tanah Selangor 2035 (PSG) adalah merupakan pelan indikatif yang menggariskan secara am pemajuan dan penggunaan tanah Negeri Selangor pada tahun 2035. Perincian guna tanah ditunjukkan dalam rancangan tempatan, rancangan kawasan khas. Ia disediakan bagi menjelaskan dasar-dasar dan inisiatif pelaksanaan RSN Selangor 2035 ke dalam bentuk ruang dan sebagai panduan dalam pelaksanaan Draf RSN Selangor 2035.

Pelan Strategik Guna Tanah ini hendaklah dibaca bersama-sama Pernyataan Bertulis. Fungsi utama pelan ini ialah:

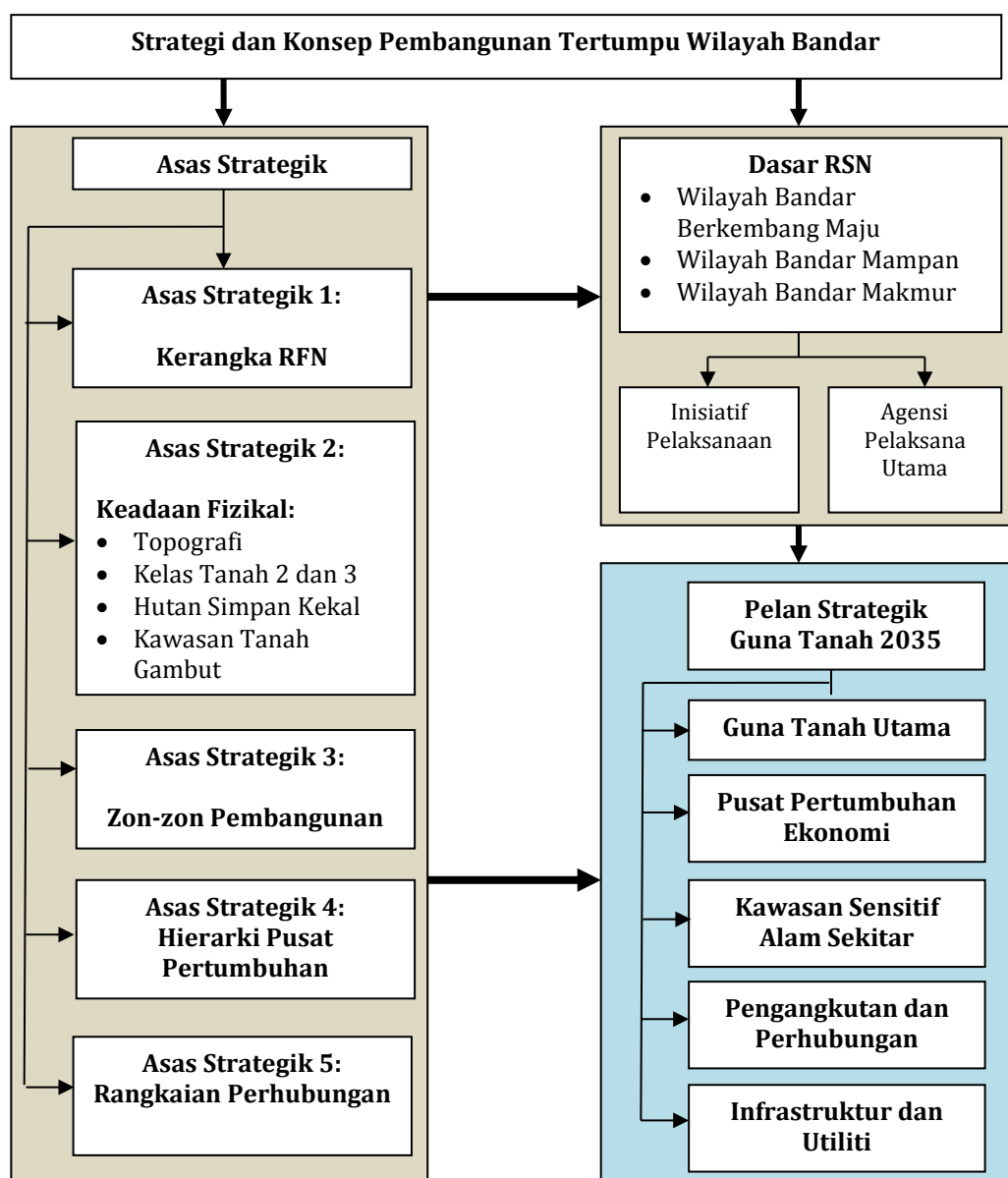
- i. Merancang pembangunan fizikal - Menjadi panduan di dalam penyediaan RT, RKK.
- ii. Memandu hala tuju pelaburan dan pertumbuhan ekonomi ekonomi.
- iii. Mengawal pembangunan - Menjadi salah satu rujukan di dalam pengawalan perancangan.

6.2 ASAS PEMBENTUKAN PELAN STRATEGIK GUNA TANAH RSN 2035

Kerangka Pelan Strategik Guna Tanah RSN Selangor 2035 adalah berasaskan tiga komponen strategik iaitu (i) Strategi dan Konsep Pembangunan Tertumpu Wilayah Bandar; (ii) Asas-asas Strategik; dan (iii) Dasar dan inisiatif pelaksanaan (rujuk Rajah 6.1).

Penghasilan Pelan Strategik Guna Tanah Draf RSN Selangor 2035 bermula dari Strategi dan Konsep Pembangunan Tertumpu Wilayah Bandar yang merupakan strategi pembangunan fizikal Negeri Selangor sehingga tahun 2035. Strategi ini adalah merupakan asas kepada penggubalan dasar dan inisiatif pelaksanaan RSN Selangor serta pembentukan Pelan Strategik Guna Tanah di mana kesemuanya dibentuk di dalam konteks asas-asas strategik. Terdapat lima asas strategik iaitu :-

Rajah 6.1: Kerangka Pelan Strategik Guna Tanah RSN Selangor 2035

i. **Asas Strategik 1: Kerangka RFN 2: Strategi Pembangunan Serakan Tertumpu**

Strategi pembangunan fizikal Semenanjung Malaysia iaitu Strategi Pembangunan Serakan Tertumpu yang dikemukakan di dalam RFN 2 adalah merupakan asas strategik yang pertama dalam pembentukan Strategi dan Konsep Pembangunan Tertumpu Wilayah Bandar dan pembentukan Pelan Strategik Guna Tanah serta penggubalan dasar dan inisiatif pelaksanaan Draf RSN Selangor 2035. Di antara penekanan utama kerangka RFN ialah tumpuan pembangunan di pusat pertumbuhan terpilih. Sebahagian Negeri Selangor terletak di dalam pusat pertumbuhan terpilih Konurbasi Pertumbuhan Negara

(Konurbasi Kuala Lumpur). Konurbasi ini merangkumi Kuala Lumpur, Putrajaya, Shah Alam, Klang, Nilai dan Seremban. Konurbasi Kuala Lumpur adalah merupakan pemangkin dan pemacu pertumbuhan ekonomi negara serta sebagai pintu masuk antarabangsa dan negara. Strategi Pembangunan Serakan Tertumpu RFN 2 juga menjadi panduan kepada pemeliharaan KSAS, pengkalan kawasan pertanian dan pengintegrasian jaringan pengangkutan.

ii. Asas Strategik 2: Keadaan Fizikal

Keadaan Fizikal adalah merupakan asas strategik yang kedua yang digunakan sebagai asas di dalam pembentukan Pelan Strategik Guna Tanah Selangor 2035. Di antara keadaan fizikal utama yang diambil kira sebagai asas kritikal kerana merupakan kawasan sensitif alam sekitar ialah :-

- a) Keadaan topografi bagi memastikan kawasan berbukit, tanah tinggi dan kawasan berkecerunan melebihi 35 darjah dipelihara daripada gangguan pembangunan perbandaran dan kawasan bercerun 25-35 darjah dihadkan pembangunan dengan kawalan rapi;
- b) Kawasan pertanian kelas tanah 2 dan 3 yang merupakan kawasan pertanian yang subur dan perlu dilindungi daripada pembangunan perbandaran bagi menyediakan kawasan pertanian makanan selaras dengan Dasar Jaminan Bekalan Makanan Negara;
- c) Kawasan tanah gambut yang merupakan kawasan KSAS tahap 3 di mana pembangunan bersifat perbandaran dan pertanian dibenarkan tetapi haruslah mematuhi kawalan pembangunan di mana pembangunan tersebut hendaklah dikawal bergantung kepada halangan fizikal setempat; dan
- d) Kawasan hutan yang merupakan KSAS iaitu hutan simpan kekal, hutan tadahan air, hutan perlindungan hidupan liar, perlindungan biodiversiti dan hutan tanah bencha bagi memastikan kawasan berkenaan terus dipulihara berdasarkan kepentingan fungsinya; dan

iii. Asas Strategik 3: Zon-zon Pembangunan

Zon-zon pembangunan Selangor adalah merupakan asas strategik yang ketiga di dalam pembentukan Pelan Strategik Guna Tanah. Zon-zon pembangunan fizikal ini dihasilkan daripada Strategi dan Konsep Pembangunan Tertumpu Wilayah Bandar yang terdiri daripada (i) Zon Perbandaran; (ii) Zon Pengkalan Kawasan Tanaman Padi; (iii) Zon Pengkalan Sumberjaya dan KSAS; (iv) Zon Pemuliharaan Tanah Gambut; dan (v) Zon Pemuliharaan Pesisiran Pantai dan Sungai Utama. Zon-zon pembangunan ini dijadikan panduan di dalam pembentukan Pelan Strategik Guna Tanah Selangor 2035.

iv. Asas Strategik IV : Hierarki Pusat Pertumbuhan

Cadangan hierarki pusat pertumbuhan adalah merupakan asas strategik yang keempat digunakan didalam pembentukan Pelan Strategik Guna Tanah. Hierarki ini dikategorikan kepada empat peringkat dengan gabungan Bandar Shah Alam - Subang Jaya - Petaling Jaya sebagai hierarki tertinggi iaitu pusat pertumbuhan negeri. Ini diikuti oleh hierarki pusat pertumbuhan daerah yang terdiri dari sebuah bandar atau gabungan bandar-bandar. Pusat pertumbuhan utama adalah hierarki peringkat ketiga dan pusat pertumbuhan kecil adalah hierarki ke empat.

v. Rangkaian Perhubungan

Pembangunan rangkaian perhubungan adalah merupakan asas strategik yang keempat dalam pembentukan Pelan Strategik Guna Tanah. Rangkaian perhubungan ini meliputi cadangan pembangunan lebuh raya yang telah komited serta cadangan MRT dan LRT.

Semua asas strategik di atas adalah merupakan panduan utama kepada pembentukan Pelan Strategik Guna Tanah Selangor 2035.

6.3 PELAN STRATEGIK GUNA TANAH RSN SELANGOR 2035

Pelan Strategik Guna Tanah mengandungi lima komponen utama iaitu (a) guna tanah utama; (b) pusat-pusat pertumbuhan ekonomi; (c) Kawasan Sensitif Alam Sekitar; (d) pengangkutan dan perhubungan; dan (e) infrastruktur dan utiliti (rujuk Pelan Strategik Guna Tanah RSN Selangor 2035).

i. Guna Tanah Utama

Corak guna tanah utama yang dipaparkan oleh Pelan Strategik Guna Tanah RSN Selangor 2035 adalah kawasan keutamaan pembangunan, pertanian dan hutan.

a) Kawasan Keutamaan Pembangunan

Kawasan keutamaan pembangunan adalah kawasan perbandaran/tepu bina yang terdiri daripada guna tanah perumahan, perniagaan, perindustrian, tanah lapang dan rekreasi, pengangkutan, infrastruktur dan utiliti serta guna tanah kemudahan masyarakat. Ia dibahagikan kepada kawasan keutamaan perbandaran 1 (KKP1) dan kawasan keutamaan perbandaran 2 (KKP2). Tumpuan kawasan keutamaan perbandaran 1 ialah di:

- Wilayah Greater KL,
- Pusat-pusat pertumbuhan di luar hab perbandaran Greater KL seperti Kuala Selangor, Banting - Telok Panglima Garang, Batang Kali, Bernam Jaya dan Sabak Bernam.

Kawasan keutamaan perbandaran 2 ialah kawasan pembangunan berskala besar yang telah diluluskan oleh MPFN dan kawasan yang telah dizonkan sebagai kawasan perbandaran oleh Rancangan Tempatan.

Kawasan zon perbandaran ini diperluaskan menjelang tahun 2035 untuk:-

- Menampung pertambahan penduduk dan keperluan pembangunan ekonomi yang selaras dengan pembangunan Konurbasi Kuala Lumpur yang disarankan dalam RFN;
- Menggalakkan pembangunan di dalam kawasan pembangunan sedia ada di Greater Kuala Lumpur melalui pembangunan secara infill dan pembaharuan bandar; dan
- Menggalakkan pembangunan perbandaran secara tertumpu di pusat-pusat pertumbuhan bagi mengelakkan rebakan bandar.

Kawasan keutamaan perbandaran ditunjukkan secara indikatif. Kawasan sebenar zon perbandaran dan jenis pembangunan adalah tertakluk kepada Rancangan Tempatan yang digunakan semasa.

b) Pertanian

Pada tahun 2035, sebahagian besar kawasan pertanian masih dikekalkan terutamanya di Daerah Sabak Bernam, Hulu Selangor, Kuala Selangor, Kuala Langat, Sepang dan sebahagian kecil di Daerah Hulu Langat. Kawasan pertanian ini merangkumi kawasan tanaman kelapa sawit, getah, kelapa dan buah-buahan. Pengekalan kawasan pertanian di antaranya adalah untuk:-

- Menyediakan kawasan untuk penghasilan sumber bekalan makanan dan menyumbang kepada '*food security*' negara;
- Memelihara sumberjaya yang tidak boleh diperbaharui (*non-renewable resources*) seperti tanah yang subur; dan
- Meningkatkan pertumbuhan industri hiliran berasaskan produk dan aktiviti pertanian bagi meningkatkan pendapatan penduduk yang bergantung kepada sektor pertanian;
- Berfungsi sebagai lingkasaran hijau untuk had perbandaran sesebuah bandar dan sebagai zon penampungan di antara pusat-pusat pertumbuhan dengan hutan simpan yang terletak bersempadanan dengannya;
- Sebagai rezab tanah untuk pembangunan perbandaran bagi generasi selepas tahun 2035, tetapi masih menjamin kecukupan kawasan pertanian minimum yang boleh menampung keperluan '*food security*'.

Kawasan pertanian ini perlu dimajukan dengan menggunakan teknologi moden yang mampan dan mesra alam bagi meningkatkan produktiviti dan daya saing.

c) Kawasan Hutan

Kawasan ini terdiri daripada kawasan Hutan Simpan Kekal (HSK) dan kawasan hutan yang terletak di luar HSK. Kawasan HSK di Negeri Selangor akan terus dipulihara berdasarkan kepada kepentingannya sebagai hutan tadahan air, kawasan perlindungan hidupan liar, kawasan perlindungan biodiversiti, kawasan hutan lipur dan rekreasi serta untuk keseimbangan persekitaran. Taburan HSK menunjukkan kebanyakannya terletak di Daerah Hulu Selangor, Gombak dan Hulu Langat. Ianya juga terdiri dari kawasan bukit dan tanah tinggi yang merupakan sebahagian dari *Central Forest Spine* (CFS) yang telah dikenal pasti. Walau bagaimanapun aktiviti pembangunan terpilih boleh dieksploitasi secara berhemah dan terhad di kawasan yang sesuai untuk aktiviti pasif seperti aktiviti pelancongan eko serta untuk pendidikan dan penyelidikan

Bagi hutan di luar kawasan HSK, kebanyakannya terletak di kawasan bersempadan dengan HSK dan kawasan pertanian. Pengekalan kawasan hutan ini adalah untuk memelihara topografi kerana kawasan hutan tersebut terletak di kawasan yang melebihi ketinggian 150 meter dan berkecerunan melebihi 25 darjah. Ia juga berfungsi sebagai zon penampan kepada kawasan hutan simpan. Pada keseluruhannya hutan di Selangor perlu diuruskan secara mampan, termasuk kawasan hutan kekal.

Kawasan hutan ini juga meliputi hutan tanah bencah yang sebahagiannya adalah merupakan HSK dan sebahagiannya di luar kawasan HSK. Kawasan hutan tanah bencah merangkumi kawasan berpaya yang terdiri daripada hutan paya bakau dan hutan gambut. Walaupun terletak di luar kawasan HSK, hutan paya bakau dan hutan paya gambut ini perlu dipulihara kerana kepentingannya di dalam aspek penjagaan alam sekitar. Kawasan hutan paya bakau dipulihara kerana ia adalah merupakan kawasan pembiakan utama ikan, udang, kerang dan lain-lain sumber air payau di samping berfungsi sebagai benteng pencegah hakisan laut atau sungai. Kebanyakan hutan ini adalah hutan simpan yang terletak di pesisiran pantai dan muara sungai di Daerah Sabak Bernam, Kuala Selangor, Klang dan Kuala Langat serta di kawasan kepulauan di Daerah Klang.

Pemuliharaan hutan paya gambut berteraskan kepentingannya yang berfungsi untuk menakung dan menyimpan air sebelum disalurkan ke kawasan lain. Ia boleh didapati di Daerah Kuala Langat, Sabak Bernam dan Kuala Selangor. Kawasan hutan ini terdiri daripada Hutan Simpan Kuala Langat Utara dan Selatan (Kuala Langat), Hutan Simpan Raja Musa (Kuala Selangor) dan Hutan Simpan Sungai Karang (Sabak Bernam).

ii. Pusat Tumpuan Ekonomi

Kawasan tumpuan ekonomi di antaranya terdiri daripada pusat-pusat pertumbuhan, kawasan perindustrian dan kawasan pelancongan. Pusat-pusat ini merangkumi pusat negeri dan semua pusat daerah. Ia juga merangkumi pusat-pusat petempatan seperti Batang Kali, Semenyih, Sekinchan, Telok Panglima Garang dan Sungai Buloh. Daripada pusat-pusat pertumbuhan ini, 13 buah pusat pertumbuhan telah dikenal pasti sebagai pusat pertumbuhan strategik. Pusat pertumbuhan ini adalah destinasi bagi pelaburan dan pembangunan perbandaran. Oleh itu pusat-pusat ini perlu disediakan dengan kemudahan infrastruktur jalur lebar bertaraf dunia dan tahap kemudahsampaian yang tinggi. Sg. Lang, Sabak Bernam adalah pusat pertumbuhan strategik yang memerlukan suntikan pembangunan. Ia dicadangkan bagi mewujudkan satu pusat pertumbuhan ekonomi di daerah ini untuk menyediakan peluang-peluang pekerjaan dan untuk mengekang kemerosotan bilangan penduduk daerah yang menjejaskan perkembangan ekonomi dan penggunaan kemudahan pendidikan yang optimum.

Selaras dengan pembangunan perindustrian yang pesat di Negeri Selangor, beberapa pusat tumpuan perindustrian telah berkembang dengan pesatnya menjadikan ia pusat pertumbuhan industri yang utama di Selangor. Pusat-pusat tersebut adalah seperti Cyberjaya, Shah Alam, dan Rawang. Bagi Pelabuhan Klang, Pulau Indah dan KLIA, kesemuanya adalah merupakan pusat pengangkutan negeri dan negara. Subang Jaya dan Petaling Jaya pula adalah merupakan pusat-pusat perniagaan dan perkhidmatan utama.

Negeri Selangor juga mempunyai produk-produk pelancongan yang berpotensi untuk dipasarkan. Produk-produk tersebut dibahagikan kepada pelancongan pelancongan semulajadi, homestay, membeli belah, sukan, MICE dan pelancongan warisan sejarah /budaya. Sehubungan dengan ini beberapa pusat pelancongan juga telah dikenalpasti iaitu Kuala Selangor, Klang, Kuala Kubu Bharu, Kajang dan Banting.

iii. Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS)

Selain daripada KSAS hutan yang telah dikenalpasti di komponen guna tanah utama, terdapat beberapa komponen yang juga mempunyai ciri-ciri KSAS. Komponen-komponen tersebut adalah (i) kawasan tanaman padi; (ii) Kawasan pesisiran sungai / badan air / empangan; (iii) Kawasan pesisiran pantai; (iv) Kawasan Berbukit; (v) Kawasan tanah gambut; dan(v) lain-lain KSAS. Semua komponen tersebut mesti dipulihara berdasarkan kepentingan masing-masing iaitu KSAS Bernilai Sokongan Hidup. KSAS Bernilai Warisan dan KSAS Bernilai Risiko Bencana.

a) Kawasan Tanaman Padi

Tanaman padi hanya terdapat di dua daerah, iaitu di Daerah Sabak Bernam (13,078 hektar) dan Daerah Kuala Selangor (5,532 hektar). Keluasan tanaman ini didapati telah berkurangan daripada 19,037 hektar (2002) kepada 18,610 hektar pada tahun 2012 disebabkan terdapat aktiviti-aktiviti pembangunan di kawasan ini serta pertukaran tanaman daripada padi kepada kelapa sawit. Walau bagaimanapun, keseluruhan kawasan padi ini merupakan kawasan jelapang padi di bawah penyeliaan *Integrated Agricultural Development Area* Barat Laut Selangor (IADA-BLS) yang perlu dikekalkan untuk tanaman padi sahaja.

Kawasan IADA-BLS ini terbahagi kepada 8 blok pengairan dengan purata nisbah pengairan sepanjang 43 meter sehektar. Purata hasil padi adalah dalam lingkungan 5.5 hingga 5.7 tan/hektar/musim. Namun, purata hasil pengeluaran padi ini masih rendah jikalau dibandingkan dengan sasaran hasil pengeluaran padi di peringkat Negara, iaitu sebanyak 10 tan/hektar/musim. Pengekalan ini adalah selaras dengan Dasar Pertanian Negara yang memberi penekanan kepada keperluan penambahan bekalan makanan negara.

b) Kawasan Pesisiran Sungai / Badan Air / Empangan

Pemuliharaan kawasan pesisiran sungai dan badan air yang merupakan KSAS adalah kerana kepentingannya di dalam membekalkan sumber air, mekanisma kawalan hakisan tanah, pengekalan kesuburan tanah dan pemuliharaan biologi. Pemuliharaan kawasan pesisir akan dapat mengurangkan masalah pencerobohan oleh aktiviti-aktiviti seperti pembangunan perbandaran dan pertanian yang boleh mengganggu ekologi semulajadi. Walau bagaimanapun aktiviti pembangunan yang sesuai dan tidak mengganggu alam semulajadi boleh dimajukan di kawasan berkenaan supaya kawasan tersebut dapat digunakan dengan optimum.

Terdapat tujuh empangan utama di Negeri Selangor iaitu Empangan Semenyih, Empangan Langat, Empangan Sungai Batu, Empangan Klang Gate, Empangan Sungai Tinggi, Empangan Sungai Selangor dan Empangan Tasik Subang. Pemuliharaan kawasan empangan ini adalah untuk mengelak masalah ketidakstabilan cerun di kawasan sekeliling empangan atau masalah pemendapan yang sangat tinggi sehingga boleh mengurangkan keupayaan simpanan takungan air empangan. Adalah penting supaya semua pembangunan dilaksanakan secara mampan dan dengan kaedah pengurusan lembangan sungai bersepadu mengikut keupayaan tampung (*carrying capacity*) setiap lembangan sungai. Kaedah ini akan menentukan jenis guna tanah terperinci, kepadatan serta ketumpatan pembangunan Selangor.

c) Kawasan Pesisiran Pantai

Perletakan Selangor berhadapan Selat Melaka telah membentuk pesisiran pantai sepanjang 291km bermula dari muara Sungai Bernam di utara sehingga ke Sungai Sepang di selatan. Kawasan ini adalah kawasan yang dinamik dan berkepentingan dalam mengekalkan keseimbangan alam semulajadi. Berdasarkan kepada keperluan ini, Dasar Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS) Selangor telah mengenal pasti pesisiran pantai di sepanjang Negeri Selangor sebagai KSAS Berisiko Bencana. Namun demikian, kawasan pesisiran pantai Negeri Selangor juga memberi sumbangan kepada bekalan makanan negeri dengan hasil perikanannya menjadikannya KSAS Sokongan Hidup. Dengan ini, kawasan pesisiran pantai ini akan terus dipulihara dan dimajukan secara mampan dengan aktiviti yang bersesuaian. Pemuliharaan pesisiran pantai membolehkan pelaksanaan projek dan program bagi mengatasi masalah hakisan di samping melindungi kawasan sumber hasil perikanan. Pembangunan pelancongan di zon persisiran pantai perlu dihadkan supaya tidak menjejaskan sumber perikanan dan tidak menyebabkan hakisan pantai.

d) Kawasan Berbukit

Dianggarkan kira-kira 45,463.56 hektar atau 5.71% daripada Negeri Selangor adalah merupakan kawasan berbukit (150 – 300m), manakala seluas 33, 651.05 hektar (4.23%) adalah merupakan kawasan tanah tinggi dan hanya 346.94 hektar (0.04%) adalah kawasan bergunung.

Daerah yang mempunyai peratusan tertinggi kawasan berbukit, tanah tinggi dan gunung ialah Daerah Hulu Selangor (60.96%), Gombak (20.49%) dan Hulu Langat (18.54%). Bagi kawasan berbukit dan tanah tinggi, tumpuan utamanya adalah Daerah Hulu Selangor yang merangkumi 41.69% daripada keluasan kawasan berbukit dan 87.32% adalah kawasan tanah tinggi. Manakala kawasan yang bergunung, tumpuan utamanya ialah di Daerah Hulu Langat yang meliputi 43.92% daripada jumlah keluasan ini. Terdapat kawasan berbukit yang telah dimajukan dengan aktiviti pertanian atau sebagai kawasan petempatan desa seperti di Daerah Hulu Selangor dan Daerah Hulu Langat dan pembangunan perumahan di lereng-lereng bukit seperti di kawasan MPS dan MPAJ.

e) Kawasan Tanah Gambut

Pemuliharaan kawasan tanah gambut adalah perlu bagi keseimbangan ekologi. Kawasan tanah gambut berkepentingan sebagai kolam takungan semulajadi, sumber air bawah tanah, berupaya untuk menyimpan karbon yang banyak sekaligus dapat membantu menstabilkan alam sekitar dengan memperlahankan pemanasan global.

Kawasan tanah gambut dan bekas lombong berpotensi untuk menyebabkan kejadian pemendapan tanah yang boleh menimbulkan masalah bangunan retak dan tanah runtuh. Sektor alam sekitar telah mengenal pasti kawasan ini sebagai Kawasan Sensitif Alam

Sekitar (KSAS) Tahap 3. Tahap KSAS ini, pembangunan bersifat perbandaran dan pertanian dibenarkan tetapi haruslah mematuhi kawalan pembangunan di mana pembangunan tersebut hendaklah dikawal bergantung kepada halangan fizikal setempat.

f) Lain-lain Kawasan Sensitif Alam Sekitar yang telah dikenalpasti untuk pemuliharaan ialah:-

- a. Kawasan habitat burung;
- b. Kawasan sumber benih kerang dan aktiviti akuakultur – Pesisiran pantai Daerah Sabak Bernam, Kuala Selangor dan Klang;
- c. Kawasan batu kapur – Bukit Takun dan Batu Caves; dan
- d. Permatang Kuarza – Permatang Kuarza Gombak Selangor

iv. Pengangkutan Dan Perhubungan

Manakala bagi pembangunan komited rel adalah cadangan landasan keretapi Pintasan Serendah-Pelabuhan Klang-Seremban dan sambungan LRT. Pelan Strategik 2035 juga menunjukkan cadangan laluan rel yang lebih menyeluruh, menghubungkan bandar-bandar utama sedia ada selaras dengan hala tuju untuk menjadikan perkhidmatan rel sebagai mod pilihan pengangkutan awam utama. Cadangan ini secara tidak langsung mengurangkan kemasukan kenderaan persendirian ke bandar-bandar utama dalam Greater KL seterusnya akan mengurangkan masalah kesesakan lalu lintas. Walau bagaimanapun cadangan laluan rel ini adalah tertakluk kepada kajian yang lebih terperinci.

v. Infrastruktur Dan Utiliti

Di antara kemudahan infrastruktur dan utiliti yang ditunjukkan di dalam Pelan Strategik Guna Tanah ialah loji-loji rawatan air utama, rangkaian laluan gas utama, stesen janakuasa elektrik dan tapak pelupusan sampah. Loji-loji rawatan air bersih utama iaitu Loji Air Sungai Langat, Sungai Semenyih, Sungai Batu dan Sungai Selangor. Tapak pelupusan sampah pula di antaranya adalah terdiri dari tapak pelupusan Bukit Tagar dan Tanjung 12 di Daerah Kuala Langat.

Rajah 6.2: Pelan Strategik Guna Tanah RSN Selangor 2035

PELAN STRATEGIK GUNA TANAH NEGERI SELANGOR 2035

DRAF RANCANGAN STRUKTUR NEGERI SELANGOR 2035

Disediakan oleh JPBD Negeri Selangor di bawah Seksyen 8 peruntukan Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 (Akta 172)

PETUNJUK

DASAR YANG DIRUJUK

GUNA TANAH UTAMA

- Kawasan Keutamaan Pembangunan 1
- Kawasan Keutamaan Pembangunan 2
- Pertanian
- Hutan

MP1, MP2, MP3, MP5, MP7
MP2
MP12, MP13, MP14, MP15, MP16
MP17, MP18,

Jenis/Aktiviti Pembangunan Utama

- Pusat Perkhidmatan/ Petempatan Utama
- Industri
- Pelancongan Semulajadi
- Pelancongan Warisan
- Sukan, Membeli-Belah dan MICE
- Homestay

MP1, MP5
BM4, BM5, BM6, MP8
BM7, BM8

Aktiviti Pembangunan/Ciri-ciri Fizikal Berstatus KSAS

- Tanaman Padi
- Zon Persisiran Pantai
- Kawasan Benih Kerang/ Akuakultur
- Sungai/Badan Air
- Permatang Kuarza

MP12, MP13, MP14
MP20
MP13
MP21, MP26, MP27
MP17

PENGANGKUTAN & PERHUBUNGAN

- Rangkaian Jalan Utama
- Jalan Raya Utama
- Laluan Rel/Transit
- Laluan Keretapi Laju
- Laluan Keretapi Barang
- Lapangan Terbang
- Pelabuhan

MM15, MM16, MM17, MM18, MM20, BM13

INFRASTRUKTUR & UTILITI

- Loji Rawatan Air Utama
- Stesen Janakuasa Elektrik
- Laluan Paip Gas
- Tapak Pelupusan Sampah

MM21, MM22, MM23, MM24, MM25
BM11
BM12
MP30, MP31

LAIN - LAIN

- Sempadan Daerah
- Sempadan Negeri

Senarai Loji Rawatan Air

LRA Sg Selangor Plant II
LRA Sg Rasa
LRA Sg Selangor Plant III
LRA Sg Selangor Plant I
LRA Sg Batu
LRA Sg Langat
LRA Sg Semenyih
LRA Langat II

Senarai Stesen Janakuasa Elektrik

Loji Janakuasa Sultan Sallehuddin Abdul Aziz Shah, Kapar
Loji Janakuasa Connaught Bridge, Klang
Serdang
IPP San Yen

Senarai Tapak Pelupusan Sampah

Tapak Pelupusan Sg Kertas
Tapak Pelupusan Bukit Beruntung
Tapak Pelupusan Bukit Tagar
Pusat Pelupusan Sg Besar
Tapak Pelupusan Jeram
Tapak Pelupusan Tjg Duabelas
Tapak Pelupusan Sg Sabai
Pusat Perolehan Semula Sumber Sisa Pepejal Semenyih

CADANGAN PENGANGKUTAN AWAM

- I) Komuter
 - Subang Jaya-Terminal Skypark
 - Rawang-Batu Arang
- II) Light Rapid Transit (LRT)
 - Sambungan Kelana Jaya-Ampang
 - LRT Kelana Jaya-Shah Alam-Klang
 - LRT Sg Buloh-Shah Alam-Puchong
 - Cyberjaya-Putrajaya-Bdr Baru Bangi
 - LRT Puchong-Serdang-Kajang
- III) Mass Rapid Transit (MRT)
 - KL Seremban
 - KL-Bentong
- IV) Keretapi Laju
 - Landasan Keretapi Pintasan Serendah-Pelabuhan Klang-Seremban
- V) Bus Rapid Transit (BRT)
 - Lebuhraya Persekutuan
 - Shah Alam - Kota Kemuning
 - Kota Kemuning - Putrajaya
 - Bukit Jelutong - Sg Buloh
 - Pelabuhan Klang - Kapar - Meru
 - Meru - Klang - Bukit Tinggi
 - Cyberjaya - KLIA - Bandar Baru Salak Tinggi - Dengkil - Putrajaya
 - Selayang - Batu Caves - Gombak - Ampang

PUSAT-PUSAT PELANCONGAN

a) Pelancongan Semulajadi

- Pantai Sg Lang
- Pusat Pemeliharaan Kelip-kelip
- Pusat Pemeliharaan Burung
- Pusat Rekreasi BNO
- Kelung Paradise
- Pusat Konservasi Burung Enggang
- Taman Marin Hg Sg Dorani
- Bagan Sg Besar
- Ladang Mengga Sg Limau
- Kawasan Sawah Padi Sekinchan
- Ladang Kelapa Sg Bernam
- Pusat Rekreasi Batu 23 Sg Nibong
- Pusat Pemeliharaan Burung Helang
- Taman Ikan Air Tawar
- Kelip-kelip Kg Kuantan/Bukit Belimbing
- Taman Alam Kuala Selangor
- Perkampungan Nelayah
- Perkampungan Nelayah
- Air Terjun Sg Serdat
- Air Terjun Semangkuk
- Air Terjun Sg Chilling
- Air Terjun Serendah
- Kolam Air Panas Hulu Tamu
- Kolam Air Panas Kerling
- Hutan Rekreasi Sg Kedondong
- Hutan Rekreasi Sg Peretak
- Genting Leisure Strawberry Farm
- Pusat Konservasi Hidupan Liar
- Avian Diversity in the Gap
- Kawasan Rekreasi Sg Inki
- Taman Rimba Commonwealth
- FRIM
- Hutan Rekreasi Sg Kanching
- Air Terjun Sg Pisang
- Tasik Biru Kundang
- Taman Rimba Tempilur
- Kolam Air Panas Selayang
- Empangan Batu
- Air Terjun Batu Asah
- Hutan Rekreasi Bukit Lagong
- Hutan Rekreasi Sg Tua
- Hutan Rekreasi Sg Congkak
- Hutan Rekreasi Sg Tekala
- Taman Rimba Ampang
- Air Terjun Sg Gabai
- Hutan Rekreasi Sg Pangsun
- Bukit Saga
- Menara Tinjau Ampang
- Bukit Broga
- Kolam Air Panas Dusun Tua
- Gunung Nuang
- Rabbit Fun Land Broga
- Taman Tasik Shah Alam, S2
- Taman Bandaran Kelana Jaya
- Bukit Gasing
- Taman Pertanian Malaysia
- Taman Rakyat
- Pulau Ketam
- Tanjung Harapan
- Gold Coast Marib Resort
- Kuan Wellness Eco Park
- Paya Indah Wetland
- Pantai Kelanang
- Pantai Morib
- Pantai Bagan Lalang
- Sepang Gold Coast

b) Pelancongan Sukan, Membeli Belah dan MICE

- 68) Pusat Konvensyen Sabak
- 69) Warisan Sembilang Training Centre
- 70) Sg Selangor White Water Rafting
- 71) Tapak Sukan Laskak Kalumpang
- 72) Sukan Laskak Bandar Tasik Puteri
- 73) Gua Damai Rock Climbing
- 74) Surway Lagoon
- 75) The Mines Wonderland
- 76) Wet World Water Park, S2
- 77) Kompleks Sukan Shah Alam
- 78) Shah Alam Extreme Park
- 79) Shah Alam Convention Centre
- 80) Paragliding Bukit Jugra
- 81) Pantai Batu Laut
- 82) Formula 1 dan Grand Prix MotoGP

d) Homestay

- 119) Homestay Sg Haji Dorani
- 120) Homestay Bt 23 Sg Nibong
- 121) Homestay Seri Kayangan
- 122) Homestay Air Manis
- 123) Homestay Papiusulem
- 124) Homestay Septintas
- 125) Homestay Sg Sirih
- 126) Homestay Kg Kundang
- 127) Homestay Kanchong Darat
- 128) Homestay Batu Laut
- 129) Homestay Sg Lang Tengah
- 130) Homestay Banghunis

c) Pelancongan Warisan

- 83) Muzium Padi
- 84) Masjid Jin
- 85) Pasar Sg Hj Dorani
- 86) Bukit Malawati
- 87) Kuil Swamy Sri Subramaniam
- 88) Tokong Tian Hock
- 89) Masjid Sultan Ibrahim
- 90) Pekan Kuala Kubu Bharu
- 91) Selangor Culture Cove
- 92) Batu Caves
- 93) Zoo Negara
- 94) Muzium Orang Asli
- 95) Galeri Salak Kajang
- 96) Kompleks Taman Seni Islam
- 97) Galeri Shah Alam
- 98) Muzium Sultan Alam Shah, S14
- 99) Masjid SSAAS
- 100) Taman Botani Negara
- 101) Istana Alam Shah
- 102) Gedong Raja Abdullah
- 103) Balai Bomba Klang Selatan
- 104) Stesen Keretapi Klang
- 105) Masjid Diraja Sultan Suleiman
- 106) Pelabuhan Klang
- 107) Kota Raja Mahdi
- 108) Galeri Diraja Sultan Abdul Aziz
- 109) Little India, Klang
- 110) Jambatan Mahkota
- 111) Masjid Bandar Klang
- 112) Kampung Budaya Mah Meri
- 113) Hatters Castle
- 114) Tokong Fong Guang Shan Dong Zen
- 115) Istana Bandar
- 116) Muzium Jugra
- 117) Makam Sultan Abdul Samad
- 118) Masjid Alauddin

* Pelan ini merupakan pelan indikatif dan tidak boleh digunakan sebagai rujukan untuk mengikut lot. Perincian mengikut lot hendaklah merujuk kepada Rancangan Tempatan dan Rancangan Kawasan Khas bagi kawasan berkenaan

**BAB TUJUH
PENGURUSAN,
PELAKSANAAN
DAN PEMANTAUAN
RSN SELANGOR 2035**

7.0 PENGURUSAN, PELAKSANAAN DAN PEMANTAUAN RSN SELANGOR 2035

7.1 PENGENALAN

Rancangan Struktur disediakan oleh Pengarah Jabatan Perancangan Bandar dan Desa (JPBD) Negeri berdasarkan peruntukan Seksyen 8 (1) Akta 172. Ia merupakan satu pernyataan bertulis yang menerangkan *dasar-dasar dan cadangan strategik peringkat negeri* Pihak Berkuasa Negeri (PBN) berkenaan dengan:

- Pemajuan dan penggunaan tanah dalam kawasan bandar dan luar bandar;
- Langkah-langkah untuk memperelokkan lagi alam sekitar,
- Perhubungan dan pengurusan lalulintas; dan
- Meningkatkan tahap kesejahteraan, sosio ekonomi serta menggalakkan pertumbuhan ekonomi;
- *Mengandungi perkara-perkara lain yang ditetapkan atau yang ditentukan oleh JPN dan Majlis Perancang Fizikal Negara (MPFN) dalam sesuatu kes tertentu; dan*
- *Menyatakan pertalian antara cadangan-cadangan yang terkandung di dalamnya dengan cadangan-cadangan am bagi pemajuan dan penggunaan tanah di negeri-negeri yang bersempadanan dengan yang dijangka menyentuh negeri itu.*

Definisi RSN merangkumi pelbagai sektor pembangunan yang memerlukan penglibatan pelbagai agensi kerajaan. Oleh itu keberkesanan dan kejayaan pelaksanaan RSN adalah bergantung kepada keberkesanan terjemahan, penggunaan dan pelaksanaannya serta komitmen, tanggungjawab, akauntabiliti dan keupayaan pelbagai agensi yang terlibat dengan pembangunan Negeri Selangor. Semua Pihak Berkuasa Perancang Tempatan (PBPT) dan pentadbiran negeri dan persekutuan yang terdapat di Negeri Selangor merupakan agensi pelaksana utama RSN Selangor 2035. Oleh itu, Rancangan Struktur Negeri Selangor 2035 perlu dianggap sebagai sebuah dokumen panduan kepada semua jabatan kerajaan dan pihak swasta dalam memajukan Negeri Selangor .

7.2 PERANAN DAN FUNGSI ORGANISASI YANG TERLIBAT DI DALAM PERANCANGAN BANDAR

Organisasi-organisasi yang terlibat di dalam perancangan bandar terdiri di peringkat persekutuan, negeri dan tempatan.

i. Peringkat Persekutuan

Di peringkat persekutuan terdapat tiga organisasi yang terlibat secara langsung atau tidak langsung di dalam perancangan bandar seperti berikut:

a) Majlis Perancangan Fizikal Negara

Mesyuarat Majlis Perancang Fizikal Negara (MPFN) merupakan organisasi tertinggi yang terlibat secara langsung di dalam perancangan bandar. Ia ditubuhkan mengikut peruntukan seksyen 2A Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 (Akta 172) dan berfungsi seperti berikut:

- Untuk menggalakkan perancangan bandar dan desa sebagai suatu alat yang berkesan dan efisien bagi memperelok persekitaran dari segi fizikal dan ke arah pencapaian suatu pemajuan yang mampan di dalam negara;
- Untuk menasihati Kerajaan Persekutuan atau Kerajaan mana-mana Negeri, mengenai perkara-perkara yang berhubungan dengan perancangan bandar dan desa yang dikehendaki di bawah Akta 172; dan
- Untuk melaksanakan apa-apa tugas lain yang diberikan kepada Majlis di bawah Akta 172.

Di dalam proses kelulusan RSN, Jawatankuasa Perancang Negeri hendaklah berunding dengan MPFN bagi mendapatkan arahan dan nasihatnya¹ sebelum memutuskan kelulusan sesebuah RSN samada untuk menerima atau menolak. Ini adalah untuk memastikan dasar-dasar RSN selari dengan dasar-dasar Rancangan Fizikal Negara (RFN) serta untuk memastikan cadangan dasar RFN telah diterjemahkan ke dalam dasar di peringkat negeri.

b) Majlis Negara bagi Kerajaan Tempatan

Majlis Negara bagi Kerajaan Tempatan (MNKT) ditubuhkan dibawah perkara 95A Perlembagaan Persekutuan. Fungsi MNKT adalah:

- Membentuk, dengan berunding dengan Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan-Kerajaan Negeri, suatu dasar negara untuk memajukan, membangunkan dan mengawal kerajaan tempatan di seluruh Persekutuan dan untuk mentadbirkan mana-mana undang-undang yang berhubungan dengannya.
- Berunding dengan kerajaan Persekutuan dan kerajaan Negeri berkenaan dengan apa-apa perundangan yang dicadangkan mengenai kerajaan tempatan dan menjadi kewajipan MNKT untuk menasihati Kerajaan-Kerajaan itu mengenai mana-mana perkara yang sedemikian.
- Kerajaan Persekutuan atau Kerajaan mana-mana Negeri boleh merundingi MNKT berkenaan dengan apa-apa perkara lain yang berhubungan dengan kerajaan tempatan, dan menjadi kewajipan MNKT untuk menasihati Kerajaan itu mengenai mana-mana perkara yang sedemikian.

¹ Merujuk kepada Seksyen 10 (4)(a) Akta Perancangan Bandar dan Desa (Akta 172)

Di dalam konteks RSN, Kerajaan Negeri boleh berunding dengan MNKT berkaitan peranan PBT di dalam perkara-perkara berkaitan pelaksanaan dasar dan cadangan RSN.

c) Majlis Tanah Negara

Majlis Tanah Negara (MTN) ditubuhkan mengikut peruntukan di bawah perkara 91 Perlembagaan Persekutuan. Fungsinya ialah:

- Membentuk dan mentadbir dasar negara berhubung dengan penggunaan tanah di seluruh Persekutuan Malaysia.
- Berunding dengan Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri tentang penyelarasan dan penggunaan tanah.
- Memastikan wujud pengawalan tanah untuk pertanian, perhutanan, dan perlombongan sumber galian.

Di dalam konteks RSN, MTN bertindak sebagai penyelarar melalui perundingan dengan Kerajaan Negeri ke atas perkara-perkara yang melibatkan dasar penggunaan tanah dan pengawalan tanah bagi pertanian, perhutanan dan perlombongan sumber galian.

ii. Peringkat Negeri

Di peringkat negeri, organisasi yang terlibat secara langsung di dalam perancangan bandar samada di peringkat penggubalan dasar, perancangan pembangunan, pengawalan, penguatkuasaan dan pemantauan adalah seperti berikut:

a) Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri (MMKN)

Di dalam struktur jentera pentadbiran Negeri Selangor seperti negeri-negeri beraja yang lain, institusi Raja memegang kuasa eksekutif Kerajaan. Walau bagaimanapun, pelaksanaan kuasa eksekutif ini dijalankan oleh Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri (MMKN) atau dikenali sebagai Exco Kerajaan Negeri. MMKN merupakan organisasi pembentukan dasar yang tertinggi bagi peringkat negeri yang bertanggungjawab kepada Dewan Undangan Negeri yang meluluskan undang-undang yang tidak bercanggah dengan Perlembagaan Persekutuan.

MMKN diketuai oleh Menteri Besar dengan keanggotaan daripada sebilangan ahli yang dipilih daripada ahli Dewan Undangan Negeri dan tiga (3) orang pegawai Kerajaan Negeri (*ex-officio*) iaitu Setiausaha Kerajaan Negeri, Pegawai Kewangan Negeri dan Penasihat Undang-Undang Negeri. Semua ahli MMKN Selangor bertanggungjawab untuk menguruskan jawatankuasa-jawatankuasa yang diwujudkan mengikut keperluan kecuali ahli-ahli *ex-officio*. Jawatankuasa-jawatankuasa tersebut ialah:

- Jawatankuasa Pembangunan Tanah*
- Jawatankuasa Kewangan
- Jawatankuasa Hal Ehwal Islam
- Jawatankuasa Infrastruktur dan Kemudahan Awam*
- Jawatankuasa Pelaburan, Perindustrian dan Perdagangan*
- Jawatankuasa Adat Melayu, Belia dan Sukan
- Jawatankuasa Kebajikan, Kebudayaan, Hal Ehwal Wanita, Sains, Teknologi dan Inovasi
- Jawatankuasa Kesihatan, Pekerja Ladang, Kemiskinan dan Kerajaan Prihatin*
- Jawatankuasa Pendidikan, Pendidikan Tinggi dan Pembangunan Modal Insan
- Jawatankuasa Perumahan, Pengurusan Bangunan dan Setinggan*
- Jawatankuasa Kerajaan Tempatan, Kajian dan Penyelidikan*
- Jawatankuasa Tetap Pelancongan, Alam Sekitar, Teknologi Hijau dan Hal Ehwal Pengguna*
- Jawatankuasa Pemodenan Pertanian, Pengurusan Sumber Alam dan Pembangunan Usahawan*
- Jawatankuasa Pembangunan Kampung Baru dan Penyelesaian Kilang Haram*

* Mempunyai perkaitan dengan perancangan bandar

b) Jawatankuasa Perancang Negeri

Jawatankuasa Perancang Negeri (JPN) ditubuhkan mengikut kehendak-kehendak Seksyen 4 Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976. Keahlian Jawatankuasa Perancang Negeri adalah seperti berikut :

- Menteri Besar – Pengerusi
- Ahli MMKN – Timbalan Pengerusi
- Tidak lebih dari tiga (3) orang ahli yang dilantik dari ahli MMKN
- Setiausaha Kerajaan Negeri
- Pengarah Perancang Bandar dan Desa (selaku setiausaha JPN).
- Pengarah Tanah dan Galian Negeri
- Pengarah Unit Perancang Ekonomi Negeri (UPEN)
- Pengarah Kerja Raya Negeri
- Penasihat Undang-Undang Negeri
- Pegawai Kewangan Negeri
- Pegawai Kemajuan Negeri
- Pengarah Jabatan Alam Sekitar Negeri
- Ahli-ahli lain yang dilantik oleh Pihak Berkuasa Negeri (PBN) yang tidak melebihi 4 orang

Jawatankuasa ini bertanggungjawab ke atas hal ehwal perancangan bandar dan desa di peringkat negeri. Fungsi utamanya ialah

- Untuk menggalakkan rangka dasar pemuliharaan, penggunaan dan pemajuan semua tanah di dalam negeri;
- untuk mengawal selia, mengawal merancang dan menyelaraskan semua aktiviti pemajuan dalam negeri;
- Untuk menasihati Kerajaan Negeri mengenai perkara yang berhubungan dengan pemuliharaan, penggunaan dan pemajuan tanah di dalam Negeri; dan
- Untuk mengusaha, membantu dan menggalakkan pengumpulan maklumat dan metodologi berhubung perancangan bandar dan desa.

JPN juga diberi kuasa untuk:

- meluluskan Draf Rancangan Tempatan
- Setiap Jabatan Kerajaan Persekutuan mahupun Kerajaan Negeri diwajibkan berunding dengan JPN mengenai cadangan aktiviti pemajuan mereka di dalam Negeri (Seksyen 20A Akta 172).
- JPN juga boleh memberi arahan kepada Pihak Berkuasa Perancang Tempatan (PBPT) atas permohonan untuk kebenaran merancang.

JPN juga harus rujuk kepada MPFN atas permohonan kebenaran merancang di bawah Seksyen 22(2A) Akta 172 iaitu :

- Pembangunan bandar baru yang melebihi 10,000 penduduk atau meliputi kawasan melebihi 100 hektar.
- Pembinaan infrastruktur atau kemudahan utama seperti lapangan terbang, lebuh raya, empangan, stesen janakuasa utama.
- Pemajuan yang melibatkan puncak atau lereng bukit dalam kawasan yang ditetapkan sebagai KSAS dalam Rancangan Pemajuan.

c) **Jabatan dan Agensi Pelaksana Negeri Selangor**

Agensi pelaksana negeri merupakan badan yang dibentuk oleh kerajaan dengan tujuan untuk merancang, mengawal, membantu dan melaksanakan segala aktiviti yang dirancang untuk mencapai hasrat dan matlamat pembangunan Negeri Selangor. Ia terdiri daripada jabatan, badan berkanun dan badan bukan berkanun.

- **Jabatan**

Terdapat dua belas (12) jabatan termasuk sembilan (9) Pejabat Tanah dan Daerah di bawah kerajaan negeri seperti;

- ✓ Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri
- ✓ Pejabat Kewangan negeri
- ✓ Pejabat penasihat Undang-undang Negeri
- ✓ Unit Perancangan dan Pembangunan Negeri
- ✓ Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Selangor (JPBDS)
- ✓ Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS)
- ✓ Jabatan Kerja Raya Negeri Selangor (JKR)
- ✓ Pejabat Tanah dan Galian Negeri Selangor (PTGS)
- ✓ Jabatan Pertanian Negeri Selangor (JPTS)
- ✓ Jabatan Perhutanan Negeri Selangor (JPHS)
- ✓ Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri Selangor (JVTS)
- ✓ Pejabat Tanah dan Daerah di setiap daerah Negeri Selangor

Terdapat 45 buah Jabatan Persekutuan di Negeri Selangor. Di antara jabatan-jabatan Kerajaan Persekutuan yang terlibat secara langsung dengan perancangan bandar ialah:

- Pejabat Pembangunan Negeri Selangor
- Jabatan Ukur dan Pemetaan Negeri Selangor (JUPEM)
- Jabatan Penilaian dan Perkhidmatan Harta Negeri Selangor (JPPHS)
- Jabatan Perikanan Negeri Selangor (JPKS)
- Jabatan KEMAS Negeri Selangor (KEMAS)
- Jabatan Hal Ehwal Orang Asli (JHEOA)
- Ibu Pejabat Bomba Negeri Selangor (BOMBA)
- Ibu Pejabat Polis Kontinjen Selangor (POLIS)
- Jabatan Kesihatan Negeri Selangor (JKSS)
- Jabatan Pelajaran Negeri Selangor (JPNS)
- Pejabat Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara (Perhilitan)
- Jabatan Mineral dan Geosains Negeri Selangor /Wilayah Persekutuan (JMG)
- Jabatan Alam Sekitar (JAS)

- **Badan Berkanun Negeri /Bukan Berkanun**

Badan berkanun diwujudkan bertujuan untuk membolehkan Kerajaan Negeri terlibat secara langsung dalam aktiviti ekonomi tertentu bagi meningkatkan sosio-ekonomi masyarakat Selangor. Penubuhannya adalah berdasarkan kelulusan Undang-undang Dewan Undangan Negeri atau Parlimen. Badan Bukan Berkanun pula merupakan badan-badan yang ditubuhkan di bawah Akta Syarikat dan

mempunyai kebebasan yang lebih luas berbanding badan berkanun. Badan berkanun dan anak syarikat kerajaan negeri yang terlibat secara langsung dengan perancangan bandar ialah:

- Lembaga Urus Air Selangor (LUAS)
- Lembaga Perumahan dan Hartanah Selangor (LPHS)
- Perbadanan dan Kemajuan Negeri Selangor (PKNS)
- Perbadanan Kemajuan Pertanian Negeri Selangor (PKPS)
- Kumpulan Darul Ehsan Berhad (KDEB)
- Permodalan Negeri Selangor Berhad (PNSB)
- Invest Selangor Berhad (ISB)
- Kumpulan Perangsang Selangor Berhad (KPSB)
- Kumpulan Hartanah Selangor Berhad (KHSB)
- Tourism Selangor Berhad (TSB)

d) Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Selangor

JPBD Selangor adalah jabatan kerajaan yang bertanggungjawab kepada Kerajaan Negeri dan Persekutuan. Ia adalah jabatan yang bertanggungjawab sepenuhnya terhadap perancangan dan pengawalan pembangunan di peringkat Negeri Selangor berdasarkan kuasa yang diberi oleh kerajaan negeri untuk memberi khidmat nasihat perancangan fizikal, menyelaras dan melaksanakan Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 (Akta 172) serta menjalankan apa-apa jua perancangan yang boleh digunakan sebagai panduan oleh Kerajaan Negeri Selangor. JPBD Selangor berfungsi sebagai :

- Penasihat utama kepada Kerajaan Negeri tentang semua hal perancangan, termasuk pemeliharaan penggunaan dan pembangunan tanah;
- Penasihat kepada pihak berkuasa tempatan mengenai perancangan bandar dan desa, serta pemajuan dan penggunaan tanah;
- Melaksana dan menyelaras penyeragaman pelaksanaan sepenuhnya Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 (Akta 172) di semua pihak berkuasa perancang tempatan di Negeri Selangor,
- Menyelaras penyediaan Rancangan Pemajuan iaitu Rancangan Struktur Negeri, Rancangan Tempatan dan Rancangan Kawasan Khas serta kajian /projek khas sama ada yang diarahkan atau atas inisiatif jabatan;
- Bertindak sebagai urusetia bagi Jawatankuasa Perancang Negeri yang ditubuhkan dibawah Akta Perancangan Bandar dan Desa, 1976 (Akta 172);
- Bertindak sebagai Pihak Berkuasa Perancang Tempatan (PBPT) bagi kawasan di luar kawasan Pihak Berkuasa Tempatan mengikut keperluan Seksyen 5(2), Akta 172;
- Menjalankan fungsi lembaga rayuan mengikut seksyen 36 Akta 172

- Melaksanakan penyeragaman pemakaian kaedah-kaedah, piawaian dan garis panduan perancangan bagi semua pihak berkuasa perancang tempatan di Negeri Selangor;
- Memberi khidmat nasihat kepada jabatan /agensi lain mengenai perancangan bandar dan desa.
- Melaksanakan tugas lain yang berkenaan yang dipertanggungjawabkan oleh pihak berkuasa negeri dari masa ke semasa.

Bagi melaksanakan fungsi yang telah digariskan, organisasi dalaman JPBD Selangor dibahagikan kepada empat bahagian iaitu:

- **Bahagian Pengawalan Perancangan**
Bahagian ini terlibat di dalam pemprosesan permohonan kebenaran merancang di mana JPBD adalah salah satu jabatan teknikal yang dirujuk. Di dalam layanan terhadap sesuatu permohonan kebenaran merancang, pematuhan kepada dasar-dasar RSN adalah satu keperluan yang perlu dipatuhi. Oleh itu JPBD adalah peneraju utama di dalam pelaksanaan dasar dan cadangan RSN.
- **Bahagian Rancangan Pembangunan**
Bahagian Rancangan Pembangunan terdiri daripada empat buah unit (unit kajian /projek khas, unit RSN, unit RT dan RKK, unit Sistem Maklumat dan Perkomputeran) yang bertanggungjawab di dalam perkara berkaitan dengan penyediaan rancangan pemajuan dan lain-lain projek /kajian yang melibatkan aspek perancangan bandar serta hal-hal yang berkaitan dengannya.
- **Bahagian Perancangan Korporat**
Terdapat empat buah unit iaitu unit Perundangan, unit Mampan, unit Kualiti dan unit Dasar). Dalam aspek perancangan bandar, bahagian ini bertanggungjawab dalam hal ehwal perundangan (unit Perundangan) seperti Lembaga Rayuan dan dalam pembangunan mampan (unit Mampan) seperti Agenda 21 dan MURNInet.
- **Bahagian Pentadbiran dan Kewangan**
Bertanggungjawab dalam hal ehwal pentadbiran dan kewangan jabatan.

iii. Pihak Berkuasa Tempatan

Di peringkat tempatan organisasi utama yang terlibat di dalam sistem perancangan bandar ialah Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dan Pejabat Tanah dan Daerah (PTD).

a) Pihak Berkuasa Tempatan

Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) merupakan sebuah pertubuhan perbadanan yang ditubuhkan oleh Akta Kerajaan Tempatan 1976 (Akta 171) yang bertanggung jawab untuk mengurus dan mentadbir sesuatu kawasan berasaskan kepentingan tempatan. PBT adalah organisasi yang bertanggungjawab sepenuhnya terhadap perancangan dan pengawalan pembangunan di peringkat tempatan. PBT juga merupakan pelaksana dasar di peringkat akar umbi yang secara langsung menyampaikan perkhidmatan kepada warga penduduk tempatan.

PBT adalah Pihak Berkuasa Perancang Tempatan (PBPT) bagi kawasan pentadbirannya. Bagi kawasan di luar PBT, JPBD Selangor adalah PBPT bagi kawasan berkenaan. Pihak Berkuasa Tempatan Negeri Selangor terdiri daripada dua buah Bandaraya (MBSA dan MBPJ), enam buah Majlis Perbandaran (MPS, MPKj, MPAJ, MPSp, MPK, MPSJ) dan empat buah Majlis Daerah (MDSB, MDKS, MDHS, MDKL).

Fungsi-fungsi PBT boleh dikategorikan mengikut tiga peruntukan undang-undang utama untuk PBT iaitu Akta Kerajaan Tempatan 1976 (Akta 171), Akta Jalan, Parit dan Bangunan 1974 (Akta 133) dan Akta Perancangan Bandar Dan Desa 1976 (Akta 172). Jadual 7.1 menunjukkan fungsi PBT berdasarkan peruntukan di bawah akta-akta tersebut. Di samping akta-akta utama ini, terdapat beberapa Akta lain yang mempunyai hubungan yang rapat dengan PBT seperti Akta Pemusnahan Serangga Pembawa Penyakit 1975 (Akta 154), Akta Makanan 1983 (Akta 281), Akta Pengangkutan Jalan 1987 (Akta 333) dan undang-undang lain yang berkaitan.

Jadual 7.1 : Akta Yang Digunapakai Oleh PBT Serta Fungsinya

Akta	Fungsi
Akta Kerajaan Tempatan 1976 (Akta 171)	<ul style="list-style-type: none"> • Pentadbir Kerajaan Tempatan • Mengeluarkan lesen • Mengenakan cukai-cukai tertentu • Membina bangunan, perumahan dan unit-unit perdagangan (pasar, gerai-gerai dsb.) • Menjalankan fungsi merancang dan menguruskan kawasan bandar • Merancang dan menyediakan kemudahan-kemudahan awam • Menggubal undang-undang kecil berdasarkan kepada perkara-perkara yang ditetapkan
Akta Jalan, Parit dan Bangunan 1974 (Akta 133)	<ul style="list-style-type: none"> • Menyedia dan menyelenggara sistem perparitan, jalan bandaran dan juga bangunan-bangunan awam • Merancang dan melaksana perjalanan trafik dan tempat letak letak kenderaan • Memastikan akses yang sempurna ke bangunan • Menggubal undang-undang kecil berdasarkan kepada perkara-perkara yang ditetapkan
Akta Perancangan Bandar Dan Desa 1976 (Akta 172).	<ul style="list-style-type: none"> • Untuk mengawal selia, mengawal, dan merancang pemajuan dan penggunaan semua tanah dan bangunan dalam kawasanya; • Untuk mengusahakan, membantu dan menggalakkan pemungutan, penyenggaraan dan penyiaran perangkaan buletin dan monograf, dan penyiaran lain yang berhubungan dengan perancangan bandar dan desa dan perkaedahannya; dan • Untuk melaksanakan apa-apa fungsi lain yang ditugaskan kepadanya dari semasa ke semasa oleh Pihak Berkuasa Negeri atau Jawatankuasa.

Sumber: Kajian Rancangan Struktur Negeri Selangor 2035

iv. Kesimpulan

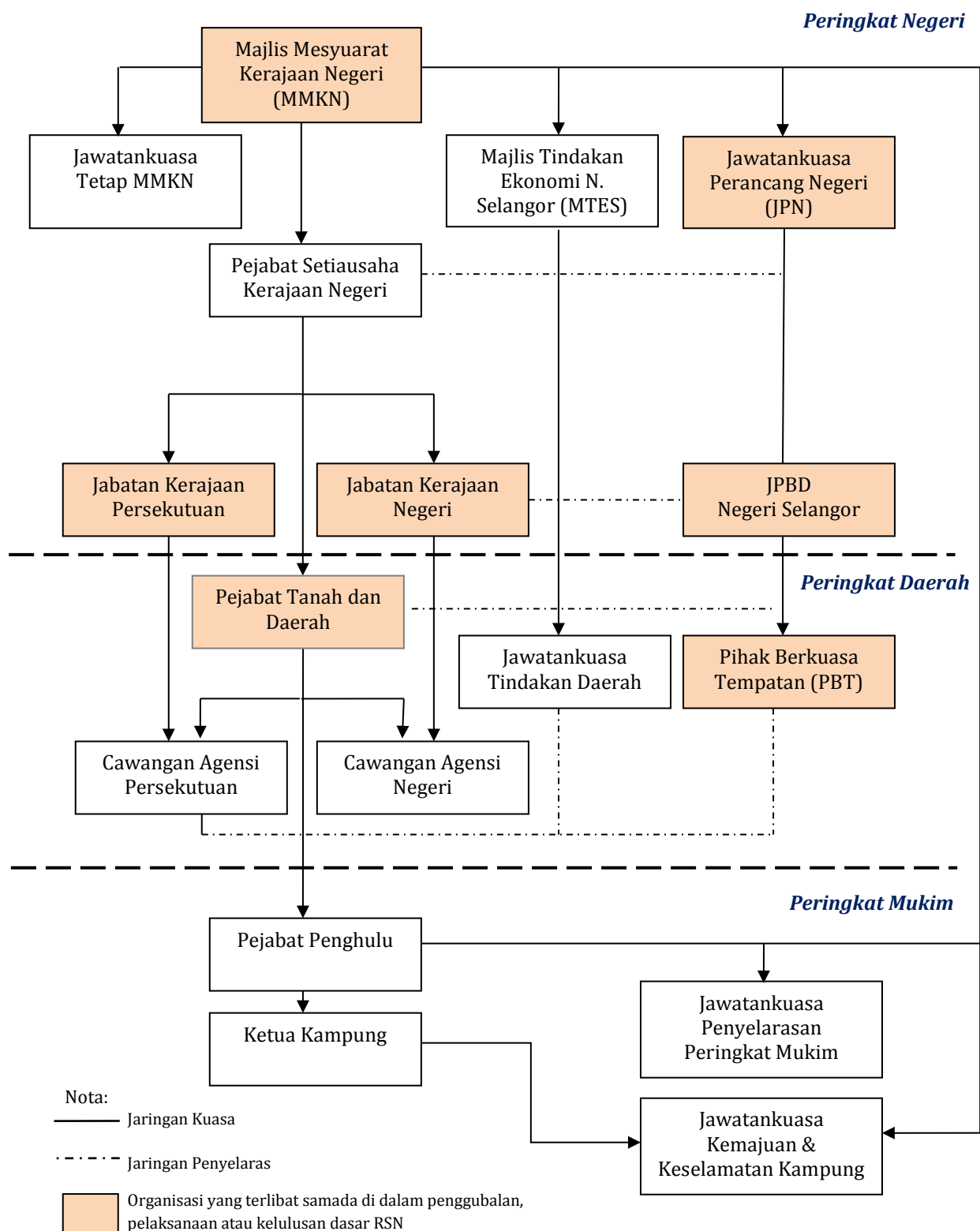
JPBD Selangor adalah organisasi yang dipertanggungjawabkan untuk menyediakan RSN berdasarkan peruntukan Akta 172. Walau bagaimanapun terdapat pelbagai organisasi di bawah Kerajaan Negeri dan Persekutuan, badan berkanun / tidak berkanun yang terlibat sama di dalam pengurusan dan pelaksanaan RSN samada secara langsung atau sebaliknya. Ini menunjukkan pelaksanaan dasar-dasar RSN memerlukan penglibatan pelbagai agensi kerajaan.

7.3 STRUKTUR INSTITUSI PERANCANGAN DI NEGERI SELANGOR

Di peringkat Kerajaan Negeri Selangor, institusi raja memegang kuasa eksekutif di dalam struktur jentera pentadbiran. Walau bagaimanapun pelaksanaan kuasa eksekutif ini dijalankan oleh Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri (MMKN) atau dikenali sebagai Exco Kerajaan Negeri. MMKN merupakan organisasi pembentukan dasar yang tertinggi di peringkat negeri. MMKN diketuai oleh Menteri Besar dengan keanggotaan daripada sebilangan ahli yang dipilih daripada ahli Dewan Undangan Negeri dan tiga (3) orang pegawai Kerajaan Negeri (*ex-officio*) iaitu Setiausaha Kerajaan Negeri, Pegawai Kewangan Negeri dan Penasihat Undang-Undang Negeri. Semua ahli MMKN Selangor bertanggungjawab untuk mempengerusikan jawatankuasa-jawatankuasa yang diwujudkan mengikut keperluan kecuali ahli-ahli *ex-officio*. Sejumlah 14 jawatankuasa telah diwujudkan (rujuk bahagian 7.2) bagi mengurus pentadbiran dan pembangunan negeri.

JPBD Selangor selaku penyedia RSN bertanggungjawab menasihati Kerajaan Negeri menerusi JPN tentang semua hal perancangan, termasuk pemeliharaan penggunaan dan pembangunan tanah. Ia juga merupakan penasihat kepada PBT di dalam hal yang sama. Penglibatan pelbagai agensi di dalam perancangan memerlukan JPBD bertindak sebagai penyelarasan di dalam perancangan dan pembangunan fizikal negeri. Rajah 7.1 menunjukkan organisasi yang terlibat secara langsung di dalam perkaitan RSN.

Rajah 7.1: Struktur Pentadbiran Kerajaan Selangor

7.4 SISTEM PENGURUSAN DAN PELAKSANAAN RSN SELANGOR 2035

Secara amnya pada masa kini, tiada organisasi yang khusus ditubuhkan untuk mengurus dan melaksana RSN. Pelaksanaan Rancangan Struktur (RS) semasa adalah melalui Jawatankuasa Perancang Negeri (JPN) dan JPBD Selangor. JPN selaku organisasi yang bertanggungjawab ke atas pemuliharaan, penggunaan dan pemajuan semua tanah di dalam negeri, serta mengatur, mengawal merancang dan menyelaraskan semua aktiviti pemajuan dalam negeri, pengurusan pelaksanaan RSN adalah secara langsung di bawah tanggungjawabnya.

Di dalam konteks pelaksanaan RSN, JPN bertanggungjawab untuk memastikan pembangunan Negeri Selangor adalah selaras dengan dasar-dasar RSN yang telah digubal dengan:

- i. Menasihati Kerajaan Negeri mengenai perkara yang berhubungan dengan pemuliharaan, penggunaan dan pemajuan tanah di dalam Negeri.
- ii. Memastikan Draf Rancangan Tempatan yang diluluskannya selari dengan RSN.
- iii. Memastikan cadangan aktiviti pemajuan setiap Jabatan Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri selari dengan RSN bersesuaian dengan kuasa yang diperuntukan bawah Seksyen 20A Akta 172 yang mewajibkan jabatan tersebut berunding dengan JPN mengenai aktiviti pemajuan mereka.
- iv. Memberi arahan kepada Pihak Berkuasa Perancang Tempatan (PBPT) atas permohonan untuk kebenaran merancang.

Mengikut Seksyen 8 Akta 172, Pengarah Perancang Bandar dan Desa Negeri bertanggungjawab menyediakan RSN. Oleh itu JPBD dianggap sebagai 'pemilik utama' RSN walaupun proses penyediaannya melibatkan semua jabatan dan agensi sama ada negeri mahu pun persekutuan. Ini juga adalah kerana JPBD adalah jabatan yang bertanggungjawab sepenuhnya terhadap perancangan dan pengawalan pembangunan di peringkat Negeri Selangor berdasarkan kuasa yang diberi oleh kerajaan negeri untuk memberi khidmat nasihat perancangan fizikal, menyelaraskan dan melaksanakan Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 (Akta 172) serta menjalankan apa-apa jua perancangan yang boleh digunakan sebagai panduan oleh Kerajaan Negeri Selangor. Dengan peruntukan ini, peranan semasa JPBD Selangor di dalam melaksanakan RSN adalah dengan:

- i. Memastikan permohonan kelulusan kebenaran merancang yang dikemukakan adalah selari dengan dasar dan cadangan RSN.
- ii. Mengetuai kerja-kerja menyelaraskan rancangan spatial yang telah dikenalpasti di dalam RSN.
- iii. Memastikan Pihak Berkuasa Negeri dan Tempatan, semua jabatan, agensi dan badan-badan pelaksana lainnya merancang dan melaksanakan pembangunan Negeri mengikut dan selaras dengan dasar RSN.

Walau bagaimanapun pada masa kini, tiada organisasi yang bertanggungjawab untuk memastikan jabatan kerajaan selain dari JPBD dan PBT melaksanakan dasar atau cadangan yang dikemukakan dalam RSN. Peranan JPBD sahaja tidak mencukupi untuk memastikan RSN menjadi satu instrumen yang penting di dalam perancangan dan pengawalan pembangunan negeri. Oleh itu sebuah organisasi khas (Jawatankuasa Pelaksanaan dan Pemantauan RSN) perlu ditubuhkan.

7.4.1 Cadangan Penubuhan Jawatankuasa Pelaksanaan dan Pemantauan RSN Selangor

Cadangan penubuhan Jawatankuasa Pelaksanaan dan Pemantauan RSN (JPPRSN) adalah untuk menyelaraskan dan memantau pelaksanaan dasar-dasar RSN. Ia ditubuhkan sebagai jawatankuasa kecil di bawah Jawatankuasa Perancang Negeri. JPPRSN dipengerusikan oleh Setiausaha Kerajaan Negeri dan dianggotai oleh ketua jabatan-jabatan teknikal, pihak berkuasa tempatan, Pejabat Tanah dan Galian, Pejabat Tanah dan Daerah dengan JPBD Selangor selaku setiausaha. Struktur organisasi ini adalah seperti di Rajah 7.2. Kedudukan JPPRSN di dalam konteks struktur pentadbiran kerajaan Selangor adalah seperti di Rajah 7.3.

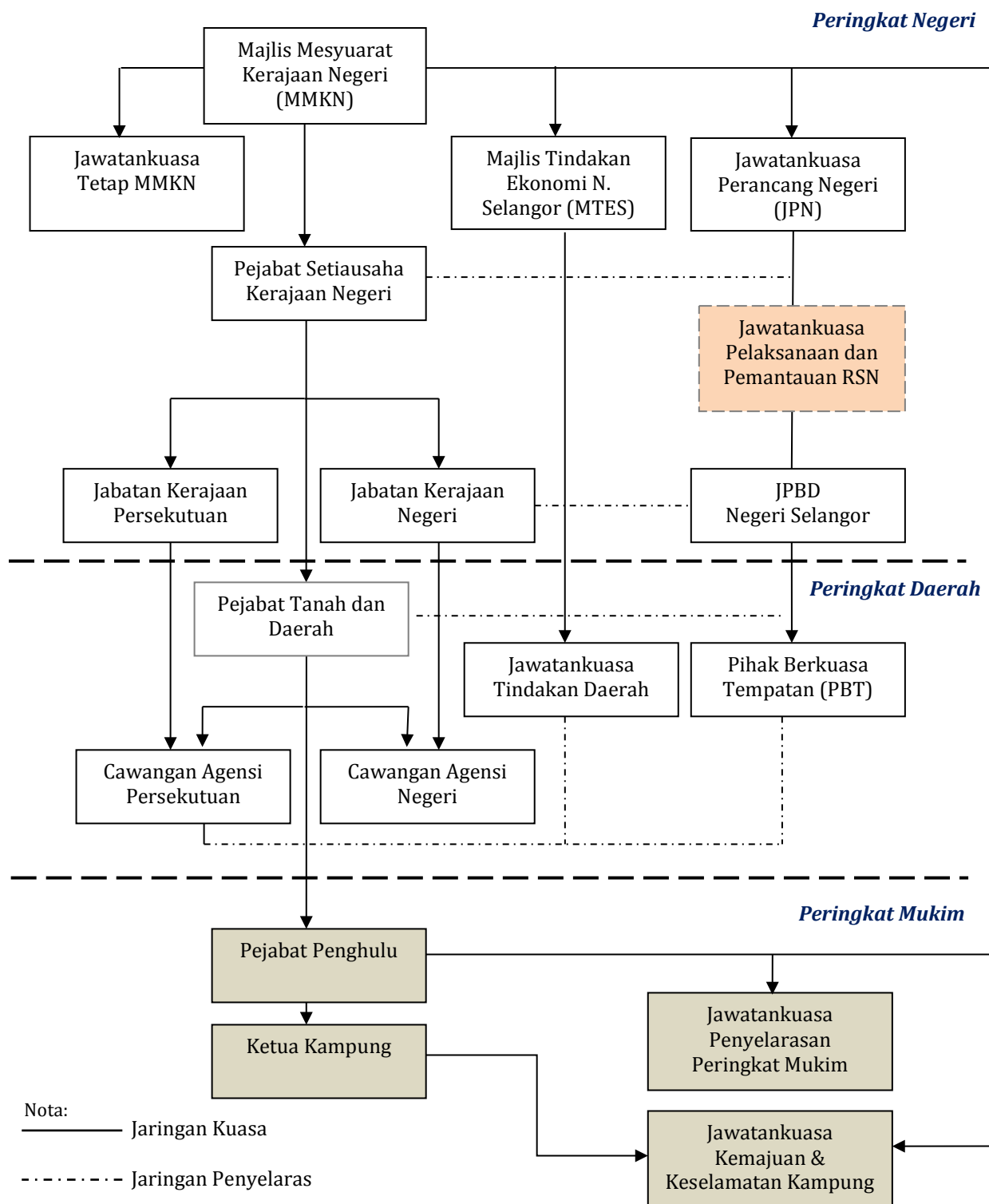
Fungsi JPPRSN adalah seperti berikut:

- i. Menyelaras dasar-dasar lain yang digubal oleh Kerajaan Negeri dengan dasar-dasar RSN;
- ii. Menyelaras pelaksanaan dasar-dasar dan inisiatif pelaksanaan RSN di antara agensi-agensi pelaksana yang terlibat;
- iii. Memantau pelaksanaan dasar-dasar dan inisiatif pelaksanaan RSN oleh agensi-agensi pelaksana;
- iv. Memastikan penggubalan dasar-dasar negeri yang lain selaras dengan hala tuju dan saranan dasar RSN;
- v. Mengkaji keperluan untuk kajian semula RSN; dan
- vi. Menyediakan laporan berkala yang mengandungi kemajuan pelaksanaan dasar-dasar RSN dan masalah-masalah berkaitan.

Rajah 7.2: Ahli-ahli Jawatankuasa Pelaksanaan dan Pemantauan RSN

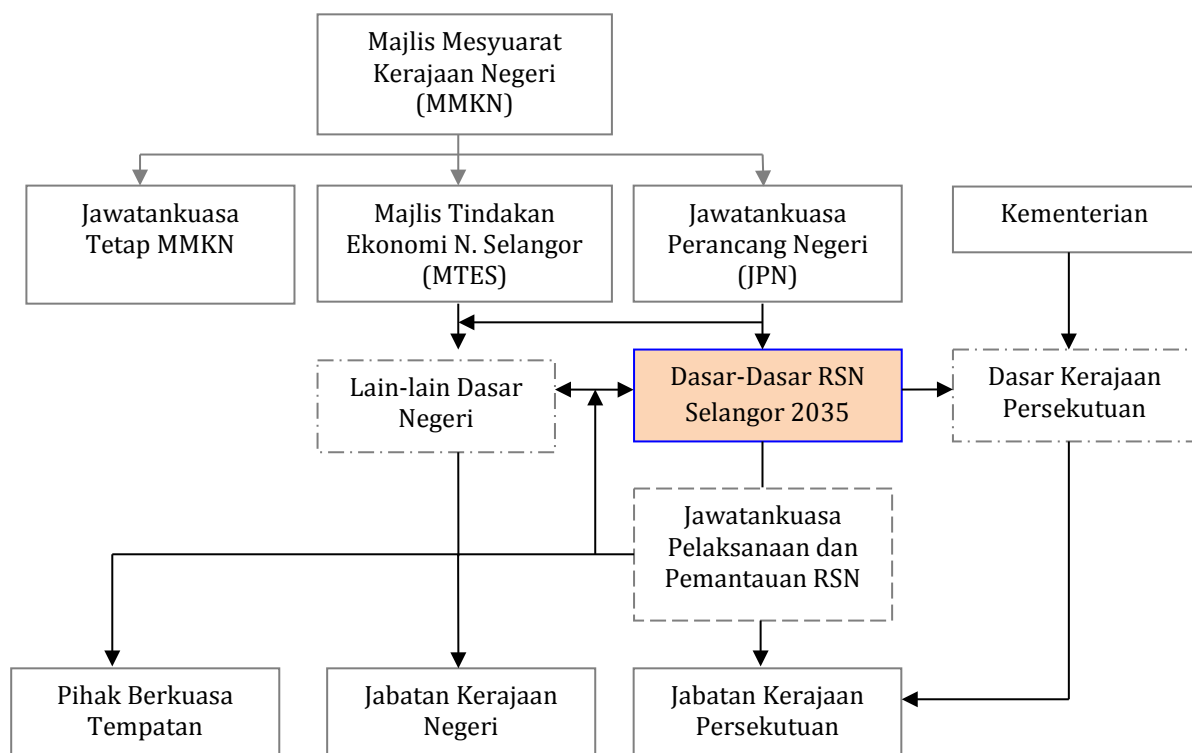
Rajah 7.3: Jawatankuasa Pelaksanaan dan Pemantauan RSN di dalam Konteks Struktur Pentadbiran Kerajaan Selangor

7.4.2 Dasar RSN Selangor di dalam Konteks Pentadbiran Kerajaan Negeri

Di dalam konteks pentadbiran kerajaan negeri, dasar-dasar RSN perlu dirujuk oleh jabatan-jabatan kerajaan negeri dan persekutuan serta pihak berkuasa tempatan di dalam melaksanakan pembangunan negeri. Pada masa yang sama, dasar-dasar negeri lain yang digubal perlu selaras dengan dasar-dasar RSN (Rajah 7.4).

Rajah 7.4: Dasar RSN di dalam Konteks Pentadbiran Kerajaan Negeri

7.4.3 Pengukuhan Pihak Berkuasa Tempatan dan Agensi-Agensi Penguatkuasa dan Pemantauan

i. Pengukuhan Pihak Berkuasa Tempatan

Hasil dari dasar-dasar RSN dan inisiatif pelaksanaan yang dicadangkan, terdapat keperluan untuk mengukuhkan Pihak Berkuasa Tempatan. Di bawah dasar BM7 dan MP31 inisiatif pelaksanaan telah mencadangkan **penubuhan unit pelancongan** dan **unit kitar semula** di setiap PBT.

Fungsi unit pelancongan adalah untuk:

- a) Menjalankan kajian pelancongan dan mengumpul maklumat berkaitan dengan produk-produk pelancongan sedia ada dan baru serta pelancong yang berkunjung dari masa ke semasa. Kajian yang dijalankan termasuklah ‘carrying capacity’, kumpulan sasaran pelancong dan mengenalpasti produk-produk baru berdasarkan cita rasa pelancong yang pelbagai.
- b) Menjalankan promosi, event dan sebaran maklumat pelancongan dengan kerjasama pihak Tourism Selangor, Tourism Malaysia, agensi awam lain seperti Jabatan Perhutanan, Jabatan Pertanian, FAMA dan sebagainya serta pihak swasta khususnya “hoteliers”, pemilik restaurant, Persatuan Penjaja dan pengendali homestay.
- c) Mengemaskini maklumat pelancongan di laman sesawang PBT.
- d) Melakukan audit kemudahan OKU bagi semua pembangunan pelancongan termasuk bangunan perniagaan dan tempat awam.

Fungsi unit kitar semula adalah untuk melaksanakan kerja-kerja berkaitan kitar semula seperti penyediaan mekanisma dan dokumen khas untuk amalan-amalan khusus kitar semula. Di antara tugas utama unit tersebut ialah:

- a) Menyediakan kaedah mengira jumlah sisa kitar semula mengikut komposisi sisa.
- b) Mengira jumlah sisa kitar semula mengikut sisa setiap bulan.
- c) Mempamerkan rekod jumlah kitar semula kepada pihak awam bagi menunjukkan ketegasan PBT dalam amalan kitar semula.

ii. Pengukuhan Agensi-agensi Penguatkuasa

Dasar-dasar RSN yang digubal menunjukkan terdapat keperluan yang tinggi terhadap pemantauan dan penguatkuasaan. Agensi-agensi yang terlibat dengan penguatkuasaan dan pemantauan ialah Pihak Berkuasa Tempatan, Pejabat Tanah dan Daerah, Jabatan Alam Sekitar, Jabatan Perhutanan, Lembaga Urus Air Selangor dan Jabatan Perkhidmatan Veterinar. Oleh itu bilangan pegawai dan kaki tangan di dalam penguatkuasaan dan pemantauan bagi agensi-agensi tersebut dicadang ditambah.

7.4.4 Menguatkuasakan Pemakaian Seksyen 20A Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 (Akta 172)

Seksyen 20A Akta 172 telah menetapkan tiap-tiap jabatan atau agensi Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri untuk berunding dengan JPN mengenai apa-apa aktiviti pemajuan yang ia bercadang untuk dijalankan di dalam Negeri itu. Dengan penguatkuasaan pemakaian akta ini, sebarang pembangunan yang diputuskan di peringkat agensi /jabatan Kerajaan Persekutuan perlu dirundingkan dengan Kerajaan Negeri Selangor terlebih dahulu. Dengan perundingan ini, ia akan dapat memastikan

cadangan pembangunan yang dikemukakan oleh agensi /jabatan Kerajaan Persekutuan selari dengan Rancangan Pemajuan yang telah disediakan.

7.5 PEMANTAUAN RSN

Pemantauan adalah aktiviti yang perlu dilakukan untuk memastikan segala perancangan dan pembangunan yang dijalankan menepati atau selari dengan apa yang dirancang. Sistem pemantauan RSN menyediakan satu rangka kerja untuk kesinambungan proses penilaian dan juga keputusan berkenaan dengan pencapaian dasar-dasar RSN dan keperluan terhadap kajian semula Rancangan Struktur. Setiap indikator pembangunan akan dikaji, disemak dan diperiksa untuk memastikan segala dasar perancangan menepati wawasan kerajaan negeri dan aspirasi rakyat.

Bagi melaksanakan pemantauan RSN, elemen-elemen pengukuran pemantauan adalah melalui:

- i. Pencapaian
 - a) Pengukuran pencapaian indikator /sasaran pembangunan yang telah ditetapkan di dalam RSN. Jadual 7.2 menunjukkan indikator-indikator pemantauan, sasaran dan agensi yang bertanggungjawab untuk menukur pencapaiannya. Pencapaian indikator ini akan dikemukakan kepada Jawatankuasa Pelaksanaan dan Pemantauan RSN (setiap tahun).
 - b) Pengukuran pencapaian unjuran guna tanah, industri, tanah lapang dan kemudahan masyarakat;
- ii. Pematuhan
 - a) Pematuhan kepada dasar-dasar dan cadangan RSN oleh jabatan-jabatan kerajaan dan PBPT seperti jadual matriks pematuhan RSN.
 - b) Pematuhan kepada Pelan Strategik Guna Tanah RSN melalui Sistem Pematuhan Guna Tanah Selangor (SISMAP) bagi memastikan pembangunan guna tanah yang dilaksanakan adalah selaras dengan SISMAP
- iii. Pengawalan dan Penguatkuasaan

Pengawalan dan penguatkuasaan terhadap cadangan yang dikemukakan di dalam RSN oleh organisasi yang terlibat seperti PBT, LUAS dan JAS.

Aktiviti pemantauan ini dijalankan oleh agensi yang terlibat dan diserahkan kepada Jawatankuasa Pelaksanaan dan Pemantauan RSN untuk tindakan susulan.

Jadual 7.2: Indikator, Sasaran dan Agensi Pelaksana yang Terlibat di dalam Pengukuran Pencapaian Sasaran

Bil	Indikator	Pencapaian Semasa	Sasaran Tahun 2035	Agensi
1.	Jangka Hayat Penduduk (Tahun)	Wanita = 77 Lelaki = 71.5 Purata = 73	Purata = 80.0	UPEN
2.	Saiz Isi Rumah	4.1	3.9	UPEN
3.	Kadar penyertaan tenaga buruh	63.7%	65.4% 79% (jika sasar 0% pengangguran)	UPEN
4.	Pendapatan Per Kapita (RM)	30,070	53,000	UPEN
5.	Pendapatan Purata Isi Rumah (RM)	7,023	16,500	UPEN
6.	Bilangan penduduk /kawasan tepu bina negeri (hektar)	33 orang /hektar	37 orang /hektar	JPBD
7.	Peratusan tepu bina /keluasan negeri	21.11	30	JPBD
8.	Kadar purata pertumbuhan tahunan kawasan tepubina	1.7	1.6 (2012-2035)	JPBD
9.	Kawasan Orang Asli yang diwartakan (%)	17.23	30	JHEOA
10.	Peratus kawasan yang dilindungi (<i>Protected Areas</i>) /Keluasan Negeri	31%	32%	JPH
11.	Peratus penggunaan tanah untuk infrastruktur pengangkutan /keluasan negeri	8.49%	10%	JPBD
12.	Produktiviti Kelapa Sawit (tan/ hektar/ tahun)	20.45 (tahun 2010)	30.00	JPn
13.	Produktiviti Getah (kg/ hektar/ tahun)	715.00 (tahun 2010)	1,800.00	JPn
14.	Produktiviti Padi (tan/ hektar/ musim)	5.70 (tahun 2011)	10.00	JPn
15.	Produktiviti Sayur-sayuran (tan/ hektar/ pusingan)	15.65 tan/ hektar/ tahun (tahun 2010)	15.00	JPn
16.	Produktiviti Buah-buahan (tan/ hektar/ musim)	15.38 tan/ hektar/ tahun (tahun 2010)	10.00	JPn
17.	Keluasan IADA-BLS (hektar)	18,610 (tahun 2012)	18,610	JPn
18.	% Tanah Pertanian Untuk Tanaman Makanan/ Keluasan Negeri	11% (tahun 2012)	Sekurang-kurangnya 10%	JPn

Bil	Indikator	Pencapaian Semasa	Sasaran Tahun 2035	Agensi
19.	Bilangan Aduan Pencemaran Akibat Aktiviti Penternakan (kes aduan/ tahun)	Tiada data	Kurang daripada 5 aduan	JAS
20.	Hasil Pendaratan Ikan Laut ('000 metrik tan/ tahun)	144.44 (tahun 2011)	Sekurang-kurangnya 83	LKIM
21.	Bilangan Bot Nelayan: • Kategori A (buah) • Kategori B (buah) • Kategori C (buah) • Kategori C2 (buah)	1,046 376 134 5 (tahun 2010)	814 292 172 17	LKIM
22.	Bilangan tukun yang dilabuhkan (buah/ tahun)	Tiada Data	10	LKIM
23.	Hasil Pendaratan Perairan Umum ('000 metrik tan)	273.03 (tahun 2010)	482	LKIM
24.	Pelepasan Anak Benih Ikan ke Kawasan Perairan Umum (juta ekor/ tahun)	Tiada data	2	JPi
25.	Produktiviti Sangkar Air Tawar ('000 tan)	13.20 (tahun 2010)	21.50	JPi
26.	Produktiviti Sangkar Air Payau ('000 tan)	8.60 (tahun 2010)	14.00	JPi
27.	Produktiviti Kolam Air Tawar (tan)	16.90 (tahun 2010)	22.00	JPi
28.	Produktiviti Kolam Air Payau ('000 tan)	3.30 (tahun 2010)	4.20	JPi
29.	Produktiviti Bekas Lombong (tan)	154.00 (tahun 2010)	197.00	JPi
30.	Produktiviti Tangki Simen ('000 tan)	1.40 (tahun 2010)	1.80	JPi
31.	Produktiviti Kerang ('000 metrik tan)	41.40 (tahun 2010)	53.10	JPi
32.	Keluasan Kawasan Ternakan Kerang (hektar)	5,143.20 (tahun 2010)	5,143.20	JPi
33.	Keluasan Kawasan HSK (hektar)	250,129 (tahun 2010)	Sekurang-kurangnya 250,129	JHN
34.	Hasil Pengeluaran Sumber Mineral (tan)	30,456 (tahun 2010)	18,379	JMG
35.	Bilangan Projek dan Nilai Pelaburan Domestik Dan Asing	RM11.7B	RM 15.0B	SSIC
36.	Kadar Penghunian Ruang Lantai Perniagaan	84%	90%	PBT

Bil	Indikator	Pencapaian Semasa	Sasaran Tahun 2035	Agensi
37.	Jumlah Tempat Penginapan / 1000 penduduk tempatan	3.52%	0.28%	TSB
38.				
39.	Nibah bilangan pelancong / penduduk tempatan	110 pelancong / 100 penduduk	500 pelancong / 100 penduduk	TSB
40.	Kadar penginapan pelancong (<i>average occupancy rates</i>)	4.89%	9.5%	TSB
41.	Peratus pemilikan rumah	79.6% ²	90%	LPHS
42.	Setinggalan Sifar	94.9%	100%	PBT
	Sekolah Menengah			
43.	Sekolah Menengah : penduduk	1:22,187	1 : 15 000	JPN
44.	Sekolah menengah : kepada murid	1:1,481	1 : 1 260	JPN
45.	Kelas : Murid	1 : 33	1 : 35	JPN
46.	Guru : Murid	1 : 15	1: 20	JPN
	Sekolah Rendah			
47.	Sekolah Rendah : penduduk	1:9,210	1 : 7500	JPN
48.	Sekolah Rendah : kepada murid	1:838	1 : 800	JPN
49.	Kelas : Murid	1:34	1 ; 35	JPN
50.	Guru : Murid	1:16	1 : 20	JPN
51.	Masjid : Penduduk	1 : 6,119	1 : 2600	PBT
52.	Surau : Penduduk	1 : 1,659	1 : 800	PBT
53.	Kemudahan Keagamaan Bukan Islam : Penduduk	1 : 1,005 - 1:4,463 ³	1 : 5000	PBT
54.	Balai polis : Penduduk	1:50,155	1 : 15,000	PDRM

²Berdasarkan peratus pemilikan rumah oleh individu, Jabatan Perangkaan Malaysia, 2013³ Mengikut kepercayaan agama

Bil	Indikator	Pencapaian Semasa	Sasaran Tahun 2035	Agensi
55.	Balai Bomba : Penduduk	1:192,529	1 : 75,000	JBPM
56.	Hospital : Penduduk	1:596,840	1 : 375,000	JKS
57.	Klinik Kesihatan: Penduduk	1:62,783	1:20,000	JKS
58.	Lot Permainan (Hektar) : Penduduk	0.04 : 300	0.2 : 300	PBT
59.	Padang Permainan (Hektar) : Penduduk	0.15 : 1,000	0.6 : 1,000	PBT
60.	Padang Kejiranan (Hektar) : Penduduk	0.27 : 3,000	2 : 3,000	PBT
61.	Taman Tempatan(Hektar) : Penduduk	0.28 : 12,000	8 : 12,000	PBT
62.	Taman Bandaran (Hektar) : Penduduk	1 : 50,000	40 : 50,000	PBT
63.	Taman Wilayah(Hektar) : Penduduk	0.78 : 100,000	100 : 100,000	PBT
64.	Nisbah penggunaan pengangkutan awam : pengangkutan persendirian	20 : 80	50 : 50	SPAD
65.	Kadar Kemalangan maut	20%	10%	PDRM
66.	Nisbah Kedapatan Sumber Air Mentah Kepada Penduduk.	3,100 Liter/Hari/Kapita	5,555 Liter/Hari/Kapita	LUAS
67.	Peratus Penduduk Yang Mendapat Akses Air Bersih Yang Dirawat	100%	100%	SYABAS
68.	Kuantiti Air Yang Digunakan Oleh Setiap Penduduk Untuk Aktiviti Domestik	230 Liter Sehari	180 Liter Sehari	SYABAS
69.	Peratus Masa (Harian) Kedapatan Air Bersih Kepada Penduduk	24 jam	24 jam	SYABAS
70.	Kadar 'Non-Revenue Water' (NRW) Sistem Bekalan Air	31.5%	20%	SYABAS
71.	Penembusan jalur lebar	77.6%	100%	TM
72.	Peratusan ibusawat utama memberi khidmat HSBB/jumlah ibusawat utama	47%	100%	TM

Bil	Indikator	Pencapaian Semasa	Sasaran Tahun 2035	Agensi
73.	Kawasan Mudah Dilanda Banjir	22.5%	9%	JPS
74.	Peratus Aksesibiliti Penduduk Kepada Sistem Pembetulan Berpusat dan Teratur.	18%	50%	JPP
75.	Kadar kitar semula sisa pepejal	5%	30%	PBT
76.	Indeks kualiti air (IKA) sungai	Kelas 3	Kelas 2	JAS
77.	E.Coli (kualiti air kuala)	>4000	1000-3000	JAS
78.	Indeks pencemaran udara (IPU)	>70%IPU baik	> 85%IPU baik	JAS
79.	Paras hingar	>70(dB)A	55-70(dB)A	JAS
80.	Aduan kacauganggu	>400 kes	<350 kes	JAS
81.	Peratus HSK/keluasan negeri	<31%	31%	JHN
82.	Kepelbagaian ekologi (hutan perlindungan hidupan liar)	7	9	JHN
83.	Kepelbagaian ekologi (IBA)	2	2	PERHILITAN
84.	Kepelbagaian ekologi (Taman Warisan)	1	1	JHN
85.	Pengwartaan KSAS	30%	50%	JPBD
86.	Bilangan warisan budaya ketara	10	12	JWN
87.	Bilangan warisan ketara (bangunan /monumen)			JWN
	• Warisan kebangsaan	3	5	JWN
	• Warisan negeri	12	20	JWN
	• Warisan inventori	87	95	JWN
88.	Bilangan Warisan semulajadi	32	35	JWN
89.	Pelepasan CO ₂ per kapita (%)	Indikator ini adalah tambahan kepada indikator yang telah dikenalpasti di peringkat kajian semula RSN Selangor. Pengukuran pencapaian indikator ini tidak dijalankan kerana ia terletak di luar skop kajian. Agensi yang bertanggungjawab di dalam pengukuran indikator ini terdiri daripada agensi di peringkat Kerajaan Persekutuan.		
90.	Pelepasan SO _x dan NO _x			
91.	Penggunaan tenaga nuklear dan tenaga alternatif (%)			
92.	Intensiti penggunaan tenaga (%)			
93.	Kawasan perlindungan marin (% dari kawasan perairan)			
94.	Penggunaan tenaga bahan api (%)			

